
ROBERTUS
RICHARDINUS

1530

THIRD
SERIES

Scottish
History
Society

~~Ref 54-a~~

SCS. SHS. 107

PUBLICATIONS
OF THE
SCOTTISH HISTORY SOCIETY

THIRD SERIES

VOLUME

XXVI

COMMENTARY ON
THE RULE OF ST. AUGUSTINE
BY ROBERTUS RICHARDINUS

1935

COMMENTARY ON
THE RULE OF ST. AUGUSTINE
BY ROBERTUS RICHARDINUS

Edited by

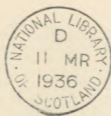
G. G. COULTON, LITT.D., D.LIT., LL.D., F.B.A.

EDINBURGH

Printed at the University Press by T. and A. CONSTABLE LTD.
for the Scottish History Society

1935

Printed in Great Britain

INTRODUCTION

THE main interest of Richardson's book is twofold. On the one hand, he shows us those defects in monasticism which most exercised the minds of public-spirited prelates like Mylne; and, on the other, he tells us incidentally what was being done by a few earnest reformers to remedy those abuses ere it was too late. He wrote at the end of a whole century of sporadic reforms, when the movement had already spent most of its strength, and the next step was to be violent reform on the one side, and counter-reform on the other. While Richardson studied and wrote among the Augustinians of Paris, there was among his fellow-students a certain Spaniard, for whom the Inquisition had made his own country no longer safe, but who, through his personal magnetism and his *Spiritual Exercises*, was gathering a small group of devoted friends into what was destined to become the 'Society of Jesus.' Loyola had gone to Paris in 1528; in 1534 he and his first seven devotees took the oath of a new association in the church of Montmartre; and in 1543 Paul III. confirmed this new Order. In that same year a certain Robert Richardson, who seems almost certainly to be our author, was sent under the patronage of Henry VIII. to preach against the Pope in Scotland. If that identification be safe, then the book gains double interest. It marks one of those crises which occur again and again in world-history, when some venerable tradition has long held its ground against the innovators, until matters drift at last to the breaking-point; then to most men the old equilibrium has become impossible, and each must choose one of two frankly hostile camps,

accentuating the division still more sharply by his choice. It is perfectly possible that, in this Paris of 1530, Richardson and Loyola met and exchanged friendly counsel and uttered the same hopes, just as Hampden and Strafford did in England a century later. We shall see presently that for French historians, thinking little of Loyola at this moment, and frankly ignorant of Richardson's very existence, 1530 stands out as a crucial year for Reformation and Counter-Reformation.

For four whole generations, before this year, monastic reformers had fought their fight with varying success; sometimes with high hopes; then again in discouragement or despair. Between the lines of their writings, we may read that mood which Clough describes:—

‘ If hopes were dupes, fears may be liars ;
It may be, in yon smoke concealed,
Your comrades chase e'en now the fliers,
And, but for you, possess the field.’

The Council of Constance (1415-18) had set out with the resolution of reforming the Church from top to bottom, ‘in head and in members.’ It ended by committing the fatal blunder of electing a new pope without full guarantees for reform; yet something real was done for the monasteries. At the abbey of Petershausen, just outside the walls of Constance, a great Chapter of the Benedictine Order was held in 1416, in obedience to a decree of the General Council. Strictly speaking, this was only a Provincial Chapter for the two great German dioceses of Mainz and Bamberg; but its four presidents were drawn from the dioceses of Châlons, York, Augsburg and Constance respectively, and its transactions were intended to bear ecumenical significance.¹ ‘At this Chapter,’ writes

¹ See Trithemius, *Annales Hirsauigienses*, II. 348 ff.; Fleury, *Hist. Ecclésiastique*, an. 1416, §§ 5 ff.; and Dom Ursmer Berlière in *Revue bénédictine*, XVI. (1899), pp. 385 ff., 481 ff., 550 ff.

Abbot Johann Tritheim, 'when the necessary statutes had been proclaimed for the reformation of the Order, and had been confirmed by authority of the Council, then all abbots there present were compelled by authority of the Council to swear and promise by their own souls, and likewise the proctors to swear by the souls of the absent abbots whom they represented, that, within a year, they would and should admit, and thenceforth faithfully keep and practise, in their own persons and in those of their monks, this reform of religious observance which had been proposed, resolved, and put into writing in that same Council and Chapter, nor would they ever rashly recede therefrom to all time, under pain of deposition from all abbatial rights and dignities.'¹ But, as Dom Berlière remarks, 'the idea of reform always arouses susceptibilities, and often provokes resistance.' There was a monk of Nordheim near Göttingen, Johann Dederoth, whom his fellow-reformer Johann Busch describes as 'a man of small stature but of great prudence, burning with zeal for God and for holy reformation.' This Dederoth had been sent as representative from Nordheim to the General Chapter. Fired with enthusiasm, he 'came back to this abbey and reported to his abbot and his brethren all that had been done at Constance; he handed to them the chapter-decrees of Petershausen, and attempted to persuade them to practise henceforward that reform which he had sworn to accept in their name.' This proposal met only with derision. 'What have your oaths to do with us?' they answered: 'We have promised nothing; it is for you to fulfil your own pledge.' The abbey of Clus, in the same territory of Brunswick, was in lamentable spiritual decay. The Duke compelled the abbot to resign, and put Dederoth in his place. The first thing he did was to

¹ Tritheimius, *l.c.*, 349.

insist on what we shall find a fundamental principle with our own Richardson and indeed with all monastic reformers: viz. the abdication of private property. On that foundation he restored the whole abbey to discipline: in the words of a chronicler who had lived through this reform of Clus, 'God sent this man to save His people.'

In view of this solid success, the Duke persuaded Dederoth to undertake the reform of neighbouring Bursfeld, ruined not only spiritually but materially, and dismally situated. Busch, who knew it well, describes it as 'built in a valley among the hills, with the river Weser which flows hard by. In winter it has but little sun, which falls upon the abbey for few hours before and after noon; wherefore bitter cold reigned there at that season, for, thirty years ago, when I oftentimes celebrated Mass there, it thrice befell that the Blessed Cup of the Lord froze within my hands with cold; because the space between the church walls and the roof was then open, and thus the cold came in.'¹ When Dederoth went there, he found 'the buildings in ruins and its possessions dissipated: only one monk was left, compelled to live on the meagre produce of a single cow, the companion of his solitude.' Before he died, he had turned this ruin into a focus of discipline which radiated still further under his successor, Johann Hagen.

One of Dederoth's first cares was to visit some of the houses of the Windesheim reform, to which we shall come later. He borrowed also four monks from a reformed monastery at Trier to help him at Bursfeld. Fortified thus by sound precept and example, he went on from strength to strength. The Council of Bâle, like its predecessor of Constance, concerned itself seriously with the monastic question: and there Dederoth was brought into association with the contemporary reforms of Sta Giustina

¹ Ed. Grube, p. 519.

at Padua, of Trèves, and of Melk in Austria. The Abbot of Vézelay was chosen abbot-president of the Benedictines, and great efforts were made to agree upon a general body of statutes. This project, however, split partly upon the rock of nationalism, which to some extent had been responsible already for the failure at Constance.¹ The Germans strove for a strict return to the original Rule and the union of all Benedictine monasteries into a single Congregation with central authority, such as the Cluniac or Cistercian Congregations. The French and Italians, on the other side, aimed no higher than the compromise which Benedict XII. had worked out between strictness and relaxation; they wished also to mitigate the rule of abstinence. Moreover, there were great obstacles in the way of that general scheme of visitation by which the Council of Bâle proposed to bring all the German houses to some reasonable level of discipline. 'Practical difficulties had arisen; some abbeys, under pretext that the Chapter [General] held at Bâle would name its own visitors, neglected the authority of the special visitors and paid little attention to them; or, again, if they did admit them to a visitation, they declared that the articles of reform did not emanate directly from the Council [of Bâle].'² Meanwhile, however, the small group which were in sympathy with Bursfeld formed themselves into a Congregation (1446), which, at its height of material prosperity, had drawn about 230 monasteries within its vortex.³ Cardinal Nicholas of Cusa, as papal legate, confirmed the privileges of the Congregation, and made

¹ For Constance, see L. v. Pastor, *Gesch. d. Päpste*, bk. I. c. 3, *ad fin.*; for Bâle, Berlière in *Rev. bénéd.*, XVI. 399.

² Berlière, p. 400.

³ When Trithemius wrote, about 1490, he counted 90 abbeys in the Congregation. He gives a long list of names, pp. 353-5. Favourable descriptions of the reform of Melk from 1400 to 1460 may be found in B. Pez, *Bibliotheca Ascetica*, vol. VIII. pp. 493 ff., 505 ff.

considerable use of it in his struggle for monastic reform in Germany. Pius II., again, in 1461, attempted to form one great union by uniting with Bursfeld the contemporaneous reformed Congregations of Melk and Castell, with which that of Sta Giustina might also have fallen in.¹ This project, however, failed, and all those Benedictine Congregations continued their work on separate lines, though with general harmony of purpose. Trithemius, who was himself born in that fateful year 1461, lived to see the spirit evaporating painfully from this great reform, in spite of much temporal prosperity. Writing about 1490, and addressing his fellow-abbots in Chapter, he laments the brief span of every monastic reform in the past, from Charlemagne's days to the present. Even among the chosen abbeys of Bursfeld and its companions, 'Behold, brother abbots, ye have in your Chapter 127 abbeys, whereof, in the three aforesaid [reformed] Congregations, scarce 70 have remained under reform. . . . We of the reformed Congregation of Bursfeld are neither very numerous nor very few; yet we fear now to fall; and indeed, within our own existence of less than eighty years, certain of our houses have in fact fallen again.'² We must, of course, make the usual allowance here for medieval vehemence of language: in another place, Trithemius counts the successes rather than the failures. Nicholas of Cusa's legation (he writes) had indeed sown good seed; some had never struck root in men's hard hearts, some had sprung up and been choked by sloth and negligence; yet a good part was still bearing fruit forty years later.³ Indeed, the Bursfeld abbeys long retained some distinction above the general low monastic

¹ See M. Heimbucher, *Orden und Kongregationen*, 1907, I. 287 ff.

² I give this and much more, with full references, on pp. 612-616 of *Five Centuries of Religion*, vol. II.

³ *De Vera Studiorum Ratione*, § 2, quoted by Berlière, p. 502.

level: but it is one of Janssen's most inexcusable liberties with the documentary evidence that, while constantly quoting Trithemius wherever that great man's evidence suits his purpose, he makes no allusion whatever to the abbot's frequent and severe strictures upon the institution of which he himself was one of the most shining lights. Indeed, we may almost say that Janssen passes at this point beyond the ordinary *suggestio falsi* contained in such a strange omission; for he goes on to say, 'no conclusive generalisation as to the success of the monastic reforms of the fifteenth century is yet possible, in the existing state of research.'¹

The reforms among the Augustinians (Canons Regular of St. Augustine), which concern us still more closely, began earlier than among the Benedictines.² Gerhard Groot, the founder of the Brethren of Common Life, planned a monastery which he did not live to found. But his work was continued by his scholars, who built and peopled Windesheim, near Zwolle in Holland (1386). This model monastery attracted others; and Martin v., at the Council of Constance, confirmed the statutes which this new Congregation had drawn up for itself in addition to the Rule.³ Thomas à Kempis was one of the earliest members of this Congregation, in which his brother was a prior. By 1430, they had 37 houses, and, at their highest (about 1500), 102. Johann Busch (1399-1479), one of the greatest reformers

¹ *Gesch. d. deutschen Volkes* (17th ed. 1897), vol. 1. p. 722 (bk. iv. c. 4, *ad fin.*). I pointed out this unfaithfulness in my *Five Centuries of Religion*, vol. 1. p. 408, and nobody, so far as I know, has attempted to defend it.

² M. Heimbucher, *l.c.*, II. 39 ff.

³ The so-called Augustinian Rule is based upon a letter of the saint to a group of women vowed to community life in religion. With a change of gender, and the addition of other sentences from his writings, these directions and counsels were adapted for men; and thus the tradition grew up that St. Augustine, like St. Benedict, had composed a formal and complete Rule.

produced by this movement, worked in collaboration with the Bursfeld group; and these Augustinians not only gave a healthy impetus sometimes to Benedictines and Cistercians, but finally influenced French monasticism also.¹ Richardson, in fact, may be regarded as one of the latest fruits of this Windesheim reform, just as his book represents the later stages of a long French movement, which must be summarized here.

With the Council of Constance, a definitely national feeling crystallized in the French Church; the 'Gallicanism' which came to a head with Louis XIV. and Bossuet and the *Déclaration du Clergé Français*. The best general guide here is P. Imbart de la Tour, in the three volumes of his *Origines de la Réforme*. 'In no country of Europe had national feeling been so strong [as in France] . . . its Gallicanism was not a mere opportunist opinion, but a public tradition. . . . The doctrine of our Gallicanism—one may say its fundamental dogma—was the separation, independence, and sovereignty of the two powers [of Church and State]' (vol. II. pp. 75, 77). Thus, when France began to recover from her long depression of the Hundred Years War, it was the King who set his hand to serious reform in the Church. Charles VII. held a great assembly at Bourges in 1438, which published a Pragmatic Sanction, elaborated first by the Grand Council of the kingdom, and then by a commission of prelates and university doctors. The preamble rehearsed some of the Church abuses most unpopular in France, and concluded that reforms must be undertaken in the spirit of the Council of Bâle.² It reasserted the

¹ Busch's *Chronicon Windeshemense* and his *Liber de Reformatione* (ed. Grube, 1887) are of the utmost value for monastic history in the fifteenth century.

² For the political part of this story, see E. Lavisse, *Hist. de France*, vols. IV. 2 and V. 1; and especially Imbart, III. 512-25.

teaching of Constance and of Bâle as to the subordination of Popes to General Councils, tried to check clerical incontinence, and then made a direct attack upon the practice which had grown up in Rome for the last few generations, of 'providing' to rich benefices straight from the Pope, to the detriment of ancient legal patronage or free election. Annates were also forbidden in principle; thus the Pragmatic Sanction followed the line adopted by English kings in their Statutes of Provisors, and anticipated Henry VIII.'s repudiation of annates in 1532. But this Pragmatic Sanction was used inequitably by the lay power; the universities did not reap the benefits promised and expected; and the Papacy, without venturing on a direct conflict, never officially accepted the decrees. With this selfishness on both sides, real reform was impossible, especially after the final failure of the Council of Bâle. 'It had been almost forgotten among all these quarrels. The evils from which the French Church suffered—pluralism of benefices, absenteeism of incumbents, simony, sacerdotal incontinence, the worldly or wandering life of the clergy, waste and scandals in the hospitals, persisted and grew worse and worse. Nobody in France then foresaw the great crisis of the sixteenth century, yet all was preparing for it. The partial efforts of bishops and Provincial Councils had little result; it would have needed some more powerful authority to intervene.'¹

Such intervention came, in part, about two generations later. The growing abuses provoked increased disgust, and reformers began to group themselves round a remarkable man, Jean Standonck. A Fleming by birth, he distinguished himself at the University of Paris, and then, in face of great difficulties, reformed the Collège de Montaigu. There, by wise expenditure of the fees of richer

¹ Lavissee, *l.c.*, IV. 2, 273.

students, he was able to found a *domus pauperum*, on a scale of living 'whose austerity would repel everything short of the direst poverty and the most intense devotion to study.'¹ Erasmus, who had a short and bitter taste of it, has pilloried it in one of his most merciless satires.² Similar colleges for very poor students, under similar statutes, were founded by Standonck or others at Louvain, Malines, Valenciennes and Cambrai. In default of diplomacy his driving force was immense. He was a man 'mystical, and yet practical, stiff in manner, formal in his piety, brimming over with learning; the new "Elijah," saluted by enthusiastic disciples. . . . Neither policy nor threats nor favour could touch him.' He fought the King once over the Archbishopric of Reims, and another time over the royal marriage. 'He talked and preached and directed; he wrote letters and others wrote

¹ H. Rashdall, *Universities of Europe*, 1895, II. 663, cf. also I. 512; II. 620, 640 n.; P. S. Allen, *Erasmi Epistolae*, I. 200 n.; J. B. Mullinger, *Univ. of Cambridge*, I. 367; Debongnie, 69 ff.

² 'In one of his amusing dialogues, the *Ichthyophagia*, Erasmus has given a startling record of his own experiences at Paris. The Collège de Montaigu, or Montacuto, in that university, was a well-known school for theologians, presided over by one Standin or Standonk, a man whom Erasmus describes as not wanting in good intentions but deficient in judgement, and who, having himself been reared in the stern school of poverty and privation, believed it to be the best discipline for all over whom he ruled. The scholars accordingly lived, even in the depth of winter, on a scanty dole of coarse bread, accompanied occasionally by rotten eggs, and wine, which, from its resemblance to *vinegar*, caused the college to be popularly known by the name of *Montaceto*, but their ordinary drink was a draught from a well of putrid water. Meat they never tasted. They slept on the floors of damp chambers swarming with vermin and pestilent with the stench of adjacent cesspools. It was the professed aim of this régime to crush as far as possible the spirit of the individual; unfortunately it often crushed out the life as well. Erasmus declares that many high-spirited youths, of wealthy families and distinguished promise, sank beneath the treatment; others lost their sight, some became insane, some even lepers. He himself, rescued before it was too late by the generous hand of Lord Mountjoy, brought away not merely *pediculorum largissimam copiam*, but a constitution impaired by all kinds of humours.' (J. B. Mullinger, *The University of Cambridge from the Earliest Times to the Royal Injunctions of 1535*. Camb. Univ. Press, 1873, p. 367.)

to him. All who desired reform began to hold counsel with this man of God.’¹ A few abbots, bishops, university teachers and mission-preachers joined in the movement. The magistrates began to take them seriously: at Toulouse, they tried to enforce reforms which the hierarchy had neglected (1492). Next year, Charles VIII. was moved, and convoked the great Assembly of Tours to take counsel on ‘the great abuses, scandals and defects which are at present, and which grow from day to day, in the Church [of France].’ Pope and King between them had crushed out the ancient ecclesiastical liberties: ‘it is the most horrible confusion that can be imagined.’ Churchmen and statesmen in council advised what ‘in reality amounted to reviving representative institutions, long since abandoned or enslaved’: ‘to suppress the abuses introduced by religious or political centralisation.’ And the power to which [this Assembly] entrusted the initiative was not that of the Pope, it was that of assemblies, whatever they might be—Ecumenical Council, National or Provincial Synods, Chapters General of the different Orders; these are ‘the common way,’ that which in all ages, from the Apostles down to the late Councils of Constance and Bâle, have been opened to those who would reform the Church.² But here, again, selfish reasons kept the officials from proceeding too far; and presently Charles, embroiled in Italian wars, lent only intermittent attention to the Church. Yet an impulse had been given, and the work was now taken up under Louis XII. by Cardinal Georges d’Amboise. From 1499 onwards, he was not only prime minister but papal legate; a French Wolsey. Here was a man of energy, wisdom, and good will; reform was in the air, and he seized the opportunity. As early as 1498, he had already set himself to reform the University of

¹ Imbart, II. 489, with full list of names.

² Imbart, II. 492-6.

Paris, the Dominicans, and the Franciscans. The former he banished from their convent in Paris as undisciplined and contumacious; they came back (a contemporary reports) 'with more than 1,200 scholars in arms'; but the Cardinal was firm and banished them from Paris. With the Franciscans, he waged a similar fight and had similar modified success. There were a few zealous 'Observantines,' of those reformed Franciscans who, with the London Carthusians, alone dared to resist Henry VIII.¹ Among these was a great mission-preacher of the time, Olivier Maillard, whose sermons are still one of the best sources for the social history of his day.² He, at Paris, 'wished to bring in fifty brethren of the reforming party. The friars tried to escape by a regular comedy: when the Cardinal's delegates appeared, they found the brethren assembled in the church and chanting *Domine, non secundum peccata nostra facias nobis*; and, for four hours long, hymns and canticles succeeded each other uninterruptedly, so that the decree of reform could not be read. Then the Provost and Governor of Paris intervened, with 100 archers of the royal guard and the sergeants of the city. A compromise followed, which excluded Olivier Maillard and entrusted the care of reform to a friar who no doubt was more moderate. An ordinance of 14th August 1502 commanded the royal officers to compel the Franciscans to obey their general for the restoration of order. Similar measures were taken again in 1512.'³ These were samples of what went on throughout the Kingdom, wherever prelates or statesmen were sufficiently stirred to deal with the crying needs of the Church. 'From the end of the fifteenth century onwards, reform of the monas-

¹ For the general friction between these and the unreformed majority, see Imbart, II. 207.

² Cf. Imbart, II. 205, 208 ff., 308 n., 489.

³ Lavissee, *op. cit.*, v. I. 147. For fuller details see Imbart, II. 508-9.

teries and of the clergy was in the order of the day. It was partly carried out under Louis XII. and Cardinal d'Amboise, and even in the course of Francis I.'s reign. In 1521, 1522, and 1525, took place the reform of the Franciscans of Toulouse, and the abbeys of St-Sauveur at Orléans, St-Victor at Paris, and Jouarre: that of Fontevraud took nearly a century. In 1543, fresh efforts were being made to correct the abuses in the Franciscan Order. Thus a few results, but very slender, were achieved: the more general attempts failed.'¹ 'The religious restoration, inaugurated at the beginning of the fifteenth century by the General Councils of Constance and Bâle, had obtained only indifferent results in France.'² 'At no epoch has the monastic institution fallen so low as at the end of the fifteenth century: at no epoch has it needed more urgent and complete reform. The King and his commission of enquiry in 1493 report that men of Religion are leading an abominable and dissolute life . . . the present abuses and scandals and defects . . . do but increase from day to day in the body of the Church . . . moralists, humanists, and pamphleteers are of one accord; a shadow has fallen over God's incomparable work.'³

The hide-bound conservatism of those who pleaded the time-honoured inveteracy of abuses as an argument for their further maintenance, and the desperate resistance of the worst of the offenders, are clearly shown in a little memorial by an abbot of the reformed Congregation of Chezal-Benoît, Gui Jouenneaux.⁴ It was printed in 1503,

¹ Lavissee, *op. cit.*, v. I. 341. We shall presently see the significance of the reform of St-Victor for Richardson.

² 'Des résultats médiocres,' Imbart, II. 486. For details, see pp. 199-306.

³ Imbart, II. 305-6.

⁴ Imbart, II. 489-499; U. Berlière on the reform of Chezal-Benoît in *Rev. bénédictine* for 1900 and 1901. I have fully summarized, with lengthy translations, this treatise of Jouenneaux, *A Vindication of Monastic Reform*, in the 11th of my *Medieval Studies* (*French Monasticism in 1503*, Simpkin Marshall Ltd.).

the year in which Amboise had procured renewal of special powers as papal legate to overcome illegal resistance to his visitatorial reforms. In 1510, after nine years of this dictatorship, Amboise died.

But meanwhile, in 1496, a reform had begun in one corner of France which concerned not the friars or the multitudinous Benedictines in their different Congregations, but the far less numerous Augustinians, to whom our Richardson belonged.¹ The hero here was a canon of Windesheim, Jean Mombaer, often called John of Brussels from his native city. He was born probably a little later than 1460.² His origin seems to have been modest. His schooldays were spent partly, in any case, at Utrecht, where he may have had as schoolfellow his later correspondent, Erasmus.³ There he picked up something of the chief Latin classics, and learned versification. Thence he passed to Agnetenberg (Mount St. Agnes), a monastery of the Windesheim reform, illustrious, among other things, as the home of Thomas à Kempis. Thomas, however, must have been dead; for Mombaer's entrance cannot have been earlier than 1474 and was probably between 1477 and 1480. His novice-master, Renier Koetken, was strict and even rough; here Mombaer learned patience, and devoured books. Later on, he warned his own pupils against excessive night-work; for, in the words of his contemporary biographer, he himself 'at last brought on a grievous sickness by his indiscretions in study.' His superiors sent him, as a rest-cure, as com-

¹ There were only 150 houses of Augustinian Canons in the whole of France, as against 1460 Benedictine, Cluniac and Cistercian abbeys with some 6,000 dependent cells, and 400 friaries. (Imbart, II. 199.)

² Contemporaries corrupted his surname sometimes to Momburnus, Manburnus, Momboir. For the whole of his life and work, I rely mainly on the excellent volume by Dr. P. Debongnie, C.Ss.R., *Jean Mombaer de Bruxelles* (1927).

³ See P. S. Allen, *Erasmi Epistolae*, I. 199 (no. 73).

panion to the confessor of a nunnery. Yet his zeal for study persisted; he sometimes hid his books under his bed for fear lest they should be taken from him. Thence, after a while, his superiors sent him on a journey of inspection over all the libraries of the houses in the Windesheim Congregation; incidentally, he was to report on their morals also. This led him far over Holland and Western Germany, and his health improved. Yet he had one relapse even on these journeys; and he never became robust. After his return to Agnetenberg, not very long before 1496, he was made sub-prior of Gnadenthal. The place ill-deserved its name, 'Valley of Grace'; pious contemporaries nicknamed it 'Vale of Poverty,' 'Vale of Tribulation.' Neither he nor his fellows could bring this small decayed house to reform: Mombaer finally proposed its suppression, and confessed that he could hold out no longer against these 'perils both of soul and of body.' The superiors relieved him of the sub-priorate, but appointed him bursar of the house.

Then, in 1496, came a great opportunity. Koetken, prior now of Agnetenberg, had a 'zeal not according to knowledge' which caused friction with his subjects; Mombaer was uneasy at Gnadenthal; and at this moment a reformer in France besought the General Chapter of Windesheim to send volunteers for the good fight. They decided to send Mombaer, with Koetken as his second in command, for Mombaer had evidently more patience than his senior, with some real talent for friendship; moreover, he was already distinguished as a writer on spiritual subjects and on history. His intervention in the quarrel for precedence between the Augustinian Canons and Augustinian Friars, however false the pretensions of both parties seemed already to the eighteenth century Bollandist, showed real erudition for his own time.

In France, then, as we have seen, men of this kind

were needed by the considerable body which was fighting for serious reform. The Hundred Years War had bred great disorders, even worse, apparently, than the civil wars of Italy and of the German Empire. A preacher before the Chapter at Windesheim summed up in a sentence: 'in most of the monasteries we see both walls and manners in ruins'—*in pluribus . . . et muros et mores corruisse cernimus*. The Order of Augustinian Canons, 'alas, lies almost utterly deformed'—*proh dolor fere totaliter deformatus jacet*.¹ In the face of these difficulties, Standonck was the natural man to call in, and Château-Landon, near Fontainebleau, was a house crying naturally for reform. It had been wasted in the Hundred Years War. In 1468 none of the brethren was found fit to be abbot, so they elected a Franciscan friar. He, naturally, proved unsuitable to a house with a Rule quite different from that of St. Francis, so the canons repented and 'proceeded to another election—in a tavern, according to the chronicler.' This new abbot, Cabrin, in course of time, signalized himself by the murder of his concubine. Meanwhile the evicted Franciscan had appealed to the abbot of the mother-house, Jacques d'Aubusson, and had transferred to him his rights over Château-Landon. Aubusson finally vindicated his rights, partly by a siege in form, soldiers fighting on both sides, and partly by a compromise which bound him to buy Cabrin off with a pension and the priorate of St-Sauveur at Melun. Then Aubusson, who had some real conscience although he was abbot only *in commendam*, looked about for means of reforming Château-Landon. He addressed himself to the greatest of the Augustinian houses, St-Victor at Paris, which had kept enough of the ancient spirit to pass for something like a model of regularity among the mass of relaxed abbeys.

¹ Debongnie, 73 ff. ; Imbart, II. 506.

There, however, nothing effective was done, perhaps because Standonck had been consulted in the meantime. Standonck appealed to the Chapter of Windesheim, which, as we have seen, finally decided to send Mombaer and Koetken. It had not been easy to persuade the General Chapter to sanction this mission to a foreign country : but Standonck finally got his way. Koetken had just gone on alone as explorer ; and Standonck wrote to the Chapter : ' If you send us six brethren of this stamp, with one lay-brother, and if half of them know French, they will see incalculable fruit.'¹ But the Windesheim Chapter had expected to welcome Château-Landon as a daughter rather than a sister. They wanted Aubusson to resign, leaving his abbey in the condition of a dependent priory whose prior should be revocable at will by the Chapter. He, not unnaturally, protested, ' I beseech that you will suffer my grey hairs to go to the grave in peace, with due respect to my rank.' Standonck persuaded the Chapter to give way ; and, on receipt of a letter of royal approbation in due form, they despatched their little colony : six brethren, with a lay-brother and a servant. It was clearly understood that they were not to begin by enforcing the Windesheim régime in all its strictness. On the way, they picked up two further recruits from the Collège de Montaigu, and entered Château-Landon with royal and archiepiscopal letters, and an imposing escort, on Michaelmas Day, 1496. From the first the old canons resisted. They even put up the notorious Cabrin again as a rival to Aubusson, and it needed a decree of the Parlement at Paris to defeat this manœuvre. Then they broke

¹ Debongnie, 76. This reference to the vernacular is only one of many which can be quoted in proof of the frequent ignorance of Latin among medieval monks. This evidence will fill three or four chapters in the fourth volume of my *Five Centuries of Religion*. Compare p. 75, ' ces chanoines étrangers,' and p. 83, ' un autre sachant le français.'

into the treasury and stole valuable charters; another night the stables went up in flames, and the abbot lost his mule with several horses. He brought in men of arms, arrested the culprits in full chapter, and committed them to prison for trial before the archbishop.¹ Yet he himself was doing injustice to the reformers with his parsimony: 'the diet was measured on too sparing a scale for the robust stomachs of these "Alemanni"; and it often happened that nothing was yet ready at dinner-time.' They had to insist upon a regular money allowance for the kitchen; and this, again, was not always quite punctual. Even Mombaer began to wonder how long he could hold out. But he was encouraged by Standonck, who sent him three most promising recruits in place of the two Montaigu scholars who had dropped off.

Presently, however, unexpected difficulties came from the Archbishop of Sens, who began to scent in all this an intrusion into his diocese of foreign monks, with privileges which might defend them against his authority. Only after long and laborious negotiations, and only through the wholehearted support of the archbishop's penitentiary, and, even then, only under certain definite written restrictions, was the reform finally ratified. One of these conditions was that the old unreformed canons should be permitted to live on side by side with the new. Here, as might be expected, was a fertile source of quarrel.

Meanwhile, Mombaer had other work and other vexations. The great abbey of St-Victor itself needed real reform, and Standonck moved in this matter also.² Some of the canons there, honourably conscientious, wanted reform for its own sake: others welcomed interference

¹ Debongnie, p. 90. He shows that even Dr. P. S. Allen's care had gone somewhat astray here (*Erasmii Epp.* i. 199), and that this letter refers not to the abbey of Livry but to the Cabrin affair.

² The abuses, serious enough, are detailed by Debongnie, p. 101.

because they detested the abbot's despotism and his malversation of the revenues. Standonck appealed to Windesheim; the Chapter sent explorers, just as they had sent Koetken to Château-Landon. Mombaer, after some hesitation, fell in with Standonck and counselled an attack upon these Victorine relaxations as a work of God, a reform from whence might spread the renovation of the whole French Church. It was agreed that the Windesheim reformers should begin as gently as possible, as mere friendly counsellors. Six were sent, including one of recognised talent and learning, Cornelius Aurelius, a friend of Erasmus.¹ But the Victorines who really desired reform were too few and too timid. The abbot explained that, if reform was wanted, he himself would carry it out. Mombaer, therefore, wrote a book which, by praise of the earlier Victorines, hoped discreetly to bring back their relaxed successors to something like the purity of the past. No doubt this flattered the canons, but it did not convert them. And the six missionaries, themselves, found their life hard at St-Victor. For this the evidence seems as definite as for the relaxation in other ways.² It looks as if the old canons maliciously starved the unwelcome intruders: a friend writes, 'I found them much emaciated; they find the burden of the choir very heavy, and often they have only two courses of pottage and two herrings, no apples, and very rarely raisins; indeed one of them showed me, by his girdle, that he had lost more than half a foot in bodily compass.' Mombaer was cruelly disappointed. He wrote to a friend, 'this matter is a nightmare to me, and to my fellows also. I am in such anguish that my life is a burden to me. On either side I see nothing but danger, whether our dear brethren stay or go. Where is the gain, if they stay [at St-Victor] to the sacrifice of

¹ P. S. Allen, *Erasmi Epp.* I. 92.

² Compare Debongnie, 101, with 110.

monastic regularity? and what a burden on our consciences! Yet, if they go without having obtained serious results, there will be shame for us, an outrage on our friends, and a hindrance to the whole of this work which we had begun.' Two months later, the Windesheim reformers quitted St-Victor for good, and the General Chapter felt itself cruelly humiliated.

Meanwhile, however, an opening came from Livry, where there was another of those rare commendatory abbots who had some real sense of duty. His abbey was in even worse case than Château-Landon; but he was willing to introduce the reformers and to raise the endowments to a level sufficient for the ideal number of twelve brethren. It was a dependent house of St-Victor; and this might offer some compensation for the failure at the great abbey. Koetken went thither with one companion; and the restoration of the building was begun. But the handful of ancient brethren wanted no change; and Koetken wrote, 'I see clearly that there is no hope of reform in France.' But matters gradually improved; another reformed brother came to join Koetken, and the original brethren departed in disgust. Then came another chance, at the abbey of Cysoing near Lille. In the end, these three abbeys formed a small Congregation, under the influence of Windesheim, whose strict statutes they adopted, with slight modifications, for their own.

'The first abuse which must be destroyed' (writes Debongnie, p. 128) 'for the restoration of religious regularity, was that of *proprietas*. . . . Mombaer's indignation blazed forth at the sight of the abuses which he found in "the noble land" of France. *Proprietas* has spread everywhere; it infects almost all the religious Orders. Worse still, this execrable custom has spread so deep that it is no longer held for a crime, and that some—even very religious and learned persons—admit it and defend it as

lawful, even in public writings.' This, it will be seen when we come to Richardson's text, is capital for the full comprehension of reforming efforts in France, and indeed everywhere during the last two centuries of the Middle Ages.¹ Mombaer did his best at Livry, though hampered by the sudden death of his patron. Here also, after a struggle, the old unreformed members left the place; and, by 1510, Livry was a thoroughly reformed house.

Another smaller house, the priory of Beaurepaire near Melun, was reformed amid great difficulties; and in 1499 Mombaer was able to hold a sort of Chapter General of these four semi-Windesheim houses. Two years later, he was seriously ill, and Standonck's masterful insistence compelled him to travel in a litter to Paris for rest. There he grew worse and died in the last days of 1501, at the age of about forty. Within the next three years, three of his Windesheim successors died, with Standonck himself. Then Livry passed again into French hands. But the work went on. In 1505 the statutes of this new Congregation were solemnly approved by the Cardinal-legate, Georges d'Amboise, and, in 1515, the bishop of Paris decreed the adhesion of St-Victor, that great Parisian house whose prestige gave it a sort of primacy over all the French Augustinians. This 'inaugurated the brief Golden Age' of Mombaer's Congregation.² Three other houses joined presently; and there were sporadic adhesions until after 1600. But reform was dying out; in 1543 St-Victor fell again into the gulf of *commendam*, and its abbot, after becoming bishop of Troyes, apostatized. Two years later, another followed; and then others again.³ Then came

¹ I am treating this subject minutely in my third volume of *Five Centuries of Religion*; for its importance for reformers, see the whole of those two pages in Debonnie, 127-8. This chapter of his book continues with a picture of Austin Canons' life under the reformed scheme.

² Debonnie, 286.

³ *Ibid.*, 287.

the Wars of Religion. In 1625 so many houses had fallen off that no General Chapter could be held. In 1633 this Congregation of St-Victor was dissolved, and several houses, 'willingly or by constraint,' joined a new reform, that of Ste-Geneviève. But Mombaer's spiritual writings are still read sometimes; and it has been suggested that, on certain points, they influenced Loyola in his solitude at Manresa.

The foregoing facts would, by themselves, give extreme significance to Richardson's book; but Imbart's third volume takes us still further, in a series of reflections which gain double value from his natural ignorance of our Scot's very existence. Again and again he chooses the years 1530-1533 as crucial in French Reformation history.

From about 1520 Lutheranism began to spread in and around Lyons, where there had always been active life and consequent freedom of thought, and where the art of printing was now fully developed (pp. 190 ff.). It was among the élite that these ideas spread; several of the innovators were cloisterers, and from this centre Lutheranism began to radiate over France. The first burnings for this heresy were in 1526 (p. 252). By 1530 the matter had come to a real crisis (pp. 201, 274, 324, 525). A new spirit was abroad; a 'very wide and spiritual Christianity, resting upon the gospels of reason, very detached from any "theologism," but still within the framework of the historic Church. We shall find this conception in French humanism after 1530.' That, again, was the year in which Francis I., 'under Budé's influence, made the decisive gesture; the first Royal Lecturers were appointed,' in Greek and Hebrew and Mathematics: here we have 'the advent of the New Spirit.' After that year we may apply to France the words of Erasmus: 'At the very name of *Gospel*, we see the whole world awaking from its lethargy and casting

the slough of its past.' Serious attempts were now made to achieve, without rupture or bloodshed, those moderate reforms which many of the orthodox desired no less than the radicals. 'One fact is certain; in the serene atmosphere of the Renaissance, the tension was relaxed. Government abandoned violent methods, and left some respite to the Lutherans.' Thus we find here the moment at which reasonable men might reasonably hope for an Erasmian rather than a Lutheran reform: it was a lull before the final storm. That, then, is the light in which we must read Richardson's book, and interpret the later Richardson of 1543, if he be (as I believe) the same man. He tells us very frankly how sick his Order is in 1530, and how little the remedies have hitherto availed. The next thirteen years showed not growth but decline, in these efforts for reform from within. Nothing is more natural, therefore, than that he should have gone over to those who were fighting for reform from without.

A full commentary on our author's evidence might fill volumes; but there is one point too important to be left unnoticed: that of *proprietas*, the illegal possession of private property. Both St. Augustine and St. Benedict insisted on the abdication of all individual possessions; it was in virtue of this that cloisterers claimed to be the 'Pauperes Christi' *par excellence*. 'The monk who possesses a halfpenny is not worth a halfpenny,' wrote St. Bernard. Two of the greatest Popes, Alexander III. and Innocent III., decreed that the 'proprietary' monk should be buried, as an accursed corpse, upon the dunghill. Yet, long before the Reformation, pocket-money or private incomes had become an almost universal institution. There is no more illuminating chapter in the history of casuistry than the stages by which these cloisterers drove a coach and horses through their Rule. It is here that not only contemporaries like Richardinus, but even the most sym-

pathetic among modern historians, see one of the most hopeless points of the problem. 'The root of [monastic decay] lay in private property, that *peculium* against which St. Benedict fought so energetically in his Rule.'¹ 'The monks deserted community-life, living separately on pensions which were allowed separately. Thus the monks' places became little benefices, and were sought after as mere worldly establishments by men who then led a thoroughly worldly life; and the name of monk, so venerable in ancient times, became a byword, giving the idea of an idle and worthless man.'² 'It is impossible to lay too much emphasis on the incalculable consequences of this transformation.'³ Gui Jouenneaux, in 1503, had deplored this abandonment of the ideal no less emphatically than Richardson did in 1530.⁴

Richardinus's style is, of course, deplorable, quite apart from the carelessness of his printer. He has tried to struggle out of Medieval into Renaissance Latin, and the result is as unfortunate as when Caxton and Malory try to write imposing English in their Prologues. To have corrected him and his printer would have been a hopeless task: this edition, therefore, is far from being bibliographically exact. My aim here is purely historical; and I hope I have done nothing to diminish the evidential value of the book. Wherever the sense was not seriously affected, I have left spelling, punctuation, and grammar as I found them.⁵ Elsewhere, I have corrected obvious

¹ Dom Berlière in *Revue bénédictine*, 1920, p. 40.

² Abbé C. Fleury, *Institution au droit ecclésiastique*, ch. xxvi.

³ Imbart de la Tour, *Origines de la Réforme*, II. 294. I deal in detail with this subject in a book now in the press, *Five Centuries of Religion*, vol. III. chapters xxi-xxv.

⁴ See my 11th *Medieval Study*, pp. 5, 6, 8, 9, 15, 16, 17, 27. *Proprietas*, argues Jouenneaux, is a mortal sin.

⁵ The text of the present edition is based upon Mr. H. L. Pink's transcript from the printed copy in the Cambridge University Library. The two facsimiles are from the copy in the National Library of Scotland.

errors silently, and others by means of foot-notes. To make this process clear, I print in facsimile a specimen page from Richardinus, which readers may compare with my text as printed on p. 186. The quotations from the Rule, here printed in italics at the head of each section, are so incorrect in Richardinus that I have frankly reduced them all to the text given in Migne's *Patrologia Latina* (vol. xxxii, col. 1577 : cf. xxxiii. 958). I have left his numerous Bible quotations as they stood, except where my memory suggested error. Only in a few cases, when I could turn to them off-hand, have I given references for his quotations from Saints Augustine and Jerome and Bernard, from Seneca, and from previous commentators such as Humbert de Romans or that *De claustro Animae* which passed as Hugh of St-Victor's work, but was really by his contemporary, Hugues de Fouillois. Here and there I have added clearness to his references to the *Corpus Juris Canonici* and the *Summa Theologiae* of St. Thomas Aquinas. The characteristic laxity of the book in these matters is illustrated by my note 1 on p. 85. The only thing that seems certain is that the reference is partly to St. Thomas's discussion of *abstinentia* in 2^a 2^{ae}, q. 146, art. 1. As to the *ἀκρατία* just above, I can only guess that our author imagines it to be derived from *ἄκρατος*, 'pure': for *ἀκράτεια* would seem to give the exactly opposite sense to that which he needs. Again, his list of thirty Congregations which base themselves on the Augustinian Rule (p. 5), presents certain difficulties. Some in the list are great and well known, such as the Austin Canons and Friars, the Dominicans, and the Templars. A few, however, have always been more or less obscure and, apparently, chameleon-like in their changes. It is very difficult to follow his distinction between Crutched Friars and Crucifers. His *Collitae* seems an error for *Cellitae*, approved by Boniface ix., Eugenius iv., and other Popes (Hélyot,

i. 731). The Mercedarians were in Spain ('Our Lady of Mercy'), but it is difficult to trace any dedication of this Order to St. James. The Order of 'the Blessed Martyrs' is probably that of 'Our Lady of Métró of the Penitence of the Martyrs,' so called from a monastery in Rome, and mentioned in a bull of Boniface VIII. (1295: see Hélyot, II. 70 ff.). The Scopetines were so called from their head monastery of S. Donato di Scopeto, by Florence; they were founded in 1408 (N. Crusenius, *Monasticon Augustinianum*, Munich, 1623, pp. 165 ff.).

But his very blunders—if blunders there are here—contribute in one sense to the historical value of the book, especially as a landmark in the history of Scottish culture. Here was a promising pupil sent to Paris by an exceptionally liberal and energetic abbot, and these were the fruits which he brought back from what was certainly the greatest theological seminary, and one of the best schools of Latin culture, when Erasmus was dying and the star of Loyola was rising.

Since this volume was set up in type, the following note has been supplied by Mr. T. M. Knox, Librarian of Jesus College, Oxford:—

I recently found in the Jesus College Library Alexander Mylne's copy of John Mair's (Major's) commentary on Aristotle's *Ethics* [Paris] 1530. It bears on its title-page an illuminated scroll with the words: 'ALE[x]ANDER ABBAS CAMBVSKINET 1531.'

The volume was apparently given to the Library by Griffith Powell, Principal of the College, 1613-20, but I have no idea how it came to be in his possession. It would be interesting to know if any of Mylne's books have survived elsewhere.

John Mair, the author of the book, is mentioned by Richardson as his teacher in Paris (see page 62 of this volume), and he surely must have been personally acquainted with Mylne since, before returning to teach in Paris in 1525, he had been for seven years in Scotland as Principal Regent successively of the University of Glasgow and the College of St. Salvator, St. Andrews.

[aa₁^a. *Title-Page.*]

EXE
GESIS IN CANO

*nem diui Augustini recens
ædita, per Fratrem Rober-
tum Richardinum, cele-
bris Ecclesiæ Cambuske-
nalis canonicum.*

LVTETIAE, *In ædi-
bus Christiani VVeichel
sub scuto Basiliensi.*

1530

[aa₂^a]

REVE

RENDISSIMO IN CHRIS

sto patri Alexandro mylnij suo abbati, ac patri obseruandissimo, humilis filius Robertus Richardinus cum omni obedientia, Salutem.

SCRIPSISTI ad me Parisios sæpenumero, pater sanctissime, ut quæ apud uiros religiosos hic obseruata uiderem, diligenter colligerem et breui commentariolo scripta ad te transmitterem. Cumque uoluntati tuæ (cui præsertim honesta cupienti non parere pene nephas esse duxi) pro uiribus satisfacere conarer: obtulit mihi sese patris nostri diui Augustini regula, exactissima [aa₂^b] quidem ut sunt illius uiri omnia: sed quæ luce tamen interpretis non nihil indigere uidebatur. Suffuratus sum huic rei eam quam per studia operam licebat: maiorem impensurus si opportunitas fuisset. Nunc igitur quia benedixit mihi anima tua, ut lux in tenebris luceret, opus nostrum in lucem emittere constitui: ut meæ erga te obseruantia pignus esse possit, et beneuolentiam animi testetur. Nam cum tuis immensis erga me beneficiis nulla ex parte parem gratiam referre queam, id quod solum possum, animum non immemorem exhibebo. Tanta tua sunt in me beneficia: ut non facultas remunerandi, sed etiam ea commemorandi desit. Hoc autem uelut meæ in te perpetuæ uoluntatis testimonium relinquendum putauit: quod sum aggressus [aa₃^a] partim desiderio satisfaciendi tuo iussui: partim quod nemo in hanc regulam ante me quidquam prolixè sit molitus, præter Humbertum, cuius monitis nonnulli canonici regulares minus libenti animo pare-

Dedication to Abbot Mylne. 'You have often written to me at Paris for an account of the Reformed Austin Canons there, and for a brief commentary on our Rule.'

There exists no full commentary but that of Humbert [de Romans], who, as a Dominican, has less interest for us.

bant : eo quod Dominicanus esset quorum institutis se non teneri putabant. Hoc autem opusculum qualecunque est non solum tuæ, sed totius Ecclesiæ correctioni subijcio, et si quid erroris (ut sunt res humanæ fragiles) hic temere committatur : huius rei ueniam posco.

Vale Pater Optime
ac religionis specimen.

Haec est Augustini regula ab eodem diligenter obseruata, scriptis commendata et regu[aa₃^b]laribus institutis decorata in duodecim capita distincta. Primum caput de dilectione dei et proximi : Secundum uero est de humilitate ibi cum legimus in regula : Tantum non ideo putent se esse felices, quia inueniunt uictum et tegumentum, quale foris inuenire non poterant. Fo. 45. Cætera notantur in locis suis per totam regulam, sub qua in numero triginta sunt ordines militantes. Primus inter omnes nominatur et dicitur ordo canonicorum regularium. Secundus ordo sanctæ Trinitatis. 3. Val[I]is scolarium. 4. Redemptionis captiuorum. 5. Fratrum sanctæ crucis. 6. Sancti Lazari. 7. Sancti Iacobi de alto passu. 8. Sancti Iacobi in Galicia. 9. Sancti Anthonij. 10. Sancti sepulchri. 11. Sancti Iacobi de mercede. 12. Templariorum. 13. Sancti Iacobi de spada. 14. Beatorum martyrum. 15. Cruciferorum. [aa₄^a] 16. Prucinatorum. 17. Ordo militum sancti Georgii. 18. Ordo seruitarum. 19. Sanctæ Brigidæ. 20. Ordo sancti spiritus. 21. Ordo monachorum sancti Hieronymi de Hispania. 22. Sancti Gilberti. 23. Collitarum [sic]. 24. Guilhemitarum. 25. Ordo mendicantium heremitarum sancti Augustini. 26. Ordo prædicatorum sancti Dominici. 27. Sancti Donati de scopeto. 28. Ordo præmonstratentium. 29. Ordo heremitarum sancti Hieronimi. 30. Iohannitarum. Hæc sunt quæ scire et facere debet canonicus regularis et quodcumque est, qui sub regula Augustini militare habet. Primo et ante omnia est ut deum diligat et proximum : Insuper ut concorditer uiuat et cor suum in deo habeat non dicat nec proprium habeat. Non se erigat pro societate diuitum uel nobilium, si diues aut nobi[aa₄^b]lis extitit pauperes fratres non contempnat, superbiam caueat, libenter oret. Cum orauerit hoc uersetur in corde quod profertur in ore. Carnem domat : Ad mensam aures purgatas præbeat.

Our Rule falls into 12 chapters,

and is authoritative for 30 Congregations, viz. :—

1. Austin Canons.
2. Trinitarians.
3. Val des Écoliers.
4. Redemptorists.
5. Crutched Friars.
6. Lazarists.
7. Altopascio.
8. Compostela.
9. Antonines.
10. Holy Sepulchre.
11. Mercedarians.
12. Templars.
13. St. James of the Sword.
14. B. Martyrs.
15. [Crucifers.]
16. Teutonic Knights.
17. Knights of St. George.
18. Servites.
19. Brigittines.
20. Holy Ghost.
21. Jeronymite monks.
22. Gilbertines.
23. Monks of Celle.
24. Guillemites.
25. Austin Friars.
26. Dominicans.
27. Scopetines.
28. Premonstratensians.
29. Jeronymite Friars.
30. Johannites. (See Introduction, p. XXXI.)

Si infirmi et delicati secus tractentur in uictu aut uestitu, ei molestum non sit, non delectet eum uestium pulchritudo: Non appetat uestibus sed moribus placere: In omnibus motibus suis nihil fiat quod cuiusquam offendat aspectum sed quod suam deceat sanctitatem. Caueat oculorum petulantiam. Semper cogitet se a domino uideri et illum timeat. Si fratrem peccare uiderit charitatiue corrigat. Disciplinam diligat eamque libenter suscipiat, dilectionem hominum habeat et odium uiciorum, nihil occulte suscipiat, non murmuret, non con[aa_s^a]tendat. Plus de communi cogitet bono quam de proprio. Rem sibi collatam præposito offerat, non solus eat, lites caueat, si occurrerint cito finiat. Si quem læserit diligenter satisfaciatur. Si læsus fuerit, statim dimittat. Iram caueat uel cito finiat, uerba dura fugiat, regulam frequenter legat ibi se inspiciat. Cum fecerit quæ ibi scripta sunt, gratias Domino referat, ubi uiderit aliquid deesse doleat de præterito caueat de futuro orans ut ei debitum dimitatur et in tentationem non inducatur. Amen.

Commendatio regulæ Augustini inter cæteras sanctorum regulas sub sanctis apostolis constituta.

Ex omnibus regulis sub quibus uiri religiosi in dei militant ecclesia, ea quæ a præcellentissimo [aa_s^b] doctore Augustino condita est, procul dubio primatum tenet tum ob ipsius regulæ discretionem et materiam: tum ob ipsius instituentis excellentiam. Namque regularum conditorum alius cathalogo minime ascribuntur sanctorum, aliqui et si ascripti sunt, sapientia tamen non polluerunt. Alij et si sanctimonia et ingenio ualuerint, non tamen magnæ extiterunt auctoritatis. Constat autem nonnunquam plus ad salutare sententias proferendas sanctitatem ualere, quam sapientiam: interdum autem econtra, quoniam simplicitas ipsa quamquam sancta sit, si tamen sapientia non dirigatur minus utile minusque laudabile profert iudicium. Si autem et sanctitate et sapientia

This is incontestably the most excellent of all Rules: (i) because most discreet and (ii) because given by the greatest man. Some other Founders have indeed been Saints, but not comparable to St. A. in learning.

quis ualeat auctoritatis uero expers sit in condendis instituendisque præceptis, haud est facile recipiendus. [aa₆^a] Tria igitur hæc ut pote sanctitas, sapientia, et auctoritas conferunt institutis dignitatem, quibus quantum doctorum princeps Aurelius Augustinus claruerit, efficax ab uniuersis nationibus redditur testimonium. Etenim ipsum omnis humanæ diuinæque sapientiæ splendorem, maximum ipsum sanctitatis speculum, ipsum et pontificij merito refulsisse dignitate omnis orientalis et occidentalis testatur ecclesia, tum ob exemplaris præstantiam: omne quidem opificium a sui ratione recipit dignitatem: Hinc fit, ut Dei opera perfectissima comprobentur, quoniam per infallibiles æternasque rationes in lætante sua mente existentes, uniuersa produxit. Atque uero plerique omnes ex sanctorum patrum cœnobarum institutis eorum uidelicet aut anachoretarum regulam compilarunt. Augustinus [aa₆^b] autem ad exemplar uitæ apostolicæ quam infallibilis dei instituit sapientia, suam condidit, ecclesia testante quæ loquens de ipso ita cecinit: Et cœpit uiuere secundum regulam sub sanctis apostolis constitutam. Quod et ipse in plerisque suis astruit sentencijs, in quibus se profitetur apostolica uita uiuere uelle. Sed quanto ille sacer apostolorum senatus præstancior extitit beatorum patrum collegio, tanto apostolica uita illorum est institutis excellentior. Quo nimirum fit, ut diui Augustini regula illius gerens imaginem cæteris præstet necesse est. Tum ob eius magnam uestustatem. Omnibus enim rebus diuturnitas ipsa magnum præstat laudantis officium. Quod maxime in scripturis, propter diuturnum magnorum uirorum uerificatur examen, in quo si [bb₁^a] absque calumnia pertransierint, nemo illas deinceps audebit inficiari. Sed cum sanctissimi Augustini doctoris regula non solum modernas, uerum etiam diui Benedicti, et aliorum quoruncunque quibus Ecclesia utitur latinorum annis multis regulas præcessit: per totque illustrium uirorum et consiliorum transierit iudicia

He possessed wisdom both human and divine, and the Episcopal Office.

Other Rules are indebted to predecessors; St. A.'s, only to the Apostles,

who received their own Rule direct from God.

Moreover, St. A.'s is oldest of all in the West,

and is thus superior not only to 'modern' Rules, but even to the Benedictine.

Again, its subject-matter is loftier.

Others go into material details : St. A. soars always on the spiritual plane.

Others are too heavy or too light : St. A. keeps the golden mean.

quis eam oppugnare audebit. Quis etiam ob eam rem cæteris eam præstantiorem esse negabit. Tum ob ipsius regulæ argumentum. Porro aliæ omnes magis circa corporales obseruantias ieiuniorum, uigiliarum, disciplinarum, multarumque angariarum onera imponentes. Parentis autem nostri sanctissimi canonis erga spirituales, seu Dei proximique dilectionem cordium unitatem, beatorum morum concordiam, [bb₁^b] pietatis officia et cætera huiusmodi, quibus est opus refertum totum magis uerificantur monumenta. At quidem sicut spiritus corpori, et lex spiritualis præualet carnali : Ita spiritualia exercitia corporalibus præstantior sit opus est. Tum denique ob eius præceptorum moderamen. Namque aliæ onerosæ nimis, aliæ nimis leues sunt, altero deprimuntur, altero licenter professores uagantur. Gloriosissimi autem Augustini regula, ea profecto in suis præceptis utitur mediocritate, ut nec austeritas ipsa, nec lenitas mandatorum in uitiosum labatur extremum, sed utique omnis eius præceptis in eo consistit medio, in quo uirtus omnis manere iure dignoscitur.

MATERIARVM EXCE

Brief Index to St. A.'s Rule.

[bb₂^a]ptarum ex regula sancti Augustini, secundum ordinem alphabeti collecta adnotatio.

A

Ante orationem recolligendus est animus. fo. 80.

An quæ in monasterio seruanda sunt, eadem extra monasterium seruare oporteat. fo. 15.

Animam uocat Augu. miseram. fo. 61.

Amor facilis est omnibus. fo. 8.

Amor Dei multa bona operatur. fo. 7.

B

Beneficiorum Dei in homines multiplex collatio.
fo. 3.

C

Cantus quid sit. fo. 82.

Cantus quinque facit. fo. 83.

[bb₂^b] Cantus propter carnales homines introductus
est in ecclesijs. fo. 84.

Charitatis laus. fo. 18.

Corde orandus est Deus non uerbis tantum.
fo. 79.

Correctionum tria sunt genera. fo. 140.

Correctio fit duobus modis. fo. 139.

Correctionis modus est ex diuino præcepto.
fo. 143.

D

Diligendus est Deus super omnia. fo. 1.

Diligere Deum toto corde quid sit. fo. 7.

Diligere Deum tota mente quid sit. fo. 7.

De dilectione proximi. fo. 8.

Diligere proximum sicut seipsum quid sit.
fo. 9.

[bb₃^a] Dilectio sola discernit inter filios Dei et dia-
boli. fo. 6.

Diligentium Deum retributio. fo. 5.

Dimittendum fratribus in se peccantibus.
fo. 190.

Dissolutiones multæ fiunt in choro. fo. 73.

Diuitiæ ueræ quæ sint. fo. 46.

E

Ebrietatis mala. fo. 92.

Exemplo animalium docemur Deum diligere.
fo. 5.

Excusati ab horis regularibus. fo. 71.

Ex litteris missis secrete uel susceptis mala
oriuntur. fo. 147.

F

Flagellat dominus homines. fo. 113.

Fratres fastidio non sunt habendi multis
rationibus. fo. 55.

[bb₃^b] Fraternitas uera quæ sit. fo. 56.

Fortitudo quid sit. fo. 114.

G

Gratias agere, habere gratias, et referre gratiam
quid sit. fo. 105.

H

Humilitas quid sit. fo. 62.

Humilitas pauperibus et diuitibus in monasterio
tenenda est. fo. 52.

Humilitas uestium in tribus consistit. fo. 117.

I

Ieiunium corporale quid sit. fo. 89.

Ieiunare uitij debet religiosus. fo. 89.

Infirmarij officium. fo. 171.

Infirmiores fratres supportandi sunt. fo. 173.

In refectorio tres mensæ quid designant.
fo. 103.

[bb₄^a] Indumenta secundum arbitrium præpositi
lauentur. fo. 164.

Intentio formanda ante communionem. fo. 81.

Iubilus quid sit. fo. 82.

L

Lectio sacra ad mensam continua debet esse.
fo. 98.

Lector scripturæ sacræ ut proficiat in eis,
qualis esse debet. fo. 181.

Legendi sunt codices sacri a religiosis. fo. 178.

Litigij causa triplex est. fo. 187.

M

Maledictum duplex. fo. 188.

Minister uestium a duobus cauere debet.
fo. 183.

Modus recipiendi aliquem in congregationem
fratrum. fo. 17.

Morbus tria in se habet mala. fo. 105.

[bb₄^b] Moderanda est lingua. fo. 184.

N

Nihil infelicius eo cui nihil accidit. fo. 47.

O

Obedientia quid est. fo. 194.

Oculce aliquid accipere quid sit. fo. 147.

Oratio quid sit. fo. 70.

Oratio publica melior est quam priuata. fo. 71.

Orantes potius exaudiuntur in loco sacro
quam prophano. fo. 76.

P

Patienter toleranda sunt iudicia hominum.
fo. 126.

Pauperes spiritu qui sunt. fo. 44.

Pauperes non sunt contemnendi. fo. 45.

[cc₁^a] Paupertas uoluntaria multa bona confert.
fo. 44.

Præceptum dilectionis Dei à Deo hominibus
datum est. fo. 1.

Prælati uisitare debent infirmos. fo. 109.

Prælatus potest discrete plus uni concedere
quam alteri. fo. 38.

Pietas uera quæ sit. fo. 6.

Proprietas rerum nec uerbo tenus religiosus
usurpanda. fo. 23.

Professio facit religiosum pauperem et diuitem.
fo. 44.

Prospera huius mundi asperitatem in se habent.
fo. 47.

Prælato bono duplex honor est exhibendus.
fo. 198.

Q

Quam sit gratum Deo beneficium de dilectione.
fo. 1.

Quanto quisque erga Deum melior [cc₁^b] est,
tanto plus est diligendus. fo. 13.

Quanta diligentia Deus sit diligendus. fo. 72.

R

Regula Augu. quatenus professorem suum
obliget. fo. 2.

Regula Augu. non obligat ad mortale peccatum.
fo. 14.

Regula Augu. si contemnatur obligat ad
mortale. fo. 15.

Regula Augu. ad minus semel in ebdomada
inspiciatur. fo. 205.

Regula Augu. in tria partialia distinguitur.
fo. 206.

Religio propter quatuor instituta est. fo. 17.

Religiosi bini debent incedere. fo. 124.

Religiosi habitus uilis et humilis esse debet.
fo. 116.

Religiosos uilia uestimenta amare de[cc₂^a]-
bere. fo. 151.

Religiosus ingrediens religionem, bona sua
amicis suis imponere non debet, ut det eis
post professionem sibi prouideatur. fo. 37.

Religio non personas, sed animas inspicere
debet. fo. 56.

Religio à uana gloria animum seiungat. fo. 51.

Religiosus in diuitijs cor non debet apponere.
fo. 47.

Religiosus non sit difficilis in uictu. fo. 53.

Remedia contra superbiam duo. fo. 62.

Reprehenduntur qui epulis et commes-
sationibus uacant. fo. 95.

[S]

Sobrietatis bona. fo. 91.

Socialis coniunctio multa bona affert. fo. 125.

[cc₂^b] Sub prætextu elemosinæ non sunt quærendæ
diuitiæ. fo. 58.

Summa cura habenda est de infirmioribus.
fo. 162.

Superbia quid sit. fo. 48.

Superfluitas in monasterio uitanda. fo. 39.

Superfluum quid sit. fo. 39.

Superbia bonis operibus insidiatur. fo. 59.

Superbia spiritus periculosior est superbia
carnis. fo. 57.

Superbia quibus signis cognoscitur. fo. 49.

Sursum cor habere quid sit. fo. 50.

T

Tistum [*q. tantum?*] merentur qui pro alijs
orant, quam qui pro seipsis. fo. 75.

Tria sunt quæ suadent corrigere fratrem de-
linquentem. fo. 139.

[cc₃^a] Triplex munus. fo. 147.

Tria sunt, quæ nos de morte certificant. fo. 65.

Veritas consuetudini præponenda est. fo. 101.

Vestes religiosi quid significant. fo. 154.

Vnitas duplex. fo. 21.

Vnitatis malæ reprehensio. fo. 22.

Finis Adnotationis in
Augustini Re-
gulam.

[cc₃^b is blank and is followed by one blank leaf.]

H A E C
E S T V I A A M B V
L A T E I N E A.

Fecit dominus uerbum abbreviatum super terram. Ad Roma. 9. Cap. Isaïæ 10. Quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos, et misericordia et super Israëli dei. Ad Galatas 6. Capitulo.

DE DILECTIONE DEI ET PROXIMI, ATQUE
RERVM COMMVNITATE. CAPVT I.

*A*Nte omnia fratres charissimi diligatur deus, deinde *proximus*: quia ista præcepta sunt principaliter nobis data.¹ Love God and your neighbour.

[1^b] Audi fili mi doctrinam patris tui. Et ne omittas legem Dei tui, ut addatur gratia capiti tuo. Prouerbiorum primo. Quoniam doctrina et lex, est magni Dei Sabaoth, nullis non tradita mortalibus, cunctosque ad impletionem sui obligans, ut Deutero. 6. cap. Quæ tandem hæc lex est, quam tantopere seruare iubemur? Nempe ea quæ maximo commodo, minimo negotio seruari potest: sine maximo damno negligi non potest, quam si nemo præciperet, seruare deberemus. Ante omnia, inquit, dilige Deum: ante amicos, familiares, fratres, sorores, ante parentes, ante teipsum, aut siquid teipso charius esse potest, Deum dilige, honores, diuicias, uoluptates, uitam [2^a] denique ipsam eius dilectioni posthabeas. Hæc est illa quam pater uester obseruare, non in libris scriptam, sed in animis impressam, iubet. Quod si lex est quam uel auctoritas latoris, uel utilitas, uel æquitas fauorabilem reddere possit, non uideo quæ huic præponi possit. Non

¹ The words in italics, throughout, are the actual words of St. Augustine's Rule (upon which our author comments sentence by sentence), corrected by the text in Migne's *Patrologia*.

This law comes
straight from God,

enim a Solone, aut Drachone aliquo lex hæc est lata : sed a Deo optimo maximo omnium rerum auctore, a quo omne datum optimum, et omne donum perfectum desursum est. Et ut intelligeremus quam grata ipsi esset, primo per Moysen eam sua manu scriptam Iudæis proposuit. Deinde filium suum eam rursus obseruare præcepit, per euangelistas, apostolos, doctores, uniuersis mortalibus legendam, proposuit. Quid aliud præcepit apud Matthæum, æque [2^b] atque illud : Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo. Et apud Lucam : Si quis uenit ad me et non odit patrem, et matrem, et uxorem, et filios, et fratres, et sorores, non potest meus esse discipulus. Denique nihil aliud omnis scriptura clamat, nihil apostoli, nihil prophetæ, nihil martyres scriptis, prædicationibus, exemplis nos admonuerunt, præterquam ut deum diligamus. Solemus hominum præcepta ob uetustatem admirari, alius Sibyllarum carmina, alius Trismegisti Mercurij, alius Berosi nescio cuius libellos e putri situ eruit. Sunt quos Pacuuiusque et uerrucosa moretur Antiopa.¹ Quintilianus testatur, in quibus etiam citra doctrinam antiquam ueneramus Ennium poetam, tanquam ueteres arbores religione quadam co[3^a]lendum. Et quem alioqui e poetarum numero reiecturus uidetur, ei ob uetustatem pene diuinos honores concedi. Nos uero eam legem non obseruandum, non suscipiendam, non etiam colendam esse putabimus, cuius lator sicut nullum principium ita nec finem nouit. Eam inquam legem amplectemur, quam commoditas expetibilem, æquitas amabilem, antiq̄uitas admirabilem reddere debet. Quid enim æquius quam eum amare qui te amat, a quo maximum beneficium accepisti, cui idipsum debes quod amare potes. Ille enim cum nos e nihilo faceret e luto uilissimo in omnium animalium pulcherrimam erexit suam imaginem in nobis collocauit, paululum ab

Who is incomparably most ancient of all authors,

having neither beginning nor end.

His claims upon our love.

¹ Persius, *Sat.* i. 77.

angelis nos imminuit in pulcherrimo illo horto suo [3^b] nos posuit, potestatem in omnia animalia concessit, ab omnibus malis tutos, primo immortales nos fecerat. Et cum nostra culpa illinc eiectionis essemus, leui supplicio contentus, carceri potius, quam morti nos tradidit: cum nobis spem ad fœlicitatem redeundi amplissimam proposuerit. Solent reges et principes, ubi quis deliquit populus, aut urbs, graues leges imponere, tributa exigere, in seruitutem redigere. Ille contra post grauissimum peccatum, nos liberos esse iussit, animam nostram in manibus nostris reliquit, hoc solum stipendij pendere iussit, hanc legem imposuit. Dilige, inquit, Deum. Age uero si optime ei seruisses, quod aliud beneficium expectasses quam quod ille cum pessime uiueremus, exhibuit? Sed ille non hijs rebus [4^a] contentus, misit suos prophetas, qui nos admonerent, misit suos angelos, qui nos regerent, et seruarent. Et cum rex esset, pater uideri uoluit, cum omnia posset, quod mitissimum erat, elegit. Postremo cum inimici essemus, Deus pater intantum nos dilexit, ut proprium filium suum unigenitum daret, qui cum una cum patre Deus esset, et patri æqualis, nostra causa homo fieri uoluit. Et cum ex communi patre fratres essemus, ut se propius ad nostram humilitatem dmitteret, communem nobiscum matrem, de nostra progenie assumpsit, et supremus Dei filius, corpus hoc fragile et terrenum accepit ex ancilla sua. Cum immortalis esset, nostri causa mortalis est factus, et qui omnia omnibus dedit, uix ut nasceretur locum ha[4^b]buit: puer adhuc persecutionem passus. Et cum in ea ætate esset, cui sæuissimi hostes, captis, euersis urbibus parcere solent, iam ad mortem petebatur. Denique ut summum erga nos ostenderet amorem, dilexit nos, et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Apocalip. 1. Tradidit se in socium, in mortem, in præmium. Et ut in ecclesia canitur: Se nascens dedit socium, conuescens in ædulium, se moriens in precium, se regnans dat in præmium. Audi

Hear His own
promises,

and consider what
you owe to Him.

Dogs and lions
show gratitude.

St. Paul's cer-
tainty.

St. A.'s motto :
'A man is such as
the thing that he
loveth.'

ipsum illum, uide quantum promittat : Ero inquit uobiscum usque ad consumationem sæculi. Descende igitur paulum in teipsum homo, cogita paulisper : quid beneficij acceperis, quid expectare debeas. Cum igitur tanta sit bonitas, tanta sit erga nos dilectio dei optimi maximi, quid cunctamur, [5^a] cur non amante redamamus, diligimus benefactorem, patrem charitate prosequimur patria, regem obseruemus, deum colamus. Cur non summo cum propheta Daud cantamus ? Diligam te domine fortitudo mea, dominus firmamentum meum, et refugium meum, liberator meus, deus meus, et adiutor meus ? Cur non cum gratiam referre nequeamus, eam saltem quam possumus habemus ? Canes ita sæpe diligunt heros, ut pro eis libenter mortem oppetant. Leones ferocissimi acceptum beneficium rependunt. Multa denique alia bruta animalia bene meritos de se cognoscunt. Et quibus per naturam ratio negata est, ingenita quadam bonitate in amore mutuo respondent. Cur non cum Paulo merito dicamus : Quis nos separabit a charitate christi ? Tribulatio [5^b] an angustia, an fames, an nuditas, an periculum, an persecutio, an gladius ? Non dicit credo sed certus sum, quia neque mors, neque uita, neque angeli, neque principatus, neque uirtutes, neque instantia, neque futura, neque creatura alia poterit nos separare a charitate dei quæ est in Christo Iesu domino nostro. Cum nos itaque Deus hijs tot et tantis prouocauerit beneficijs, longe tamen plura nos expectare iussit, ad Corinthios. 6. Qui adhæret Deo, unus spiritus est cum eo, inquit miles in illa arena exercitatissimus, cui subscribens Augustinus ait : Talis est quisque, qualis est dilectio eius. Terram diligis, terra es. Deum diligis, quid dicam ? Deus eris ? Ipse non dicam, Scripturam tamen audio : Ego dixi, dij estis, et filij excelsi omnes, imo filij [6^a] quos Deus in cælis coronat, Iacobi primo : Coronam uitæ repromissit Deus, diligentibus se. Quod Lucas. 8. Dimissa sunt ei peccata

multa, quoniam dilexit multum. Ignis enim in ea charitatis rubiginem peccatorum combussit. Si quis enim Deum diligit, sermones eius seruabit, eius mandata custodiet, et se a labe peccatorum immaculatum conseruabit. Si sermones eius seruabis, non committes ut eum offendas, qui cum ignorabas, instruxit te : cum errabas, reduxit te : cum peccabas, correxit te : cum stetisti, tenuit te : cum sedisti, erexit te : cum ad ipsum uenisti, suscepit te : nec pro tot et tantis muneribus aliud a te exigit, quam ut se diligas : non agros, non uineas, non possessiones, non aurum, non argentum requirit. Da mihi, inquit, cor tuum, et [6^b] sufficit mihi. Neque id a te sua causa, sed tua petit. Non beneficium acceptum rependere, sed nouum accipere te iubet. Dilectio enim sola est, quæ inter filios Dei et filios diaboli discernit. Signant se omnes signo crucis, responderent omnes Amen, intrant ecclesias, implent parietes basilicarum. Nihil igitur discernit filios Dei a filijs diaboli, nisi charitas et perfecta dilectio. Hæc enim est uera pietas : religio enim est amare deum cum timore, timere deum cum amore. Timor enim sine amore generat odium, amor sine timore contemptum. Ama igitur, sed uere, quia nihil eo ueracius, qui est uia, ueritas, et uita : Ama non uerbo sed opere : non lingua, sed corde, ne conqueratur dicens : Populus hic labijs me honorat, cor autem [7^a] eorum longe est a me. Verus enim amor ex natura proprium postponit et communia præfert, discordes animos concordat, de externo domesticum, de ignoto familiarem, de inimico facit amicum. Flammam iracundiæ extinguit, pacem procurat : contracta solidat, depressa subleuat, nutantem animum constantem reddit, constantem confirmat. Amor docet, amor laudet, amor reprehendit, praua suspitione caret, præsentem lætos efficit, absentes in officio continet. Merito ergo deum toto corde, tota anima tota mente amemus, hoc est, cor non inclinatum ad alicuius rei dilectionem magis quam

It is love that distinguishes God's children from the Devil's.

Let us be rooted in truth and faith.

unlike to that
slimy serpent
Luther and his
rotten members,
now deservedly
cut off from the
Church.

dei habeamus. Certissimum animum in ueritate, et firmum in fide: non nutantem et periclitantem, habeamus. Sicut lubricus serpens Lutterus, et eius arida mem[7^b]bra merito ab ecclesia recisa. De quibus. Isa. 7. Nisi credideritis non permanebitis. Permanere autem est constanter manere, de quibus scribitur: Verbo domini cæli firmati sunt. Dilige igitur deum tota mente, omnes tui sensus deo uacent, deum cogitent, deo semper seruiant. Os, lingua, mens, sensus, uigor, confessionem personent. Dilige eum qui, ut scribitur prouerbiorum septimo: Diligentes diligit. Dilige eum qui amantem remunerat, ut scribit Paulus: Oculus non uidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit Deus diligentibus se. Hæc est illa uere uia lactea, quam poetæ ad Deum iter esse scribunt. Non enim equitando, aut ambulando, sed amando ad Deum itur. Si uero amore careas, nec eleemosynæ [8^a] largitio, nec martirij susceptio, nec ullius boni operatio quicquam prodest. Ita facilis res est amor, ita omnibus obuia, ita exposita, ut nec surdos aut cæcos sua calamitas, nec iuuenes et senes excuset imbecillitas, non pauperes expellit inopia, non diuites retardat copia: non liberi, non serui, non religiosi, non prophani, non fortes, non debiles, nullum denique hominum genus in terris est quod sese excusare possit. Dilige igitur Deum, hanc pro peccatis expiationem, pro beneficijs gratiam, pro redemptione mercedem ei redde. Nam ut Deuterono. 10. dicitur: Quid petit a te dominus Deus tuus, nisi ut diligas eum?

Love your neigh-
bour,

DEINDE PROXIMVS.

Et hoc mandatum quantopere Deo gratum sit, facile hinc esti[8^b]mare potes, si, quam diligenter et frequenter id etiam præceptum sit, animaduertas. Primum, cum supreme mandato de dilectione Dei hoc coniunxit. Hinc leges et prophetas omnes pendere palam professus est, hoc Io. 13. [I]ta præci-

pitur: Mandatum nouum do uobis ut diligatis inuicem, sicut dilexi uos. Et alibi: Hoc est præceptum meum ut diligatis inuicem, sicut dilexi uos. Et alibi: Hæc mando uobis ut diligatis inuicem, non fecte, non ad malam operationem: sed opere et ueritate, prout dominus dicit, sicut dilexi uos, hoc est, non ad malum, non ad uitium, non ad mundi delectationem: sed ad æternam beatitudinem. Sic diligas proximum tuum. Hoc 'diligere sicut teipsum' as yourself, (nempe uelle et optare proximo summum illud bonum, atque adeo re[9^a]liquorum omnium bonorum finem) ideo dictum est: Dilige proximum sicut teipsum, ut ex hac similitudine, quantum sit diligendus, intelligas.¹ In dilectione dei nulla similitudine usus est, cum nihil omnino illi sit par, ac ne proximum quidem, ideo inquit Augustinus: Dilige deum tanquam deum, et proximum tanquam te. Dilige ergo for God's sake. proximum sicut teipsum, hoc est, ob idipsum ob quod teipsum diligis. Nempe ob summum bonum, ob deum ipsum, et in deo dilige, in proximo tuo, quod in teipso maxime diligere debes, hoc est, animam dilige proximam ad gratiam in præsentem, et gloriam in futuro. Dilige proximum eo ordine quo teipsum, hoc est, supra corpus proprium et infra deum: atque ita dilige, ut si ab infidelibus seduci proximum uideres, corpus tuum ne[9^b]gligas, ut animam proximi serues, Apostoli exemplo qui inquit: Ego autem libentissime impendam, et superimpendar ipse pro animabus uestris. Et Iohan. 3. In hoc cognouimus charitatem dei, quoniam ille pro nobis animam suam posuit: et nos debemus pro fratribus animas ponere. Vides ut cum nos debere dicit, necessitatem præcepti nobis iniungit: atque hic est ultimus diligendi gradus, hæc summa amoris meta, ultra quam charitas intendi non potest, ut idem Ioh. testatur: Maiorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Denique dilige proximum sicut

¹ I have amended the quite unintelligible punctuation: but it is also possible that one or two words have dropped out or become distorted.

teipsum, hoc est, quamdiu teipsum. Nempe a principio in finem sicut dominus, de quo dicitur : A principio usque in finem dilexit eos. Atque hic modus, hæc forma diligendi inter nos, [10^a] quam dominus nobis tam diligenter præcepit, hoc est, ad quod uel imprimis ipsa natura nos erudiuit, ad quod ipse Christus plurimis illecebris inducere, plurimis uinculis connectere uoluit. Nam ut ait Paulus ad Ro. 12 : Multi unum corpus sumus, singuli autem alter alterius membra. Et alibi ad Corinth. 12 : Vos estis corpus Christi, modo non amat caput, qui non amat eius membra. Quid quæso coniunctius esse omnino potuit, quibus uinculis tenacius illigat, in idem corpus colligauit, eidem capiti subiecit. Et ne quis proximum contemneret, alterum alterius auxilio fecit indigentem. Deinde eundem omnibus patrem dedit, et fraternæ amicitiae, quæ iunctissima esse debet, fundamenta iecit : quæ quam grata sit deo ex Ecclesiaste patet [10^b] 15. ca.¹ Qui inquit : In tribus beneplacitum est spiritui meo, quæ sunt coram deo et hominibus probata : Concordia fratrum, amor proximorum, et uir et mulier inuicem concordantes. Ad hæc deus ipse optimus maximus, qui fons est omnis charitatis, sibi ius hospitij esse professus est cum hijs qui charum proximum habent. Et ut dicitur Ioh. 6 : Si diligamus inuicem, deus manet in nobis. Et qui manet in charitate in deo manet, et deus in eo : quia deus charitas est. Denique dominus in illo extremo corporali digressu nihil æque discipulos admonuit, quam ut mutuo diligerent : Hoc enim, inquit, præceptum meum est, ut diligatis inuicem. Hæc mando uobis. etc. Atque optimi magistri præceptum discipulus cælestis sapientiæ consultissimus [11^a] imitatus, cum ad ultimam senectutem, atque adeo decrepitam deuenisset ætatem, ut uix inter discipulorum manus ad templum deferretur, spiritusque ad loquendum ægre sufficeret, illud semper in ore habebat : Filioli

That was Christ's
last word to His
disciples,

echoed by St. John.

¹ In fact, this should be Eccus. xxv. 1.

diligite alterutrum. Audientes discipuli quod hæc uerba tam frequenter recitaret eum interrogarunt: Magister cur hoc semper loqueris? Qui respondit: Quia præceptum domini est, quod si etiam solum fiat sufficit. Nemini quicquam debeatis, nisi ut inuicem diligatis. Ad Ro. 13. scriptum est: Qui diligit proximum legem impleuit: nam nemo eum quem diligit inuadit. Nemo ei detrahit, nemo furtum, nemo rapinam, nemo adulterium, nemo ullam denique iniuriam ei infert. Sed proch dolor quam facillime perspicere licet [11^b] quam procul ab charitate nunc absumus, imo quam toto (ut sic dicam) cælo erremus, adeo ut quamuis natura tot nos obicibus iuuerit aduersus discordiam, cognitionibus, affinitatibus, amicitijs, et gentilitatibus, communi origine orti, communibus periculis subiecti, communem interitum omnes sentimus: dedit natura risum, dedit eadem lachrymas uni animantium homini, ut prosperis aliorum rebus læticia, in aduersis dolore afficeremur. Dedit rationem corporis gubernatricem, ne locus errori esset. Nos tamen tot fractis obicibus effrenes in iram, odium, inuidiam, inimicitias irruimus, ad funesta arma cæci procurrimus. Et ut uerissime inquit satyricus poeta¹: Sed iam serpentum maior concordia: parcit Cognatis maculis similis fera. [12^a] Quando leoni Fortior eripuit uitam leo? quo nemore unquam Expirauit aper maioris dentibus apri? Indica tigris agit rabida cum tigride pacem Perpetuam: sæuis inter se conuenit ursis. Denique nulla tam crudelis in terris belua est, cui non sua sancta sit imago. At uero: Aspicimus populos, quorum non sufficit iræ Occidisse aliquem: sed pectora, brachia, uultum Crediderint genus esse cibi.¹ Neque solum ad odium præcipites sumus, sed etiam in eo pertinaces persistimus. Contra uero quis nunc diligitur, nisi

Alas! how little
is this heeded
nowadays!

We deserve the
satirical condemna-
tion of Juvenal:
serpents, lions, wild
birds, tigers and
bears spare each
other more than
men do.

The peoples are
willing to devour
one another: hate is
both headlong and
persistent.

¹ Juvenal, *Sat.* xv. 159 ff. and 169 ff.; I have corrected Richardinus's very corrupt text.

consciis, et cui feruens æstuat occultis animus semperque tacendis? Eos qui uera dicunt odimus: adultores amplectimur. Aut ex nostris utilitatibus charitatem estimamus, aut humanis adhuc affectibus immersi, quosdam quod nobis sangui[12^b]ne iuncti sunt, amamus. Alios, quod in eadam patria, domo, scholaue educati sunt, alios quod beneficijs erga nos fuerint, cum Matthæus reclamet: Si diligitis eos qui uos diligunt, quam mercedem habebitis? Nonne publicani hoc faciunt, cum Christus etiam inimicos diligere iusserit? Sed hoc non in eandem partem accipi uolo, ut quis me rerum discrimina tollere existimet, neque ueto in dilectione gradus quosdam obserues. Sicut enim post Deum, proximum diligere debes: ita ex proximis, alius alijs præponendus est: ut parentes et consanguinei externis, benefici inimicis: modo non solum ob priuatas illas causas, sed propter Deum id faciamus. Nam et Paulus ad Thimotheum. 5. monet: Si quis suorum et maxime domesticorum cu[13^a]ram non habet (hoc est, si non prouideat et prospiciat quæ suis necessaria sunt, quod profecto nisi diligat facere non potest) fidem abnegauit, et est infideli deterior. Et Christus eunctorum dominus insinuat quod pij liberi curam parentibus impendere debeant, et exemplo sui nos ad id inuitauit, cum in cruce pendens matrem charissimam charissimo discipulo commendauit. Nec minus in externis etiam quidam est adhibendus delectus, et in hijs ut quisque optimus ita maxime propinquus existimandus est. Et qui ad deum per bonitatem proxime accedit, is nobis quoque charissimus esse debet. Cum ut inquit Ambrosius, boni domestici sint malis filijs præponendi. Et ob bonitatem ipsum deum maxime diligamus. Et ut illud demus: Amicos et propinquos, modo [13^b] probi sint, magis quam alienos esse diligendos. Si tamen extrema necessitas urgeat, tum quo quisque periculo propior existit, eo nobis propior existimari debet. Hæc igitur proximi diligendi ratio, quam merito proxime post dilectionem

When we do love, it is either our fellow-countrymen or kinsfolk, or our benefactors.

Not but that we ought to give some preference to such.

dei præcepit obseruandam esse Augustinus. De qua longe plura mihi dicenda essent, nisi simul timerem me nimia loquacitate lectori delicato fastidium mouere, simul me pene reluctando alia uelut decursu reuocarent.

But I must not wander into prolixity.

Hæc igitur sunt, quæ ut obseruetis præcipimus in monasterio constituti.

Obseruare est in speculatoris modum oculis animoque aliquid custodire, ne nos tacito [14^a] et cum silentio prætereat, qua ratione in Andria senex iubet, ut Sosia filium obseruet. Sic Augustinus nos hæc præcepta (hæc inquam et quæ iam scripta sunt, et quæ infra dicenda) obseruare; hoc est, ne in his erremus, oculos, animum, totas denique uires intendere debere. Sed statim quibusdam occurrit ille scrupulus (cum Augustinus hoc loco præcipiendi uerbo utatur), quatenus illud præceptum esse intelligemus, cum non modo præcedentia, sed etiam sequentia demonstret. Quibus responsum sit: Nihil quidem horum ita præcipi, ut professum ad mortale peccatum obligent, tribus uotis exceptis. Consilia quidem hæc sunt, cum ardenti tamen et pia affectione data, ut cum omni modestia obseruentur: ut meriti ampliorem cumulum consequi ualeas, [14^b] et plures tuo exemplo ad uitæ sanctimoniam, et dei legis impletionem prouocare possis. Nihil tamen horum adeo minutum, adeo leue est et exiguum, quin si a prælato iniunctum contempnatur, merito corporis et animæ pœnam sustineas. Pius enim pater in rebus honestis obedientiam exigere uoluit, sed cum humanæ fragilitatis experiens esset, nunquam suos tot periculis obiectos esse uoluit ut, si quid ab hijs quæ hic continentur quouis modo quis aberraret, illud non salutem animarum nostrarum curare esset. Quod procul dubio pater pijssimus assidue faciebat. Non esset Pauli exemplo ad Corinthios. 7. ad utilitatem nostram hæc dicere, sed potius laquæum parare. Vtitur tamen uerbo præcipiendi, ut nos ardentiori studio ad singula

'Observe these rules,' says St. A. Definition of observe.

The word not here used so strictly as to involve the disobedient, *ipso facto*, in mortal sin.

Yet even the slightest of these precepts, if expressly enjoined by your Superior, does bind under pain of body and soul.

Do these rules bind only *inside* the monastery, or *outside* also?

They are for the honour of God, who sees us both inside and outside.

Yet some (*e.g.* as to reading and silence) are intended only for inside.

Some Superiors, in these evil days of ours, scarce care even to know St. A.'s precepts. Others are so scrupulous that they would far rather disobey God's law than the Rule.

This is by fault of Superiors who punish for small slips, yet wink at blasphemous swearing,

straining at the gnat and swallowing the camel.

seruanda ex[15^a]stimulet, qui, alioqui sancta, deo grata, ac omni obseruatione dignissima sunt. Nec desunt quoque qui illud in dubium reuocent, an quæcunque in monasterio seruanda sunt, eadem extra monasterium seruare oporteat. Quibus dico: Omnibus et in monasterio positis et extra, quæcunque in regula sunt seruanda esse, quod sine aliorum offensione fieri possit, ut eorum qui religionem profitentur exemplo reliqui meliores fiant. Sic enim luceat lux uestra coram hominibus, ut uideant opera uestra bona, et glorificent patrem uestrum qui in cælis est. Non enim hæc omnino instituta sunt, ut alijs simus exemplo: sed potissimum ad honorem dei, qui quæ extra monasterium sunt non minus acute perspicit quam quæ in monasterio. In omni enim loco oculi eius contemplantur bonos et malos. Si ascenderis [15^b] ad cælum illic est, si etiam ad infernum siue maris profundum descendas, adest. Quædam tamen sunt ad quæ extra monasterium neminem teneri certum est, uelut ad petendum codices, uel silentium, debet tamen in omnibus moderari linguam. Cæterum nonnullos in hoc deplorandi temporis curriculo comperias, nempe male feriatos quosdam priores et Abbates, qui uix in uita scire procurant ea quæ Augustinus obseruare præcipit. Alij rursus plus satis supersticiosi: qui, ut ait Terentius, Nodum in scirpo quærunt, et in id totis uiribus inuigilant: ut sciant, an quæ Augustinus in regula scripsit sint præcepta, an consilia: et ad illa se longe plus quam ad dei legem obligatos putant, quod præfectorum magis prælatorum, quam ipsorum uitij [16^a] fieri contenderim, qui incauta ista uelut obliquos oculorum aspectus seuerè puniunt. At cum nomen dei blasphemantes audiunt, aut in uanum sumentes, conuiuere plerumque solent, non ob aliud quam quod hæc illis leuiora existimant. Neque hoc dico quod illa corrigi nolim, sed ut prauam quorundam reprehendam diligentiam, qui colant culicem, et deglutiunt camelum. Sed ut demus eorum prælatos mutos

esse, et qui non ualeant aduersus transgressores mandati diuini latrare, debent tamen ecclesiam Dei in eorum uindictam indies inuitare, teste prophetarum principe: Maledicti qui declinant a mandatis tuis domine. Impossibile est quod oratio multorum non exaudiatur. Vnde Augustinus in sermonibus de monte (et habetur. 14. [16^b] quest. 1. capitulo). Quisquis præceptis domini non obtemperat, reus est, et debitor pænæ. Et paulo post: Præcepto domini non obedire, peccatum est. Probe ergo dicit sapiens Ecclesiastic. 6: Cogitatum habe in præceptis Dei, et mandatis illius maxime esto assiduus. Hæc enim uera, iusta, sancta, et inæternum confirmata sunt, testibus Paulo, et Psalmographo ad Ro. 7: Itaque lex quidem sancta, et mandatum sanctum, iustum et bonum. Alter autem: Fidelia omnia mandata eius, confirmata in sæculum sæculi. Si ergo ad illam uitam, ad quam stimulat regula tua, ingredi uelis, maxima cura tibi sint illa et cito non omittes alia.

The faithful Austin Canon will be careful for the one, without neglecting the other.

Primum, propter quod in unum estis congregati, ut [17^a] unanimes habitetis in domo, et sit uobis anima una, et cor unum in Deo.

Superius dixit, hæc sunt quæ ut obseruetis præcipimus, in monasterio constituti, modo propter quod in unum congregati estis, id est, propter eorum obseruationem. Et ut unanimes habitetis in domo una, in qua sit uobis anima una, et cor unum in deo: non domo regali dominorum, aut sæcularium, non in taberna meretricia, non in lupanaribus: sed in domo illa, quam decet sanctitudo in longitudinem dierum. Hinc estis designati, dedicati, et congregati ut illic propria peccata plangatis, et pro fundatoribus oretis. Et ante omnia, ut dominus deus honoretur, ut diua uirgo eius [17^b] illibata mater, omnesque diui eius, ut uestro exemplo ducti plerique ad pietatem conuertantur, ut mandata dei pure et integre seruentur. Sed proch pudor! hijs miseris temporibus quanto

Be of one mind in one house,

which is not a palace, or a tavern, or a brothel, but a place for holiness and length of days, wherein you are to bewail your sins, pray for your Founders, and above all honour God and His Mother. Yet alas! in these wretched days we are a laughing-stock to many through our evil example.

aliter euenire uidemus, cum ob mala exempla plerisque ludibrio simus. Sed, ut paucis complectar hæc omnia, ob ista quatuor potissimum instituta est religio. Primo propter sustentationem uitæ alienæ. Secundo ad defensionem ecclesiæ catholicæ. Tertio ad ignorantia nostræ eruditionem. Quarto ad contemplationem supernæ gloriæ. Non autem propter uocis lenitatem, et inanem delectationem, ut ignari contra uiros probos et eruditos obganniunt, religionem fundatam propter cantores non scientes quæ cantant, et non intellectos psalmos obstrepentes [18^a]: ubi uix unquam oratio perfecta esse potest, aut efficax. Sed redeamus eo unde sumus digressi. Per hoc quod dicit congregati, significat nullos ui aut affectione carnali muneribus imponi debere: sed cum unanimi consensu abbatis et omnium fratrum, aut saltem sanioris partis,¹ qui mores et uitæ castimoniam eorum qui a se recipiuntur asciscuntur, cognoscere debeant. Sed qui sunt isti, qui ueniunt non uocati. Nempe mali prælati, qui non intrant per ostium in ouile ouium, sed aliunde. Nempe per uim armatam, uia diabolica, non aperto ostio: sed nec fenestra quidem, sed fracto pariete irrumpentes, et quales ipsi sunt, tales ipsi recipiunt, et tales fouent, non ad uitæ castimoniam, non ad corporis castigationem, non ad peccatorum [18^b] planctionem: sed ad uanam mundi gloriam, et ad insanas uoluptates, ut his nostris miseris temporibus non imitanda, sed omnino sit fugienda: tam ardenti desiderio ad illam lubricam et fallacem dignitatem anhelant.² Vt cum quis opinione sacerdotis diues aduersa ualetudine tentari incipit: illi tanquam milui rapaces infirmorum circumuolitant domus, non ut Dei seruum consolentur: sed ut ab intrantibus

The Religious Life is not founded for the sake of those who chant they know not what, bawling understood psalms. But let us return from this digression.

Let all be done by consent of abbot and brethren, or at least of the saner part thereof.

Evil Superiors creep into the sheepfold not by the door.

They choose fellows like unto themselves, not to chastity, mortification, grief for sins, but, in our wretched days, to vainglory.

When a rich man seems nigh unto death, such folk circle round his house like kites.

¹ This Canon Law term of *sanior pars* comes more often in monastic history than elsewhere; yet it was never clearly defined, and gave occasion for innumerable disputes.

² Here, and often elsewhere, wherever the general sense is plain, I have made no attempt to amend the text.

et uicinis sciscitentur, quando morietur et peribit nomen eius? Vnde Psalmista: Egrediebatur foras ut uideret, supple, quorsum tenderet morbus infirmi. Vana loquebatur cor eius, nempe quomodo per phas aut nephas possit in ouile pastoris irrumpere defuncti. Et congregauit iniquitatem sibi, quia sacerdotium non per uiam spiritus san[19^a]cti consolando probos et expectando mortem infirmi: sed per iniquitatis uiam perperam erumpere conantur, et statim ad primum morbi rumorem equos expeditos parant: et cum magna pecunia regem adeuntes, eius ministris sese insinuant, ut hac uia in ouile domini penetrare possint. Sed sæpissime contra tales dominus Deus, qui humilia respicit in cælo et in terra, suscitans a terra inopem, et de stercore erigens pauperem ut collocet eum cum principibus, conseruat infirmum istum ut uiuificet eum, et beatum faciat eum in terra, et non tradat in animam inimicorum eius: sed pijssimus dominus opem fert ei super lectum doloris eius. Et huiusmodi corui, hiantes prædam, pecuniam et famam amittunt, et misere uiuunt. Velut poetæ [19^b] de Tantalo fabulantur, id semper captantes quod nunquam capere possint. Audiui quendam doctorem Parisijs scientia, uita, et auctoritate famosum, qui in lectione publica recitauit: Noui, inquit, ego quendam qui sperata morte cuiusdam beneficiati, cum iam semimortuum uideret, quatuor horis quinquaginta millibus passuum peractis, ad regem peruenit, a quo cum precio et precibus sacerdotium peteret, affirmans proculdubio eum mortuum esse, quem ante quatuor horas se morientem reliquisse dicebat. Cui Rex: Bene sane cucurristi, sed quo animo id feceris perspicuum est, ideo cum tam bene curras recurre, et te non impetrasse renuncia. Vtinam ita reges huiusmodi res ponderarent! non dubium est quin omnia multo melius succederent, et ipsis et regno. Vtinam [20^a] tam laborarent serui dei pro beneficio æterno, quod nunquam deficiet, quam

The ambitious man saddles his horse at the first news of a Superior's sickness, and hastens to the King with a heavy bribe.

Yet sometimes the kind God revives the sick man, and the ravens lose both money and reputation.

A famous lecturer at Paris told how one rode 50 miles in 4 hours to the King, who commended his horsemanship, and bade him ride equally fast home.

Would that all kings would weigh that example! Or that God's servants would labour for heaven as they labour for these honours, risking body and soul for their prize!

laborant pro his oneribus potius, quam honoribus, quibus acceptis frequentissime ad plenam lunam non uiuunt, cum se tot maris et terræ, tot animæ, tot corporis interim periculis exponunt. Isti autem non sunt a sanctis patribus cœnobij congregati, nec a spiritu sancto uocati: Ideo cum aliunde intrent semper facile cognoscuntur, quia cum secundum regulam et præceptum dei seruare deberent unanimitatem cum fratribus, uitam cum sæcularibus degunt et mulieribus [in] hospicijs suis, quæ tanquam fortissimas arces contra communitatem et unanimitatem ædificant, ubi laute et minus probe exponunt patrimonia crucifixi: quia uix ter in mense uisitant una cum fratribus chorum, nec eorum uitam [20^b] et mores inspiciunt. Qua enim fronte alios reprehendere audeant, qui se omnibus uicijs immerserunt? atque interim saturo pastore ieiunæ in stabulis clauduntur oues. Nec mirari quisquam debet, si huiusmodi pastoris uocem oues non exaudiant, quod si quis talibus prælatis dicat: Pater una domo cum fratribus uiuere debebas, ita enim regula uestra iubet: statim responderet, regulam intelligi de unitate spirituali! eum tamen qui ita uiuit nunquam spiritu cum uiris probis uniri possit, cum nunquam mutua contentio, odium, murmur, inter eos non intercedat. Nec tamen opus est, ut Abbas una cum infirmis conuersetur. Locum tamen commodum providere tenetur, ubi separatim ab alijs curentur; sed de hoc alias. Similiter cum amici confratrum et propinqui bis aut ter illuc in [21^a] anno conueniunt, cum hospites uel alij religiosi accedunt, Abbas uel confratres ad id assignati debent eos extra communitatem secundum facultatem loci tractare, illud enim non minimum ad charitatem et mutuam amorem conduit. Ideo in regula monachorum contentum est: ut Abbas habeat mensam et coquinam separatam a fratribus non sæcularibus, qui sunt serui inutiles aut fœminis: sed hospitibus ne monachos inquietet. Sed nihil huiusmodi cauit Augustinus,

Such men, when promoted, show their true colours. They live in their lodgings, or rather their commanding castles, with secular folk and women, and waste Christ's patrimony. With what face can such Superiors reprehend their subjects?

The abbot need not live with the sick brethren; but at least he ought to give them comfort in the infirmary.

Benedictine abbots have their tables and kitchen, separate from servants or women, for their guests; but St. A. made no such arrangement.

qui ob mutuam charitatis et dilectionis feruorem uoluit praelatos et confratres conformes et unanimes esse. Est autem unitas naturalis, unitas carnalis, unitas uirtualis, unitas moralis, unitas spiritualis, unitas socialis, unitas personalis, unitas principalis, quæ est in summa trinitate. Quali[21^b]bet diffinire per se esset tædium legenti; sufficit pro præsentibus duplicem scire unitatem, bonam uidelicet et malam. Bona illa est de qua scribit apostolus: Solliciti seruire unitatem spiritus in uinculo pacis. Et regius psaltes: Ecce quam bonum et quam iocundum habitare fratres in unum, fidei mente, syncera charitate, et firma fide. Ad hanc unitatem spiritus sanctus diuisos in unum congregauit, unde monasteria plurima orta sunt. Ita sane bonum et iocundum est habitare fratres in unum, sicut unguentum in capite, id est, unctio spiritus sancti, quæ fuit prius in capite Christi: Bonum enim et iocundum est etiam fratres habitare in unum: quoniam illic mandauit dominus benedictionem et uitam, hic benedictionem, in futuro uitam æternam. Cum sancto itaque sanctus eris, et econtra intelligatur habitare in unum sit [*sic?*], quod non in ma[22^a]lo, non in scandalum: sic autem habitare nec iocundum, nec suaue, sed molestissimum et impijssimum est: Væ autem homini illi per quem ueritatis iocundum uinculum turbatur, iudicium enim portabit quicumque est ille. Ergo charissimi fratres sit in uobis unitas animorum, unita sint corda diligendo unum, quærendo unum, adhærendo uni, et idipsum inuicem sentiendo. Sic autem uiuendo nullus uobis molestiam inferre ualet. I. Pe. 2¹: Quis uobis nocere poterit, si boni emulatores fueritis, quorum charissimi emulamini charismata meliora, ut bonos uos probetis emulatores. De unitate mala scriptum est: Astiterunt reges terræ, et principes conuenerunt in unum aduersus dominum et Christum eius. De hac euangelista: Absentes

Praise of concord
and unanimity.

Yet there is such a
thing as evil
unanimity,

¹ Really I Pet. iii. 13.

as of the priests
and Pharisees
against Christ.

Let such folk be
expelled from your
society.

pharisæi consilium inierunt ut caperent Iesum in sermone. Et iterum: [22^b] Collegerunt pontifices et pharisæi consilium, ut interficerent Iesum agnum innocentem Christum. De quibus conqueritur: Filij matris meæ pugnaverunt contra me, Annas, Cayphas, et Iu. Scarioth: Amici mei et proximi mei aduersum me. etc. Tales enim a sancta societate sunt merito expellendi, qualescunque fuerint illi. Melius est enim ut pereat unus quam unitas, dicente apostolo: Aufferte malum ex uobis. Auferatur malus, ne malos generet. Non enim potest arbor mala, nisi fructus malos facere: sed non auferatur quomodo ipse uult, tanquam ex sua licentia, et sua permittatur uiuere lege, sed ut ouis morbida a grege. Nec timeas esse contra charitatem, sed consoletur te illa Salomonis sententia: Quem deus negligit, nemo potest corrigere, necdum et illa saluatoris: [23^a] Omnis plantatio quam non plantauit pater meus eradicabitur. Non enim est relinquenda uirga peccatorum super sortem iustorum. Sed persequimur unitatis inimicos, nec conuertentur donec deficient. Inquit et probe Paulus: Nolite uiuere cum infidelibus ad Cor. 8.¹ Quæ enim participatio iusticiæ cum infideli? Aut quæ societas lucis ad tenebras? Quæ conuentio Christi ad Belial? Aut quæ pars fidelis cum infideli? Quis autem consensus templo dei cum idolis? Propter quod exite de medio eorum, et separamini, dicit dominus: Et immundum ne tetigeritis, et ego recipiam uos, et ero uobis in patrem, et uos eritis mihi in filios, ait dominus omnipotens. Quoniam tribulatio et angustia in omnem animam operantem malum, Ad Ro. 2. Vnde Greg. in pastor: Si dei uocantur [23^b] filij, qui pacem faciunt, proculdubio sathanæ sunt filij, qui pacem confundunt. Isidorus etiam de summo bono li. 3: Concordia malorum contraria est bonorum, et sicut optandum est, ut boni pacem habeant adinuicem, ita optandum est, ut tales sint

¹ Really 2 Cor. vi. 14, quoted from memory.

discordes. Impeditur enim iter bonorum si unitas non diuiditur malorum. Quanto enim unanimes sunt, tanto incorrigibiliores existunt. Vis expertus fieri? Interroga patres tuos et annunciabunt tibi maiores tuos et dicent tibi. etc.

The more unanimous, the more incorrigible are such folk.

Et non dicatis aliquid proprium, sed sint uobis omnia communia.

St. A. bids us 'call nothing our own; but let all things be common among you.' Now, it is far more sinful to do wrong than to say wrong. Therefore, a *fortiori*, St. A. forbids actual possession of property.

Longe grauius plerisque uidetur peccatum facere, quam dicere. Cum ergo pater prohibet proprietatis dictum, multo fortius idipsum factum tam [24^a] execrabile secum cogitauit, hoc genus uicij suos religiosos in tanto quod nec ore quidem uoluit proferre. Sic etiam pater Benedictus in sua regula ca. 33: Præcipue hoc uitium radicitus amputetur, nec quisquam suum aliquid esse dicat, aut præsumat. Vnde Cassianus: Hanc regulam uidebamus hactenus stric- tissime obseruari, ut nec uerbo quidem audeat quis dicere, aliquid esse suum. Magnum enim crimen est ex ore monachi, præsertim ubi ex animo asseueratur: Notabile sit quicumque religiosus animo deliberato, uel proterue aliquid dicit meum, præter culpam et parentes et peccatum. Mors enim et uita in manibus linguæ. Vnde Seneca: Felicem dicerem humanam uitam, si hæc duo pronomina possessiua, meum et tuum e medio tollerentur. Et in epi. 14: Si uis uiuere in pa[24^b]ce, aut pauper sis, aut pauperi similis. Sola miseria penes Ciceronem caret inuidia. Voluntaria paupertas, ut placet Augustino, pacis est fundamentum: ubi unus nihil habet, quod non habent omnes. Contra inter proprietarios rixæ cottidianæ, inuidiæ, susurrationses, detractiones: pax nulla, nulla charitas: Quare nec salus, sed bene opiniones et brigæ, adeo ut quicquid uni placet, alteri displicet: hinc susurræ, discordiæ, inæqualitates in habitu et uictu. Hic abiecte, alter curiose induitur: hic ut dominus, alius ut seruus: hic ut pauper, ille ut diues incedit: hic esurit, ille uero ebrius est: hic aurum contra uotum possidet,

St. Benedict was equally emphatic; so was Cassian.

Even the heathen Seneca saw that the two pronouns *meum* and *tuum* were a fertile source of human misery. (*De moribus*, frag. 98: quoted also by Humbert de Romans, *Max. Bib. Patrum*, xxv. 571. g.)

Among 'proprietary' brethren, there is neither peace nor charity. One lords it, another is a slave.

The 'proprietary' gets into debt, and becomes a laughing-stock to the laity.

St. Basil's Rule, again, forbids *proprietas*.

The 'proprietary' apostle, Judas, hanged himself.

Before Adam's sin, there was no property.

Christians lived without *proprietas* until Constantine's time.

Nor is it enough to pay mere lip-homage, to say 'our' instead of 'my,' unless you are ready to renounce in fact. Many lie in this fashion.

One brother falls into want, and begs money from another, who refuses with scorn. Both are equally sinful.

ille debitis multis oneratur, pro quibus sæculares in derisum cunctis gentibus per literas citatorias e clauastro, tanquam apostatam, dissipatorem, et dilapidatorem rerum [25^a] piorum fundatorum ubiuis euocant, et conpellunt. Rursus etiam ne aliquid dicatur proprium sanctus pater Basilius in sua regula sic inquit: Si quis sibi proprium aliquid esse dicit, sine dubio alienum se facit ab electis dei et charitate Christi, qui dilectos apostolos uerbo et facto longe secus instruxit. Inter quos unus fuit proprietarius, qui laqueo se suspendit. Non immerito ergo dicit sanctus pater August: Nec dicatis aliquid proprium, nec meum, quoniam non legitur fuisse factum aut dictum in lege naturæ ante peccatum, quoniam erant illis omnia communia: pariformiter etiam in lege gratiæ, Actuum. 4: Erant illis omnia communia, nec quisquam egens erat inter illos; hoc autem durauit usque ad tempora Constantini, ut habe[25^b]tur. 12. q. 1. sig:¹ Nec etiam dicitur in sua patria, quam concedet deus opt. max. cunctis in communitate uiuentibus. Audiant irreformati Paulum ad Ro. 2. Tribulatio et angustia in omnem animam operantem malum, quoniam qui sine lege peccauerunt sine lege peribunt. Nec enim sufficit dicere 'nostra toga, nostra cappa, nostra roqueta,' nisi id opere probarent, cum necessitas uel prælati uoluntas fuerit. Non me fugit quin multi id ore dicunt, qui corde mentiuntur, ueros proprietarios sese manifestantes. Dum enim eiusdem domus frater illorum aliquo egens fuerit, ilico cum primum petierit indignanter negaret dicens: Tantam cottam² pecuniæ habes quantam ipse habeo, nostræ equiparant porciones, cur tibi non emis necessaria? O nefandum utriusque scelus, quia hic, perperam largus et prodigus, quæ es[26^a]sent communia dissipat et uastat, tu, qui illum non sequi habes

¹ The reference is to Gratian, *Decretum*, pars II. causa XII. q. 1, and probably to c. 9, which begins with the word *Scimus*: the printer may have misread this.

² Corrupt form of *quota*.

sed in bono malum uincere, esse uis auarus et uerus proprietarius. Est illa religio? Est illa pietas, aut circa fratrem quam habere debes perfecta charitas? Scriptum est enim: Qui uiderit fratrem suum necessitatem habere et clauserit uiscera sua ab eo, quomodo charitas dei manet in illo Math. 5. Quod petit a te da ei, et uolenti mutuari ne auertaris. Magna abusio, ut inquit Ber[nardus], quod corpus induatur et suis uestibus animus deseratur. Sequitur ergo: Sint uobis omnia communia. Falsificatur ista 'uniuersalis,' si sit uobis aliquod particulare proprium, cum proprium et commune opponuntur: Voluntatem dico propriam, quæ cum probis fratribus communis non est sed nostra, quando quod uolumus facimus, [26^b] esto contra deum et diui Aug. regulam modo nihil præter id deus punit. Cesset propria uoluntas, et infernus non erit. Cum frigus aut famem patimur, quid nisi propria uoluntas leditur? Nec proprium corpus, nec uoluntatem propriam in religione habere licet, longe minus temporalium rerum copiam. Hoc autem dicit Aug. in communi uita clericorum, quod optime probat per totam discurrendo regulam. In primis penes id quod sequitur in regula: Et distribuitur unicuique a præposito uestro uictus et tegumentum, non æqualiter omnibus: sed potius unicuique sicut cuique opus fuerit. Non dicit decem libras aut octo marcas, sed unicuique sicut cuique opus esse perspexerit. Indecens sane est nunc iuuenem nunc senem in foro uidere; quid aliud fecissent in sæculo? hac [27^a] lege quærunt occasiones e cœnobio, et periculis exponuntur in mundo, eorum etiam absentia chorum grauius offendit. Et si quid perperam agant facto aut uerbo scandalizatur tota religio. Modo inter cæteros iuuenes sunt fragiliores, ut quilibet in sua iuuentute exploratum habuit, [et] modo memoriæ accommodare placet. Præterea nouiter recepti secundum regulam Aug. habent omnia in communi reponere et proprium uitare: ergo a fortiori seniores quorum status uitæ esset perfectior, in cuius signum a

Were it not for self-will, there would be no Hell. Even the body of the Religious is not his own: how much less should he own property? The Rule says 'let the Superior distribute to each . . . as he needs.' St. A. does not say 'ten pounds or eight marks,' but 'as he needs.'

Brethren wander abroad in the market place, and give scandal by their evil example.

iunioribus in magna reuerencia et honore habentur. Pars prior probatur per hoc quod sequitur in regula : Qui aliquid habebant in sæculo quando ingressi monasterium, libenter uelint illud esse commune, ergo si illud [27^b] quod de sæculo affertur in communi ducere oportet, multo magis communis redditus loci. Consequenter probat eo quod dicit. Et si eis qui ex moribus delicatioribus uenerint ad monasterium aliquid alimentorum, uestimentorum, operimentorumue datur, quod alijs fortioribus non datur. etc. Frustra nempe 'dare' diceret, nisi hos nil habere unde comparentur, intenderet. Rursus etiam id alibi probat ubi dicit : quod non sunt figendi oculi in mulierem sed auertendi ; rationem assignat cum dicit : Non dicatis uos habere animos pudicos, si habeatis oculos impudicos. Cum ergo pari uoto promittitur paupertas sicut castitas, ergo omnis proprietas est abijcienda in religioso, sicut obliqua oculorum in mulieres fixio. Et probat per hoc quod sequitur cum dicit : Et hoc quod dixi de oculo non figendo etiam in cæteris inueniendis, prohibendis, [28^a] uindicandisque peccatis etc. Præterea abdicationem proprietatis probat per regulæ aliam partem sic inquires : Distribuatur unicuique uestrum a præposito uestro uictus et tegumentum prout cuique opus fuerit. Præpositorum officia sunt subditis prouidere et ministrare. Subditorum uero spiritualibus insistere et non negotijs peculiaribus, sed precationi, contemplationi, lectioni, et concioni. Vbi autem sui ipsius quisque est prouisor, delectur præpositi offitium, prouisor quoque communis tollitur. Quid plura ? Regula ac religio ad nihilum deducitur, uotum uiolatur pariter et frangitur : serui Christi periculis infinitis exponuntur, officium ecclesiæ negligitur, cum qualibet die et nocte sit pro se sollicitus, de uanis et caducis quæ omnia in breui labuntur. Ait ergo quidam et probe : Si me ipsum in ne[28^b]cessarijs corporis prouidere rursus compulsus fuero, malletem permansisse in sæculo. Vltorius probatur

When a brother takes the vows, the Rule bids him share his goods with the community.

The vow includes poverty as definitely as chastity : St. A. forbids *proprietas* just as he forbids staring unchastely at women.

Where *proprietas* reigns, the Rule is brought to nought.

Infinite perils come in, and Church service is neglected.

Why should not a man stay in the world, if in the cloister he is obliged to provide for his own necessities ?

per hoc, quod dicit: Quicumque uestrum in tantum progressus fuerit malum, ut occulte ab aliquo literas aut munus aliquod accipiat. ec. Si autem non licet talia munuscula sæculi, quanto magis communia bona cœnobij. Insuper per hoc etiam probatur: Vestes uestras in unum habeatis, nec ad nos pertineat quod uobis indumentum. ec. Præterea probatur: Sicut pascimur ex uno cellario sic induamini ex uno uestiario. Iudicate uos fratres an hæc patris præceptio per uos seruetur. Negare ergo non potestis quin manifeste promissam fidem paupertatis uioletis. Qui enim in uno offendit factus est omnium reus. Quid enim prodest quando omnes portæ ciuitatis clauduntur [29^a] una uero aperta relinquatur. Imo patris nostri intentio est, quod omnia in communi fiant. Dicit enim sic: Omnia opera uestra in communi fiant. Postremo dicit quod si aliquis rem sibi collatam celauerit furti iudicio condemnetur. Quid quæso tunc eritis de sacrilego, qui rem sacram deo a fundatoribus datam in proprios usus collocat. Dicit insuper: Aegrotantium cura uni alicui debet iniungi, ut ipse de cellario petat quod cuique opus esse perspexerit; ergo si noluit proprium infirmitatis tempore, multo minus sanitatis. Proinde dicitur in regula: Siue qui uestibus, siue qui codicibus preponuntur, sine murmure seruiant fratribus suis. Regula ponit communem ministrum, uos autem proprios omnes; contra quos dicit: Vestimenta uero et [29^b] calciamenta quando fuerint indigentibus necessaria dare non differant, sub quorum custodia sunt quæ poscuntur: intelligit unum uel duos secundum facultatem domus et fratrum numerum, ut postea latius tractabimus. Finaliter dicit: Vt autem cuncta ista seruentur, et si quid minus seruatum fuerit non negligenter prætereatur: sed ut emendandum corrigendumque curetur ad præpositum præcipue pertinebit. Et in fine: Quicumque uestrum sibi uiderit aliquid deesse doleat de præterito. Inter omnes autem plus habet prælatus dolere qui nec ista seruat,

St. A. forbids reception of letters and gifts: how much more, then, of money?

Judge, brethren, whether you keep this clause. You cannot deny that you break it openly.

It is sacrilege to embezzle for private use that which has been given by benefactors for religious purposes.

Some Superiors neither keep the Rule themselves nor enforce it, but live

according to the
flesh and shall reap
corruption.

nec alios secundum uocationis officium obseruare
cogit: sed carnaliter uiuunt, quare merito de carne
corruptionem metent.

*Et distribuatur unicuique uestrum a præposito uestro
ui[30^a]ctus et tegumentum: non æqualiter omnibus.
quia non æqualiter ualetis omnes, sed potius unicui-
que sicut opus fuerit.*

By 'Superior'
[*præpositus*] St. A.
means 'abbot' or
'prior.' He bids
him minister to the
brethren.

per præpositum intellige cœnobii patrem, siue
abbas is fuerit, siue prior. Singula enim necessaria ab
eo distribui habent; hinc est quod minister non domi-
nus ad Christi exemplar dicitur qui sic inquit: Ego
in medio uestrum sum, sicut qui ministrat. Conse-
quenter dicitur: 'Distribuatur' quod est dictu 'non
rapiatur occulte: aut in propatulo pro uoto fratrum
capiatur': Cum enim religiosus non sit sui iuris, non
ei licet sine superioris facultate de communitatis
bono aliquid sine peccato magno aut paruo capere,
secundum rei ablatae ualorem. Dicit insuper: [30^b]

'Distribute food and
raiment,' not 'ten
gold pieces or eight
marks or a separate
portion.'

Distribuatur uictus et tegumentum: non (prout dixi-
mus) decem aurei aut octo marcæ peculiarisue porcio,
sed uictus et tegumentum uti facto opus sit, haud
sicut ipse uoluerit superflua forte, uoluptuosa, uana:
sed tantum necessaria, sine tenacitate et parcitate.
Quod autem sine culpa potest concedere, non debet
cum periculo dilectis fratribus denegare. qui autem
denegat necessaria corporis frequenter audit uerba
murmurationis, atque ansam habendi proprium
aliorumque malorum præbet. Meminerit ergo se
infirmorum curam cepisse, et non fortium, et quomodo
fratres diei et æstus pondus sustinent. Dignum sane
est ut de his omnibus a probis uiris cœnobio datis
necessaria ministrentur. Immo tanto lau[31^a]da-
bilius et iocundius deo inseruiunt, quanto digniores
melius eis prouidetur. In uitis patrum de quodam
hæremita legimus, quem dominus pane delicato
ad sustentationem enutriuit: cum autem super-
bire cœpit, pane grossiori merito eum educauit.
Ideo subdit Augusti.: Non æqualiter omnibus, intel-

He is guilty if he
does not distribute
actual necessities.

The better he pro-
vides for them, the
more cheerfully will
they serve God.

lige probis et peruersis, sanis et infirmis, senibus et studentibus quibus infirmior est stomachus: Studentibus uero et concionantibus tantus esse potest labor alijsque utilitas, sicque ab omni ieiunio ecclesiæ deobligantur; nonnunquam etiam ab horarum impletione. Dicit "distribuatur," non funditus intelligit de rebus ipsis magnis: sed etiam minutissimis, ut de calamis, cultellis, mappulis, quas nasitergia uocant et instrumentis alijs manualibus, sic quod [31^b] nullus fiat [*sic*] in uinea domini sabaoth (quod auertant superi) ociose, sed quilibet secundum donum a deo acceptum operetur, ut ocium ualeat euitare, quod omnium mater est uitiorum et malarum cogitationum, inquit probe Gregorius in homelia. Et si non possunt omnes arbores æquales fructus facere, nullus tamen in agro dominico debet sterilis permanere. Ait etiam idem: Aegyptiorum monasteria hunc morem tenent, ut nullos absque opere et labore suscipiant, non propter uictus necessaria: sed propter animæ salutem, ne etiam uagentur cogitationibus ociosis. In cœnobijs etiam reformatis cuncta necessaria in promptu habentur, præsertim pro Christi infirmis. Abbas etiam ipse ad minus ter in anno fratrum cellas perlustret cum [32^a] tribus confratribus, quibus omnia (ad euitandum impijssimum proprietatis uicium, quod etiam in nummis plerumque inuenitur) in propatulo eorum aspectibus apponuntur, et illic scribit aut scribere facit omnia quæ tali fratri uiderint necessaria, superflua et detrita tollentes, et in his ilico respondere facit per confratrem unum aut duos qui sunt religionis zelatores, non parce non auare sed mediocriter prodige; et id propter effrontes, qui pro minutis rebus [non?] uerentur abbatem uisitare. Isti fratres insequantur conuentum, nec unquam absentantur a claustro, pia et parata gerentes ubera, in singulis necessarijs confratribus singulis respondere proni. Nec unquam sine argento inueniuntur unde talia comparare ualeant. De quo semel in anno abbati et sex uel octo de maioribus probis rationem

St. A. prescribes a scale differing according to the brother's needs. Students and preachers live a life so laborious and useful that the rule of fasting is modified for them: even, sometimes, that of saying their Hours.

St. Gregory commends the Egyptian monks for their insistence upon labour, for its own healthy sake.

In Reformed monasteries all things are held in readiness, especially for Christ's sick. Let the abbot search the brethren's cells at least thrice yearly to detect hoards. Let him make an inventory of necessaries.

The monastic officials have money for housekeeping, but ought to render regular account to a committee of 6 or 8

reddunt. Probos di[32^b]co propter illos qui senio capti incipiunt stolidare. Is autem frater qui alijs respondere habet, discretus est pariter et probus propter nonnullos qui in religione delicata quærent, quæ in sæculo habere nequibant : cæci sane sunt isti, quare oculatos eos duces habere sanum est : Quoniam Hieronimo teste : Transire de delicijs in delicias impossibile est. Omnia hic pro uoto minime habuit diua illa uirgo regis æterni mater, nec dei dilecti apostoli : sed per ieiunia multa, carceres, per frigus, et uerbera, tandem per uitæ amissionem ad patriam iter fecere, ad quam per multas tribulationes peruenire necessum est : de quibus in tantis et tam grauibus pressuris legitur, non murmur resonat, nec querimonia, sed corde tacito, mens bene conscia conseruat pa[33^a]cientia[m]. De nobis autem probe inquit Bernhardus : Piger uult regnare cum Christo nec laborare cum eo.¹ Delectant præmia cum pollicentur; deterrent certamina, cum iubentur. Nec mirum illic una mens est, unaque uoluntas, summa tranquillitas, uera concordia, nunquam fastidium, urens desiderium deum possidendi, firma de eorum statu certitudo; hinc Gregorius in homelia : Si consideremus fratres charissimi quæ quanta sunt quæ nobis promittuntur in cælis, uilescunt animo omnia que habentur in terris. Terrena namque substantia, supernæ felicitati comparata, pondus est non subsidium; temporalis, uitæ æternæ comparata, mors potius dicenda est quam uita; ipse enim cotidianus defectus corruptionis quid est aliud nisi quædam prolixitas mortis [33^b] Obhinc proclamat Augustinus : Domine inquietum est cor nostrum, donec quiescat in te; et regius psaltes : Nec satiabor cum apparuerit gloria tua, de qua scriptum est : Quod oculus non uidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit deus diligentibus se, non torpentibus, dormientibus, diuitibus, et pro-

¹ *Apol. ad Gul.* c. i. 3 (*P.L.* 182. 900).

prietarijs. Facilius est enim camelum transire per foramen acus, quam diuitem, aut proprietarium introire in regnum cælorum, quod pauperum Christi proprium est. Beati, inquit, pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum cælorum. Quod suis pauperibus sub reformatione uiuentibus concedere dignetur. Qui in unitate perfecta (in qua sui uiuunt aut uiuere uelint) uiuit et regnat in sæcula sempiterna. Amen.

Easier for a camel to pass through the eye of a needle, than a *proprietarius* to enter heaven.

Sic enim legitis in actibus apo[34^a]stolorum, quia erant illis omnia communia, et distribuebatur unicuique sicut cuique opus erat.

Acsi aperte dicat August. ad apostolorum exemplar fundati et instituti estis, quare sicut illiserant¹ omnia communia et unicuique distribuebatur sicut cuique opus fuerat: pariformiter et uobis esse decreui, ut omnia uidelicet fiant in communi et unicuique per prælatum, eo quod cæteris probior et discretior reputatur, sicut opus fuerit, distribuatur. Hanc regulam uult suos fratres spirituales seruare, et hæc uera est intentio Aug. ut prius discurrendo per totam suam regulam superius probauimus. Nec leges² in apostolorum Actibus aut alibi, eos aut alios quoscunque religiose, pie et sancte uiuentes, certam unquam habuisse portionem pro uictu [34^b] et uestitu, aut pecuniæ quantitate. Vide ergo quomodo manifeste et sciens, non sine graui animæ tuæ periculo, uiolas regulam sancti patris tui et uota, quæ distinxerunt labia tua inprimis. Non legisti in illa antiquissima regula Pauli Stephani,³ non sancti Panth.,³ non Iohannis Gerundensis,³ non sancti patris Columbani, non Isidori, non Fructuosi episcopi, non Aureani,³ non Cassiani abbatis, non monachorum

The Apostles (says St. A.) had all things in common, thus plainly inferring that your institution is modelled on that of the Apostles.

See therefore how perilous it is for the soul to violate the vow of your lips.

All early Rules forbid *proprietias*.

¹ The reference is to Ps. cxxxvi. (cxxxvii.) 9, where however the exact word is *allidet*.

² Text, faultily, *reges*.

³ I can only guess that these refer to Paul the first hermit, St. Stephen Harding, St. Pachomius, and the Rule of Arrouaise. Ioh. Gerundensis was bishop of Gerona about 585 A.D.: the rest are well-known monastic disciplinarians.

orientalium : quoniam omnes uno ore damnant proprietarios suis in regulis. Fidelis etiam est hystoria : Beatus Dominicus in lecto ægritudinis, appropinquante hora mortis, tulit perpetuæ maledictionis sententiam in fratres proprietarios tam præsentem quam futuros, nec temere, quoniam Christum nudum nudi sequi debemus. Cum ergo [35^a], domine proprietarie, ab omnium sanctorum regulis exclusus sis, et nullus sis ordinis, nec ullum habeas quem imiteris patrem (si non eum ipsum habeas legislatorem proprietarium, qui æqualitatem dei possedissem uoluit, in cuius profecto legibus et regula nullus est ordo : sed sempiternus horror inhabitat) dic quæso, attende parumper, cuius es discipulus ? cui deuouisti te tuasque fortunas, immo uero caput, corpus ipsum, denique sanguinem et animam ? Quippe quia non Christo clamanti : Qui non renunciauerit omnia quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Nemo enim ponens manum suam ad aratrum, et retrospectiua aptus est regno dei. Sequitur ergo quod illius uere proprietarij qui, laqueo suspensus, sibi ipsi mortem propria[35^b]rio quoque dignam conceiuit, quem uitæ finem æternum comitatur incendium. Ratio autem quare religiosis prohibetur proprium est, ut melius cauere possint a tribus capitalibus uitijs, quæ bonam hominum partem ad inferos trahunt : Multi scribuntur uocati, pauci uero electi. Capitalia uitia sunt, superbia, luxuria, auaricia. Contra superbiam uouerunt obedientiam ueram : contra luxuriam, castitatem synceram : contra auaritiam, paupertatem inexcusabilem. Hæc autem in omni religione quasi arma quædam in manibus esse debent. His enim tribus uotis uincitur quicquid monstrorum in mundi huius est pelago, ubi profecto (si Iohanni credimus) quicquid est, aut est concupiscentia carnis, aut concupiscentia oculorum, aut superbia uitæ. Præterea patres qui hoc ordinauerunt a spiritu sancto edocti optime nouerunt uiros deo [36^a] et sanctæ religioni dedicatos distrahi

St. Dominic, on his death-bed, laid an everlasting curse upon proprietary brethren.

Sir Proprietary, since you follow no Saint's Rule, to what Order do you belong ? Are you not destined (as St. Bernard said) for that place described by Job, where there is no order but everlasting horror ? (x. 22.)

Judas kept money, and hanged himself and went to hell.

Proprietas is forbidden because it involves risk of three main vices : pride, lechery and greed.

It distracts also from heavenly contemplation.

plurimum a cælestium contemplatione, alijsque spiritualibus operibus, si quilibet pro se procuraret, habens loculum proprium. Iuvenes et senes facti in derisum omni populo in communi foro. Ideo quidam bonus piæ uitæ canonicus ita prælato inquit suo: Si uis mihimetipsi adhuc ipsum prouidere me, in sæculo malim quam isthic esse. Nulli sunt hodie qui hoc dicant, sed sese et parentes contra pium prælatum, deum, et regulam ad pugnandum propatulo offerunt pro opposito. Alia ratio: ubi est diuersitas rerum temporalium, ibi uiget et contrarietas uoluntatum quæ nouerca et dissipatrix est totius religionis. Propter hanc diuersitatem rerum temporalium, habitare una pastores Abraham et Loth nequibant: quam maxima claustris abusus est (ut nemo non nouit) quænam pars bouis ouisue approprietur cuique. [36^b] Nec illam partem uult possessor proprietarius alijs perpeti ministrari. Esto infirmi aut debiles fiunt, cum parentibus hospitibusue. Vtinam is esset illius conatus, eaque calliditas in perdiscendis bonis et pijs literis, aut in legenda Bibliæ catholicæ hystoria, quæ in adimplenda pecunijs perituris archa. O stulti! aliquando sapite quæ dei sunt: Numquid [non?] sat est portionem habere ad sufficientiam in communi, esto non sit determinata? Et cum hoc quod deus sit portio tua Indies precaris: Portio mea domine, dixi custodire legem tuam, et quod sit in terra uiuentium, non in hoc sæculo deceptio et breui. Nimis enim auarus est cui deus sufficere non potest. Mutantibus portionem terrenam in æternam loquitur Christus dicens: Opus manuum mearum tu es, tu es hæreditas mea Isracl. Sed contra eliges [37^a] portionem de qua dicitur: Hæreditas ad quam in principio festinatur, in nouissimis benedictione carebit. Caueas ergo quæso, ne pro portione inducas maledictionem.

Old and young become laughing-stocks to the whole people in the marketplace.

None are strict nowadays: they and their kinsfolk contest this point against Superiors and the Rule.

The proprietary will not yield a penny of his share, even to the sick or ailing brethren. Would that such were as busy and as cunning to learn letters or read the Bible, as to fill their money-chests.

Qui aliquid habebant in sæculo, quando ingressi sunt monasterium, libenter illud uelint inter se esse commune.

If the postulant has possessions, he must give them up when he takes the vows, even as Christ told the rich young man. Some Reformed houses are poor, and sadly need such help.

Let him not be proud that he brings in more than his fellow to the cloister. Nor may the Superior allow him more because he brought more. Some give money in trust to their kinsfolk, that they may enjoy their own income in the cloister.

Yet the Superior may sometimes give more to a noble or rich brother, with discretion.

Conformis est consilio Christi, ubi instituens religionem, alloquitur pharisæum dicens: Si uis perfectus esse uade, uende omnia quæ habes, et da pauperibus, et ueni sequere me. Iugum namque meum suaue est, et onus utique leue, præmium inimaginabile. Religiosis pie uiuentibus in primis ut Christi pauperibus subueniendum est, præsertim ubi reformantur [37^b] nec habent possessiones sufficientes in communi, unde locus¹ et pauperes Christi sustentari decenter ualeant. Ideo qui iusto titulo aliquid habebat in sæculo, illud lubens et hilariter (hilarem quippe datorem diligit deus) distribuat loco et Christi pauperibus, de quorum numero est, ut e proprio commune faciat. Neque tamen maiorem inde gloriam capiat aut repetat, aut sibi (quod absit) ascribat, quam si ex alieno daretur. Nec ualet Abbas aut Prior ut gaudeat possessione parentum per se ei singulariter appropriando, sine crimine licentiarum, ut postea dicemus. Nonnulli sat perperam ob id, in periculum animæ eorum, ante ingressum imponunt res suas in manibus amicorum [38^a] suorum aut familiarium, ut de eodem respondeatur peculiariter post professionem. Quoties id facit aliquis præter prælati consensum, peccat totiens et est proprietarius nuncupandus. Diffidunt de dei prouidentia, qui dat inmeritis escam ipsorum, et pullis coruorum inuocantibus eum: etsi nunquam uiderint iustum derelictum, nec semen eius quærens panem. Notandum quoniam prælatus discrete potest interdum plus dare illi, qui fuit nobilis ante ingressum religionis, uel ei qui plura dedit monasterio, secum ponderando aliquam personam, circumstantiam, uel indigentiam, quam alteri. Imo bono, et pie uiuenti quam improbo,

¹ *Locus* is a common term for a monastery.

modo id fiat cum debito moderamine. Quando autem [38^b] hæreditas accidit religioso, citius danda est pauperibus et non diuitibus, aut hospitali quam cœnobio, ubi est sat diuitiarum, cum facultate sui prælati. Sunt aliqua loca nimium dotata, aliqua autem minus satis. Propter illa multi domini et principes litigant, pugnant propter sacerdotium non officium, et hac possident lege ut per fenestram intrent, non per ostium in ouium ouile. Quando ergo dicit, qui aliquid habebant in sæculo, quando ingressi sunt monasterium, libenter uelint illud esse commune: quando ergo in ingressu habent uelle illud esse commune, multo libentius habent uelle et perficere commune, quando uouerunt hoc: uidelicet communiter et unanimiter in paupertate uiuere, a carnalibus fratribus hanc habuimus dif[39^a]ferentiam.¹ Carnales fratres communia diuidunt ut propria sint. Spirituales uero propria dissecant, e proprio commune facientes. Alioqui enim spirituales non essent, sed carnalibus simillimi non percipientes quæ dei sunt sed mundi, qui transit et concupiscentia eius.

Benefactors should choose poor monasteries or hospitals, not those which have already too much. Those too wealthy houses tempt many lords and princes to contention in favour of candidates for the abbacy who enter not through the door.

Qui autem non habebant, non ea quærant in monasterio, quæ nec foris habere potuerunt.

Qui in sæculo non potuerunt habere necessaria, in religione non quærant superflua et uana. Id autem uocamus superfluum, et uanum, quod ultra necessitatem [39^b] est. Necessarium, sine quo uita humana subsistere nequit: religio ministrat necessaria, prohibet autem superflua. Necessaria illic quærat, superflua non quærat; et diues et pauper, qui religionem petit ut res ei prospere et ex uoto succedant, peccat grauiter. Nam ea nos istuc debet ferre uoluntas, ut propter deum illic corpus castigantes pie sancteque uiuamus, renunciantes mundo et omnia [sic] quæ in eo sunt, exemplo religiosorum Christi, qui

Let not the postulant expect more comfort in the cloister than he had in the world. He can claim necessities, but not superfluities.

¹ The text is obscure in detail, if not corrupt: but the general sense seems plain.

relictis omnibus secuti sunt eum in paupertate et obedientia, propter eum qui obediens fuit patri usque ad crudelissimam mortem, in paupertatem propter eundem, de quo Bernhardus: Pauper nascitur, et pauper [40^a] moritur; unde Augustinus: Vulpes foueas habent, et uolucres cœli nidos, filius autem hominis non habet ubi reclinet caput suum.

Magna ergo est derisio et religionis abusio, nos qui uenimus sequi Christum in paupertate et eandem solum uouimus, et ultra domos communes cœnobij œdificamus ad nostram molliciem tot cubilia ut castra fortissima, ultra necessitatem et nostram decentiam mille uanitibus suffulta, contra communitatem in omnium aspectu tanquam castra bellica, nobis illa appropriando: sic quod si alius frater infirmaretur, ubi non sunt domus communes non plus illic sineretur, quam [40^b] si esset sæcularis, alienus et minimus, uix autem ad unum faciendum prandium: uera ambitio, et certa proprietas. Neque enim eum uel fecisse crede, uel facere in sæculo talia potuisse. Qua intentione religionem intrarit, res ipsa iudicat. Quot sunt modo principum, dominorum, et militum filij, qui penitus propter beneficium religionem intrant? Nec propter deum principaliter, uti debent, nec unquam sine illo intrarent. Et nullus dubitat, quin satis perperam in animæ periculum, nisi illic intentionem mutant, et recte et religiose uiuant. Quare sunt etiam filij ingratitude, qui nihil habentes in sæculo, postquam in religione inuenerunt necessaria, quærunt ambitiose per phas atque nephas delicata, uana, su[41^a]perflua, et honores: uilipendentes et despicientes prælatos suos et seniores, qui portauerunt iugum domini ab adolescentia sua, ubi ingenui et nobiles mansuete et benigne uitam degunt, pacem cum omnibus habentes, non aliter se habentes tempore nouitiatus quam presbyteratus, aut contra: ubi isti tempore, nouitiatus, quamdiu fuerunt sub regimine et ætas, metus, et magister prohibebant, uulpium simillimi perditos

It is a great derision and abuse that we, 'Christ's Poor,' should have soft couches and strong castles, in which we enjoy a thousand vanities, and the sick are often neglected.

How many are the sons of princes, barons, and knights who come into Religion merely for their own good! Again, there are the ungrateful, who had not even necessities outside, yet inside they seek superfluities and honours.

mores dissimulabant simulabantque pios, hypo-
 criseos arguendi. Hoc sufficere aliquibus uidetur,
 modo effecti presbyteri, quando rectissime debent
 uiuere, cum habeant indies ad dignissimum eu-
 charistiæ sacramentum liberum accessum: tum per
 omnia oblique uiuunt, ambiunt honores, dilatant
 philacteria sua, tractantes fa[41^b]miliaritates cum
 nobilibus sæcularibus, super eosdem exponentes com-
 munia bona monasterij: hæc dicentes prouenisse ex
 illis, ortumque ex nobili prosapia habuisse se ubi
 in sæculo nec illos cognouerunt, nec ab istis cogniti
 fuerunt, dicente Paulo: Nemo enim gloriatur in
 hominibus; alibi autem: Maledictus homo qui con-
 fidit in homine, et iterum: Si hominibus placerem
 Christi famulus non essem. Nec uerentur in pium
 prælatum insurgere, minitantes illi ut nec illos aut
 reformare audeat, aut regulari disciplina punire, et
 facultatem in sæculo uagandi negare, ubi prælatus
 non fortis animo contra tales (ut decet) fuerit. Isti
 eligunt habitare in tabernaculis peccatorum, quam
 abiecti esse in domo dei. Contra ta[42^a]les tamen
 regulam generalem exploratam habemus, quam
 cum exposuerit religiosus quisque super sæculares
 nunquam eos habebit ueros amicos sui aut religionis:
 sed, fac quantum possis, bene notabunt prodigalitem
 tuam et benignitatem, et omnia interpretabuntur ad
 malum. Huius enim rei in uarijs regnis inueni multos
 expertos: quare longe melius fuisset tot et tantas
 impensas exposuisse cum fratribus tuis, cum quibus
 et mori licet et uiuere. Ad maiorem charitatem et
 dilectionem etiam accenderet. Longe aliter uiuebant
 dilecti dei apostoli, in fame et frigore alijsque plagis
 multis et magnis, non in facultate curialium sed
 in derisione, scriptura testante ad Cor. 4: Nos stulti
 propter Christum, nos infirmi. Vos autem fortes, [42^b]
 uos nobiles, nos ignobiles esurimus et sitimus; et
 nudi sumus [et] colaphis cædimur: maledicimur et
 benedicimus: persecutionem patimur et sustinemus:
 blasphemamur et obsecramus: tanquam purga-

When, come to the
 priesthood, they deal
 daily with the
 Eucharist, they live
 askew, in familiarity
 with noble folk, and
 boasting falsely their
 own high birth.

Such brethren rebel
 against their
 Superiors and
 threaten such as
 attempt to reform
 them.

Do not curry favour
 with great folk;
 they will note your
 prodigality and all
 will be interpreted
 to evil.

Noble brethren lord
 it over the common
 brethren, who suffer.

menta huius mundi facti sumus usque adhuc, uos tamen contra. Esto; ad exemplar eorum uiuere debemus. Audi quæso sanctissimum Iacob patriarcham, in uerecundiam tuam dicentem ita: Si dominus meus fuerit mecum in uia hac, qua ambulo, et dederit mihi panes ad manducandum, et uestes ad uestiendum etc. Ecce quomodo solum necessaria, non delicata et superflua dominum precatus est, et S. 42.¹ dixit filiis suis: Descendite in Aegyptum, et emite nobis necessaria, ut possimus uiuere, ne consumamur inopia. Tu [43^a] autem prælate et subdite longe secus dicis prouisorio tuo: Vade et eme tot piscium genera et tam delicata. Ecquis dubitet quin saturitatem uentris sequitur leuitas operis et uanitas mentis, sicut scriptum est: Sedit populus manducare et bibere, et surrexerunt ludere.

Jacob was content with bare bread and vesture.

He did not say 'Go [down into Egypt] and buy so many kinds of fish, and so delicate.'

Sed tamen eorum infirmitati quod opus est tribuatur.

Sicut sæpiuscule in præcedentibus, ita et modo dicit 'quod opus est tribuatur,' intellige per prælatum uel assignatos ab illo: non quod quilibet (quod absit) sit sibiipso prouisor, sed per eum pro omnibus quod opus est et prouideatur et tribuatur. Nec ultra id quod opus est potest prælatus iure dare subditis, aut [43^b] ipse accipere: nec id quod opus est ab alijs retinere. Sed heu multi Iudæ Scariothis hæredes, quanta egregie prouident superflua et delicata, pro se suisque familiaribus in occulto! ubi fratres deo nocte ac die seruiantes, uix habent necessaria in refectorio, quæ causa est totius murmuris et communitalis destructionis; eorum deus uenter est et communis locus infernus erit, quem ut refectorium effugere non ualebunt.

Alas! how many Superiors we have, heirs to Judas, who feather their own nests and those of their favourites!

Hence, murmurs, and divisions.

Etiam si paupertas illorum, quando foris erant, nec ipsa necessaria poterat inuenire.

Cum non sit apud deum personarum acceptio, ut ergo, nec apud prælatum: sed simul in unum diues

The good Superior should investigate each brother's real needs.

¹ Sic. The reference is, of course, Genesis xlii. 2.

[44^a] et pauper, cui tanta debet esse cura circa necessariorum administrationem, quod fratribus etiam tacentibus accurate habet inuestigare, aduertere, et pie et benigne subuenire: quia bona cœnobij sunt bona pauperum sicut et diuitum. Diues est is in religione, qui ante ingressum fuerat diues: facta autem professione sumus æqualiter pauperes et diuites si recte uiuamus, et spiritu et mente. Si autem fueris coacte pauper et non mente, inanis est paupertas tua. Hi autem sunt pauperes spiritu, qui cum faciunt aliquod bonum, deum laudant: quando uero malum, se accusant. Secundum Augustinum de uerbis domini. Ambrosius etiam libro de Chain et Abel, sic dicit: Esto pauper spiritu, et eris diues qualicunque censu, quia non in abundantia [44^b] diuitiarum uita hominis est: sed in uirtute et fide. Istæ te diuitiæ uerum diuitem faciunt si sis in deum diues. Idem officiorum li. 2. ca. 22: Hoc malum iamdudum humanis inflixit mentibus, ut pecunia honori sit, et omni homini diuitiarum admiratione digni,¹ ut nemo nisi diues honore dignus putetur: moribus tamen et uita nobilitatur homo. Voluntaria paupertas multa bona confert, peccatorum uidelicet recognitionem, uirtutum conseruationem, cordis quietem, desiderij impletionem, spiritualium bonorum dulcedinem, meritorum exaltationem, et cælestem hæreditatem. Quare probis religiosis minime obliuioni danda est, quoniam non in finem obliuio erit pauperis, patientia pauperum non peribit in finem. Prouer. [45^a] cap. 17: Qui despicit pauperem exprobrat factori eius. Periculosum est ualde contemnere pauperes Christi. Inprimis quia secundum Tho. 2. 2. quest. 176: Contemptus est transgressio legis, ex hoc quod uoluntas renuit subijci legi uel regulæ. Contemno compositum a 'con' et 'temno,' id est, sperno.

The Religious vow knows no distinction of rich or poor.

As Cicero says, men of to-day honour none but the rich.

¹ I can neither construe this nor run it down in Cicero: but the general sense is plain. [? *diuitias admiratione dignas.*]

Modo (ut inquit Christus) Qui uos spernit me spernit, præterea deus tales benedixit, et cæleste regnum eis dedit, quippe qui dicit ita: Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Postremo non sunt contempnendi pauperes, quia nos præterit quid nobis contingere potest. Vnde Gregorius li. 25. moralium: Quid enim sumus hodie nouimus, quid autem post paululum esse possumus nescimus. Hi uero [45^b] quos fortasse despiciamus et tarde possunt incipere, et tandem uitam nostram feruentioribus studijs anteire. Timendum est enim utique ne nobis cadentibus surgat, qui nobis stantibus irridetur, quamuis stare iam non nouit qui non stantem nouit irridere.

Many first shall be last, and last first.

Tantum non ideo se putent esse fœlices, quia inuenerunt uictum et tegumentum, quale foris inuenire non poterant.

Under 'food and clothing,' St. A. includes all necessaries.

Per uictum et uestitum intelligit omnia necessaria, præter illa nihil habent religionem [46^a] ingredientibus illic quærere, et hoc modice, non ad superfluitatem a prælato prout res exigit largiri debet, ne hij qui prius paupertate oppressi erant, quod diuitias adepti sint arrogantes efficiantur, et in rebus uanis et caducis quæ breui dilabuntur tempore fœlicitatem ponentes, sese fœliciores arbitrentur. An enim si diuitiæ fœlicitatem afferrent orbis conditor suos apostolos quos charissimos habuit earum inanes esse uoluisset? Penes illos uero contra, qui omnia humana diuinaque iura polluunt, regna, opes, aurique, et istarum rerum omnium maximam copiam esse. Audiamus ergo illius de diuitijs sententiam; inquit enim: Facilius est camelum per foramen acus introire quam diuitem [46^b] intrare in regnum cælorum. In eandem sententiam ait Augustinus de uerbis domini: Quales enim sunt diuitiæ propter quas latronem times, propter quas seruum tuum ne te occiso auferat et fugiat? Si ueræ diuitiæ essent securitatem tibi

The vanity of wealth and superfluity.

præstarent. Illæ ergo sunt ueræ diuitiæ, quas cum habemus perdere nequimus. Et diues is dicitur qui tales diuitias habet, quas perdere non possit: ea de re dicit beatus Gregorius: Fratres si uere diuites esse cupitis ueras diuitias amate, et propter illas, non propter corporales feliciorum te putare uales. Nam quod uictum et uestitum consequutus sis, [si] te fœlicem existimaueris extremæ dementiæ est. Stultorum enim non sapientum est hæc prosperitas, de qua Prouer. ca. primo: Pro[47^a]speritas stultorum perdet illos. Et etiam sicut et bona, ita et mala prosperitas. Prosperitas enim fœlicitas dicitur, unde et prosper fœlix dicitur. Prospera autem huius mundi, ut dicit Augustinus in epistola. 36. asperitatem habent ueram, iucunditatem falsam, certum dolorem, incertam uoluptatem, durum laborem, timidam quietem, rem plenam miseriæ, spem beatitudinis inanem. Quare si prudentes fueritis, diuitiæ si in religione affluent, nolite cor apponere: quoniam ut scribit Beatus Hieronimus (super illud Matth. 17. Quid prodest homini, si totum mundum lucretur etc.) Si haberes sapientiam Salomonis, si pulchritudinem Absolonis, si fortitudinem Samsonis, si longæuitatem Enoch, si diui[47^b]tias Cræsi, si potestatem Octauiani, quid prosunt illæ cum tandem caro datur uermibus et anima demonibus cum diuite sine fine crucianda. Isti uero sese fœlices dicunt, si nihil aduersi accidat, sed omnia de sententia illis succedunt, a quorum opinione longissime abest Seneca, qui ita libro de prouidentia ait: Nihil infœlicius eo cui nihil aduersi accidit, quia male iudicauerunt dii de illo. Idem etiam libro de Moribus: Nondum fœlix es, si non te turba deriserit; si beatus uis esse, cogita hoc primum, contemnere ab alijs contemni; quoniam fœlicitas semper subiecta est est inuidiæ: sola miseria inuidia caret, ut inquit Isocrates. Non ergo putent fratres se esse fœlices, si nihil aduersi illis in [48^a] religione acciderit, sed contra: quoniam religionem ingressi sunt, ut nihil

True wealth is indestructible.

Neither wealth nor power will console you in hell.

Nothing is more unlucky than unbroken good luck.

We have vowed Religion in order to face adversity.

quamuis acerbum pro Christo recusent; ne male secum actum existiment, imo potius bene, si non omnia prospere ac pro uoto successerint. Nam et optime Salustius in Catilinario inquit: Res secundæ animam sapientium fatigant.

Nec erigant ceruicem, quia sociantur eis ad quos foris accedere non audebant.

Let not your place
in Religion tempt
you to pride.

Superius diximus fratres, quia uictum et uestitum in religione inuenerunt sese efferre non debere, nec fœliciores dicere. Hic autem docet pius pater [48^b] quod propter sanctam societatem ad quam prius aspirare non audebant ceruicem erigere, hoc est, se attollere et superbire, non debent. Ceruicem enim erigere signum superbiæ est. At nonnullis illud natura peculiare est. Verum quoad fieri possit natura compescenda est, ut nullum in illis insolentiæ appareat uestigium, quod infra monet Augustinus: Nihil fiat quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod uestram deceat sanctitatem. Hieronimus ad Albigen.¹ Nihil a puericia ita uitare coactus sum, ut animum tumentem et erectam ceruicem, dei contra se odium prouocantem. Psal.: Dominus iustus concidet ceruices peccatorum. Superbia penes Augustinum, est peruersæ celsitudinis appetitus. Secundum autem Hugonem [49^a] est amor propriæ excellentiæ. Superbia a superbio, quod est efferre, extollo, superbe aduerbium elate arroganter: Superbiloquens, superbe loquens, quod extremum sanctus pater totis uiribus a religiosis remouere conatur. Vnauitatem enim maxime semper probat, quam tollit penitus uerborum fastus, dum alterius superbiam ferre nequit, Ecclesiast. cap. 10: Odibilis coram Deo et hominibus est superbia. Quid ergo superbis terra et cinis? An nescis semper Deum insolentibus et superbis resistere, et humilibus dare

¹ Sic. Read *Abigaum* (Ep. LXXVI.: Migne, P.L. 22. 689).

gratiam? Initium omnium peccatorum, et unde Pride is the root of all sin. cætera oriuntur, superbia, quæ omnia animæ corporisque bona corrumpit. Vnde illud uulgatum carmen: Si tibi copia seu sapientia formaque detur, Sola superbia destruit omnia [49^b] si comitetur. Quam (ut declines eam) si cognoscere uolueris rationem ostendo; nihil moderatum habet. Clamor in loquendo, amaritudo in silendo, dissolutio It betrays itself in noisy speech, bitter silence, undisciplined mirth, anger in sorrow, unmannerly behaviour, imaginary dignity, stiff walk, indignant replies. in hilaritate, furor in tristitia, inhonestas in agendo, honestas in imagine, erectio in incessu, indignatio in responsione, hisce signis deprehendi potest in homine superbia: quanquam haud facile cognoscitur, uerum quanto obscurior est et latet superbia, tanto deformior, teste Hieronymo super Marcum: Multo illa est deformior superbia, quæ sub quibusdam humilitatis signis latet. Nescio enim quomodo turpiora sunt uicia, cum uirtutum specie celantur. Gregorius. 34. li. moralium ita dicit: Euidētissimum signum reprobatorum est superbia, ac contra, humilitas ele[50^a]ctorum. Quare illud Vergilij semper in animo habeas ac honestissimum ducas: Parcere subiectis, et debellare superbos: ne te et sanctam sodalitatē tuam contra Deum fastuose offendas, ne tolle ceruicem. De uigilantissimo nostro pastore dictum est: Deiecisti eos dum alleuarentur, modo Christi actio tua esset instructio.

Sed sursum cor habeant, et terrena et uana non quærant.

Vnde nec temere inquit Paulus: Quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram, gratias agentes Deo, qui eos elegit ab hoc erumnoso sæculo, in quo angustię sunt undique: et ad illam sanctam perduxit societatem, in qua modo degere in charitate licet, et non simulato [50^b] et ficto amore: hoc enim fatuæ consuetudinis; cum electis Dei maximum est argumentum, quod hic de terra suscitāt inopem, et de stercore erigit pauperem, ut postea collocet eum cum principibus populi sui. Sursum cor habeatur, Let God's elect praise His goodness, and think of the dust from which He has raised them.

quando magno ardore diuinam bonitatem contem-
platur, et quando gratias agit quod nos crearit,
quod primi parentis labe contaminatos suo sanguine
redemerit, quodque alia in nos infinita beneficia
contulerit, quod testatur diuus Iacobus: Omne
datum optimum, et omne donum perfectum, de-
sursum est descendens a patre luminum, paulo post:
Et terrena ac uana non quærant, quando mundum
et ea, quæ in eo sunt, religiosus quisque abdicauit.
Qui uero ponit manum ad aratrum, et retro aspicit,
non est aptus [51^a] regno Dei. Ea omnia in religione
uana dicuntur, quæ præter necessitatem fiunt. Talia
enim habere non debent, quæ odium Dei pariant.
Psalmistæ: Odisti obseruantes uanitates superuacue.
Inprimis a uana gloria animum seiungant, cum in
uanum laborent qui eam ædificant. Idcirco ait
Paulus ad Gal. 6: Non efficiamur inanis gloriæ cupidi,
inuicem prouocantes, inuicem inuidentes. Ad hæc
tamen omnia inanis gloria inuitat, uidelicet ut præ-
fecti tui contemnas præcepta, et ab officio tuo desistas,
et munera largiaris ministris illi præfecto dilectissimis,
quo tibi eius amorem concilient; ipse tamen, coram
alijs, quæ bono uiro digna sunt te efficere simules, ut
his artibus boni uiri nomine dignus uideare, ut in
electorum Dei numerum ab omnibus ascribaris, ut
ma[51^b]ximis te dignum honoribus uniuersi existi-
ment, hæc Augustinus. Vnde Chri. super Matthæum:
Hypocrita dicit, si bene fecerimus cum pauperibus
quis nos uidit? et, uiderint, non multi uident. Et si
multi uident, pro tempore uident, et transit tempus
ac cum tempore beneficij memoria. Melius est ergo
ædificia erigere, quæ homines aspiciant non solum
in hoc tempore, sed in posterum. Quotusquisque
hodie etiam non hæc cogitat? a quibus ego lubens
quærerem: Quid tibi prodest, si ubi sis torqueare,
ubi uero non sis lauderis? O uanitas uanitatum
(clamat Ecclesiastes) et omnia uanitas. Video hisce
temporibus nonnullos Abbates ædes magnifice et
regio more construere, quibus nobilibus gratificentur,

Vainglory tempts
us to despise our
Superior's com-
mands, to bribe his
confidential servants,
to put on mere out-
ward religiousness.

The folly of
hypocrisy.

What does it profit
a man to be famous
where he is not, and
to be tormented
where he is [in hell]?

in his enim ædi[52^a]bus isti splendide excipiuntur. Religiosorum uero ædes, ac templa deorum interea labascunt, et præ uetustate corroduntur, ne semel quidem a præfectis restitutæ. Isti autem sursum cor habent, et alta, non terrena et uana, quærentes in hoc sæculo.

Some modern abbots build royal palaces, while the abbey church and domestic buildings go to ruin.

Ne incipiant monasteria esse diuitibus utilia non pauperibus, si diuites illic humiliantur, et pauperes illic inflantur.

Res enim ridicula esset, diuitem uidere humilem, pauperem superbum ac insolentem, cum in religione æqualiter sese diuites et pauperes habere debeant. Intelligit ergo de illis, qui ante [52^b] ingressum fuerunt diuites et pauperes. Et quia pauper non tot ad se efferendum illecebras habet, si superbiat maiore muleta dignus est, quam is qui antea diues fuerat. Quocirca Augustinus uocat eorum insolentiam inflationem, quæ (ut medici aiunt) ad res uiles et humiles pertinet. Sæpenumero enim usu uenit, ut pauperes postquam eis honores et dignitates mandatæ sunt, sese insolentius gerant: cum etiam ingenui ac elatis natalibus orti mansuetos in omnibus ac mites sese præbeant, huius ergo generis hominibus monasteria non conducunt. Quare pius pater Augustinus, qui omnibus salutem exoptat, superbiæ peccatum ab omnibus funditus euellere conatur, ut hoc pacto utrisque prodesse possint. Ridiculum est profecto uidere in pectore [53^a] egeno cor elatum, propter nescio quas dignitates et honores acceptos. Quin potius priorum miseriarum et ærumnarum memores, diuitias moderatius ferre debent illius Agathoclis exemplum secuti, qui quod figulo genitus esset, postquam etiam rex Siculorum creatus esset, nihilominus feticilibus cœnabat. Quo de genere hominum optime scribit Ausonius: Fortunam reuerenter habe, quicumque repente Diues ab exili progrediens loco. De his etiam sapiens: Memento paupertatis in tempore

The absurdity of a pauper's pride!

St. A.'s Rule terms this 'inflation,' which (as physicians tell us) pertaineth to vile and lowly things.

Let the parvenu imitate Agathocles who was not ashamed to be known as a potter's son.

Those who could scarce fill their wretched bellies are now scarcely satisfied with the whole world.

St. Bernard has satirized the dainty monk; 'peas make him flatulent, cheese weighs on his stomach, milk gives him headache . . . the man's palate rejects all that river or field, garden or storehouse, can afford.'

Such keep a good table, and invite men and women friends,

contrary to the Gospel precept.

What I say of monks is true also of Canons Regular, though these have a less strict Rule.

abundantiæ, et necessitatum paupertatis in die diuitiarum. Isti uero qui antea uix misero uentri cibum sufficere poterant, postquam honores semel adepti sunt, uix toto orbe quod comedere poterunt inuenire ualent. Tanta cum diuitijs accrescit superbia: Legu-[53^b]mina, inquit, uentosa sunt, caseus stomachum grauat, lac capiti nocet, potum aquæ non sustinet pectus, caules nutriunt melancholiam, choleram porri accendunt, pisces de lutosa aqua meæ sane constitutioni corporis non congruunt. Quæcunque uel fluuijs, agris, hortis, cellis reperiri possunt, eorum palatum reiecit. Desine tandem, quo maxime cibo palatum delectatur, quærere. Quære potius professionis tuæ regulas obseruare. Non enim medicus es, sed monachus.¹ Monachus græca dictio est, et solitarium significat, a *μονος*, id est, solus: qua re intelligitur monachos ab hominum consuetudine et conuersatione remotos esse debere, longe tamen ab hoc absunt. Imprimisque prælati. Delicatos enim [54^a] cibos undique conquirunt, uiros, mulieres, et cuiusuis generis homines inuitant. Nec ut sancte uiuant, sed ut laute discumbere uideantur, laborant. Talibus non sunt monasteria utilia, nec ipsi utiles monasterio: nam uentri, non Christo seruiunt. Ille enim ait: Cum facis prandium aut cœnam, noli uocare amicos tuos, neque fratres tuos, neque cognatos, neque uicinos diuites, ne forte ipsi te rursum inuitent, et fiat tibi retributio: sed cum facis conuiuium, uoca pauperes, debiles, claudos, cæcos, et beatus eris: quia non habent retribuere tibi, retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum, Lucæ decimo quarto. Vt finem dicendi faciam cum Isydoro de summo bono: Summa monachi uirtus [54^b] humilitas, summum eius uicium superbia. Et quod de monachis dico, de canonicis regularibus intelligo, quamuis regulæ inseruiant laxiori.

¹ Quoted freely from Bernard, *Serm. in Cant.* 30 § 11 (P.L. 183. 939).

Rursus etiam illi, qui aliquid esse uidebantur in seculo, non habeant fastidio fratres suos, qui ad illam sanctam societatem ex paupertate uenerunt. Magis autem studeant non de parentum diuitum dignitate, sed de pauperum fratrum societate gloriari.

Aliquid esse, et in aliquo numero et precio esse, sicut in illo: Tu solebas meas esse aliquid [55^a] putare nugas.¹ Fastidium a fastu uenit. Est enim fastidire cum fastu quodam contemnere, Vergilius: Inuenies alium si te hic fastidit Alexis. Fastidio pro stomachor nonnunquam accipitur, a quo fastidiosum, hoc est, fastidium afferens: et fastidiose aduerbium, id est, stomachose, his intellectis ad reliqua accedamus. Variæ sunt rationes quare tuos fratres fastidio non habeas: nam contra Christi præcepta est de proximi dilectione, quem perinde ut te tractare debes. Scribitur etiam Matthæi decimo octauo: Videte ne contemnatis unum ex pusillis illis, qui in me credunt. Et alibi: Sinite paruulos uenire ad me et nolite prohibere illos. Non te fugit deum infirma huius mundi delegisse, ut fortia confunderet: ut [55^b] patet in Christi apostolis, qui pauperes piscatores fuere: attamen reges et regna confundebant, et ad Christi fidem conuertebant. Dominus autem elegit Dauid de pastorum numero Psalmo. 77: Elegit Dauid seruum suum, et sustulit eum de gregibus ouium: de post fetantes accepit eum. Tercia ratio, fastidio habere fratres tuos est contra deum et regulam. 'Frater' dicitur quasi 'fere alter' secundum Aulum Gellium libro duodecimo: hinc fratria fratris uxor, fratruelis duorum fratrum filij, fraterculus diminutiuum. Vnde Paulus ad Hebræos nono: Caritas fraternitatis maneat in uobis. Illa enim manere non potest, ubi alius ali[56^a]um fastidit, ideo dicit Vrbanus super Matthæum: Vera fraternitas est, quæ fratrem ueneratur. Deus tamen corripit dissolutum, qui

Do not despise your fellow.

Christ forbade this.

His Apostles were poor fishermen.

Moreover, God and the Rule forbid scorn.

¹ Catullus, *Carm.* I.

præsenti obsequitur, absentem non perdit, sano applaudit, infirmum non despicit, placatum non provocat, iratum ut maiorem metuit. Vnde Salustius: Quis autem amicitiis, quam frater fratri? aut quem alienum fidum inuenies, si tuis hostis fueris? Fratres sunt ex natura, fratres ex fide, fratres ex religionis conformitate. Sequitur in eodem textu: Non de parentum diuitum dignitate etc. Iob tricesimo primo: Nunquid non in utero fecit me et illum. Nescit religio nostra personas, non est acceptio [56^b] personarum in illa, sed animas et uirtutes inspicit. Chrisostomus: Quid prodest ei quem inquinant mores generatio clara, aut quid nocet illi generatio uilis, quem mores ornant? Is enim se uiduum omnium bonorum ostendit, qui parentibus gloriatur. Vnde Boëtius: Splendidum te, si tua non habes, aliena claritudo non efficit, testante Seneca: Qui genus laudat suum, aliena laudat. Non enim refert quomodo nascimur, modo Christi uestigia prosequamur, et ab ipsius corpore non separemur, cuius per fidem membra effecti sumus. Desine ergo mi frater de parentum diuitum dignitate gloriari: sed ad exemplar Christi de pauperum fratrum, qui si quam gloriam in hoc habuit mundo, ut di[57^a]lectissimis apostolis, qui illius religionem sacrosanctam diligentissime obseruarunt.

Nec extollantur si communi vitæ aliquid de suis facultatibus contulerunt, nec de suis diuitijs magis superbiant, quia eas monasterio partiuntur, quam si eis in sæculo fruerebantur.

Extollo in altum eleuo, atque effero, magnifico. Est enim compositum de tollo, unde Salustius: Ita eorum qui ea fecere tanta habentur, quantum ea uerbis potuere extollere præclara ingenia. Usuenit plerumque, ut propter uirtutes, aut bona o[57^b]pera, utpote misericordiæ, sese homines efferant. Quæ superbia est spiritus, magis enim metuenda quam ea quæ est carnis, cum frequenter in cogitatione latet.

Our Religion knows no acceptance of persons.

Do not extol yourself,

Ecclesiastici undecimo: Non te extollas in cogitatione, huiusmodi enim homines, qui sese iactant hoc nomine, quod pauculas opes (nescio quas) cum religionem ingressi essent, fratribus suis distribuissent, et rem et meritum perdunt: nec pœnam effugient. Præstitisset sane, ut suas sibi diuitias in mundo habuissent, illicque suo arbitrato eas consumerent. Cum enim aliquid libere dei nomine pauperi et inopi erogaueris, eleemosyna dicitur: modo cum facis eleemosynam nesciat sinistra tua, quid [58^a] faciat dextera: et sit eleemosyna in abscondito, et ille qui uidet in abscondito reddet tibi. Noli tuba canere ante te, gallina post depositum ouum improbe clamans percutitur. Per dextram intellige rectam operationem: per sinistram mundi fauorem. Est autem eleemosyna opus in quo datur aliquid indigenti ex compassione propter deum. Cum uero de ea nimis te extollis, ex eleemosyna superbiam peperisti, quia non dedisti ex compassione propter deum: sed quodam animi fastu permotus, ut tu magnificus, et dei præcepta non detrectare uidearis, quare ubi te demittere oportet tete effers. Si enim diuitias, et beneficia in religionem confe[58^b]ras, uti lucrum magnum idcirco facies, ueluti mercator qui mare nauigat, ut plura secum referat quam domo attulerat: non est hæc eleemosyna, sed uenatio quædam dicenda, ut recte scribit Hieronymus ad Nepotianum in quadam epistola inquires: Sunt qui pauperibus parum tribuunt, ut amplius accipiant, et sub prætextu eleemosynæ quærunt diuitias, quæ magis uenatio appellanda est, quam eleemosyna. Sic solent captiosi et fallaces suas res collocare, ut alios decipiant: Quemadmodum piscator modicam hamo escam apponit, qua allectos pisces ad se pertrahat. Melius est autem non habere quod tribuas, quam quod semel (ut te deo conciliares) datum est imprudenter repossere. Tu er[59^a]go mi frater qui ad domini aratrum manus apposuisti, ne rursus ea efflagites, quæ in commune donasti, nec ad te potius quam ad alios pertinere

for instance, if you brought a little more money than others into the common stock.

The left hand should not know what alms the right has given.

Men sometimes give small alms as a bait for great presents.

Do not expect personal profit from what you brought in.

existimes, ne simul cum diuitijs animam amittas. Vnde Gregorius. libro. 19. moralium: Qui indigenti proximo exteriorem substantiam præbet, sed uitam suam a nequitia non custodit, rem suam deo tribuit, et se peccato hoc, quod magis est, seruauit iniquitati.

Alia quippe quæcunque iniquitas in malis operibus exercetur ut fiant, superbia uero etiam bonis operibus insidiatur, ut [59^b] pereant.

Pride lurks some-
times in good works,

Insidior, -aris, id est, insidias intendo: insidiæ, id est, fallaciæ. Cicero libro tercio in officijs: Suntne igitur insidiæ tendere plagas. Quot uero et quantas superbia intendit homini, mortalium nemo explicare potest. Quoniam teste Augustino super Genesim libro undecimo: Initium omnis peccati superbia. Quare precatus regius Psaltes: Et emundabor a delicto maximo, super illud Augustinus, quo alio, nisi a superbia. Hoc est ultimum redeuntibus ad deum, quod recedentibus primum fuit. Quare eo magis timenda est, quod [60^a] bonis operibus insidietur, hoc est, quando quis bene quicquam agit, statim lampadem suam accendit, insidias struit, et omnia uel ad sese pertrahere conatur: hoc solum agit, hoc laborat, ut male faciendo præmio frustretur, quod prius benefaciendo a deo accepisset. Ideo dicit: Insidiatur ut pereant. Occultus enim hostis est, quia ut placet Hieronymo: In cinere et cilicio latet. Commune enim est hoc, et ab omnibus peruulgatum: Occultum quam manifestum hostem plus nocere. Illa autem superbia religiosis hominibus hostis perniciosissimus semper fuit, qui Christi præcepta aut peragunt, aut peragere certe debent. Vulgo [60^b] enim hoc celebratur adagium: Quo plus facultatum et diuitiarum habet mercator, eo magis latronum insidias uitare debet. Quando ergo dicitur, 'insidiatur ut pereant' ad hunc modum intelligito. Quotiescunque hominem aliquis mortale crimen designauerit, quæcunque prius bene gesserit ill[i] eripiuntur: in quibus hoc præcipue facit superbia, quæ semper quo omnia bona corrumpat

and hides itself under
sackcloth and ashes,
as Jerome says.

(ut superius demonstratum est) insidias hominibus molitur. De qua ait Gregorius: Superbia omnes uirtutes destruit, hæc est illa perniciosa pestis, quæ angelos e cælo deturbauit: de paradiso primum parentem nostrum eiecit, quæ nunc omnem lapidem mouet, ut quæ bene ac sapienter a religiosis ante [61^a] acta sunt inquinat, ac illis inutilia reddat.

Pride cancels all virtues.

Et quid prodest dispergere dando pauperibus, et pauperem fieri, cum anima misera superbior efficitur diuitias contemnendo, quam fuerat possidendo.

What does it profit to give our all to the poor, if we are prouder of this voluntary poverty than we were of our wealth?

Hoc est dictu, nihil prodest quando anima misera superbior efficitur. Nam hic duo perdit (secundum illud uulgatum prouerbum), rem et amicum scilicet deum: recte igitur hanc animam uocat miseram Augustinus. Est autem miseria erumnarum copia et consolationis inopia. Cum quis in magnis uersatur miserijs [61^b] et a nemine subleuatur secundum August. li. definitionum, is rerum penuriam hic patitur et tamen a deo, quia perperam egit, mercede non remuneratur: quia propter rerum contemptum esset humilior non superbior, longe satius fuisset si illas in mundo retineret quam ob eas in cœnobio superbiret, quod summæ miseriæ genus merito dictitamus. Vnde Seneca: Summum infœlicitatis genus est misero aliquando fuisse foelicem.¹ Quocirca diuitiæ potius lugendi, quam gloriandi materiam et causam præbent. Nam teste Paulo: Qui uolunt diuites fieri incidunt in uarias tentationes, et in laqueos diaboli. Hinc clamitat diuus Iacobus: Agite nunc diuites plorate ululantes in miserijs uestris. Et Marci decimo: Filioli quam dif[62^a]ficile est confidentes in pecunijs regnum dei introire. Facilius est camelum per foramen acus transire etc. Nimirum quod huiusmodi homines deum laudare nequeant, cum in thesauris suis omnes

¹ Whether in Seneca or not, this is in Boethius, *Consol. Phil.*, lib. II. p. 4, from whence Dante probably took it for *Inf.* v. 121.

cogitationes ponant : quia ubi thesaurus tuus, ibi et cor tuum. Quare recte uaticinatus diuus Psaltes. Pauper et inops laudabunt nomen tuum : hos Domine pie respicis ubi altos a longe cognoscis. Alibi etiam : Respexit dominus in orationem humilium, et non spreuit precem eorum. Et idem : Iste pauper clamauit et dominus exaudiuit eum. Et Esaiæ 66. Ad quem respiciam, nisi ad pauper-culum et contritum spiritu, et trementem sermones meos. De diuitibus autem Apocalipsis [62^b] 3 : Incipiam inquit euomere te ex ore meo qui dicis diues sum et locuples, et nullius egeo, et nescis quia tu miser et miserabilis es. Aduersus serpentis superbi morsum duo sunt præcipue remedia, scilicet humilitas et mortis cogitatio. De quibus nonnihil dicturi sumus. Secundum autem Bernhardum, humilitas est uirtus qua uerissima sua confessione sibi ipsi quilibet uilescit. Quibus uerbis gloriæ suæ contemptum uult intelligi : quare qui hanc humilitatem colunt et obseruant, hos Deus optimus maxime extollit, ubi merite cordis sui [*sic*] superbos despicit, quod his uerbis significat : Qui se exultat humiliabitur, et qui se humiliat exaltabitur. Quare non a te alienum uideatur, si Solonis cuiusdam philoso[63^a]phi responsum adscribam, qui cum a quodam poeta interrogaretur quidnam Iupiter ageret, fertur respondisse : Alta humiliat, humilia uero exultat. Omnes delectat celsitudo, uerum deo gratior humilitas. Tu qui ultra uires tuas progredieris et ascendendo uis cadere, uis non ascendere ? Si rectam ascendendi uiam libet cognoscere, hæc enim est humilitas. Nam per hos gradus in cælum peruenitur. Humiliamini ergo sub potente manu dei, ut uos exaltet in tempore uisitationis. Quo facilius id perficere possis hæc obserua, quæ partim ex Chrisostomo, partim ex præstantissimo theologo magistro nostro Maiore conterraneo et præceptore desumpta sunt : Hoc enim in suo tertio sententia-[63^b]rum diffusissime tractat, distinctione 33. Sic

St. Bernard's defini-
tion of humility.

Let me help you to
humility by quota-
tions partly from
Chrysostom, partly
from our master
Major, my fellow-
countryman and

enim ait Chriso. Est primum hominis sapientiam affectantis contemplari quid ipse sit, quid intra se, quid extra, quid supra, quid infra, quid contra, quid ante, quid postea sit. Hæc quicumque secum exacte expandit, quadripartitum fructum adipiscitur : scilicet utilitatem sui, charitatem proximi, contemptum mundi, amorem dei. Primum seipsum, hoc est, suam infirmitatem consyderet, et materiam uilem unde est compositus, secundum illud Abrahæ Gene. 18 : Loquar ad Dominum meum cum sum puluis et cinis. Gene. 3. Memento homo quod cinis es et in cinerem reuertaris. Et dicat cum Iob : Putredini dixi, pater meus es, [64^a] mater mea, et soror mea uermibus. Consyderet interiora uentris sui, et quid cottidie secum fert, et humiliabitur, secundum illud Micheæ 6 : Humiliatio in medio tui est : qui enim sine humilitate uirtutes congregat (ut ait Gregorius) quasi inuentum puluerem portat. Illud etiam consyderes uelim, te in hoc mundo peregrinari : nam non is qui Romam accurrit, aut sanctum Ninianum in Caluedia, tam peregrinus dicendus est quam tu qui omni hora ad mortem tendis, tam diu quam noctu, tam in somno quam in uigilia. Viam tuam in hoc mundo abbrevies : habe[a]s nouissima in conspectu mentis tuæ, secundum illud Ecclesiastici. 7 : Memorare [64^b] nouissima et in æternum non peccabis. Ista tecum in animo perpende cum tibi occurrerit pes superbiæ. Si enim teipsum humilem præstes deus te extollet. Non enim ambulandum est in magnis neque in mirabilibus super te, ut inquit Paulus : Noli altum sapere ; cuius rei exemplum etiam e rebus naturalibus duci poterit. Pisa enim quæ natant super aquam plena uermibus et inania sunt : quæ uero in se utilitatem habent ad ima descendunt, quod in arboribus uidere licet. Arbor enim fructuosa et baccis referta in terram flectitur, fructu uacua in sublime erigitur. Simile est de eo qui ostium parum altum [subit] qui sese aliquantulum deprimit non leditur : qui uero erecta ceruice

Life is a pilgrimage : you are as truly a pilgrim, from day to day, as he who travels to Rome or to St. Ninian's shrine.

Hollow worm-eaten peas swim on the water ; good peas sink.

We enter doors
safely if we bow
the head.

Memento mori.

subit [65^a] sæpe caput offendit. Vnde Augusti. Humilis enim est ianua Dominus Christus noster, qui intrat per hanc ianuam, oportet ut humiliet se ut sano capite possit intrare. Secundum remedium contra superbiam est, mortis memoria. Est autem mors recessus animæ a corpore secundum Aristotelem de morte et uita. A morte fit morior tertiæ et quartæ coniugationis. Vnde mortalis is dicitur qui est morti subiectus. Mortiferum autem quod mortem affert: Mortale additum nobis separat nos a dijs. Additur autem mortis memores secundum illud Hieronymi: Qui se cottidie recordatur esse moriturum contemnit præsentia, et ad futura festinat. Rursus idem: Quum nihil æque tibi proficiat ad [65^b] temperantiam omnium rerum, quam frequens cogitatio breuis æui, et huius incerti, unde Bernhardus: Nihil hora mortis incertius, latet enim ultimus dies, ut obseruentur omnes dies: quoniam sero parantur remedia quando mortis imminet periculum, eo enim extremum uitæ terminum latere nos uoluit deus, ut cum semper lateat, semper imminere credatur, atque eo feruentius bonis operibus insistamus, quod semper mortem aduolare putemus. Quocirca ita nos moderare et gerere semper debemus, quasi uitæ terminus mors semper instaret. Tria sunt quæ de morte nos certiores reddant, casus, infirmitas et senectus. Casus dubia, infirmitas grauia, senectus certa denunciat. Casus enim mortem latentem [66^a] infirmitas apparentem, senectus præsentem. Vnde ergo superbit homo cuius conceptio culpa, nasci pœna, labor uita, necesse mori? Mors est certa, breuis gloria, uita nihil. Vtinam fratres ista tum nobis in mentem uenirent, quoties stimulis superbix agitamur! Sed heu totus mundus in maligno positus est. Vtinam huiusmodi promontorium nobis esset, ubi uniuersum tellurem oculis expositum cerneremus. Illic mi frater circumspicere liceret gentes cum gentibus, reges cum regibus, regna cum regnis collisa: alios torqueri,

Would that we could
remember this when
tempted to pride!
but alas! the whole
world is seated in
wickedness!

alios necari, alios fluctibus obrui, alios ad seruitutem trahi. Hic nuptijs, illic planctu et gemitu omnia perstrepere, illos fame mori, alios diuitijs [66^b] circumfluere. Innumerabiles præterea diuersarum rerum facies cernere liceret. Denique etiam uniuersos tam diuites quam inopes breui perituros. Vnde igitur cum hæc intelligas, ista tanta insolentia proficiscitur? An ob diuitias aut loci dignitatem seu nobilitatem, patriam aut honores? Si ob ista, contemplare teipsum et penitus intuere. Cogita te ex terra ortum, ad quam rursus migrare sit necesse, tuos æquales circumspecte, qui simili in dignitate positi erant, quibus omnia non minus quam tibi affluebant. Vbi nunc sunt? Vbi iam satrapæ, reges, imperatores, ubi nunc episcopi, ubi papæ, ubi purpuræ, ubi aurea illa ac splendida ornamenta, ubi diuitiæ cæteraque in quibus fœlicitatem ponebant: Num omnia hæc mortis impetum propul[sare] poterant? Omnia profecto hæc sunt puluis et fauilla, et in paucis uersibus eorum uitæ patet memoria. Eorum sepulchra etiam conspice, nec quid inter diuitem ac pauperem, seruum dominumue intersit, ex ossibus dignoscere poteris. Succurrat igitur tibi tuæ naturæ et mortalitatis memoria. Inter cadauera enim nobilium et ignobilium, nullum profecto est discrimen: nisi forte nobilium cadauera, cibus ac luxuria distenta, grauius olent. Ista mi frater semper in memoria tua hæreant, quo facilius superbiæ machinas ac molimina propulses. Experientia enim (quæ optima rerum est magistra, de qua Propertius: Venturam melius præ sagit nauita noctem, Vulturibus didicit miles habere metum) omnibus [67^b] æqualiter mortem imminere compertum habemus, quod sacræ scripturæ auctoritate omnibus innotescit. Inquit enim Paulus: Statutum est omnibus hominibus semel mori. Et Regius psaltes: Quis est homo qui uiuet et non uidebit mortem? Iob etiam. 10: Paucitas dierum meorum finietur breui. Secundi Reg. 14: Omnes enim morimur, et quasi aqua dilabimur

Take a bird's eye view of the world. Nation fights with nation: men are tortured, slain, enslaved, the marriage-feast contrasts with tears and groans; some men starve while others swim in superfluity.

Where now are princes, kings, emperors, bishops and popes? Where are the purple and gold in which they set their happiness?

The noble's corpse is as the boor's: or perhaps more foul, as more swollen with fat.

super terram. Cicero li. primo Tuscula. quest: Moriendum est omnibus. Idem libro de senectute. Mortem omni ætati communem esse sentio. Quocirca ita Christus suis consulit, Lucæ 12: Ideo et uos estote parati, quia qua hora non putatis filius ueniet. Matth. etiam. 14: Vigilate quia nescitis qua hora dominus ueniet. Quoniam et testatur Gregorius: Vita [68^b] nostra similis est nauiganti. Is autem qui nauigat, stet, sedeat, iaceat, uadatque impulsu nauis ducitur: Ita et nos siue dormientes, siue uigilantes, siue nolentes, siue uolentes, per momenta temporum quotidie ad finem ducimur.

Omnes ergo unanimiter et concorditer uiuite.

Christi et sanctorum testimonijs perspicuum est, superbix in cœlo locum nullum esse. Quod etiam Abdiæ testimonio liquido constat, sic de superbo scribit: Si pennas haberes ut aquila, et in cœlo posueris nidum tuum, inde te detraham dicit Dominus. Siue in cœlum ascendas illic superbix, unde fons et origo deturbata fuit, perpetuum [68^b] uindicatorem reperies: siue ad infernum descendas adest etiam ille. Monet igitur Augustinus, ut superbia a nobis expulsa et reiecta, unanimes et concordēs etiam ista transigamus. Intellexit enim iurgia et rixas semper a superbia initium ducere: contra uero ex charitate et humilitate cæteras omnes uirtutes emanare. Quæ tibi si non adsint, omnia te deficient: si uero tecum sint, omnia non tibi adesse tantum, sed superare fateri optimo iure nemo non potest. Quare cum iam pridem multis admonitionibus superbiam ex animis nostris euellere conatus sit, id quod necessario consequitur, ad concordiam hortatur, nec profecto temere: Vt concordia paruæ res crescunt, discordia magnæ dilabuntur. Augusti[69^a]nus de uerbis Domini: Concorda cum aduersario tuo, nescis quando uia finiatur, cum uia finita fuerit, iudex restat minister et carcer: et si seruaueris aduersario tuo bonam uoluntatem, et cum eo consenseris: pro

There is no room for pride in heaven.

All quarrels and contentions come from pride.

Therefore, here again, St. A. exhorts us to concord.

iudice inuenies patrem: pro ministro sane angelum, te tollentem in sinum Abrahæ: pro carcere paradisum. Prouerbiorum cap. 6. Sunt quæ odit Deus. Primo, oculos sublimes: secundo, linguam mendacem: tertio, manus effundentes sanguinem innoxium: quarto, cor machinans cogitationes pessimas: quinto, pedes ueloces ad currendum in malum: sexto, linguam proferentem mendacium, et falsum testem: septimo, qui seminat inter fratres discordiam. Quare infert idem cap. 20: Honor est ho[69^b]mini qui separat se a contentionibus, omnes autem stulti miscentur contumelijs. Quamobrem fratres charissimi ut hoc honore decoremur, et ut præmium in futuro sæculo consequamur, omnes unanimiter et concorditer uiuamus.

Et honorate in uobis Deum inuicem, cuius templa facti estis.

Etsi omnibus in locis Deo optimo maximo semper honor patriæ debeatur, in templis tamen præcipue Deo consecratis, ut in religiosis, qui multis rationibus Deo dicantur. Quare ille non temere toties hoc clamitat: Templum Domini, templum Domini, templum Domini estis. Hinc etiam Paulus ad Corin[70^a]thios tertio. Templum Domini sanctum est, quod estis uos. Et idem Paulus ibidem inquit: Nescitis quia templum Dei estis et spiritus Dei habitat in uobis. Si quis autem templum Dei uiolauerit, disperdet illum Deus. Violatur autem templum Dei peccato mortali, uidelicet superbia, luxuria, contentionibus, murmurationibus, et rixis et cæteris id genus. Qui enim hæc crimina committunt, Deum honorare non possunt. Idem etiam eodem in loco ait: Cum enim hæc inter uos sint nonne carnales estis? Animalis autem homo non percipit ea, quæ sunt spiritus Dei: stultitia enim est in eo. Nolite ergo uos fratres templum Domini uiolare, ne carnales aut stulti efficiamini: quoniam magno uenistis affectu. Glorificate ergo, et [70^b]

The Religious is, *par excellence*, a temple consecrated to God.

Mortal sin desecrates that temple.

honorate Deum inuicem in cordibus uestris, quod concedat Dominus. Amen.

DE ORATIONE ET IEIUNIO. CAP. II.¹

Orationibus instate horis et temporibus constitutis.

Oratio græce *ευχη* dicitur, secundum autem Augustinum, est dicentis pius affectus in Deum, uel eleuatio mentis in Deum. Secundum autem Thomam, secunda secundæ. q. 83. ar. 4: Est oris ratio per quam nostri cordis intima manifestamus Deo. Orationes sunt quibus aliquid offerimus, aut uouemus Deo. *Ευχη* enim uotum significat, ut in Psalmo: Vota mea Domino reddam: his positis antequam suos incita[71^a]uit Augustinus ut Deum precarentur, adhortatus est ad dilectionem et Dei et proximi charitatem, unitatem, et ueram concordiam: superbiam (quæ sane est origo omnium malorum) ad æternum exitium ablegando. Quod profecto non incassum fecit. Nam ubicunque uicium unum siue plura dominantur, frustra precibus æternam beatitudinem impetrare contendimus. Ob quam rem religiositatem illam colere debent, expulsis enim criminibus mitius exaudiantur, præcipue horis et temporibus constitutis, et ab ecclesia ordinatis. Tunc enim non unus solum conuentus, sed quicquid est in orbe terrarum conuentuum inter se conuenit, et ut testatur sancta Ecclesia: Impossibile est, ut oratio multorum non [71^b] exaudiat. Quod etiam Ambrosij dicto confirmatur: Multi minimi, dum unanimes congregantur, fiunt magni, et multorum preces impossibile est contemni. Quare ex his consequens uidetur, publicam orationem multo priuatæ excellere, hoc est, plus merentur qui orant et cantant in conuentu, quam solitarie. Inquit igitur: Orationibus instate, a quibus nemo nisi legitima de causa excusatur: uerbi causa, Prouisor, infirmus. Prouisor autem si sit religionis zelator,

Be regular in prayer at the stated hours and times.

This will draw its efficacy from the charity, concord and humility which St. A. has already enjoined.

At the hours of monastic prayer, not only one congregation is working in concord, but all congregations throughout the world.

Thus it far excels private prayer.

¹ Text has here wrongly III.

pie, fideliter, et discrete res cæteris necessarias præparans, atque administrans. Quanquam præterea ab aliquibus horis (magnam enim missam, uesperas, et completorium excipio) studentes, concionatores, et qui alios instruit: præcipue uero ubi [72^a] est magna fratrum frequentia. Prælati enim, et qui aliorum curam gerere debent, non excusantur ob quasdam alias causas eis non ignotas. Quanta uero cura et solitudine Deus sit orandus, uel ex hoc perspicere potes. Si enim apud potentissimum Gallorum Regem, et Christianissimum, uel inuictissimum, et fidelissimum Scotorum Regem illius fidei defensorem constantissimum, orationem habiturus esses, qui unius duntaxat portiunculæ telluris regimen habet, quanta cura ac solitudine? quanto, Deus bone! apparatu te præparares? quam anxius esses, ne quid non satis apte, aut distincte, ne quid non suo ordine, aut quod e regia dignitate non esset, apud eos proferres. [72^b] At quanto magis ea te res sollicitum habere debet, cum apud eum regem uerba facienda sunt, qui non horum modo regum: sed terræ, maris, cæli, et omnium quæ in eis sunt moderationem et imperium obtinet. Quamobrem psaltes omnes mortales ad illius laudes prædicandas, atque quoad fieri possit, extollendas excitat, dicens: Omnes gentes plaudite manibus, iubilante Deo in uoce exultationis. Quoniam Dominus excelsus, terribilis, rex magnus super omnem terram. Psallite ergo Deo nostro psallite, psallite regi nostro psallite. Quinque hoc uerbum psallite repetit, quo nobis declaret in Dei economia omnes sensus nostros intentos esse debere. In horarum principio canimus, siue dicimus: Os, lingua [73^a] mens, sensus, uigor confessionem personent (subaudi, seclusa cura, ac solitudine rerum temporalium negocijsque scurrilibus, uanitibus, multiloquijs, obtrectationibus, stultiloquijs, uanisque cogitationibus.) Quibus semotis qui puro et sincero animo Christum precatus fuerit, plura quam illius merita postulant affatim illi retribuit.

The 'provisor' of the house, and the sick brother, are legitimately excused, so also, from all but the most important services, are students, preachers and teachers. But not Superiors, for certain reasons known to themselves.

If you had to approach the king of France, or the most invincible and faithful king of Scotland, good Lord! how careful you would be.

How much more, then, in face of the King of Kings.

David's emphasis upon psalmody.

In Church, put aside worldly cares and business, jests, vanities, etc.

Quam ergo humili spiritu est deus, testis Augustinus : Oratio tua est locutio ad Deum, quando enim legis deus tibi loquitur, quando tu oras loqueris cum deo. Multo ergo modestius et humiliter orandus est deus, quanquam nonnulli secus faciunt; modo lamentando, modo Christum oratione interpellans sæcularia negocia permiscet. Hic cum uesperas inceperit astantes alloquitur, et quid in coquina sit paratum. Quot piscium gener^[73^b]nera, quibus modis præparantur: Vinum est multum lymphatum, ceruisia spumosa. Tempus ubi post meridiem comedendum sit præstituunt, ut delicatiora adipiscantur: Alij uento leuitatis impulsu precantur deum dicentes: Misere mei deus, Tibi soli peccaui: unaque cum sodalibus iocos et risus miscentes. Quod si hoc pacto homines nos precemur, nonne optimo iure stolidi ac insulsi ab hominibus omnibus predicemur? Quid igitur deum hoc pacto orantes? seipsos enim perdunt, et deum derident. Audiant Paulum dicentem: Deus non irridetur. Debent enim prælati diuinis rebus interesse, et ista modestia et auctoritate regere: Sunt etiam nonnulli diaboli nimirum præstigijs delusi, qui cum di^[74^a]uinis intersunt, onus se ferre grauius Ethna estimant. Quare cum illi stare coguntur laxis habenis, cum Christus orandus sit, aut alia nescio quæ legunt, aut digitorum ungues gladiolis suis aptant. Oculis undique omnia perlustrant: chorum uero timore magis quam dei amore ingrediuntur, ut re ipsa satis perspiciatur. Ingressi uix unum psalmum ad finem usque æquo animo audire possunt. Sua enim sedilia quasi urticarum sedes uidentur: Ita enim uigilantissimus et assiduissimus humani generis hostis interiora mouet, et posteriora stimulat, et sic orationis fructus amittitur. Vnde Ecclesiastes rectissime capitulo septimo inquit: Melior est finis orationis quam principium, quod testatur Christus: [74^b] Qui perseuerauerit usque in finem saluus erit. Quare illum totam noctem orationibus duxisse legimus Lucæ. 6 :

Some mingle their lamentations and their prayers to Christ with talk to their neighbour. 'What is being cooked? What fish, with what sauce? The wine is watered; the ale is frothy.'

Others say 'Lord have mercy! to Thee alone have I sinned!' and mingle this with jests and laughter to their fellows. These mock God, and lose their souls.

Some brethren endure prayer as a weary load. They read, or cut their nails; they stare around; they have scarce patience to finish a single psalm. Their stall is like a seat of nettles: the devil stirs them inwardly and outwardly, and they lose all fruits of prayer.

Yet our Lord spent whole nights in prayer.

Et erat pernoctans in oratione. Et alibi de eo scribitur quod prolixius orabat, dormiens extra lectum totas noctes oratione sæpe consumpsit. Quamobrem ita proclamatur Paulus: Sine intermissione orate, in omnibus secundis, subaudi, et aduersis gratias agite. Hæc est enim uoluntas dei in Christo Iesu in omnibus uobis, quam uoluntatem ut impleret Daudid, sæpe media uocte se ab uxoribus consortio segregauit et Domino uota fecit. De quo scribitur: Media nocte surgebam ad confitendum tibi. Cælestis etiam curiæ memorabilem consuetudinem sequi debemus, quæ et dies et noctes laudes deo referunt: ita et nos uota [75^a] nostra apud eam deponere, uel illius exemplo oportet. De qua scriptum est: Beata illa patria quæ nescit nisi gaudia. Ciues enim illius patriæ non cessant laudes canere. Apoca. etiam 4. capitu. habetur, quomodo animalia nec nocte nec die requiem habent dicentia: Sanctus, sanctus, sanctus Dominus deus omnipotens qui est, qui erat, et qui uenturus est. Recte ergo dixit sanctus pater Augustinus: Orationibus instate quia deuoti, contemplatiui, et exemplares essent.¹ Cæterum illud non lateat; pro eis qui eos beneficijs affecerunt orare tenentur, pro eis etiam qui religionem constituerunt, uel eleemosynis iuuerunt, quibus ipsi sustententur. Atque in his orationibus perinde merentur (quid ad æternam beatitudinem, siue præmi[75^b]um essentialia attinet) ac pro seipsis tantum preces effudissent. Vnde Ioannes Chri. super Matthæum: Pro se orare necessitas cogit, pro alijs autem charitas fraternitatis hortatur. Dulcior autem apud Deum est oratio, non quam necessitas transmittit, sed quam fraternitatis charitas commendat. Cum religiosi etiam non licite possunt eleemosynam erogare, nisi facta demum prælati autoritate et in extrema necessitate, licet ergo deuotius orare et ieiunare. Psalmista: Humiliabam in ieiunio animam meam, et oratio mea in

St. Paul writes: 'Pray without ceasing.'

David often quitted his wives for nightly prayer.

The Court of Heaven is incessant in prayer.

The Four Beasts of the Apocalypse rested not day or night, saying 'Holy, holy, holy!'

Our duty is to pray for our founders and benefactors.

As we Religious ought to be too unpossessionate to give alms personally, the more liberal should we be in prayer.

¹ For *esse debent*; a medieval liberty which anticipates our *should be*.

sinu meo conuertetur. In nocturnis etiam precibus a Deo flagitamus, ut noctem quietam et tranquillam, et omnium perturbationum uacuum ducamus: ut castos, et omni peccati turpitudine liberos seruet. [76^a] Ad quam rem etiam regius psaltes nos adhortatur: In noctibus extollite manus uestras in sancta et benedicite dominum.

In oratorio nemo aliquid agat, nisi ad quod est factum, unde et nomen accepit: Vt si forte aliqui etiam præter horas constitutas, si eis uacat, orare uoluerint, non eis sint impedimento qui ibi aliquid agendum putauerint.

Hoc enim dixit, quia domum domini decet sanctitudo in longitudine dierum. Oratorium hic capit pro templo, siue sanctuario. De quo Salomon: Domine si conuersus fuerit populus tuus, et orauerit ad sanctuarium tuum, tu exaudies eos, et dimittes peccata eorum. [76^b] Præcipue uero exaudiuntur, ubi dignissimum Eucharistiæ sacramentum, et sanctorum reliquiæ collocantur: ubi angeli, et ecclesiæ patroni existunt, nostrasque preces deo offerunt: ubi demones existere metuunt Gene. 28: O quam terribilis est locus iste, ipsis scilicet demonibus. Porro quemadmodum multum interest, quo loco oraueris, an sacro, an prophano, ut preces exaudiantur: ita etiam quo die precatu fueris, ut sabbato et dominico præstat quam cæteris diebus orare. Nam ut circumstantia loci, ita et temporis meritum aut pœnam auget, quod loco sacro melius accipiuntur uota. Declaratur 3. Regum, cum Salomon templum ædificasset dixit illi Deus: Exaudiui orationem tuam et deprecationem tuam, quam deprecatus es coram me: Sanctificau[77^a] domum hanc quam ædificasti, ut ponerem nomen meum ibi in sempiternum: et erunt oculi mei, et cor meum ibi cunctis diebus. Quod dies festus augeat meritum argumento est: Omnes illos obseruant, tunc omnes precibus incumbunt, quare melius exaudiuntur, ut superiore

The Church should be consecrated to prayer alone.

Prayer comes best to God from the place where the Host is reserved, and the relics; there the angels and the patron saint offer our prayers to heaven.

Also Saturday [Mary's day] and Sunday are best for prayer.

The holy-day increases the merit of our prayer.

capitulo demonstratum est. Est enim deditus deuotioni, et contemplationi. Hinc Ioannes relegatus in Pathmon insulam ait: Fui in spiritu in dominico die. Esaiæ 49: Tempore accepto exaudiui te, et in die salutis adiuui te. Vbi tamen ne quid agatur interdicat Augustinus, non in uniuersum intelligitur: in templo enim possunt aptare uestes altaribus, pingere imagines, corrigere organa, et mundare uilia. Nec probanda est consue[77^b]tudo, ubi iudicia exercentur, ubi omnium fiunt conuentus uirorum et mulierum ad transigendas lites in templo. Nec etiam ubi rationes reddituum redduntur, et decimarum in pascha. Tunc enim rixæ, iuramenta, et infinita alia crimina committuntur. Hisce tamen temporibus in diuorum aris suas pecunias numerant, quod sine multis uerbis ociosis fieri nequit. De quibus Matthæi capitulo duodecimo: De omni uerbo ocioso, quod locuti fuerunt homines super terram stricta ratio reddenda est in die iudicij. Cum de his dicat Matth. (quod, in quouis loco sic garriunt, intelligo)¹ quid quæso de illis, qui in sanctissimo dei templo nugas effutiunt, cum ratio de uerbo ocioso reddenda sit, quid de mendacio, [78^a] uerbo detractorio et falso? Si de illis ratio stricta, de his multo strictior. Conceditur tamen aliquando, uenia impetrata rationabili de causa in templo comedere, bibere, et cubare: utpote cum longe distat ab urbe, nec sero artificibus illic laborantibus redire in ædes suas liceat. Occurrunt etiam nonnulli furore perciti, qui licite ut salutem recuperent ecclesiæ columnis alligantur: utpote in illo sanctissimo et religiosissimo collegio domini de Borthik, regni regisque studiosissimi in Scotia litium et rixarum fugitantissimo: in pauperes uero animo benignissimo, ubi deus optimus maximus propter sancti Kentiæ sui confessoris merita, compluribus hominibus auxilium illius implo[78^b]rantibus opem salutemque affert. Licet etiam, ubi templum inuaditur,

Yet St. A. would allow certain other activities in our church; e.g. changing altar-cloths, painting the images, tuning the organ, and cleaning up.

But we must reprobate the custom of holding pleas at law there, with concourse of men and women. Still worse, of paying tithes there, with quarrels, oaths and numberless transgressions. They count the money out upon the altar, with many idle words; blameworthy everywhere, but especially in church. Yet, under permission and for reasonable cause we may eat, drink, and lie down in church; when, for instance, it should be too late to go home that night.

Again, it is lawful to bind maniacs to the church pillars, e.g. in that most holy college of the lord of Borthwick, where St. Kentiæ's merits often cure them. We may defend a church in war-time, but not buy and sell there, as is often done, when Religious allow women to sell linen.

¹ Reading *quod* for *qui*.

ab iniuria et contumelia defendere, illic tamen non licet emere et uendere. Nam in his rebus sæpenumero peccatur, ideo Dominus non immerito ementes et uendentes de templo eiecit dicens: Domus mea, domus orationis uocabitur. Male ergo quidam fratres faciunt, qui a mulieribus in templo pannum lineum mercari solent, nonnunquam a re proposita sermone digredientes. Quare uult Augustinus nihil in templo fieri quod orationem uniuersalem, aut particularem impedire possit. Propter peculiarem orationem ab oratione communi recedere nemo debet. Præstat enim (ut ante diximus) oratio communis, nisi missam intelligas peculiarem. Oratio etiam [79^a] peculiaris multum etiam Christo est probata et accepta. Intellege enim quando eis uacat ut ait textus: Cum communis lectio a bono præceptore prælegitur: uel cum in communi labore manuum interesse debent, tunc enim eis non uacat. Ideo enim Christo probatur, quia hoc genus orandi Christus instituit, et ad hunc modum etiam ipse orauit. Ait enim: Tu uero clauso ostio ora patrem tuum etc. In tali enim oratione homo secum singula contemplari et expendere potest, quod supra quam dici potest animum ad dei amorem accendit. Psalmista: Desyderium cordis eorum audiuit auris tua. Iob etiam dicit: Auris mea intellexit singula. Alibi etiam psalmista: Benjamin adolescentulus in mentis excessu. Sed iam nescio quomodo illa consuetudo (ut aliæ etiam omnes [79^b] bonæ) aboleuit. Quid enim? iam cantus ne ipsi quidem psallentes intelligunt. Ita enim fit ut neque ullum generetur desyderium, neque Christo eorum oratio sit accepta. Quamobrem tradit Augustinus modum orandi suis, et psallendi, ne laborum suorum fructus non percipiant.

Psalmis, et hymnis cum oratis deum, hoc uersetur in corde, quod profertur in uoce.

Cum enim hoc quod profertur in ore, non uersatur in corde, talis oratio non dicitur uiua: Ideo deo non

No man must neglect public under excuse of private prayer.

Yet Christ commanded private prayer.

But nowadays prayer, like all of the good things, is out of date. Men do not even understand the psalms they sing.

accepta, sed inanis, et uacua: Iuxta illum uulgatum uersiculum: Dum cor non orat inuanum lingua laborat. Qua de re Bernardus ait: Quomodo intendit Deus, quando ipse mihi non in[80^a]tendo. De quibus ipse Dominus conqueritur Matthæi. 15: Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longe est a me. Paulus etiam euangelicus præco ad Corinth. 14. ita inquit. Si orem lingua, mens mea sine fructu est. Orare enim lingua, siue loqui lingua, est impremeditate et inopinate loqui. Dicit ergo Hieronimus: Non enim uerbis tantum, sed corde orandus est Deus. Et regius psaltes: Clamaui in toto corde meo, exaudi me Domine, ac si diceret, quia in toto corde meo clamaui: hinc est quod exaudias me Domine. Quo modo ipse Paulus consueuit orare, ut testatur ad Corinthios. 13. Orabo spiritu, orabo et mente. Psallam spiritu, psallam et mente. In qua sententia est Cassiodorus super psalmum illum: [80^b] psallite sapienter. Non enim cantantes, sed, intelligentes psallere debemus. Nemo enim sapienter id facit, quod non intelligit. Cum ergo sapienter, hoc est, meritorie orare uelis, animus ante orationis ingressum parandus erit, et fluctuantium cogitationum tumultus sedandus est, quo facilius uacuo animo deum orare possis, uti tunc facere debes. Ideo sacerdos ante missæ præfationem mentes præsentium parat inquit: Sursum corda. Chorus respondet Habemus ad dominum. Concedat dominus quod nulli mentiantur. De quo dicit rursum: Gratias agamus domino deo nostro. Faxit deus optimus maximus ne incassum. Martia. ad Domitianum li. 6. ita inquit: Offendunt nunquam thura precesque Iouem,¹ Et Dominum mundi flectere uota ualent. Dictum iam est de [81^a] Augusti. sententia, quo preces et uota tua sint deo accepta, quæ requiruntur ad hoc, ut id quod profertur in ore uersetur in corde,

There is no living prayer if the lips alone are stirred, without the heart. 'How shall God attend to me, when I myself attend not to myself' (Bernard).

It is not the chant of the psalms that counts, but the understanding thereof.

¹ 'Lift up your hearts.' 'We lift them up unto the Lord.' God grant that none may lie in those words! Even the heathen Martial knew the value of prayer to an emperor.

¹ The reference, as too often, is wrong: the first pentameter is from Martial VIII. 14; the second is apparently an added medieval tag: *mundi* seems to betray it.

quod profecto uix fieri potest. Nam sæpenumero his quæ uidemus tangimur, ideo ad ea deflectimur: Quare hac mea præceptione uti non ab re fuerit, quoties surgis aut diuina celebrare, aut deum precari uolueris, ad hunc modum mortalium imbecillitatem tecum subinde cogitans deum precaberis: 'Omnipotens deus quicquid boni hodierno die gratia tua sim facturus, aut nunc facio, aut facere est in animo (si modo uires responderent) in te termino, et ad laudem et honorem summæ maiestatis tuæ refero, imo etiam si in mea uoluntate esset, omnia merita quæ sunt in cælo aut in terra, erunt, fuerunt, aut esse possunt. Quare tuum [81^b] imploro auxilium, quoties me a tuis iussis diabolus per uim abstrahere conatur, responde pro me, et misericors Domine miserere mei, et exaudi orationem meam. Non enim in iustificationibus meis prosterno preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis, secundum ergo multitudinem miserationum tuarum, et propter temetipsum Deus miserere mei et exaudi me: Intende uoci orationis meæ rex meus et Deus meus, egenus, et pauper sum ego: qua re tu deus adiuua me. Deus in adiutorium meum intende. Domine ad adiuuandum me festina.' Quibus rebus a te dictis, orationes et sacrificia tua deo grata et accepta erunt: et siue pro te, siue pro alijs uota feceris, meritoria erunt, licet nonnunquam [82^a] distractus fueris, et aliarum rerum cogitationibus occupatus, si non sponte id tibi contingat. Quoties ergo inimicus te ad peccandum incitat, confestim Deum sic precare: Domine uim patior. Si hoc nouitiorum eruditoribus gratum uideatur, illos sic ante omnia instituant. Nullus enim ad Dei opus inpremeditate debet accedere. Scribitur enim: Maledictus homo qui facit opus dei negligenter. Priusquam aut cantare, aut precari incipimus, faciamus perinde atque gallus, qui bis, aut ter antequam uociferetur, alas excutit et dilatat, tum demum uocem emittit. Nos uero pari modo manus ad Dominum bis, aut ter extendamus, signo crucis

A model prefatory prayer.

Novice-masters may usefully teach this to their novices.

Let us do like the cock, who beats his wings to excite himself before he crows.

nos muniendo, deinceps ea, quæ facta opus sunt faciamus. Vnde et sequitur [in Regula Augustini : 82^b].

Et nolite cantare, nisi quod legistis esse cantandum : quod autem non ita scriptum est ut cantetur, non cantetur. Do not sing unauthorized chants.

Omnia honeste, et secundum ordinem pater parat filijs suis. Cantus siue canticum est exultatio mentis de æternis habita prorumpens in uocem. Iubilus est quando non potest tacere, tamen propter uehementem delectationem non potest quæ uult eloqui. Optimus autem est iubilus ille. Sic ergo iubilemus Domino Deo salutari nostro, quoniam illud in more positum est Iudæis cum deum precari aggrediuntur, ut illius infinitatis bonitatem ostendant (qui non satis pro merito a creatura laudibus extolli potest) nihil omnino efferant, sed [83^a] quodammodo ululabundi lamentantur. Nos etiam Iudeorum exemplum secuti, in fine cuiuslibet psalmi id faciamus (quanquam id multis incognitum sit) præsertim uero illius: Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, et digitos meos ad bellum. Apud nos euouay¹ dicitur. Deum etiam uerbis laudamus, non ut quæ mente concepimus ei manifestamus (hæc enim illi non obscura sunt quoniam scrutans corda, et renes deus): sed ut alios nostro exemplo ad preces incitemus. Hoc igitur genus laudandi, et laudanti et audienti utile est. Quinque enim facit, excitat affectum, intellectum eleuat, debitum exhibet, proximum prouocat. De laudi interiore hominis, quam Iubilus appellamus, ait Dauid : [83^b] Sicut adipe, et pinguedine repleatur anima mea, et labijs exultationis laudabit os meum. Quod laus oris proximum ad dei laudem excitat ex eodem probari potest: In Domino laudabitur anima mea, audiant mansueti et lætentur. Et iterum: Magnificate Dominum mecum, et exaltemus nomen eius in idipsum. Cantum autem

The Jews mingle their prayer with a howl of lamentation.

So let us end each psalm with a jubilant *Euoë!* especially Ps. cxliv.

Thus we excite both ourselves and our fellows.

¹ Apparently the classical *Euoë!* used as a revivalist religious ejaculation.

in dei laudem adhiberi testis est Daud iniquens : Laudabo nomen Domini cum cantico, et magnificabo eum in laude. Magnificare Deum in laude, est aliquid gloriosum de deo proferre, ut omnipotens, optimus maximus. Et rursus: Cantate ei canticum nouum, quia mirabilia fecit. Cum enim canis ut teipsum ostentes, et laudem ab alijs quæras, uocem uendis, et iam non tuam sed aliorum efficis. Non enim uocis [84^a] lenitatem, aut iucunditatem quærit, sed mentis affectum. Ideo dicit Augustinus : Cum mihi accidat ut me amplius cantus, quam res quæ canitur moueat, inaniter, grauiter me peccasse confiteor. Laudare Deum competit, sed cantare non decet omnes scilicet maiores qui sunt in ecclesia, ut dicit beatus Gregorius in decretis di. 92. ca. in sancta.¹ Ratio est quia alia ratio prouocandi est utilior, uidelicet ut per doctrinam et predicationem homines ad deum laudandum impellant. Ideo diaconi, et prælati quibus competit per predicationem, et doctrinam homines ad preces excitare, non debent insistere, ne per hoc ab illis magis utilibus reuocentur, quibus uacare tenentur. Hoc idem dicit beatus Thomas secunda. 2. questio. iii. ar. 2. [84^b] Beatus Ambrosius in ecclesia Mediolanensi primo cantum instituit, quod teste Augustino tempore persecutionis ab Arrianis Gregorius ordinauit, ut hymni et psalmi de more regionum orientalium in ecclesia canerentur, ne populus mœroris studio contabesceret, quod in hodiernum diem obseruatum est. Propter carnales autem, non propter spirituales consuetudo cantandi, et psallendi in ecclesia inducta est: ut quoniam uerbis non monebantur, modulationis suauitate, et dulcedine titillarentur. Daud cantabat psalmos ante Archam in tabernaculo domini: ideo ab ecclesia frequentantur, ut animi audientium ad deuotionem accendantur. Ab isto uero cantu qui nunc fere toto terrarum orbe cantatur, animos audientium non ad deuotionem [85^a] accendi legimus :

To sing for the sake of praise from others is to sell one's voice.

It is not for the higher clergy to come forward as soloists.

St. Ambrose introduced church chant into his cathedral of Milan, for the sake of the congregation.

Song and chant were thus introduced for the sake of carnal minds, not of spiritual, to tickle the ears of the groundlings.

But the church music which prevails nowadays does not kindle to true devotion, but rather melts to in-devotion.

¹ Gratian, *Decretum*, pars I. dist. xcii. c. 2.

sed potius leuitate, uanitate, et delectatione multos labefactari, et potius a deuotione auertere, quam illo pacto accendere. Nec etiam a sacra scriptura, nec ab ecclesia Dei sacrosancta, unquam institutum legimus. Quare non minor admiratio me tenet, unde ortum habuerit, quam quod ita placidis ulnis recipiatur, præcipue ab Augustinianis, cum dicat in regula: Nolite cantare nisi quod legistis esse cantandum, hoc est, secundum ecclesiæ ordinationem, statuta ordinis, et decreta maiorum tuorum. Hoc plane est contra istos, qui nouas introducunt missas peculiare iuxta suas phantasias factas. Ita fit, ut alius aliam uelit cantari: hinc turbationes et rixæ in Domini seruitio oriuntur, cum alter alterius [85^b] opus uilipendit, aut in missa, aut in tono, uoce, aut notis, semper uicium inueniens. Sic bonum ocium uanis rebus conterunt, nec bonas literas unquam attingunt. Vtinam sic ruminarent nouum testamentum, et bibliam, et in his certarent cum sæcularibus, perinde ut in uanis somnijs! Nihil enim prodest concentus cantus, si non sit concentus charitatis, et dilectionis. Quid enim conducit uoce conuenire, si mente diserepes? Haud facile possum dicere, sed scio, et in his canticis Augustinum fleuisse, nec Benjamin adolescentulum in excessu mentis fuisse. Quare in nullo loco Gallorum religiosorum, nec in multis etiam sæcularium collegijs hoc genus cantandi exerceatur. Interfui enim cum uesperæ celebrarentur in præcipuo Galliarum collegio Parisijs, quod no[86^a]stræ Dominæ dicitur: ubi Dux Albanæ regni Scotiæ per id tempus princeps, et primus Parrhisorum præses, uiri amplissimi, aderant in sacrosancta Assumptionis die. Nec alio quam Gregoriano cantu pontifices qui rem diuinam faciebant ad Magnificat usi sunt. Et in ecclesia Senone[nsi] quæ est Galliarum et Germaniæ antiquitus ecclesia primitialis extitit, nunquam nisi cantus Gregorianus admittitur in choro. Canonici illius collegij insignis nostræ Dominæ Parisien. quemadmodum cæteri, singulis noctibus hora 12. ad matu-

It is unbiblical, and unsupported by sound tradition. How did it ever grow up? especially among the brethren of St. A., whose Rule prescribes 'Sing nought but what ye have found prescribed in writing for chant.' Yet some introduce new Masses after their private fancy. Would that they would study the Bible!

This kind of song is unknown to French monasteries, and is uncommon even in collegiate churches there. I was at Notre-Dame de Paris one Assumption Day, when the Regent Albany and other great folk were present; the bishops used no music but the Gregorian. So also at Sens, which is now the primatial see of France, and formerly was of Germany. The canons of Notre-Dame rise to matins at midnight. In the reformed monasteries chant has been brought back to the simplicity of St. A.'s days.

tinas surgunt. In locis etiam reformatis adeo sese
 religiosi humiliant, ut cum puerili, dulci, leni, et
 sonora uoce ut possunt: tamen quo omnia facilius
 intelligantur, magna, uirili, et bassa decantant: ut
 Deo placeant, astantes delectent, et ad Dei [86^b]
 laudes excitent. Quo cantu credimus Augustinum,
 et alios deuotos uiros in excessu mentis fuisse. Periti
 enim et probi uiri uana sophismata, et strophas quæ
 in suis operibus continebantur in hoc sæculo, euul-
 serunt, quibus prius totam uitam dederant. Quo fit,
 ut plerique admiratione teneantur, quod boni Prælati
 illorum exemplo illud uanum cantandi genus e re-
 ligione expellere nequeunt, ob uanam delectationem
 et insolentiam quam ingenerat. Vnde illæ turbationes
 et rixæ in Dei seruitio exoriuntur. Illi tamen Dei
 uerbum ignorantes omnibus diebus peregrinationis
 suæ hisce rebus incumbunt, neque regulam, neque
 constitutiones suas tenentes. Alios uero bonos uiros,
 qui sese his nugis non dediderunt, negli[87^a]gunt, et
 contemnunt: quanquam cæteras scientias innumerato
 habeant. Legimus tamen fuisse ænea in templo
 Domini, quemadmodum et aurea uasa. Franciscus
 Petrarcha Florentinus Poeta in libro de remedijs
 utriusque fortunæ, recitat Athanasium uetuisse, ne
 cantu in Dei templo uterentur: ut leuitas, uanitas,
 et uocis delectatio, quæ ex mentibus cantantium et
 audientium oriuntur, remouerentur. Bone Deus,
 quantum ocij boni hisce temporibus in Anglia et
 Scotia in una missa cantanda inaniter conterunt:
 quarum tres, ut in plurimum singulis diebus celebrant,
 ita ut nec sacris literis, nec alijs literis locus reliquus
 sit. At mihi obijcis, si quotidie cantu Gregoriano
 uteremur, inter dies festos et reliquos [87^b] nihil
 omnino interesset. Cuius argumenti in promptu est
 solutio. Nam festis diebus a prælatiis cum præstan-
 tioribus ornamentis, organis adiunctis celebrandum
 est: Quia dies isti, ut inquit Ioannes, orationi et
 contemplationi præcipue deputati sunt. Ait enim:
 Fui in spiritu in dominico die. Cantus alius com-

Men wonder that
 good prelates are
 unable to forbid
 modern irregularities,
 which generate
 quarrels and dis-
 turbances; yet these
 men, ignorant of
 God's word and of
 the Rule, foster the
 abuses and discour-
 age serious reformers.

Petrarch tells us
 that Athanasius
 forbade singing in
 church. Good God!
 how much time is
 wasted on vain music
 in England and
 Scotland, to the
 neglect of divinity
 and sound learning!

mendabilis etiam est, ubi litera una intelligitur cum nota, quo in genere sunt missæ illius deuotissimi et religiosissimi uiri abbatis sancti Columbæ, ordinis nostri totius in Scotia specimen singulare: et illius etiam uenerabilis uiri domini Alexandri Patersonen. sacrarij Regalis collegij Stirlingen. quæ non minus deuotionem accendunt, quam bonam delectationem. Iste autem cantus est et Deo et homi[88^a]nibus gratus, cantoribus et inuentoribus meritorius. De quo scribitur in Canticis: Sonet uox tua in auribus meis: uox tua dulcis, et facies tua decora. Dulcis est cum charitate, et dilectione plenus est. Decorus est quando fit cum puritate conscientiæ. Non ergo cantandum est, nisi quod legimus esse cantandum. Id etiam aperte docet Daudid dicens: Cantabiles mihi erant iustificationes tuæ in loco peregrinationis meæ. De alio cantu inueni nullum.

The right chant gives equal emphasis to words and to music; such is that of the admirable Abbot of St. Columba and of A. Paterson, of the Royal College of Stirling.

Carnem uestram domate ieiunijs et abstinentia escae et potus, quantum ualetudo permittit.

Postquam beatus Pater, quo pacto sit orandum docuit: postea quomodo carnis petulantia ieiunijs et abstinentia domanda sit præcipit. Vbi autem dicitur, quantum ualetudo [88^b] permittit, quia hoc difficile uidebatur intellectu: hinc est, quod Patres ordinis ordinauerunt ter esse ieiunandum in ebdomada, ut latius in statutis continetur. Secundum illud Bernardi: Oratio uirtutem impetrat ieiunandi: Ieiunium orationem roborat, et Domino repræsentat, ut de angelo Thobiæ patuit: quomodo illius uota Domino obtulit (nota est hystoria) qui legitur etiam Thobiæ dixisse: Bona est oratio cum ieiunio et eleemosyna magis quam thesauri. Vides quomodo angelus post orationem adiungit ieiunium, quod hic etiam agit Augustinus inquiring: Carnem uestram domate, ut ad eius rei memoriam ueniamus, quotidie cantamus 'Potus, cibique parcitas,' ut inquit ecclesia. 37. Propter crapulam mul[89^a]ti perierunt, imo plures gula, quam gladio corruerunt. Qui tamen abstinens est adijciet

St. A. proceeds to teach us fasting and abstinence for taming of the flesh.

Fast thrice a week.

Gluttony has slain more men than the sword.

Bodily fasting is abstinence from food and drink.

The spiritual fast is even greater (Isaiah lviii. 6.)

But you will object, 'We are poor, and have no hospitals to receive the poor.' True; but you can give friendliness, if nothing else.

Above all, fast from your own sins.

Restrain the eye from curious glances, the ear from idle tales and news, the tongue from detraction, murmurs, and buffoonery: the hand from idle sign-language and from all works but those which God or your Superior command.

uitam, ut utrunque membrum intelligamus, uidebimus quid sit ieiunium corporale, spirituale, quid etiam abstinencia. Sub quibus intellectis, facile intelligitur intentio patris, et ordo textus. Ieiunium corporale, est abstinencia a cibo et potu, intuitu satisfaciendi, et peccatum uitandi, et acquirendi uitam æternam. Dixi corporale, propter ieiunium spirituale, quod maius est. Vnde Esaia cap. 58: Nonne hoc est maius ieiunium quod elegi. Dissolue colligationes impietatis, solue fasciculos deprimentes: Dimitte eos, qui confracti sunt liberos, et omne onus dirumpe. Frange esurienti panem tuum, et egenos uagosque induc in [89^b] domum tuam: Cum uideris nudum, operi eum et carnem tuam ne despexeris. At inquiet religiosus aliquis: Pauperes sumus, eleemosynam erogare non possumus, non habemus hospicia in quæ pauperes recipientur? Pauperes enim et nos sumus. Probe dicis: sed [si] nihil erogare poteris, saltem comem et affabilem te illis præbeto. Coronat enim Deus uoluntatem, ubi non inuenit facultatem. Nemo ergo dicat: Non habeo: charitas e sacco non erogatur. Ante omnia a peccatis omnibus ieiunare memineris, nullum cibum sumas maliciæ, nullas epulas uoluptatis: Luxuriæ uino non incalescas, a malis et peruersis dictis, factisque omnibus te abstinenceas. Cogitationes malas ex animo submoueas, ne peruersæ doctrinæ panes furtiuos attingas, qui te seducunt a uia recta, et huiusmodi [90^a] ieiunia Deo erunt accepta. Si in te gula sola peccauit ieiunet, et sufficit: si alia, et ipsa etiam ieiunet: oculus a curiosis aspectibus, aures ab inanibus fabulis et rumoribus: lingua a detractatione, et murmuratione atque scurrilibus uerbis. Manus ab ociosis signis et operibus omnibus, quæ neque a Deo, nec a suis superioribus sunt imperata. Ieiunet caro a superfluis delicijs, et anima a uicijs: sine enim hoc ieiunio omnes alij labores frustra suscipiuntur. Vnde Max. episcopus in natali Domini: Quale est illud quo sanctificetur uenter a ieiunio, et polluitur lingua

mendacio? Vnde Leo Papa: Haud fructuose corpori esca subtrahitur, nisi mens ab iniquitate reuocetur. Nemo enim se ab hoc ieiunio excusare potest, quoniam Deus nullum [90^b] ad impossibile obligat. Hic etiam Augustinus sat discrete quia dicit: Quantum ualitudo permittit. Valere autem significat posse: hinc ualens, potens ualide per syncopam ualide, id est, multum. Dicit enim Gregorius: Discretionis moderate cura carnis seruanda est, et minime præcipitetur: ne quasi domina animam uincat, sed subacta mentis dominio quasi ancilla famuletur. Ideo etiam 20. moralium: Abstinentiæ uirtus nulla est, si tantum quisque corpus non edomat, quantum ualet, subaudi, discrete et rationabiliter. Vnde Paulus: Rationabile obsequium uestrum. Cicero lib. quarto Retho. nouorum: Esse oportet ut uiuas, non uiuere, ut edas: Fortitudinem meam, inquit Dauid, ad te custodiam, non ad uitium: tantum er[91^a]go cibi et potus adhibeas ut uires reficiantur, non autem opprimantur. Ieiunamus enim ut a uicijs abstineamus, non ut corpora corrumpamus, dicit enim Gregorius in præfatione missæ de ieiunio, quod uicia comprimit, uirtutem largitur et præmia. Hinc est quod Paulus dicit ad Ro. 14. Noli propter escam destruere opus dei: regnum enim dei non est esca et potus. Seneca ad Lucillum epistola. 7: Multos morbos fercula multa ferunt, excessus ciborum macerat humanum corpus ægritudine diuturna, tandem morte crudeli consumit. Oseæ ca. 8. Fornicatio, uinum, et ebrietas auferunt cor. Contra ergo prædicta dicit Augustinus: Carnem uestram domate, non dicit extinguite, siue occidite: sed domate. Non enim carnem [91^b] sed carnis uicia occidere debemus. Caro ut equus indomitus est. Freno et fame domanda, ut sobrie, iuste, et pie uiuamus in hoc sæculo. Sobrietas est mentis sensus, membrorum omnium corporisque tutela, castitatis pudicitiaque munimentum: pudori proxima, amicitia pacisque serua honestatque semper coniuncta, uiciorum omnium

St. A. adds, 'in so far as his strength (i.e. his power) permits.'

St. Gregory advises discretion in asceticism.

Eat to live; don't live to eat (Cicero).

St. A. says, 'Tame your flesh,' not 'Destroy it or slay it.'

propulsatrix: Sobrietas est recti iudicij tenax memoria, recordationisque inseparabilis sapientia, secretorum custos, archani uelamen, lectionum et doctrinæ capax, et artium bonarum disciplina pariter et magistra, ingeniorum pedissequa, bonæ famæ semper auida, curans salubria atque utilia, creans uirtutes, singulare auxilium, cuncta cum ratione disponens, in congregatione honestorum [92^a] semper se ingerens. Hæc Augustinus. Sed quid plura? Sobrietas temeritatem fugat, pericula cuncta declinat, mutuis officijs obtemperat, superbum detestatur, domum familiamque cum moderatione gubernat, fidem sibi committentibus seruat. Contra uero omnia ebrietas facit, cuius naturam ut intelligas hic perscribam. Ebrietas est appetitus bibendi ultra naturam, ex qua prouenit rationis priuatio. De qua sic dicit Augustinus ad sacras uirgines: Ebrietas est flagitiorum omnium culparumque materia, radix criminum, origo uiciorum, turbatio capitis, subuersio sensus, tempestas linguæ, corporis procella, naufragium castitatis, amissio temporum, infamia uoluntaria, [92^b] ignominiosus languor, turpitude morum, dedecus uitæ, honestatis infamia, animæ corruptela: abhominatur a deo, despicitur ab angelis, deridetur ab hominibus. Cum ebrius uultu deiecto supinus accumbit, et sui omnino nescius, spectaculum se conuiuis præbet, nullo cogente archana cordis patefacit, et amicorum sibi commissa secreta in medium prodit. Quare ebrius nemo suæ mentis archana committit, nec abs re: Quid turpius illo cui fœtor in ore, tremor in corpore, qui promit stulta, prodit occulta, cui mens alienatur, facies transformatur, nec solum faciem mutat sed reliqua membra. Vnde Aristotelis li. 8. Politicorum: Ebrietas homines impetuosos facit, rationem perturbat, intellectum hebetat, memoriam eneruat, obliuionem [93^a] immitit, errorem infundit, ignorantiam producit: Vbicunque enim saturitas et ebrietas, ibi libido dominatur. Vnde Hieronymus: Esus carniū et potus uini, uentris

Drunkenness is the matter of all sins.

The drunkard affords a shameful spectacle,

and lechery is the natural consequence.

saturitas seminaria sunt libidinis. Nec mirum, dum uenter non restringitur omnes uirtutes obruuntur. Seneca epistola. 61. Ventri obedientes animalibus copulantur, et non in numero hominum. Vnde Augustinus: Ebriosus confundit naturam, amittit gratiam, incurrit in damnationem æternam. Iuste ergo suos consulit dicens: Carnem uestram domate ieiunijs, et abstinentia escæ. De ieiunij autem bonitate Augustinum audiamus: Ieiunium purgat mentem, subleuat sensum, carnem spiritui subijcit, cor facit contritum et humiliatum, concupiscentiæ nebulas [93^b] dispergit, libidinis ardorem extinguit, castitatis uero lumen ostendit, uerbositatem non amat, diuitias superfluitatem iudicat, superbiam spernit, humilitatem commendat. Præstat hominem suam fragilitatem et imbecillitatem cognoscere. Ideo inquit Daud: Humiliabam in ieiunio animam meam. Et Esdræ ca. 4. Ieiunauimus autem et rogauimus Deum nostrum, per hoc et euenit nobis prospere. Et Iudith etiam. 4. Scitote quoniam Dominus exaudiet preces uestras, si manentes permanseritis in ieiunijs et orationibus in conspectu Domini. Tales enim meruerunt benedici a Domino Matthæi. 5: Beati qui nunc esuritis, quoniam saturabimini. Alibi autem hoc genus demoniorum non eijcitur, nisi in ieiunio et [94^a] oratione. De quo Ambrosius. Ieiunium mors culpæ, excidium delictorum, remedium salutis, radix gratiæ, fundamentum castitatis, hoc gradu ad Deum ascenditur, hoc gradu uel curru Helias ascendit. Abstinentia quæ græce ἀκρῆνεια dicitur, est subtractio ciborum oratione regulata. Et placet beato Thomæ secunda. 2. 41. nonne 1. 46. ar. 1.¹ Secundum autem patrem nostrum Augustinum. Abstinentia est a cibo et potu, non quia aliqua dei creatura mala sit, sed pro sola corporis castigatione cessatio, hæc ille. Ratione regulata tantum ualet, quantum ualitudo permittit. Incitat ad ieiunium et

St. A.'s catalogue of the virtues of fasting.

The Bible.

Ambrose.

St. Thomas Aquinas (2a 2ae, quaest. cxlvi. art. 1.)

¹ Sic in the original: the references to Aquinas are corrupt. See my Introduction *ad fin.*

abstinentiam ad armandos nos contra animæ inimicum, uidelicet carnem ipsam, quæ nimis familiaris hostis est: habitat non procul sed prope, non extra sed infra. Nam [94^b] uirtus eius in lumbis eius, et fortitudo illius in umbilico uentris eius.¹ Auiditate commouet comedendi, gulam incitat, appetitum prouocat, uoluptates ingerit, diuersitatem ciborum exquirat, uarietatem saporum affectat, contemnit sufficientiam, superfluitatem desyderat, non solum in uarijs ferculis et lautis desyderium ponit: sed etiam horam præuenit ex appetitu inordinato, ex appetitu immoderato: et heu multi ei parent, etsi aliter canitur in regula: Non tamen extra horam prandij etc. Isti uiuunt secundum carnem non secundum spiritum. De quibus Paulus: Si secundum carnem uixeritis moriemini. Debitores estis non carni, sed spiritui. Forte dices: Cogitationes nostras a desyderijs carnis auertere uix possumus. Ad hæc dico, uti prius dictum [95^a] est: Tu das stimulos carni, tu eam a matutino tempore ad nocturnum usque superfluis replas cibarijs, et uino ad omne flagitium excitas. Et hæc secundum Ezechielem. 16. fuit iniquitas Sodomæ sororis tuæ. O horrendum spectaculum. Infelices sunt, inquit Hieronymus, qui maiorem habent famem quam uentrem. Quid uentre infelicius, quem deum tibi facis? Quod hodie suscipit cras exigit: Vbi impletus fuerit, tum de contumelia disseritur: cum digirit ualedicis uirtutibus. Recte ergo pater noster Augustinus hisce uerbis monet, carnem uestram domate.

Quando autem aliquis non potest ieiunare, non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum sumat [95^b] nisi cum ægrotat.

Multis non sufficit, licet contra Deum et regulam corporis animæque sanitatem, extra horam prandij

¹ This text from Job (xl. 11) was a medieval commonplace for the connexion between gluttony and lechery.

Constant eating and drinking stimulate the flesh: this was the iniquity of Sodom. 'Wretched folk, whose hunger is bigger than their belly!' (Jerome.)

Many, not content with superfluous and forbidden meals,

aliquid sumere, sed superfluis computationibus a mane usque ad uesperam non satis religiose insistunt. Illic nonnunquam fiunt conspirationes, et conuentiones contra praelatos et alios probos uiros: Rixæ, blasphemix, contentiones, murmura: falsa iudicia, et uanæ suspiciones. Vespertina hora cum itum sit ad chorum silentium uiolant, alios impediunt, chorum perturbant, prauum de se omnibus spectaculum prebent, quemadmodum canes muti qui latrare nequeunt. Post uesperas ad cœnam, post cœnam ad commessiones itur: Quo [96^a] fit ut matutinalem orationem somnient, uel male apti inueniantur ad illam. Isti an deo plus seruire student, an uentri, aliorum fratrum sit iudicium. Vnum ipse noui, qui talem in se generauit bibendi habitum horis prædictis, ut lectum ingredi ad cubandum noctu non auderet, nisi quod biberet ad caput haberet. Contingit autem ut semel non adesset, ita subito præ siti mortuus est; huiusmodi sibijpsis mortem inferunt, quod lege grauius est quam alijs inferre. Hisce computationibus uitam suam abbreviant, innumerabiles morbos generant, malo exemplo alijs sunt: temperatos uero et probos uiros isti non diligunt, sed illis sunt scandalo. De qua re primæ ad Corin. 8. Si scirem fratres meos propter cibum meum scandaliza[96^b]ri, non manducabo carnes in æternum. Isti tamen delicatissima rimantur cibaria, quibus assueti uix communem aliorum cibum ferre queunt. O graue et intolerandum spectaculum, cum equi et asini bis aut ter in die adaquantur, nec plus requirunt. Tu uero totum diem conuiuaris, nec solum quod naturæ sufficiat, sed quod eam penitus corrumpat deglutis. Interroga igitur uolucres cœli et iumenta, et te docebunt. Mihi autem non absimiles uidentur illi Philoxeno qui gruis collum optabat, ut diutius uoluptate illa quam ex uini suauitate perceperat, frueretur. Idem etiam nasi mucum et excrementum in cibos aliorum ponere solebat, quo alij deterriti a cibus abhorrent,

tipple from morning to night.

Hence come conspiracies, quarrels, blasphemy. Such brethren violate the silence of the choir, disturb the chant, and are as contemptible as dumb dogs. They fall asleep at matins, or cannot chant.

I knew one such who could never go to bed without drink by his side. Once the drink was not there, and he died of thirst.

Such folk are also epicures.

Shame that a horse or ass is watered only twice or thrice daily, but thou art always at table!

like Philoxenus, who yearned for a throat as long as a crane's and had filthy habits at table.

ipse solus sic omnia deuoraret. Quando in textu dicitur, non [97^a] extra horam prandij, intelligitur non cogente necessitate: ut est infirmitas, aut infirmitatum præambula, quæ multis sæpe accidunt ob antecedentem præcipue intemperantiam, in potando totum diem [et] uanis sermonibus transigentibus. Si uero necessitas cogeret, semel aut iterum stando biberent, et iterum ad inceptum opus reuenterentur. Quoniam omne tempus impensum exigetur a uobis, ut ait Bernardus. Zinziber et confectiones licite possunt singulis horis si necesse fuerit comedi. Præterea iuniores et nouicij, in sua iuuenta et alijs circumstantijs ab eorum confessore uel præceptore pensitatis, et bibere et comedere possunt extra prandij horam, modo non fiat in fraudem ieiunij, abbatis habita po[97^b]testate. Hoc etiam de mea sententia utilissimum foret, si neminem ante 18. annum in religionem reciperent, nisi qua complexionem et constantia esset certum haberent. Ista uiuendi ratione infirmitas non præscribitur. Inprimis enim constituitur hæc lex, ne tempus frustra consumatur, ne in morbos incidant: ut uaniloquia, contentiones, et turbationes, uel malum exemplum uitetur in Dei seruitio, et omnibus in locis. Quare debiles esto plus alijs egeant, non debent refici extra horam prandij, nisi ægrotent. Et hoc, ne alijs sint malo exemplo. Et de talibus intelligitur textus initium ubi dicitur: Cum autem aliquis non potest ieiunare (subaudi bene) non tamen extra horam prandij. Et si in ea re labatur, in occulto quam in aperto mi[98^a]nus peccatur, semper ne causam peccandi alijs præbeamus: toties enim morte digni fiamus, quoties alijs peccandi scienter occasionem præbemus.

Many fall thus into sickness.

Ginger or confections may be taken, if necessary, at any hour.

And novices or young brethren may be allowed a little more latitude. But my opinion is, no man should normally be received before his 18th year.

Yet, if we break St. A.'s rule of abstinence, better do so secretly than openly, which might tempt others to sin.

DE VTRIVSQVE HOMINIS REFECTIONE
CA. III.

Cum acceditis ad mensam, donec inde surgatis, quod uobis secundum consuetudinem legitur, sine tumultu et contentionibus audite: nec solæ uobis fauces sumant cibum, sed et aures esuriant Dei uerbum.

Listen quietly to that which is read aloud at meals.

Ideo in mensa Augustini, ut uanum colloquium uitaretur (quia in multiloquio non deerit peccatum) semper aliquid legebatur, et supra tabulam [98^b] scriptum erat: Quisquis amat dictis absentum rodere uitam, Hanc mensam indignam nouerit esse sibi. Quare tot monitiones patris paruipendere non debes, quoniam ut inquit Christus: Non in solo pane uiuit homo, sed in omni uerbo quod procedit ex ore Dei. Cum enim sumus non tantum auditores, sed factores, meremur quod maximum est benedici a Deo: Beati, inquit, qui audiunt uerbum Dei et custodiunt illud. Ideo humiliter prorumpebat Dauid in uocem huiusmodi dicens: Inclinabo in parabolam aurem meam, semper laus eius in ore meo. Longe secus faciunt hi, qui tempore diuini uerbi obturant aures suas, aliud communicant et alios impediunt. Præstitisset illis nunquam fuisse lectionem [99^a] illam: quia seruus sciens uoluntatem Domini sui, et non faciens plagis uapulabit multis. Alij sunt, qui licet aures attentas præbeant, nullam operam in his intelligendis ponunt, nec ab alijs doceri sustinent se, nec quæ legunt memoriæ mandant, sed continuo cum uentis effugere permittunt. Cum tamen aliquis proximo conuitiatur, illud in intimo pectore recondunt. Nec eorum pectora etiam quietata sunt, sed quemadmodum ignis continuo deflagrant et æstuant, donec quod auditum est apertum fuerit. Ita proximos in infamiam adducunt, discordiæ semina iacentes, et pacem fraternam uiolantes. Quem uero isti imitantur, declarant ipsi Deo et uiris probis, a quibus

Some, when God's word is read, stop their ears and hinder others with talk.

Others listen, but do not trouble to understand or remember.

Talkative brethren fall into backbiting, and cause quarrels.

ne admoneri quidem uolunt, ut bene agant, quam [99^b]quam illos multis in locis ipse Deus inuitat dicens: Attendite popule meus legem meam, inclinate aurem uestram in uerba oris mei. Attollite portas principes uestras, et introibit rex gloriæ. Alibi autem: Audi popule meus et loquar Israel, et testificabor tibi: Deus Deus tuus ego sum. Si me audieris non erit in te Deus recens, neque adorabis Deum alienum. Sed quia dormiunt multi conqueritur ipse: Aures habent et non audient, neque enim est spiritus in ore ipsorum: quoniam nares habent et non odorabunt. Longe aliter fecit Dauid ubi inquit: Audiam quid loquatur in me Dominus Deus, quoniam loquetur pacem in plebem suam. Et id precatur ut perseueret dicens: Auditam fac mihi mane misericordiam tuam, quia [100^a] in te speraui. A solis ortu usque ad occasum, laudabile nomen Domini. Ad Roma. 13. Quæcunque scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt. Cum ergo acceditis ad mensam refectionis uidelicet refectorij donec inde surgatis, quod uobis secundum consuetudinem legitur etc. Quibus rebus innotescit sacram lectionem per totum prandij tempus fieri debere. Quæ consuetudo in omnibus locis reformatis optime obseruatur, ne[c] in natali quidem Domini unquam uiolatur, quod ipse uidi in religiosissimo et celeberrimo diui Victoris cœnobio extra muros Parrhisiorum, ubi toto refectionis tempore siletur: Toto autem prandij tempore legitur, imo nunquam in conuentu fratrum seu refectorio ubi perfecta obseruatio est intermit[100^b]titur lectio: Et hoc ad ædificationem assistentium et dissolutionis uitationem, quæ inter epulas obrepere solet: ad uirorum secularium differentiam, quos bono exemplo anteire debemus. Illi enim ad tempus legunt, quod etiam reformati faciunt si cum hospitibus, aut amicis discumbant, in prandij initio aut fine aliquid ædificatorium legunt. Dicitur quod nobis secundum consuetudinem, quando illa est proba secundum regulas

This holy reading ought to last to the end of the meal. This rule is kept in all reformed monasteries. It is not broken even at Christmas, 'as I have seen myself in that most religious and renowned abbey of St-Victor outside the walls of Paris.' But even the Reformed read only part of the meal-time if they have guests.

et sanctorum Patrum constitutiones confirmata : Sin minus per prælatum aut præcedentem mutari potest. Quoniam quod magis ædificatorium est, id magis legendum putamus, ut in Parasceue passionem Domini nostri Iesu Christi : In Assumptione de Christifera uirgine : De cœ[101^a]nobiorum etiam patronis, cum eorum festa aduentarint, legendum putamus. Secundum Augustinum nemo consuetudinem rationi et ueritati præponat. Qui contempta ratione, præsumit consuetudinem sequi, aut in fratres inuidus est et malignus, quibus ueritas Dei reuelatur, aut erga Deum ingratus est, inspiratione cuius ecclesia eius instruitur. Nam Dominus dixit : Ego sum ueritas, non dixit, ego sum consuetudo. Multi consuetudinem, quæ sæpenumero non [est] satis firma defensione, magno sui periculo pro se allegant. Præsertim de portione, quam multi contra pios prælatos defendentes, consuetudinem perniciosam pro se afferunt. Non homines enim consuetudinem sequi oportet, sed Dei ueritatem : Veritas uincit, [101^b] ut scriptum est, ueritas ualet et inualescit et uiuet inæternum et obtinet imperium in sæcula sæculorum Amen. Non ergo sequi oportet hominis consuetudinem, sed Dei ueritatem. Multi prælati sat temere laborantes nituntur suos blandicijs a mala consuetudine abducere. Isti non imitantur Christum, qui cepit facere et docere : sed Pilatum, sedentes super cathedram Moysi, ut inquit Aristoteles libro Ethicorum decimo : Non facile est homines ex antiqua consuetudine transmutare per sermones. Cibus sacræ scripturæ in archano cordis est recipiendus : In corde meo, inquit Psaltes Dauid, abscondi eloquia tua ; rationem reddit cum dicit : ut non peccem tibi. Quia lucerna est pedibus meis, et lumen semi[102^a]tis meis. Ob id magna sedulitate obseruarunt maiores nostri uirtute et eruditione insignes. Et imprimis Origenes Adamantius, de quo scribit sacer Hieronymus ad Marcellum, quod nunquam cibum sine lectione sumpsit, neque somnum

On the great holy-days, the reading should be more solemn (e.g. on Good Friday, the Passion).

Let none prefer custom to reason and truth ; the Lord said not ' I am Custom ' but ' I am the Truth.'

Many prelates mistakenly try to wean brethren from evil customs by blandishment. Aristotle said ' Men are not easily weaned from ancient use by talk.' Take the food of Holy Scripture into your inmost hearts. So did the great men of old : e.g. Origen.

The Council of Toledo decreed that no banquet of priests should be made without Bible-reading. This is utterly condemned by many prelates nowadays, who spend all their time with women and profane folk.

Abbot Alexander Mylne is an honourable and striking exception.

But even he does not fully satisfy St. A.'s command that the reading should last throughout the meal. Yet he himself, when (as usual) he was present, gave a brief and profitable address in the midst of dinner. Moreover, he sometimes bade others thus preach extempore; of whom my unworthy self was one.

But most prelates are involved in worldly business, in the teeth of canonical prohibitions. Thus they sometimes die suddenly without ghostly consolation.

si non aliquis ex fratribus adstaret, qui sacrosanctas literas lectitaret. In consilio tamen Toletano statutum erat, ut in conuiuio sacerdotali semper fiat lectio paginæ sanctæ. Quod institutum a multis huiusce ætatis prælatis omnino contemnitur, qui omne ætatis tempus cum mulieribus et prophanis transigunt. Sed meus tamen prælatus uenerandissimus in Christo pater et Dominus totius nostræ religionis lumen (in uotis det illi Dominus perseverantiam ad laudem Dei, ordinis [102^b] decorem, suamque salutem). Dominus Alexander Millij longe aliter fecit, et ante religionis ingressum Canonicus ecclesiæ Aberdonensis et Dumkelden. illiusque officialis spectatissimus, et nunc etiam nostri ordinis Abbas reuerendus, qui eam consuetudinem induxit, ut continuo prandij tempore, præsertim his diebus quibus piscibus uesci solemus, aliquid legeretur. Alijs autem diebus et in prandij initio et fine, nec satisfit regulæ, quæ dicit: Donec inde surgatis, et præsertim in communi refectorio. Et ideo melius tamen faceret, si lectio sacra continuaretur, nisi collatione de scripturis interrumperetur (sicuti de patre Augustino legitur, qui magis lectioni quam epulationi intendebat.) Quoties autem [103^a] ipse aderat, uti semper fere, præcipue sabbato quo regula legitur, in medio prandio compendiosam et utilem concionem fecit. Et ut alios redderet attentiores et diligentiores, nonnullos ex suis præter eorum spem ex tempore iussit concionari. De quorum numero ergo quanquam immeritus sæpe fui. Itaque rem ipsam exactius intelligo: id fecit Christi exemplo, qui nunquam conuiuio intererat, quin aliquid boni auditoribus seminaret. Plerique tamen ex prælatis sese secularibus immiscent contra iura canonica, a consortio spiritualium sese abstrahentes et fratrum cum quibus merito nonnunquam subito moriuntur, et iure, qui in uita fratrum præsentiam noluerunt, in morte etiam eorum consolatione destitu- [103^b]antur. Cum etiam omnia non parata fuerint

ante fratrum in refectorio ingressum, impeditur sacrae scripturae lectio, quia tunc necessaria est opus interrogare, uel nobis significare. Itaque circa illa animus occupatus a sacra scriptura detinetur. In refectorio ut in plurimum sunt tres mensae, designantes tres intellectus sacrae scripturae, qui illic cogitari debent: litteralem, hystorialem, et mysticum. Multi in fine etiam quando lector dicit: 'Tu autem,' respondent 'Deo gratias'; qui nesciunt haec quibus respondent, aut non intelligunt quid lectum sit, et si hoc est contra deum et regulam qui [*sic*] dicit: Cum acceditis ad mensam etc.

Many brethren answer the reader's final *Tu autem* with *Deo gratias*, thus showing that they do not understand.

Qui infirmi sunt ex [104^a] pristina consuetudine, si aliter tractantur in uictu, non debet alijs molestum esse, nec iniustum uideri eis, quos fecit alia consuetudo fortiores.

Let not the hale brethren grudge if the sick are treated with indulgence: for that is inhuman and envious.

Essent enim inhumani et grauiter peccarent, imprimis contra legem naturae: Id alteri facias quod tibi uelis fieri. Deinde peccato inuidiae in quantum de bono proximi tristes essent. Potius enim debes compati teste Paulo qui inquit: Quis infirmatur et ego non infirmor, signum enim salutis est. Quos diligit dominus castigat, flagellat omnem filium, quem [104^b] recipit. Flagellat, ait enim, quos diligo hos et castigo; modo quem pater diligit fidelis, filius odio prosequi non debet. Praeterea omnes incerti sumus de nostra salute: Virga enim in manu domini est qua alios uerberat, quum tu etiam fortasse dignior es uerberari, fac ergo alteri quod tibi uelis fieri.

Nec illos faeliciores putent, quia sumunt quod non sumunt ipsi: sed sibi potius gratulentur, quia ualent quod non ualent illi.

Let them not envy those who are thus indulged, but rather rejoice that they themselves do not need it.

Probi et qui infirmitatis tormenta subierunt nunquam id putarent, sed potius miseros teste uiro probatissimo Aristotele 2. libro de poetica: In infirmo est continua [105^a] tristitia et mœror inconsolabilis.

Ecclesiastici etiam 30. Capitu: Melior est pauper sanus, quam diues imbecillis. Vnde dicitur infra in regula: Illos estiment ditiores, qui in sustinenda parcitate fuerint fortiores. Quocirca illi qui ægrotos felices dicerent, sese multum imbecilles ostenderent. In omni enim morbo tria mala et incommoda sunt: Metus mortis, dolor corporis, intermissio uoluptatis. Aduersus huiusmodi homines clamitat sacra scriptura dicens: Væ qui dicitis bonum malum, et malum bonum. Væ aliquando capitur pro æterna damnatione, ut ibi: Væ homini illi per quem filius hominis tradetur. In locis enim reformatis non sunt tales inuectores, ubi charitas dei lucet in cordibus eorum: Sed ubi sani [105^b] omni sexta feria iciunant, et feria sexta tantum paschæ comedunt. Nec in itinere, nisi rationabili de causa, potestas permittitur. Infirmi delicatissimis cibus aluntur, toties quoties uoluerint et necessarium uideatur: et ad animandos illos inducunt monocordias aut tympana, et quicquid permittitur. Infirmi gratias agunt, regulam pro infirmis ponit Seneca epistola secunda dicens: Nihil æque impedit sanitatem, ut remediorum crebra mutatio. Non crescit planta quae sæpe transfertur. Sequitur: Sed potius gratulentur, quia ualent quod non ualent illi, quod non ut ipsi infirmentur. Gratias agere, est uerbo uel facto ostendere nos memores esse dei beneficij. Habere gratias, est animum ac mentem gratam habere, et inui[106^a]cem gratificandi uoluntatem. Referre gratiam, est facto beneficium esse aut iniuriam acceptam compensare: Gratiarum actio, est uirtus specialis reddens gratiam benefactori, secundum beatum Thomam secunda secundæ 4. arti. ca. 1: Regula generalis et meritoria est, quoties uides infirmum decrepitem aut aliquem cui mors subitanea, aut aliud mali accidit, tecum cogites te id meruisse tuis peccatis et gratias agas factori tuo, quod illi gratissimum est.

In Reformed houses, there are no such grudgers. The healthy brethren fast every Friday except in Easter week: the sick have delicate food whenever their needs demand it; and music is sometimes brought to cheer them.

Whenever you see a sick man, or hear of sudden death, reflect that your own sins deserve this.

Et si eis, qui uenerunt ex moribus delicatioribus ad monasterium aliquid alimentorum, uestimentorum, operimentorum da[106^b]tur, quod alijs fortioribus et ideo felicioribus non datur, cogitare debent quibus non datur, quantum de sua seculari uita illi ad istam descenderint, quamuis usque ad aliorum qui sunt corpore firmiores frugalitatem peruenire nequuerint.

Converts of more delicate nurture are more tenderly treated in the monastery : others must not carp at this.

Vestimenta, alimenta, et operimenta debent a prælato distribui, qui cæteros probitate anteire debet. Aduersus quem murmurare non licet : uicem enim Christi gerit, qui ait : Qui uos spernit me spernit. Et Matth. 20 : An non licet mihi quod uolo facere ? Aliqui tamen sunt imitatores Iudæ et sociorum eius, qui uidebat un[107^a]guentum effusum super caput Christi post multos labores et infirmitates, quos antea passus est, et plures deinceps passurus ; qui secum mussitauit et dixit : Vt quid perditio hæc ? Tandem ille fuit filius perditionis, quales hi qui eum imitantur, deus nouit ! Nihilo tamen minus discretus prælatus qui non fortium, sed infirmorum curam cepit, faciet, quæ recta ratio et æquitas dictant ; istis qui uenerunt ex moribus delicatioribus ad collegium reperiet remedium, qui animo infirmi sunt quod longe grauius est, quoniam suis operibus alieni facti sunt : quare qui eorum suscipit curam meretur benedici. Beati, inquit, misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur : super quem requiescet spiritus meus, nisi super mitem et humilem. Si tollerentur e religione discre[107^b]tio, compassio, charitas, et concordia, uniuersi eam abhorrent. Delicati et nobiles longe melius tractantur per charitatem, pietatem, et mansuetudinem, quam per asperitatem et duritiam. Ideo existimauit Augustinus mitius agendum cum illis. Rudes enim et imperiti ad omne opus dei paratiores inueniuntur. Sicut ergo socij sunt passionum, sic et consolationis merito esse debent, quod Paulus testatur 2. ad Cor. 1: Scientes quod sicut socij passionum, sic eritis et consolationis.

For the abbot (who possesses this discretion) stands in Christ's place. Yet some, like Judas with the ointment, ask ' Wherefore this waste ? '

Let the prelate, in spite of such, deal according to equity.

If we subtracted from Religion discretion, compassion, charity and concord, all men would shrink from it.

All must not expect these extra indulgences : we should then have the rich brethren laborious and the poor fastidious.

Nec debent uelle omnes, quod paucos uident amplius, non quia honorantur, sed quia tolerantur, accipere : ne contingat detestanda peruersitas ut in monaste[108^a]rio ubi quantum possunt fiunt, diuites laboriosi fiant, pauperes delicati.

Etsi nonnulli a discretis prælati rationabili de causa tolerantur amplius accipere : Alij autem non in eadem constituti conditione, ne similem quidem sortem uelle debent. Dispensatio quæ in paucos ius habet, nequaquam est omnibus communicanda : sed est iuris remissio, ut inquit beatus Thomas quarto sententiarum distinctione quadragesima quarta, quæstione prima ; reddit rationem ne contingat detestanda peruersitas : non simpliciter appellat peruersitatem, imo etiam detestandam peruersitatem, sine qua superbus fieri nequit, nec ab re : Cum multi dummodo in mundo essent, quibus uix necessaria sufficere poterant, ubi semel in collegium [108^b] religiosorum recepti fuerint, uix regales epulæ eis satisfaciunt.

Aquinas emphasizes the detestable peruersity of many who had scarce a livelihood in the world, yet now, in the cloister, are scarce content with royal feasts.

DE INFIRMIS CVRANDIS. CAPVT V.

Sane quemadmodum ægrotantes necesse habent minus accipere, ne grauentur : ita et post ægritudinem sic tractandi sunt, ut citius recreentur, etiam si de humillima seculi paupertate uenerunt, tanquam hoc illis contulerit recentior ægritudo, quod diuitibus anterior consuetudo.

Quanta incommoda et detrimenta nimia cibi potusque abundantia attulerit, et ad uitæ breuitatem, ingenij hebetudinem, et alia multa, [109^a] nonnulla a nobis dicta sunt. Si ergo tantum sanis et fortibus incommodat, multum infirmis et ægrotis noxia sit oportet. Lucæ. 21. Attendite ne grauentur corda uestra crapula et ebrietate. Post ægritudinem uero sic tractandi sunt, ut citius recreentur. Tractandi

Convalescents need better food.

inquam, per praelatos et singulos fratres, quibus Bernhardus ait : Discite uos matres esse ad subditos, non dominos, pia et parata gerentes uiscera. Vnde Paulus primæ ad Thessalonicenses secundo : Facti sumus tanquam si nutrix fouet filios suos. Quis infirmatur, et ego non infirmor : Date, inquit Dominus, et dabitur uobis. Imo mensuram bonam et confertam, atque centuplum accipietis uitamque possidebitis æternam. Ingra[109^b]tis autem in subditos praelatis, intrepide proclamat Paulus ad Thimothæum scribens : Si quis autem suorum et maxime domesticorum curam non habet, fidem abnegat, et est infideli deterior. Atqui praelatorum huiusce tempestatis bona pars curant magis, uisitantque frequentius equos, canes, nisosue, atque meretrices, quam ex fratribus aliquem uel in extremis constitutum. Quot nosti quæso ex tam multa praelatorum turba, qui sibi concreditos fratres, extremis etiam (ut ita dicam) labiis animam tenentes, mortisque portis proximos uisitare, consolari, seu illis dignissimum eucharistiæ sacramentum, sacrosanctumue quo ungantur oleum ministrare solliciti sint ? Sed ab istis quesierim lubens, quanto melior est homo oue ? quanto cane dignior ? quanto bru[110^a]to celsior creatura illa, super quam signatum est lumen uultus domini ? Hos igitur uelim commonitos, isthuc caueant audire sententiæ,¹ his dicendæ qui immisericordes uixerint : Infirmus fui et non uisitastis me. Quare condoluistis cum canibus, condoleatis igitur cum demonibus opus erit. Mirandum profecto atque potius dolendum præfectorum genus, quippe qui terrenis affectibus ita sese deuouerunt, ut uix e decem unum reperiatis, qui cælum sapiat et futura consyderet. Audiui tamen referentem quempiam ab episcopo Parisiensi accepisse se, haudquaquam prætermittendum exemplum silentio : hominem uidelicet

St. Paul sets forth the prelate's duty in 1 Tim. v. 8, yet a great part of modern prelates care more for horses, dogs, hawks and harlots, than for their brethren even sick unto death. How many of all our prelates are present at a brother's last unction ?

You will scarce find one in ten who is heavenly-minded and considers the future.

¹ Apparently *audire* is here used as a noun : 'let them beware the hearing of that sentence which shall be passed upon those who,' etc., etc.

The bishop of Paris told an acquaintance of mine how one prelate kept no hounds but, instead, 13 poor folk whom he fed and lodged.

'These are my dogs, whose bark keeps the devil from my house.'

Let the prelate not despise his brother who was born poor.

Let the abbey infirmary have a chapel, where two of the brethren may minister the Eucharist to their sick fellows, lest they die unconfessed. Also let them have a fire, such as is not permitted in the common dormitory. But alas! some prelates build royal palaces for themselves, or rather castles, where in they live luxuriously, with every incentive to lechery.

in alicuius prælati mensa comedentem, qui quidem lubricos admodum oculos huc atque illuc circumferens, [110^b] ubi, inquit, Domine sunt uestri canes uenatorij? ubi nisorum uolucrum copia? (Nam et hæc omnia illic deerant). Tum prælatus: Habeo, ait, canes quos a prandio, si lubet, uisemus ambo. Moxque ubi pransum fuit iuerunt una ad prælati hospitium, ostensisque tredecim pauperibus, quos ipse sollicite domi alebat: Adsunt, inquit, canes mei, alijs longe dissimiles, qui diu noctuque latrare non desinunt, de mea salute peruigiles, et hanc ipsam domum ab omnibus perditissimorum latronum insidijs, hostibusque in meam iuratis perniciem, defensant et protegunt. Sint igitur prælati solliciti, ne uel medicamenta ægrotantibus desint, habeantque sese erga fratres suos non solum bonos, uerum etiam discolos nihilo [111^a] segnius quam erga Christum ipsum. Pauperes ante religionis ingressum humilique casa natos, perinde atque eos quos aula ingenuos clarosque natalibus edidit, pensantes, ab eo edocti præceptore, cuius se profitentur tenere partes, apud quem non est acceptio personarum, sed una eademque lance diuiti simul et pauperi pondus exhibet, et pauperem maiori sollicitudine curandum ostendit, cum dicit: Quod uni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Et item rursum: Qui dederit uni ex istis potum non perdet mercedem suam. Ades ergo, prælate animo, et qui infirmorum curam suscepisti non fortium, ægro Christi famulo, tibi tuæque protectioni commendato: cura desit nihil eorum quibus ualitudinem resarciri [111^b] opus est. Fac demum constituas sollicitudinem tacitam ijsque munitam rebus, quæ circa salutem faciunt ægrorum, ubi nec desit sacellum sacris conficiendis aptum, uti illic duo fratres ad diuinas res instituti, spiritualia infirmantibus subsidia ministrare habeant: Ne forte contingat, eos citra bonum uiuendi finem inconfessos excedere. Neque enim dormitorium his, quæ diximus, habendis par est, ubi quippe nec placida tranquillitas, nec

(quod ualetudini sartiundæ confert plurimum) ignis haberi iure solet. Sed heu infelicem religiosorum hominum sortem, qui prouentibus animis plus æquo largis diuites effecti, domos quales olim regiæ ædificast: construuntque ædes, nihil uerius quam castella dicendas aduersus piam reli[112^a]gionem, sanctumque cui se deuouerunt cœlibatum, et Christi paupertatem, quam et ipse nomine tenus profitentur militantes. In id genus propugnaculis laute uiuunt, nihil quod ad irritandum Venerem ualeat omittentes, huiuscemodi uitæ debitum exitum excepturi: de his autem id dixisse sit impræsentiarum¹ satis. Nam ab initio istuc assumpseramus describendi munus, ut qui fœliciores uitæ modum sibi delegissent prælati, infirmiorum fratrum ualetudinem curarent diligenter, et qui dicere audent 'in domum Domini ibimus,' Domini hospitum curam habere non desinant, ut cum ab eis uillicationem Dominus abstulerit, ipsos in domos recipiat suas. In domibus reformatis, imprimis curantur recte hæc, ideoque omnia succedunt ex uoto.

Let every well-meaning prelate be careful of his own sick. That is the first care of Reformed houses.

[112^b] *Sed cum uires pristinas reparauerint, redeant ad fœliciores consuetudinem suam: quæ famulos dei tanto amplius decet, quanto minus indigent, nec ibi eos teneat uoluptas. Iam uegetatos, quo necessitas leuarat infirmos illos estiment ditiores, qui in sustinenda parcitate fuerint fortiores. Melius est enim minus egere, quam plus habere.*

The invalid, convalescent at last, must return to the old routine.

Omnipotens Deus uniuersorum creator, gubernatorque sapientissimus, nonnunquam [113^a] ob nephandissima peccatorum scelera, aut propter patientiæ probationem, aut dei gloriæ manifestationem, suos, quos diligit, flagello paupertatis infirmitatisue, seu etiam alijs aduersitatibus percutit, ut ad fœliciores perueniant beatitudinem, et ut merito emendemus quæ ignoranter peccauius. Multas siquidem uias

God sends sickness either in punishment for crime, or to test our patience.

¹ Med. Latin for 'at present.'

habet super nos miserandi Deus, quas procul dubio nouerat Regius ille psaltes, dum ait: Secundum multitudinem miserationum tuarum, miserere mei deus: quoniam iniquitatem meam cognosco, ac si diceret, quia ego cognosco peccata mea, hoc est, peccasse me contra summam bonitatem et supremam maiestatem tuam, quapropter quæso ignoscas. Dum igitur male habet quispiam, memine[113^b]rit obsecro quicquid patiat, suis id omne meruisse delictis, neque id esse satis, ut huius uitæ infortunijs, euentisque male prosperis, peccata iusta piet, neque ad futuram gloriam promerendam sufficere. Secum etiam cogitet, diuino id accidere permissu, absque cuius nutu ne folium quidem mouetur in arbore, et ei obedias oportet, qui tenet flatum tuum in manu sua. Cum autem ad id deuenerit ut pristinas uires habeat, fœliciore[m] uitæ sibi modum pristino deligat ne uideatur in uanum gratiam dei recepisse: et qui prius uixit perperam, nitatur in melius. Caueat ne cum illo agat Dominus, sicut olim cum Pharaone, cuius cor indurauit, hoc est, propter peccata ipsius suam abstraxit gratiam, quod a no[114^a]bis auertat Deus. Illos existimo ditiores, qui in sustinenda paupertate fuerunt fortiores. Fortitudo est affectio animi in patiendo, ac perferendo, summæ legi parens sine timore. Secundum Ciceronem li. 4. tusculanarum quæstionum, fortis ipse est qui animum habet infractum: uel qui ualidis uirtutibus præditus est. Dicitur autem a ferendo, eo quod æquo animo ferat aduersa. A fortis fit fortiter aduerbium: et fortifico id est fortem facio. Vnde Plaut: Fortifica animum, et fortesco, id est, fortis fio: Fortes enim et beati sunt apud Deum, qui incommoda pariter et aduersa sustinent propter illum. Hæ sunt diuitiæ quas pauci norunt ad possidendum. Vnde Apu[leius]: Hi sunt beati quorum [114^b] diuitias nemo nouit. Non enim in fortitudine equi uoluntatem habebit, nec in tibijs uiri beneplacitum erit ei: Sed beneplacitum est domino super timentes eum, et in eis qui sperant super

Sickness comes to us from His hand without which not a leaf shakes on the tree.

Fortitude is man's true wealth.

miseriordiam eius. Ditiore8 etiam sunt, quoniam opera illorum sequuntur illos. Apoca. 14. De corporalibus autem diuitijs quæ breui dilabuntur scribit Iob. 31: Diues cum dormierit nihil secum aufert. Cum ergo in corpore sunt per bonam complexionem ad Dei seruitium agiles, et pia uoluntate ad sustinendam parcitatem, et ad carnem castigandam parati se habeant, ut fortes dici possint. Multi etenim fortes corpore, debilem gestant animum, secundum carnem uiuentes seipsos amando, dicente Paulo: Si secundum carnem uixeritis moriuri erimini. Neque pensi quicquam habentes, sectantur ocium, fabulis inhiant: accusandi subinde furti, rapinæ, atque mendacij: quia licet sese abnegarint, sese tamen furantur, et ab eo tollunt cui deuouerunt et Deum hæreditate propria spoliare non uerentur, ut demona ditent, et uestiant. Rapiunt communia, propria consumunt, et quæ sacra sunt, prophanis addicant usibus. Mentuntur autem quotiens uota, quæ distinxerunt labia eorum, non solum non reddunt, uerumetiam in contraria conniti non cessant, de quibus Hugo. De claustris animæ: Coram fratribus suis sunt hypocritæ, coram Deo raptore8, et coram hominibus mendaces. Nunc uero de fortitudine animi quod dicturus sum, paucis absoluam: Is demum [115^b] fortis est et constans animo, qui non turbatur in rebus asperis. Melius est minus egere, quam plus habere. Cui plus committitur, ab eo plus exigitur. Vnde Gregor. in Homilia. Nos qui plus accepimus in hoc mundo, in alio iudicabimur grauius: Si fueris diues inquit Eccl. non eris immunis a peccato. Dicit et Paulus: Qui uolunt diuites fieri, incidunt in multas temptationes, et in laqueum diaboli. Et Dauid: Melius est modicum iusto, super diuitias peccatorum multas. Maioris enim in religione probitatis signum est, qui minus habet, quam qui contra regulam et professionem in suam aliorumque perditionem, atque perniciem diuitias aggregant.

Many have stout bodies and weakly souls. They are idle, gossiping, and, in effect, thieving. For they take religious endowments to clothe the devil. Hugh [de Fouilloy] says of them: 'They are hypocrites to their brethren, robbers to God, and liars to men.'

Poverty is truer to Religion than to heap up wealth in contradiction of the Rule.

[116^a]DE HABITV EXTERIORI ET INTERIORI.
CAPVT VI.

Avoid conspicuous
or affected dress.

Non sit notabilis habitus uester, nec affectetis uestibus placere, sed moribus.

Id autem monet propter pœnitentiæ executionem, propter mundanæ gloriæ uitationem, propter sui humiliationem, et propter aliorum ædificationem. Inprimis propter pœnitentiæ executionem. Vilis et humilis habitus religiosis competit: nam et hi quos sæculares nuncupamus, diebus festis, alijsue quibus congaudendum [116^b] est, uestibus induuntur ornatis, et prout cuiusque facultas expetit, preciosis. Vbi

The Religious, living
in penitence, should
be sad in his dress,

uero ad illud tempus uiuendo deuenerint, quo pœnitendum est, quæ uiliores sunt, induunt. Religiosi uero nunquam non tempus habent quo pœnitendum existat: utpote qui non solum uoluptati portas clausurunt, uerumetiam omni uanitatis suspicioni abrenunciarunt. Vnde glossa super illud Matth. 3. habebat uestes camelorum. Qui pœnitentiam predicat, habitu pœnitentiam portendat: Vt enim ex splendore uestium animus erigitur, ita ex humilitate uestium, animus humiliatur. Vnde de Achab Israel rege, qui tyranno simillimus regnum exercebat, cum Helyam sibi comminantem audisset, ita legitur: Rex

as Ahab sat in sack-
cloth and ashes.

Achab cum audisset sermones Helyæ [117^a] comminatorios scidit uestimentum suum, et cinere cooperuit carnem suam, et se cilicio induit, et ait dominus: Nonne uidistis Achab humiliatum coram me? Humilitas uestium esse debet in tribus, in colore, qualitate, et quantitate: In colore, ut non sint uarij coloris, rubri, nec fuscii, nec uiridis: quando enim sunt alterius coloris a loci fratrumque consuetudine atque usu, tum facile iudicant, qui istuc cernunt, domum illam longe abesse a communitate rerum: ex uarietate etiam facile colligitur, fratrum gregem non multum esse ab ouium discolorum pecore

In colour, avoid red,
dark brown and
green.

dissimilem. Secundo in quantitate, ut non sit nimis longa, nec nimis brevis. Tertio in qualitate, ne preciosior æquo sit, aut uilior. Nam ait Hiero. [117^b] Affectatae sordes, nec eximiæ deliciae laudem perdunt, et item Augusti: Nec nimium nitida, nec abiecta plurimum, utebatur. Religiosorum habitus fit notabilis multis modis, inprimis quando alio colore utitur quis a religione, quam de quo professus est. Quare minus recte facimus incedentes in conspectu sæcularium, cum breuibus uestibus nigris, aut longis loco talarium, siue albis uestibus, quas in professione suscepimus. Propterea tempore quo fui Parisijs, cogebantur nonnulli per senatorum consilium ad deponendas uestes nigras, et illas assumere, quas in professione susceperant. Imo ad regulæ ueritatem, tum intus, tum foris, uestis alba est habitus Canoniorum regularium, et alio[118^a]rum qui eam profitentur, quia dicitur in regula: Vestes uestræ a uobis uel a fullonibus lauentur, ut pater Ioannes Monburnus uenerabilis inceptor religiosæ reformationis nuper in Gallijs in suo Venatorio Canoniorum Regularium.¹ Item notabilis est habitus, quando ultra necessitatem quis possidet, ad superfluitatem Matthæi primo: Neque duas tunicas habeatis. Intellige, ubi poteris eis carere, et necessitas non urget, ut plures habeas. Contra hoc faciunt non reformati, qui habent unam archam plenam lineis uestibus, duas uel tres laneis, ubi pro quolibet die hebdomadæ unam uel plures habent, non subuenientes alijs fratribus necessario egentibus, licet pie et benigne petant, [118^b] dicente Matthæo, Quod autem petit a te da ei. Et uolentem mutuare ne auertaris. Et alibi Ioannes: Qui uiderit fratrem suum necessitatem habere, et clauserit ei uiscera sua, quo modo charitas Dei manet in illo? Istam uitamus improbam notabilitatem, communia habentes omnia. Item si habitus

Moderate in length and in quality.

We do wrong to go about in short jackets, or long black gowns without the Augustinian white. When I was at Paris, the Parliament compelled certain brethren to conform their dress to their Rule. All Canons Regular ought to wear not only black but white also, as Mombaer proves in his *Venatorium*.

Abuses in matter of dress among unreformed Canons.

¹ For Jean Mombaer and this book, see Introduction, and Debongnie, *Jean Mombaer*, pp. 50-64.

recto preciosior sit, aut mollior, unde qui mollibus uestiuntur in domibus regum sunt (non regis æterni et omnium regum domini). Nec uno lecto plumeo contenti, duos habere uix satis esse ducunt. Et qui in puluere et cilicio pœnitentiam agere deberent, plumei strati mollicie delectantur, experimento olim cognituri, quid id genus uitam duxisse conducat, at utinam non suo magno malo! Quocirca non ab remur[119^a]mur apud sæculares in dies oritur: quandoquidem diuitibus parentibus ortos cernunt quotidie uestium cultu in claustro (solitudini et abiectiōni si non inuersa essent omnia dicato loco) parentes suos excellere. Iure igitur et merito, diuus pater Augustinus suos filios obiurgans, quod curiosius uestirentur, ait: Contentos eos esse debere uestimento, nec abiecto nimis, nec plus satis nitido. Pudeat ergo homines religionem sacram profitentes, qui non solum mundi oblectaminibus delicijsque uerumetiam uoluntati ipsi suæ renunciarunt, demissa repetere, et ad uomitum, fœdissimi canis instar, redire iterato. Pigeat Christi famulos atque per adoptionem filios Dei, seruire immundicie et uoluptatibus, et in peius ruere.

[119^b] Succurrat [casus] Niniuitæ regis, et pœnitentiæ illius, qui mox audita Ionæ concione, futuram urbis euersionem prædicentis, contrito corde, et in fletum ac lamenta undique prorumpenti uoce, ciues omnes sacco indutos, conspersosque cinere, pœnitentiam agere iussit: quin et ipse fecit ita omnium primus. Colligamus inde igitur oportet humilem habitum, et abiectas uestes, agundæ pœnitentiæ et luctui aptissimas esse. Neque (puto) Augustinus, Hieronymus, et item Bernardus idipsum approbarunt obseruaruntque iniuria, præsertim cum ex ijs quæ exterius corpus adornant, aut superbia intus augeatur, aut foueatur humilitas. Verum ne moueamini Lutheranorum damnatissima sententia, qui, nimia ubique licentia [120^a] freti, exteriorem cultum ne punctum quidem ad interiorem animæ uitam facere dixerunt, longe a uia immaculata recedentes. Aliud sentiunt qui re-

Some are scarce content even with two feather-beds,

outdoing in cost of apparel even their wealthy parents.

Let them repent like Nineveh,

in humble habit and abject garments.

Yet not according to that most damnable tenet of the Lutherans, who contend that external neatness bears no relation to the soul's inner life.

ligiosæ reformationis imitantissimi sunt, qui ueste contenti non supra modum preciosa aut splendida, sed (ut tempus expostulat) æstate staminea dum urbem petunt, hyeme uero panneæ laneæ, et nigra, luxuria seclusa longe: hæcque utuntur in choro, templo, urbe, atque domi, ad repellendum duntaxat frigus, non excitandum superbiam. Caputijs utuntur, non minutis pellibus, qualia apud nos non habet nemo, sed angusto admodum interioris aditus foramine, et ita capiti conuenientia apte, ut uix appareant pilei (quæ bireta barbari uocant). [120^b] Cuius moris licet optimi, religionique conformis maxime, impatientissimi nostri, duxerunt in consuetudinem lata gestare caputia, uasto ingressu, adituque patentissimo et eo denique confecta ordine, ut ob irreligiosi indumenti nouum insolitumque ritum, monstrum hominis diceres, non hominem: sæcularem non religiosum: mimumque uerius quam monachum, unde carmen istud non perinde doctum atque uerum: Quicquid agit mundus, monachus uult esse secundus. Sed quid tam diu in caputijs insistimus? quæ, licet a religione absint plurimum, si cum cæteris tamen uestibus comparentur, uincere nequeant, deformitate facile superentur. Quid enim? num monachum decere putabis indusia linea, sericeis filis amœ[121^a]niora multo tenuioraque? quæ nihilominus ne offendatur caro cilicij locum occupant. O inimicos crucis Christi, carnisque amicissimos? O monachos nihil quam monachos minus. Cur pœnitet mundum reliquisse, ab Aegypto profugos petijsse desertum, ubi manna pasti ac fastiditi, super ollas carniū in Aegypto sedere iterum optatis. Num pudet o monache e seruo liberum effectum te? minime opinor inquires. Credo sed parum attendis. Cur uoluptates repudiasti, si iterum in uestibus uoluptates uanas appetis? At interim de calceis et subtogis (quas tuniculas appellari libuit) nihil auditis, quæ utinam ita composita essent, ut religionem uel parumper subolerent! sed de his hæcenus. Sunt præterea nota dignæ uestes,

Reformed Canons wear enough to repel cold, not to excite pride.

Their hoods fit so close as almost to conceal their *biretas* (as the barbarous word runs).

Whereas we [Scots] wear hoods better befitting a buffoon than a monk.

Scandalous for monks to wear linen shirts, finer than silk.

Their shoes and their tunics are like a layman's.

quæ [121^b] eo sunt confectæ modo, ut a seculari more uel nihil uel parum abhorreant. Quod autem abhorreere debeant (etsi inficietur Lutherus antichristi ille præco) satis tamen constat ex ueteri lege, quæ alios iubebat a cæteris esse indutos, qui ex tribu sacerdotali erant. Et lex ea quam dictante Domino tulerat Moses summi sacerdotis uestimenta a cæteris differre debere censebat. Est et aliud quod discrimen illud suadet indumentorum: Nam qui alieni a seculo esse mente uolunt, corpore alieni sint oportet: quod ut fiat fœlicius uestimentis additur nota, quæ plerunque animaduersa commonet differentem, ne cum alijs se commisceat, diligat solitudinem, et sua sit contentus sorte. De uestibus in communi habendis, non commutandis, nec dan[122^a]dis uendendisue, suo dicemus loco. Excedunt etiam rectæ ac religiosæ indutionis cancellos, qui uestes deferunt detritas nimis, ac supra id quod satis est uiles, quod quidem uetat apostolus: Omnia, inquit, honeste et secundum ordinem fiant in uobis. In omnibus autem medium laudabile, quod non excedent qui mediocri cultu contenti, inter fastum et pudorem citra superbiam, at supra immundiciam incedebunt [*sic*]: Hoc autem exemplo eos commonuerim qui in Gallico regno domus alicuius prædiuitis habitatores monachi, nimia diuitiarum, opum, et pecuniarum copia obcæcati, in tantum uesaniæ proruperunt, ut non sint ueriti suam usque adhuc superbiam prorepere, atque insæuire perpeti, ut summum adierint pontificem, ab eo assequuturi, si non restitisset apostolicæ sedis [122^b] prouidentia, sericeis ornamentis in eorum claustro cæterisque locis indui licere. At huic tam uesaniæ dementiæ obluetatus Romanus pontifex (haud dubium quin diuino monitus consilio) non solum abnegauit petita, uerumetiam quam potuit maxime præcepit contraria. Nam qui sericas petebant retibus simillimo panno tegi iubet, atque ita demum ornatos superbiam abijcere suam. Nec audita narro, sed uisa, sed ijs comperta oculis. Ut autem de emendis pannis precio cancellos

It is Luther, the Herald of Antichrist, who would abolish religious distinctions in dress.

Yet the Religious should not be too ragged or ill-dressed.

On the other hand, one wealthy monastery was mad enough to petition the Pope (providentially in vain) for leave to wear silks.

addamus, quos sit prætergredi nephas: Non pluris emantur panni albi, quam decem et sex duodenis, nigri tricenis, idque apud Gallos: Nam qui apud nostrates sunt, eo uiliores sunt quo latitudine minores Gallicis. Neque tamen usque adeo legem istam stricte obseruari pu[123^a]tarim, quin temporum locorumque ac regionum soluat aliquando uarietas. De pileis uero, uel (ut barbarius dicam) byretris comparandis, uix precium dederō: Nam quo tempore de eorum emptione lex lata fuit, minoris uendebantur omnia, tumque nephas erat pluris, quam septem duodenis emere et semis. Quales esse debeant pilei norunt satis qui in domibus reformatis commorati sunt: tegunt enim, ut religiosos decet, operiuntque aures. Cæterum si fortasse fratribus sui dederint parentes præstantiores uestes, aliosue (quam quæ diximus) pileos nec recipiant fratres: nec si receperint admittant prælati, alias enim dignum esset scelus quod in uisitando conuentu piaretur, fere [*sic*: q. ferre?] in generali capitulo. Neque ratione ca[123^b]ret quod reformatissimæ domus uilibus induantur, quippe cum positi sunt monachi quasi speculatores mundo, ad denunciendam pœnitentiam, et malorum reprehensionem, qui ut cordis sui habitudinem, quam concionibus palam fatentur omnibus, etiam uestibus præsgiant, uilibus opus est indumentis. Monstro enim simillimum esset, si qui luctum et mœrorem in propatulo prædicant, auro insignes et murice refulgerent, quare ait Paulus: Castigo corpus meum, ne cum alijs prædicauero ipse reprobus efficiar. Et de Ioanne Baptista, cuius conciones ferme de agunda pœnitentia fuerunt, legimus, quod pilis camelorum confecto habitu (quo non aliud uilius) indueretur. Futurum etiam apocalise [*sic*] edocti credimus, Helyam et [124^a] Enoch fore circiter nouissimos dies indutos saccis ad pœnitendum homines admonituros. Sciendum uero quoniam a Pascha, ad sanctum usque Remigium, relictis cappis, almutiis nigris utimur.

In France, white cloth should not cost more than 16 pence [per piece]; black no more than 30. In Scotland the cost is less, in proportion to smaller width.

For caps (in barbarous parlance *birettas*) it is scarce possible to fix a standard price.

Let not kinsfolk be permitted to give more costly clothing.

It is absurd that a man whose profession is to preach repentance should be decked in gold and purple.

Elias and Enoch will appear at the end of the world in sack-cloth.

Quando proceditis simul ambulate, cum ueneritis quod itis simul state, in incessu, statu, habitu, in omnibus motibus uestris nihil fiat quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod uestram deceat sanctitatem.

Canons should go not alone, but two by two.

Conformiter hoc dicit, ad specimen collegij Christi, qui ad seminandum uerbum Domini discipulos misit binos, ut Lucæ habetur 10 : quorum quidem imitatores haberi gestimus. [124^b] Ad idem spectat quod Actorum octauo dicitur, quod discipuli miserunt Samariam Ioannem et Petrum, cum seniore iuuenem. Sic et prælati qui inter cæteros sapientes erunt, binos fratres quocunque locorum ire fuerit opus, mittent. Etenim uæ soli, nam si ceciderit non habet subleuantem. Societas eo prodest magis, quo et iucundior, et utilior, conuenientior, et famæ bonæ obseruantior est. Sociorum uero multa sunt nomina, quæ norunt qui grammatices artis non sunt ignari : eum siquidem dicimus comitem, qui in uia : sodalem qui in mensa : socium qui rebus arduis nobiscum est. Verum hæc norint grammatici, nobis interim satis erit, socios in omnibus confuso differentię ordine nuncupare. Nam (ut Paulino uerbo utar) si socij [125^a] tribulationum fuerimus, erimus et consolationum. Videte autem bonos (si fieri possit) uobis assumatis socios, ne forte contingat picem tangere et ab ea coinquinari : sed potius cum bonis ambuletis, ut sitis cum sanctis simul et uos sancti. Verum enimuero, quia non licet sub potestate constitutos, quos uelint socios eligere, aut ex animi assumere sententia : sed potius ex arbitrio et dispositione Prioris Abbatisue, ne ledatur obedientię uotum, nil recalcitrantes sibi addictos assument. Vt autem Paulum enarremus profusius, quid adferat boni socialis coniunctio, licebit aliquantisper ueterum sapientum authoritates loco huic assuere. Primum enim, de Senectute scribens Cicero : Pares inquit, cum paribus ueteri prouerbio facile [125^b] congregantur, et similis in omni facultate quærit

Woe unto him that is alone !

Choose a good companion, if possible,

but it is for your Superior to decide in the last resort.

similem. Et sapiens ille Salomon: Melius est duos esse quam unum, eo quod habeat adiumentum societatis alterius, si unus ceciderit ab alio fulciatur. Et Dominus in euangelio. Vbi sunt duo uel tres congregati in nomine meo in medio eorum sum. In nomine, inquit, meo non in patrandis sceleribus, committendis furtis, aut adulterijs perpetrands. Sic autem ambulandum præcipit Paulus ad Corinth. secundo scribens, ut nemini demus ullam offensionem, ne uituperetur ministerium nostrum: sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos, sicut dei ministros. Minus etiam suspicioni locus est, si duo simul ambulent, quam si solus. Vnde Augustinus: Cauete omnes suspensiones, et quicquid probabiliter [126^a] fingi potest seu dici, ne fingatur ante de uita, si bonam eligas uitam, haud malam negligas famam. Statu et habitu nihil fiat quod cuiuslibet offendat aspectum. Id autem precatur Paulus ad Ephe. 4: Obsecro uos ut digni ambuletis uocatione, qua uocati estis, cum omni humilitate et mansuetudine supportantes inuicem, in charitate et in uinculo pacis: Vt uideamur ab huius mundi amatoribus ueros Christi ministros esse, et dispensatores mysteriorum dei: et modestia uostra nota sit omnibus hominibus. In incessu igitur statu et habitu nihil fiat quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod uestram deccat sanctitatem. Istuc monet prudens pater, quia nouit carnales uiros leui causa iudicare perperam seruos Christi, et incerta eorum opera in eam quæ [126^b] pessima est partem interpretari solitos. Vt autem modeste æquoque feramus animo, quicquid de nobis uel senserint, aut iudicarint, Christi commonemur uerbis, qui de malo iudæorum de eo sentimento conquerens ait: Venit enim Ioannes non manducans neque bibens, et dicunt demonium habet: Venit autem filius hominis manducans et bibens, et dicunt: Ecce potatorem, deuorator uini, publicanorum et peccatorum amicus. Scribitur tamen Leuitici. 9. Non facias quod iniquum est, nec iniuste iudicabis.

^a When two or three are gathered together in My name.^b Note, 'in My name,' not in *iniquity*.

Give no excuse for evil report.

For carnal folk are only too ready for suspicion and misinterpretation.

They turn even good to evil interpretations.

Si quis enim uacat honori et humanitati, hypocrita est: si recreationi gulosus: et patientem, timidum iudicare non uerentur: exercenti iustitiam, impatientiam exprobrant, aut crudelitatem nimiam: qui simplex est, fatuum iudicant, et [127^a] prudentem accusant doli et maliciæ: maturum et grauem superbiæ arguunt: iucundum insolentiæ et leuitatis: silentij amatorem et pacis, dissimulatorem uociferantur: et (ut paucis dicam) singulas hominum religiosorum habitudines, qualitates et dispositiones (iudicio si indigeant suo) dolo non carebunt. Cauendum igitur (ut ait litera) ab omni suspicione, quæ ex incesso, habitu, et gestu oriri potest. Nam, si Isidoro crediderimus, animus in corporis habitu apparet: et gestus corporis, signum est mentis. Occultare potest nec sua uota Venus. Item sermo uanus, uanæ conscientiæ index est. Vnde Seneca: Argumentum morum ex minimis capitur: impudicum incestus ostendit: improbum uultus: insanum uisus habi[127^b]tusque Eccle. 19: Amictus corporis, et risus dentium enuntiant de eo, quoniam in his non homo aut leuior, aut iactantior, aut turpior, aut congruus magis, atque maturior ostenditur, quam æstimetur: qui nimis festiue, impetuose, et impræmeditate agit, eum nimia leuitate sine modestia incedere signum inconstantia est: nunc in choro, statim in coquina: in foro modo, modoque in penu aut claustro. Nonnunquam interea ab his inter dilectos Christi fratres inseruntur discordiæ plurimæ lites, complura iurgia: incedunt alij lente nimis, passu plus satis grauitatem præ se ferenti, et ita agrestes, ut uix salutati resalutent. Confert plurimum in imbuendis a prima testa iuuenibus ingredientibus claustrium, cui credantur magistro: nam [128^a] comes atque mansuetos futuros eos esse, aut agrestes ex prima imbuitione dependet.

A man's bearing is an index of his character.

Some Religious buzz about like flies,

others are too grave or boorish even to return a salutation.

Much depends on good education under the novice-master.

Oculi uestri, etsi iaciuntur in aliquam fœminarum, figantur in nulla. Neque enim quando proceditis,

fœminas uidere prohibemini: sed appetere, aut ab ipsis appeti uelle crimosum est. Nec solo tactu et affectu, sed aspectu quoque appetitur, et appetit concupiscentia fœminarum. Nec dicatis uos habere animos pudicos, si habeatis [128^b] oculos impudicos: quia impudicus oculus impudici cordis est nuncius, et cum se inuicem sibimet etiam tacente lingua, conspectu mutuo, corda nuntiant impudica, et secundum concupiscentiam carnis alterutro delectantur ardore. Etiam intactis ab immunda uiolatione corporibus fugit castitas ipsa de moribus nec putare debet qui in fœminam figit oculum, et illius in se ipse diligit fixum, ab alijs se non uideri. Cum [129^a] hoc fecerit uidetur omnino, et a quibus se uideri non arbitratur. Sed ecce lateat et a nemine hominum uideatur, quid faciet de illo super-inspectore, quem latere nihil potest? An ideo putandus est non uidere? quia tanto uidet patientius quanto sapientius? Illi ergo uir sanctus timeat displicere ne uelit fœminæ, male placere illum cogitet omnia uidere ne uelit fœminam male uidere. Illius namque et in hac causa [129^b] commendatus est timor, ubi scriptum est: Abominatio est Domino defigens oculum. Quando ergo simul estis in ecclesia, et ubicumque ubi et fœminæ sunt, inuicem uestram pudicitiam custodite: Deus enim qui habitat in uobis, etiam isto modo custodiet uos ex uobis.

St. A. warns us against fixing our eyes on any woman,

Cum hic dicitur oculi uestri si iaciantur in aliquam fœminarum, in nulla figantur, intellige ad concupiscendum, quoniam testante saluatore, qui uiderit mulierem ad concupiscendum eam, mœchatus est in corde suo. Actus autem exterior (ut uul[130^a]gus sentit) non addit aliquam maliciam aut bonitatem actui interiori, sed ab eo caueas, ne alliciat interna: Is oculus figere dicitur, qui lubricis oculis mulierem inspicit, ea demum ductus causa, ut eam ad Venerem prouocet: similiter et qui faciem Veneri coaptat, adornat, ut pulcher appareat, et ut dicit Augustinus, sic uideri uelle crimosum est. Nec ab re docti sunt religiosi, uultum in terram demissum humique oculos

by which he means, 'with lustful intent.'

Therefore Religious men should go with downcast eyes, and [their] women should be veiled. 'If thy right eye offend thee': here Luther, Herald of Anti-christ, rejects the traditional Gloss: therefore this slimy serpent and his members have been cut off from the Church.

figere, mulieres uero uelatas esse. Scriptum est enim: Si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum et projice abs te. Hic Lutherus antichristi præco, admittere glossam renuit: quare ergo serpens ille lubricus, et membris suis merito ab ecclesia amputatis, oblique sinistrequè respicit. Ecce [130^b] quomodo mentis inops, et ratione penitus alienus, cogitur glossam admittere. Oculus ergo hic capitur pro potentia uisua, pro illaue qualitate. Erue a te, id est auerte ab illo obiecto, quod causat talem qualitatem, quod monet te ad malum, siue fuerit mulier, uel aliud quod non liceat uidere. Projicere est ulterius non uidere. Cum igitur primum nociturum conspicis aliquid, diuerte ab illo obiecto, et ulterius ne uideas. Inter uidendum nonnunquam est passio et propassio, inter quæ hoc est discriminis, passio uitio est: Propassio uero tametsi uitij culpam habeat, non tenetur tamen in commune. Et sic qui uidendo mulierem titillatam animam esse fuerit passus, propassionem habet, qui uero consensum addit, passionem. A mu[131^a]liere autem præter cætera cauendum dicit, propterea quod præter cætera nocumento humano generi semper fuerit. Estque mulier animal, animali leone brutorum ferocissimo atque superbissimo, superbius: symia lasciuus, aspide uenenosus, & syreneis monstris fallacius, & decipientius. Neque ferocissimorum animalium aliquod digne cum muliebri monstro conferri potest. Danielem ueriti sunt leones in lacu, simul & dracho, Naboth iustum uesana Ihezabel interfecit: a Balena saluus exiit Ionas: uxoris uero propriæ Sampson hominum fortissimus, manus non euasit: inter drachones & aspides uixit illæsus Ioannes baptista, idque annis plurimis: ab Herodiade uero, ut primum cognitus est, ita & inter[131^b]fectus. Quid plura de eo persequar? cum quicquid fere malorum atque cladium extat, ex muliebri creatura in mortales prodierit. O igitur monstrum execrabile: o inuisa humano generi creatura per quam sapientes stulti

St. A. warns us to beware especially of women, because woman has always been especially harmful to the human race. She is a beast prouder than the lion, more wanton than the ape, more venomous than the asp, more deceitful than the syren: the fiercest beast cannot be compared with her.

'Why do I say more?'
(Yet more Robertus Richardinus persists in saying, for the next two pages and beyond.)

facti sunt; sancti occisi; uirtute præditi, dementes socordesque: quicquid bellorum est atque suspensionum oritur inde, & (ut uerbo consequar) mortem in mundum aduexit mulier, fugauitque quæ nobiscum innata erat uitam. Oculatius igitur fratres uidete quantæ clades id genus monstrum attulerit: &, in uos ne sæuiat præcauentes, oculos diuertite uestros. Audite quantis illud laudibus prosequatur Ambrosius li. 1. de affectis sic dicens: Fœminarum cum clericis nullo pacto coniuncta permitti^[132^a]tur conuersatio, quoniam ianua diaboli, uia iniquitatis, scorpionum percussio, nociumque genus est fœmina. Quare hospitium tuum aut nunquam, aut raro pedes earum terant: omnes puellas castas æqualiter dilige, aut æqualiter ignora. Nec sub eodem tecto cum muliere manseris, nec in præterita castitate confidas, quoniam nec Sampson fortior, nec Dauid sanctior, nec Salomone potes esse sapientior, quos mulier decepit. Nunquam ergo earum formam conspicias; famam tuam nouerunt, uultum tuum nesciant. Et Sapiens 6: Mulier autem uiri præciosam animam capit, et in æternum exitium ducit. Vnde et quidam philo. rogatus quidnam mulier esset: hominis (inquit) confusio, insatiabilis bestia, continua sollicitudo, indesinens pugna, quottidianum damnum, solitudinis impedimentum, uiri incontinentis ^[132^b] naufragium, adulterii uas, perniciosum prælium, animal pessimum, pondus grauissimum, aspis inseruabilis, humanum mancipium, unde & Plautus: Nulla mulier bona est. Verg. Varium & mutabile semper fœmina. Pudicus ergo oculus (ut ait Hugo de clauastro animæ lib. 2): Ianitor est cordis, sedet ad ianuam, nec permittit intrare quod noceat, nihil nunciat nisi quod decet: quicquid indecens nouerit esse excludit & eliminat, Impudicus uero quærens quod placuerit, per omnia discurrit uolentes intrare permittit & patitur: nolentes uero monet & hortatur, unde dicit scriptura: Oculi sunt prima tela adulterii. Oculus est uas

luminis, index animi. Atqui natura ipsa edocti sumus pudicos habere oculos, quip[133^a]pe quæ in capite eos fixerit, innuens, in capite Christo eos semper fixos esse debere. Vnde psalmista: Oculi mei semper ad dominum, ut euellat de laqueo pedes meos. Non sunt autem laquei ad laqueos mulieris. Et alibi: Oculi mei ad fideles terræ, apud uero mulieres nulla fides eminet. Recte ergo omnium oculi in te sperant domine, quoniam tu das escam illorum in tempore opportuno. Quidam suos frustra dirigunt oculos ad expurgandas uestium maculas, quæ si animam uiderint suam, nihil ea maculosius uiderint, aut expurgatione dignius. Inspiciunt etiam auide tiliarum & reliqui corporis formam, quibus Augustinus: Rogo te mi frater præpone animam tuam caligis tuis. De meretrice ita sapiens: Fouea profunda est meretrix, insidiatur in uia quasi latro, & quos [133^b] incautos inuenerit interficit, propter speciem ipsius multi perierunt. Ecclesiastes. 19. Multos enim deiecit & quique fortissimi interfecti sunt ab ea, dicit etiam Psalmista: Auerte oculos meos ne uideant uanitatem. Ecclesiastes nono: Auerte faciem meam à muliere compta. Et Iob: Pepigi fœdus cum oculis meis &c. Super hoc Gregorius trigesimo moralium: Non debet intueri quod non licet concupisci. Threno primo: Oculus meus deprædatus est animam meam, mors intrat per fenestras, ut placet Hieronymo, hoc est, per uisum incidimus in catenam diaboli: quæ talis est primo, incipit quis uidere, deinde recordari, deinde complacere, deinde consentire, deinde operari, tandem perseuera[134^a]re, postremo desperare: & finaliter damnari. Mulier o si¹ de facili cognoscuntur ex uerbis: quandoquidem ex abundantia cordis os loquitur. Item bonus homo, de bono thesauro profert bona, et malus homo de malo thesauro profert mala. Mat. 2. Progenies

¹ Sic. It seems evident that we have some omission here.

uiperarum, quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali? Petro etiam dictum fuit: Nam & Galilæus es, loquela tua manifestum te facit. Occultare potest nec sua uota Venus. Sermo uanus, uanæ conscientiæ index est. Mores hominis lingua perdit.¹ Qualis sermo ostenditur talis uita comprobatur. Postremo & ultimo, ne feras uultum in fœminam, quia sæculares semper religiosi inuidi, [134^b] leui occasione murmurant & suspicantur, præsertim de præstantioribus, omissis miseris: Sola quippe miseria inuidos nescit. Probi prælati, ob id, haud de facili talibus credere, aut suos punire ex hoc approbarunt, eorum dicta fratrem proprium diffamarunt, et locum nisi habuerint optime probatum, cauent. Ergo qui publice peccarit, pœnas luat in propatulo, si uero clanculum & in abscondito, clandestinas. Oculatius igitur animaduertendum in eos, dandumque operam: ut qui egerint perperam, peccata pœnis expient. At qui bene, remunerentur, mercedem quam oportuit sui laboris recipientes: quoniam oculi domini contemplantur et bonos et malos, quia scrutator cordium et renorum est. Ideirco dicitur in regula. Quid fa[135^a]ciet de illo desuper inspectore, quem latere nihil potest? Imo quid faciet prælatus si negligat subditos si offendunt eum. Dum igitur in angustijs constituti sumus, ita ut uix nostrorum dominemur sensuum, deprecandus est altissimus ut illibati custodiamur. Scimus etiam rogandam diuam illam uirginem genitricem dei, ut apud deum quem genuit patrocinio fulciamur suo. Inuocandi etiam diui diuæque cæteræ, ut qui debilitate naturæ fragilis undique uincimur, precibus eorum apud dominum efficiamur fortiores. Et quod humana nequit fragilitas, diuinum resartiat subsidium. Temeritatis arguendus certe est, qui suis uiribus confisus, aduersus tam uarias tot hostium insidias, quibus nos quotidie obruimur, non e superis auxilium expe-

Layfolk are always envious of Religious, and suspicious of their relations with women.

Since our senses fight hard against us, let us pray for purity to God and the B.V.M.,

so that divine help may come to the rescue of human frailty.

¹ Sic: q. *prodit*?

[135^b]ctans, stare diu putat. Illud auxiliij genus nos inuocare docuit diuus pater Augustinus ita orans : Deus enim qui habitat in uobis, etiam isto modo custodiat uos ex uobis.

DE FRATERNA CORRECTIONE. CAP. VII.

Et si hanc de qua loquor, oculi petulantiam in aliquo uestrum aduerteritis, statim admonete ne cœpta progrediantur, sed de proximo corrigantur : si autem et post admonitionem iterum uel alio quocumque die, idipsum eum facere uideritis, iam uelut uulneratum, [136^a] sanandum prodat. Quicumque hoc potuerit inuenire, prius tamen, et alteri, uel tertio demonstratum : Vt duorum uel trium possit ore conuinci, et competentis seueritate coerceri : Nec uos iudicetis esse maleuolos, quando hoc indicatis, magis quippe innocentes non estis, si fratres uestros quos indicando corrigere potestis, tacendo perire permittitis. Si enim frater tuus uulnus haberet in corpore, quod uellet occultari, dum timeret [136^b] secari nonne crudeliter abs te sileretur, et misericorditer indicaretur ? Quanto ergo potius eum debes manifestare, ne deterius putrescat in corde : Sed antequam alijs demonstretur, per quos conuincendus est, si negauerit prius præposito debet ostendi. Si admonitus neglexerit corrigi ne forte possit secretius correptus non innotescere cæteris. Si autem negauerit, tunc neganti adhibendi sunt alij ut iam coram omnibus possit non ab uno teste ar[137^a]gui, sed a duobus tribusue conuinci : convictus uero secundum præpositi uel etiam præbyteri ad cuius dispensationem pertinet, arbitrium debet emendatoriam subire uindictam : quam si ferre recusauerit, etiam si ipse non abscesserit de uestra societate projiciatur, nec enim et hoc fit crudeliter, sed misericorditer ne contagione pestifera plurimos perdat, et hoc quod dixi de oculo non figendo, etiam in cæteris inueniendis, prohibendis, indi-[137^b]candis, conuincendis, uindicandisque peccatis diligenter et fideliter obseruetur cum dilectione hominum et odio uitiorum.

Vt dei serui deo dedicati, sancti et illibati perim-
pleant vota sua quæ distinxerunt labia sua, uarias in
superioribus præmisit monitiones, et nouissime ipsam
curandam præcipit castitatem. Quoniam caro
aduersus spiritum concupiscere non desinit, quamdiu
homo uiuit in humanis. Imprimis hortatus est, ne
oculi figantur in fœminas, postmodum eas appeti
non debere dicens: tum etiam ne ab ipsis concu-
pisci affectemus, et enim conatur in dei seruos
diuinum timorem inducere, [138^a] neque unquam non
esse timendum suadere nam et si peccantes clanculum
ab hominum nemine uideamur, non deest tamen qui
nos desursum despicit deus a cuius conspectu nihil
(ne occultissima quidem quæque) occultum est.
Dicit etiam [Regula] in ecclesia cauendum a mulierum
conspectu, quasi inde colligendum sit, nullis mulieribus
religiosorum domus aditum patere oportere, nec
præter meritum. Nempe si pateant religiosæ domus
externæ ianuæ, haud dubium quin uia sit et ad in-
teriores. A templo uero ideo non prohibentur, quod
nulli non patet orationis domus aditus, at felices qui
diuina domo (domus enim dei est) demone digna
opera non exercent. Noui ego (ne audita narrans,
comperta reticeam) famosissimum cœnobium ita
profecto [138^b] dispositum pulchre, ut nihil eorum
quæ factu digna erant, illic optari posset: uerum
illic templum cultissimum eo constructum erat
ordine, ut et curialis esset locus, & monachorum
oratorium, qui autem curialis erat seu (ut familiaris
dicam) parrochialis sub choro, & ab eo procul con-
structus erat, secularibus claudebatur nullis, quin
etiam mulieribus aperiebatur, sed ea demum lege
atque omine, ut si progredierentur ultra, sceleris
arguendæ essent. Monet insuper litera eos fratres qui
sæuitia animi et inflammata libidine lubricos oculos,
et Venere non religioso dignos in muliebrem speciem
contemplandum direxissent, præmissa prius moni-
tione acusandos esse, ne ultra contagione fœta
eorum pianda luxuries, serpere ac tandem in [139^a]

St. A.'s advice on
discipline, especially
in the matter of
chastity.

No woman should
have access to your
precincts; if you let
them in at the outer
gate, they will find
a way through the
inner door. We
cannot keep them
out of our churches;
but those churches
are best where there
is a definite bar
between women and
the Brethren.

St. A. prescribes that
any Brother whose
eyes dwell lustfully
on women should be
accused [in Chapter].

alios prorumpere possit. Accusandos inquam non inimicitia aliqua, aut ulla iracundia animi, sed charitatis feruore potius, alias enim uindicta esset non fraterna correctio. Nam attestante Thoma 4. sententia. distinctione 10. quæst. 2. capitu. 1. Correctio dicitur a corrigo (quod est emendo) admonere id est ad mentem reducere. Hæc autem duobus fieri solet modis, nam uel uerbis fit, uel uerberibus. Hæc ad prælatum attinet, illa ad fratrem. Tria sunt quæ correctionem fieri suadent, amor uidelicet et charitas, et uitiorum odium, quæ autem his oleribus non conditur, correctio non est, sed inimicitia, sed (ut diximus) uindicta. Emendatio peccatorum, quæ et reuersio peccatoris ad feliciorum uiam dicitur, tribus fere fit modis. Nam uel [139^b] timore pœnarum, quas expectans a uita sua mala recedit; et hic modus, quia uiolens, correctio dicitur, peccatorum et flagitiorum odio, dum abominatur peccatum, et ad uirtutes prodit: bonitatis diuinæ amore, quando uidelicet reducit in mentem diuina iudicia, iustificationem, pietatem, longanimitatem et cætera, quæ deo propria sunt. Charitatiua correctio necessaria est, et qui hanc uel omittunt, uel spernunt, male peccant, de hac siquidem omissa dolens Esaias. 6. ita ait: Væ mihi quia tacui, super quæ glossa: Quia Oziam et alios libere non reprehendit. Sciendum autem quoniam illic semper correctio locum habet, ubi obuiatur uel regulæ a patribus concessæ, uel mandatis diuinis: Quæ cum decem sint, in duas plerunque secantur partes, in negatiua et affirmatiua: Hæc semper obligant: ista et semper [140^a] et ad sempiternum. Nam ubi præcipitur: Non adulterabis: Non furtum facies: Non mœchaberis: Non occides: Non concupisces, et nunc, et in omni tempore, atque loco seruandum est, neque obuiandum unquam. Affirmatiua uero, et quæ negationem non admittunt, locum respiciunt atque tempus, et cum his faciendi modum. Nam uel ubi fieri quid debeat quæritur,

Fraternal correction may be either with word or with rod.

Correction should always follow violation of either (1) the Rules of our Fathers or (2) God's Commandments. The Decalogue consists of 5 positive precepts, which are always binding, with 5 negative, which bind always and eternally.

uel quando, quomodo etiam, et secundum quod. De his uero quia neminem, uel a primis unguiculis latere debeant, hæc loquuti subticemus. Correctionem in misericordia fieri est opus. Vnde Psal. Corripiet me iustus in misericordia, et increpabit me, in spiritu et ueritate. Vnde uos qui spirituales estis, instruite in spiritu lenitatis. Correctionum autem tria genera sunt: nam alterius est monere, alterius corrigere, [140^b] et alterius corripere. Inferiores nobis corrigimus, corripimus pares, monemus superiores. Hoc modo arguebat Eugenium Papam Bernar.: Moneo te, inquiens, non arguo. Negat etiam Paulus Ad Thimot. corripiendos esse seniores, sed potius admonendos, dicit enim: Seniore[m] te ne increpaueris, sed obsecra ut patrem. Obsecrare est per rem sacram orare, uti hoc modo: Colendisime pater obsecro te per Iesum Christum, et religionis unionem ut desinas talia agere: Nam et cæteris malum paris exemplum, et tibijsi detrimentum affers, nec feras ægre quæ tibi dico; hæc equidem dixi, ut te ammonerem, non arguerem: et hæc fere forma seniores increpandi sunt, ut resipiscant. Diligentes igitur se habeant fratres in admonendis paribus, minoribus, et si opus fue- [141^a]rit præpositis. Nouerint autem non semper licitam esse correctionem: Nam nec derisores admonendi sunt, nec qui ita obduratum cor habent, ut admoniti pergant in deterius, uti nonnulli qui non solum non obediunt monitionibus, sed etiam increpantes et habent odio, et interficere conantur. Primo uetat admonere sapiens Prouerb. 9: Noli arguere derisorem ne oderit te. Vnde Hieroni. Frustra niti, et nil præter odium quærere, extremæ dementiæ est. Sed quid diutius hic immoramur? cum uel isthuc solum possit etiam satis dixisse. Arguite quotiens obiurgatione opus est: si increpationem utilitati proximo futuram existimaueritis, nihil metuentes ne timore aliquo coacti, ueritatem prætereatis silentio. Nam (ut ait Paulus ad Roma. I.)

Correction is in three degrees: warning, correction, and rebuke. St. Bernard 'warned' Pope Eugenius.

Some men not only disobey warnings, but are even moved to wrath and to attempted murder.

The Superior must not fear to rebuke when necessary.

Reuelatur ira dei de cœlo [141^b] super omnem impietatem et iniusticiam hominum eorum, qui ueritatem dei in iniusticia detinent. Ideo sapiens sic alloquitur prælatos, dicens: Discurre, festina, suscita amicum tuum. Discurre id est ad diuersos curre, modo ad istum, modo ad alium: nunc ad sanum, nunc ad ægrotum, et diligenter necessitates consydera peccatorum tibi commissorum. Discurre inquam, singulorum conscientias ruminando et examinando: festina celeriter subueniendo, et tuum officium implendo, nescis quamdiu uales id facere. Ecclesiasticus: Et nescit homo finem suum. Bernard. Nihil certius morte, nihil incertius hora ipsius. Inter cætera prælatus corrigere habet ueraciter, non fecte, ideo scribitur: suscita mor[142^a] tuum. Atqui prælatorum pars bona excitare uolunt mortuos suos, non per se, sed per ministros nonnunquam suscitandis peiores. Dominus tamen Iesus Christus non legitur mortuos suscitasse nisi præsens. Qui sunt mortui in se, et alios suscitare uolunt, id facientes peccant: præsertim prælati ubi peccatum est publicum, tum se corrigat primum asserens se peccatorem esse, pœnitere tamen satisfactionem promittere simul et pœnitentiam facturum, deinde dicat: Id facere uolo. Quarto debet corrigere subditum dulciter: Ideo dicebat, Amicum tuum cum omni benignitate et mansuetudine. Ideo etiam Paulus: Nolite quasi inimicum existimare illum, sed corripere ut fratrem. Psalmista: Corripiet me iustus, et increpabit me: [142^b] non dicit peccator, in misericordia increpabit me, non in malicia et furore suo: quia impietas multorum perdet multos, quando enim frater dicit: Pater peccauit, emendabo quod in me malum est, et iudex respondeat: Velis, nolis, hanc subibis pœnitentiam, Tales gaudent præesse, alios punire, non subleuare, sed perdere, non ergo beati, sed maledicti quibus dicitur. Ecclesi. 4: Noli esse quasi leo in domo tua euertens domesticos tuos, et opprimens subiectos tibi. Potest labi

He must correct not in pretence, but in reality: yet a great many Superiors often shirk the task and commit it to subordinates who are worse than the party which is to be corrected. Again, some Superiors are themselves public sinners.

Some care rather to lord it than to raise the fallen.

peccator multis modis : Nonnunquam ex delectu, uel passione, et ex malicia, uel infirmitate : si ex passione et infirmitate, tunc dulciter castigandus est : si ex delectu et malicia, tunc rigide et aspere. Vnde scribitur : Increpa illos dulce. Sed quia multi prælati nequeunt syllogizare, et circa singulos ta[143^a]le iudicium habere, propterea dicit regula : Quando quis frequenter et sine freno lapsus fuerit, signum est quod ex electione et malicia peccat. Si in peccatum ruat, et postea tristitiam et uerecundiam habet, signum est quod ex passione et infirmitate. Cum hoc mitius agendum est. Sunt etiam prælati, qui nonnullos amore carnali prosequuntur, qui et peccant et se, et suos subditos damnant, quod reuelabitur in die furoris domini : quoniam furor et indignatio super tales, ut dicit Paulus. Sicut ergo correctio fraterna est ex diuino præcepto, sic etiam corrigendi modus. Vnde Mathæ. 18 : Corripe eum inter te et ipsum solum, ut famam non perdat, si solus nosti. At cum coram alijs uis arguere, non es corrector sed proditor, hæc [143^b] Augustinus. Ne etiam alij infamentur, non est publice arguendus : quia multi audientes pessimum facinus de uno alio, alios consimiles iudicabunt : Ne publice etiam correptus uerecundia defendat peccatum suum, et sic quem niteris reddere meliorem, deteriolem redderes : Ne alij etiam suo malo exemplo ad peccandum incitentur. Sed toties debet procedere secreta monitio, quoties spes de correctione habetur : sed si nulla¹ spes appareat, nec ob secretas correctiones se emendat omni fama neglecta, debet in publicum prodire : maius enim damnum conscientie est, quam fame. Medicus amputat membrum, ne totum corpus infectetur, seruato tamen bono ordine. Primo denuncies prælato priusquam testibus : Hoc est quod dicit Augustinus [144^a] in regula : Prius præposito debet ostendi, antequam alijs demonstretur, quod sic

Others, again, are warped by personal prejudices.

Rebukes should be in private, not public,

unless it becomes plain that private monitions are unavailing.

¹ Text, by an obvious misprint, *multa*.

probo : Illi personæ peccatum occultum debet ostendi, cui potest prodesse et non obesse, sed nulli potest magis prodesse quam prælato, ergo hoc possit duobus fieri modis, eo quod prælatus diuersis modis potest consyderare. Vno modo in iudicio ut iudex, tunc prius testimonium debet intimare, eoque probare priusquam iudicet. Si uero prælatum agnoueris pium esse, benignum, charitatiuum, tunc ei denunties priusquam testibus, quod semper proueniet ex uera charitate et dilectione. Quod autem differre non debeas accusare peccantem fratrem, audi Augustinum : Si frater tuus uulnus habet in corpore, quod uelit occultare : non a te occultetur, sed misericorditer [144^b] iudicetur. Contra hoc tamen arguo : Nulli licet quod sit criminis proditor, sic in propatulum ferens occultum peccatum fratris est criminis proditor, autoritate sapient. Prouerborum 24 : Ne quæres impietatem in domo iusti. Distinguo, uel ad infamandum concedo, uel ad corrigendum et sic nego. Vnde Au. libro de uerbis domini : Admonet nos dominus non negligere inuicem peccata nostra, non quærendo quid obiurges : sed quid corrigas. Si autem peccatum esset omnino publicum, corrigatur in publico : ut quibus scandalum culpa peperit, ædificationem pariat pœna : ad Thimoth. 5 : Peccantem coram omnibus argue, ut cæteri timorem habeant. Et Augustinus in regula : Ne forte possit secretius correctus non innotescere cæteris. Si autem secreta monitio et prælati denunciatio [145^a] ad fratris emendationem non faciat, conformiter penes regulam inducendi sunt testes. In qua dicitur : si negauerit, tunc neganti adhibendi sunt testes, ut possit non solum uno argui, sed etiam a duobus uel tribus conuinci. Vt ualeas sanius intelligere, repente a prælato ad iudicem denunciandum sufficit unus testis, sed ad conuertendum et deuincendum requiruntur duo aut tres. Scriptum est enim : In ore duorum uel trium testium, stat omne uerbum. Tres sunt rationes, quare plures

Delay not to accuse
thy sinning Brother.

Public sin should be
publicly corrected.

In the last resort,
witnesses must be
called in to convict
the sinner.
One witness is
enough to justify the
act of accusation, but
two or three are
required for proof.

inducendi sunt testes. Prima ut ostendatur quod sit peccatum, de quo arguitur contra Deum, proximum et regulam. Secunda ad conuertendum talem coram ecclesia, ne peccatum iteretur, et hoc non ex odio uel malitia. Tertia ad [145^b] testificandum, quod frater admonens charitate Christi præceptum impleuit, et alium ut fratrem dilexit, quamdiu enim est correctionis spes dicit ecclesia, id est, multitudine, ut qui paucorum pudore saluari non potuit, multis saluetur opprobrijs: Vel ecclesia, id est, prælatus apud quem, si accusatus non emendauerit se, sequitur excommunicatio. Vnde in Euange.: Si autem non audierit, sit tibi tanquam ethnicus et publicanus, id est, ne ultra eum frequentes, quod ita exponit Augustinus: Sit tanquam ethnicus, id est, noli eum reputare de numero fratrum tuorum, quamdiu est incorrigibilis, non cognoscens peccatum suum. Conformiter ad regulam, de uestra societate proijciatur, subaudi in carcerem. His intellectis intelligere queas modum quo fra[146^a]terna correctio habet fieri, quod cætera etiam in inueniend[is], iudicand[is], prohibend[is], uindicandis, comminendisque peccatis sedulo et fideliter obseruentur. Videte eum¹ dilectione hominum et odio uitiorum. Dicit diligenter et fideliter, ut prælati non sint segnes pro admonendis culpis, de quibus habent ipsi stricte rationem reddere.

If the sinner is incorrigible and unrepentant, commit him to prison.

Quicumque autem in tantum progressus fuerit malum, ut occulte ab aliquo litteras, uel quaelibet munuscula accipiat, si hoc ultro confitetur parcatur illi, et oretur pro illo, si autem [146^b] deprehenditur atque conuincitur secundum arbitrium presbyteri uel præpositi, grauius emendetur.

St. A. strictly forbids reception of letters or gifts.

Maiori prælato hic non est personarum acceptio: Maior prælatus is dicitur, qui fuerit præsidens pro tempore. Id autem probat Augustinus per hoc quod

The Superior must not be an acceptor of persons.

¹ Sic: q. Videlicet cum?

dicit: 'quicumque': signum uniuersale est. Falluntur hic seniores patres, credentes minores ad hoc mandatum solos obligari, cum regula æqualiter omnes astringit. Decipiuntur nedum ignari prælati, qui id solum minoribus exigunt, seniores in illo non taxantes. Quare laxato freno in aliorum malum exemplum impune uitam degunt. Prælati tamen lubricæ [? -i] in grauibus culpis ipsos uident ac patiuntur, ubi in minimis [147^a] iuniores atrocius puniunt. Obligat tamen lex Dei et Augustini regula æquo quemque uinculo. Solon interrogatus quid esset lex, Respondit: Aranæ tela, quod si in eam ceciderit quid debile retinetur: graue autem pertransit tela rescissa. Xenocrates uidens quendam latronem trahi ad patibulum, subrisit dicens: Quod magni fures minores mortis damnabant. Cum ergo dicit: Quicumque, intellige neminem secludi: ubi autem dicit: In tantum progressus fuerit malum, denotatur grauitas rei ubi aliquid occulte accipitur. Occulte accipere est sine facultate prælati accipere: Esto enim accipit prælato uidente, si non adsit eius facultas et ei non offertur, id est etiam occulte accipere. Dicit etiam literas siue quodlibet aliud munus. Litera in singulari numero [147^b] elementum, in plurali uero epistolam significat. Munus est rei alicuius donatio atque honoris et amoris signum. Vnde propheta: Beatus qui abstulit manus suas ab omni munere, non enim dicit in regula munus, sed quodlibet munus. Est autem munus ab obsequio, a manu, et a lingua: Primum est seruitus indebite impensa, alterum pecunia, a lingua, fauor. Vnde Menander: Mali enim uiri dona utilitatem non habent. Confessi igitur assequuntur ueniam, et pro eis fratres compatienter orent, conuincti uero et negantes punientur grauius. Multa e literis uel missis uel susceptis secreta mala oriri queunt. Nam uel reuelantur secreta loci, uel impediuntur literis ad potentes uel amicos missis mores reformationis, quos induxisset abbas ni precatu obstitissent alii, & cætera. Alia [148^a] permulta quæ

Greater Superiors err in supposing that they themselves are not bound as definitely as their subordinate officers; or, again, in winking at official sinners while they are severe upon the rank and file.

The offence of accepting letters or gifts secretly, that is, without the Superior's leave.

Many evils may come from this.

dicere longum esset, et hæc sciuntur quando fiunt. Scribunt etiam nonnulli ut intercedant amici apud abbatem pro obtinendis sacerdotiis male peccantes, quibus nec abbas petita dare debet, nec admittere preces, sed excusans se respondere benevole. Crimen etiam est ad mulieres scribere, nam istoc pacto generatur familiaritas nocitura plurimum. Si uero frater ad fratrem scribat fouendæ aut alendæ mutue charitatis gratia multo minus peccat, quam in supradictis modis, licet etiam nesciat illud abbas. Abbati simul et conuentui quando missæ fuerint literæ, caueat introspectat abbas in religiosorum sanioris partis absentia, nisi euidenti excusatione impeditus excusetur. Alioquin enim puniatur: si uero delictum ita immane sit ut dignum existat quo expellatur abbas ab officio (quibus autem criminibus expellendus sit, in præ[148^b]senti opere diximus) scribatur ad episcopum, uel ad eum qui potestatem habet deponendi. Quando autem prælatus seularis est, et ignarus rerum religionis gerendarum, commoueat eum prælatus sibi inferior, ut memoriæ commendet id quod ex officio incumbit. In his tamen prælati non essent nimis rigidi aperientes singulas fratrum literas ei oblatas, sed horum præsertim de quibus mala habetur suspitio, ut sciat prælatus unde ueniant, et quorsum uadant. Pariter dona & munuscula, de quibus Augustinus: Crebra munuscula, sudariola, et fasciculas, plaudas,¹ dulcesque literas sanctus amor non habet.

Some try to get priestly benefices through their friends.

Others enter into correspondence with women.

Letters addressed to the Abbot and Convent must not be opened by the Abbot alone.

Superiors should not interpret the prohibition of letters too rigidly.

DE CVSTODIA RERVM

COMMVNIVM, ET ILLARVM COMMENDATIONE.

CAPVT. VIII.

Vestes uestras in unum [149^a] habeatis sub uno custode, uel duobus, uel quot sufficere potuerint ad eas

¹ Sic. Ducange gives *plaudus* in an obscure document for lop-eared dog: but this seems only barely possible here.

excutiendas, ne a tineâ ledantur. Et sicut pascimini ex uno cellario, sic induamini ex uno uestiario. Et si fieri potest non ad uos pertineat, quod uobis indumentum pro temporum congruentia proferatur, utrum hoc recipiat unusquisque quod deposuerat, an aliud quod alter habuerat: dum tamen unicuique prout cuique opus est, non negetur.

[149^b]

VESTES VESTRAS IN VNVM HABEATIS

Intellige in una domo communi, ad remouendum periculosissimum proprietatis uitium, sub uno custode, uel duobus, secundum multitudinem fratrum, locique facultatem. Cum enim locus sit pauper, & talem domum nescit construere. Rationabilis enim causa est prælato super id dispensare, ut quilibet uestes quas habet, in eis assignato cubiculo custodiat, quibus cotidie indiget sicut cappa, & roquetis, tunicis, & huiusmodi. Reliquæ uestes, sub uestiarii custodia seruentur, & omnes per ipsum lauentur uestes, seu lanæ seu linæ sunt. Vbi etiam est tanta fratrum multitudo, quod non ualent per duos uel tres fratres bene custodiri & mundari, potest etiam prælatus ipse suis concedere, ut [150^a] quilibet honeste iuxta illum tractet & seruet uestes ei assignatas: Nec possunt fratres uestes illis assignatas cum reliquis confratribus mutare, sine consensu uestiarii, siue communis distributoris, multo ergo minus alicui dare. Religiosius est et magis regulæ conforme, ea habere in una domo, quam separatim, et tunc propter nonnullas infirmitates et uarios contingentes. Vniuscuiusque fratris uestes separatim ponendæ sunt, ubi scribendum est nomen fratris cui uestes illæ assignatæ sunt. Longe secus magni uiri uestes exigunt quam parui: Dicit ergo in regula conditionaliter. Si fieri potest ad uos non pertineat quod uestimentum, et ne maius ius in una quam in alia [150^b] habere uidearis. Seruandi sunt modi isti, præcipue ubi homines non sunt tem-

The garments are to be distributed from the common stock.

Let all garments be washed under care of the Vestiarus.

Brethren must not effect exchanges of garments.

Let each Brother's garment be laid separately, in a place marked for him.

perati, & multæ regnant infirmitates, uti in Gallia: Vbi autem aer est bene temperatus, & raro infirmantur, uti in Scotia, minus curandum est, utrum hoc recipiat quod deposuerit an alius quod alter habuerat, cum tamen unicuique quod opus est non negetur, secundum temporum congruentiam. Aliter enim prouidendi sunt in hyeme, quam in æstate, uti bene norunt discreti uiri. Vbi autem in Gallia strictissime reformantur, quilibet habet literam alphabeticam, uel signum, per quod noscit uestes ei assignatas. Tempore tamen meæ iuuentutis Alexander Miln abbas christiferæ uirginis Cambus Kynneth dignissimus, duode[151^a]cim in sacram religionem suscepit, de quorum numero licet indignus fui, nec ullus nostrum signum habuit, aut inter rochetas, aut camisias differentiam unquam posuit: Sed oculatus ille abbas Proberem,¹ inter nos in communem distributorem erexit, Robertum uidelicet Longensem, qui singulis sabbatinis diebus, unicuique cum magna hylaritate & discretione, sine murmure distribuit. Notandum enim est, quod religiosus non potest uestes sibi assignatas, aut alias res, dare aut uendere sine facultate sui prælati, nec recipere. Distributores communes uestium esse debent discretissimi uiri et humillimi, alijsque proni ad seruiendum. Gloria enim religiosorum, humilitas debet esse uestium: qui gloriatur de uestibus [151^b] inquit Benedictus: similis est furi gloriante de cauterio. Scribit ergo Eccl. 11: In uestitu ne glorieris unquam. Diuus etiam Aug. dicit: Fateor de preciosa ueste erubesco. Non ergo affectetis uestibus placere, sed moribus. Amatores enim religionis, plus amare debent uestimenta uilia, quam præciosa: plusque grossa, quam subtilia: plus aspera, quam mollia: plusque fusca, quam nitida: plus neglecte, quam accurate composita, uel aptata. In uestibus, quæso, cui placere uis? Deo, anne mundo? Si mundo, cur canonicus? quid tibi prodest

This separation is specially necessary in France, 'where men are not temperate, and many sicknesses reign'; less necessary in the temperate air of Scotland.

Among the strictest Reformed Canons in France each Brother has his clothes marked.

Under Abbot Mylne, however, we 12 novices had no such marks,

but we were well provided for.

Brethren must not give away or sell their garments.

The Religious should not glory in his garments.

¹ Sic: q. read *Provisorem*?

canonicatus? qui enim amicus est huius mundi, inimicus Deo constituitur. Nemo enim potest duobus seruire. In sancta ergo religione uiuendum est ordinabiliter, socialiter, et humiliter. Ordinabiliter tibi, socia[152^a]biliter Christo, humiliter Deo optimo maximo. Ideo post Deum uiuere socialiter memineris: Et studeas et amari et amare, blandum te et affabilem exhibere, supportando haud penitus patienter, sed et lubenter tuorum fratrum infirmitates. In his omnibus spiritum uanitatis longe fac a te, concedat Dominus. Amen.

Let none murmur at the garments given to him

Si autem hinc inter uos contentiones et murmura oriuntur: cum qucritur aliquis deterius se accepisse, quam prius habuerat, et indignum se esse, qui non ita uestiatur, sicut alius frater eius uestiebatur: Hinc uos probate [152^b] quantum uobis desit in illo interiore sancto habitu cordis, qui pro habitu corporis litigatis.

The Superior may make distinctions according to his own judgement.

Vt contentiones et murmura longe (ut decet) fiant a seruis Dei: fruge enim esset, quod prudens pater singulos uestiret de eodem panno, quantum ad colorem et bonitatem: Esto tamen melius uestiret unum quam alium, non præbet ansam murmuris. Reputandus enim est probior prudentiorque inter cæteros. Licet enim facere ei quod uult, quamdiu recte, et sua etiam facta semper ad meliora interpretanda sunt. Cum tamen ob senectutem, infirmitatem, aut debilitatem, aliquibus concesserit uestes molliores, aut [153^a] calidiores, uti linteamina linea, longas caligas, uel quid simile, bonum esset causam intimare fratribus publice, ne scandalizentur ipsi, aut forte sine causa appeterent et illi. Ideo in domibus reformatis petunt [fratres uestes suas] publice in capitulo. Secundum etiam facultatem domus, debet nonnunquam illos qui ad extra negociantur honestius uestire, ne ob nimiam uestium uilitatem inter honestos ad peragunda negocia loci non admittantur, quod tamen proinde debet concedere. Sed heu his lamentandum diebus, tot sunt intra religiosorum habitus abusiones,

In Reformed houses, the Brethren ask for their clothes publicly, in Chapter.

quid prius in lucem feram, sane me fugit. Nunc autem uidemus, quod iam non calor, sed color requiritur: magis quippe cultui uestium, quam uirtutum insistitur: ornari, non amari [153^b] appetunt milites Christi. Ad induendum non utilius requiritur, sed quod subtilius inuenitur. Non quod frigus depellat, sed quod superbiam compellat: non quod uilius potest comparari, sed quod uenustius, imò uanuis potest ostentari. Miles & monachus ex eodem panno partiuntur sibi cucullam & chlamidem.¹ Quis unquam credidit regulam apostolicam ad id deuenisse piaculum, in horrendum spectaculum? O ineuitabilem omnipotentis Dei furorem? quid enim facit superbia sub pennis humilitatis Iesu? quid enim magis impium, quam fingens sanctitatem uanitas sane uanitatum, & tota uanitas? Per hoc quod dicit et conqueritur aliquis se deterius accepisse, quam prius habuerat, denotatur quod nullus appropriat[154^a]ret sibi uestem, sed modo unam, modo aliam: nisi cum facultate, ob causas antehac dictas. Ad extinguendam superbiam tellam,² et ne signum sine signato portemus: deuotus Dei seruus et induendo et exuendo, certa singulis uestium meditari habet. In primis camisia, quæ carni adhæret signat pœnitentiam de præteritis peccatis, per quam ea quæ carnis sunt, debemus extinguere: aliquando loco camisiæ utendo cilicio, corda nodosa, uel aliquando pœnali. Nisi pœnitentiam egeritis (inquit saluator) similiter omnes peribitis. Religiosi nostri ordinis reformati nunquam utuntur lineis, sed laneis camiseis: nisi ob consideratam causam, ut prius diximus. Vestis proxima, uulgo tunicula uocatur, signat discretionem in omni actu pœnitentiæ, [154^b] quæ semper cum discretionem

But, in these wretched days of ours, irregularities of dress are embarrassing in their multitude.

Nowadays, the monk's cowl is cut from the same cloth as the knight's mantle.

Symbolism of our garments.

Reformed Austin Canons wear not linen but woollen shirts.

¹ Hugo de S. Victore, *De Claustro Animæ*, lib. II. c. 18. 'Cappa canonici, et cuculla monachi non differunt a pallio militis; sed, ut ait quidam sapiens, miles et monachus ex eodem panno partiuntur cucullam et chlamydem.' This *quidam* is St. Bernard, *Apol. ad Gul.* c. x, § 25 (*P.L.* vol. 182, col. 913).

² *Sic.*

habenda est. Vnde Apostolus: Rationabile obsequium uestrum, salutem petimus perinde atque speramus: ut fiat misericordia tua Domine super nos, quemadmodum sperauimus in te. Zona signat restrictionem uoluptatum. Scriptum est enim: Scuto et gladio accingi, ad tela nequissima extinguenda, ubi facto opus sit. Rocheta signat mundiciam ac uitæ puritatem, quam illibate ex uoto solenni emissio seruare curæ sit. Apoc. 3. Vestimentis albis induaris, ut non appareat confusio nuditatis tuæ. Isto autem uestimento albo induebantur apostoli, de beato Iacobi minore legitur in 2. eccl. historiæ. li. capitulo decimo octauo. Neque enim laneis indumentis utebantur, sed tantum syndone. [155^a] In Euangelio etiam habetur, quod unus ex discipulis relicto syndone, nudus profugit. Legitur etiam de beato Bartholomeo apostolo Bereth ydolum dixisse, uestitur pallio albo¹: de sancto Marco idem refertur: Etiam de alijs apostolis, qui eorum uitam bene discussert. Secundum aliquos dicitur syndon siue superpellicium scerrotium, seu scorticism. Subtile secundum Germanorum usum, habitus est sane clericalis, quo supremus Christi uicarius in terris utitur: Cardinales, quin et legati, patriarchæ, primates, archiepiscopi, episcopi: canonici regulares. Vestis alba quæ extenditur usque ad pedes, apud nonnullos dicitur terula²: de qua prius dixissem, significat mundiciem, cum plena spe ex pœnitentia orta usque [155^b] in finem. Qui perseuerauerit usque in finem, hic saluus erit. Caputium nigrum quod his superponitur, designat humilitatem et abiectionem. Varios uidemus sæculares post uale parentum in signum doloris et humilitatis talibus uti. Teste certe Gregorio,

Our white garments signify purity.

St. Bartholomew and the idol Berith.

Our outer garment of black signifies humility: worldly folk often wear black for mourning.

¹ *Golden Legend* (tr. Caxton, Aug. 24th). 'And [the idol] Berith said "He is clad in a white coat, and a white mantle, which in every corner hath gems of purple and precious stones therein. And it is sith twenty-six years that his clothes never waxed old ne foul. He prayeth and worshippeth God on his knees a hundred times a day, and a hundred times by night. The angels go with him,"' etc.

² *Sic*: possibly error for *talare*.

qui sine humilitate uirtutes congregat, quasi in uentum puluerem portat, qui se humiliat exaltabitur, et contra. Per consyderationem talis nigredinis, intus albus efficitur, de qua canitur: Nigra sum sed formosa. Omnis quippe gloria eius ab intus. Cappa exterius nigra quasi saccus perforatus in signum pœnitentiæ et contemptus mundi portatur: cui apponitur caputium inferius strictum, superiusque latum, ad designandum, quod corda nostra pa [156^a]rum debent esse temporalibus dedita, et multum cœlestibus. Almutium quod super scapulas portatur, signat promptam uoluntatem subeundi onera religionis uel officij. Clamat et probe Paulus ad Dominum: Domine quid me uis facere? Habet nempe decem caudas, quæ signant decem Domini præcepta: quorum perpetim memores esse debemus, sicut scriptum est. Quæ præcepit tibi Deus, illa cogita semper. Ad hunc finem utuntur reformati ordinis nostri prædictis almutijs, a pascha, usque ad exaltationem sanctæ crucis, in omni tempore infra limites loci. Notandum tamen est, quod nunquam istis utuntur de pellibus charis, quemadmodum ferinis, sed de pellibus ouinis, nigris. [156^b] Rasura quæ fit in capite hominis, seruat separationem a sæculari statu, et abiectioem mundi, pater Augusti.: Elegi abiectus esse in domo Dei mei etc. Reputamur stulti mundi amatoribus, qui postea fortasse dicturi sunt, cum recte uixerimus: Certe hi sunt quos aliquando habuimus in derisum etc. Vnde Paulus ad Chorin. 4: Nos stulti propter Christum, uos autem prudentes, usuque in hanc horam esurimus et sitimus, nudi sumus, et colaphis cædimur: maledicimur, et benedicimus: persecutionem patimur, et sustinemus: blasphemamur, et obsecramus. Tanquam purgamenta huius mundi facti sumus, usque ad hunc, nec unquam habitum ponderas corporis, sed cordis: unde habentes uictum et uestitum, his contenti [157^a] sumus. Hinc ergo fratres probate, et scrutamini scripturas, quantum desit uobis in illo interiori habitu cordis, qui pro habitu corporis litigatis.

Our Reformed
Canons never wear
costly furs, but
black sheepskins.

Search the Scrip-
tures, and you will
not quarrel over
bodily attire.

Tamen sic uestra toleratur infirmitas, ut hoc recipiatis quod deposueratis, in uno tamen loco, sub communibus custodibus habete quod ponitis : Ita sane, ut nullus sibi aliquid operetur, sed omnia opera uestra in commune fiant maiori studio, et frequentiori alacritate, quam si uobis singulis faceretis propria. Cha[157^b]ritas enim de qua scriptum est, quod non quærat quæ sua sunt, sic intelligitur : quia communia proprijs, non propria communibus anteponit. Et ideo quanto amplius rem communem quam propriam uestram curaueritis : tanto uos amplius profecisse noueritis. Vt in omnibus quibus utitur transitoria necessitas, superemineat, quæ permanet charitas.

Superius diximus, quomodo prælatus ob rationabilem causam admittere potest, quod quis usum [158^a] aliquarum uestium habeat : sic quod alij eiusdem non utantur, hanc tamen pater Augustinus uocat infirmitatem non perfectionem, quas iubet (esto admittantur) quod sub communibus custodibus fiant, rationem in textu assignans. Appellat hic (nec minus recte) necessitatem nostram transitoriam, dicens : Vt in omnibus quibus utitur transitoria necessitas superemineat quæ permanet charitas. Secundum patrem nostrum Augustinum charitas græce charus [-is ?] dicitur : Et est rectissima animæ affectio, qua diligitur deus propter se : et proximus propter deum, non propter carnem quia uilis est : De charitate fratres, propter charitatem audiamus apostoli sententiam primæ ad Chorinteos 13 : Si linguis hominum loquar, et [158^b] angelorum, charitatem autem non habeam factus sum uelut æs sonans, aut cymbalum tinniens. Et si habuero prophetiam, et nouerim mysteria omnia, et omnem scientiam, et si habuero omnem fidem : Ita ut montes transferam charitatem autem non habuero, nihil sum. Et si tradidero corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero nihil mihi prodest : Quare uarijs in locis scripturæ sacræ stimulant nos ad charitatem. Ad Collocenses tertio. Super omnia

Charity should suppress the murmurs of wounded self-love.

The Bible on charity,

charitatem habete, quod est uinculum perfectionis. Ad Hæbreos quarto: Caritas fraternitatis maneat in uobis. Petri etiam primo: Ante omnia autem mutuam in uobismetipsis charitatem habentes. Nec abs re, quo[159^a]niam charitas operit multitudinem peccatorum. De qua etiam loquutus est Plato libro. 2. de legibus: Cum decesserit homo a and Plato. charitate summi dei, a seipso decesserit. Vt paucis dicam: Si charitas adest, quid est quod potest abesse? sin deest, quid est quod potest prodesse? Finis enim præcepti est charitas, ad quam omne præceptum etiam refertur: quare dicitur regina uirtutum inter omnes tenens principatum. Ipsa adueniente, omnia sunt sana, ipsa absente, omnia sunt inania. Sicut enim liquoribus cunctis supernatat oleum, ita super uirtutes omnes hæc tenet dominium: ut inter metalla præfulget aurum, sic ipsa omne uirtutum excedit meritum: alia uirtutum dona ad salu[159^b]tem ualent, ipsa sola sufficit. Psal. Omnis consummationis uidi finem. Finis præcepti charitas est: quinetiam teste Iohanne deus charitas est: et qui manet in charitate, in deo manet et deus in eo. Mancamus ergo fratres in charitate non ficta mutuo supportantes inuicem, in omnibus bonis operibus et nemo dicat: non ualeo, quoniam charitas de sacco non erogatur. Si non possis, affabilem te fac. Coronat deus intus bonitatem, ubi non inuenit facultatem. Actus exterior, ut dicunt Theologi, non addit bonitatem uel malitiam super actum exteriorem.¹ Secundum uero Bernardum intentio ualet ad meritum, actio ad exemplum.

It overtops all other virtues even as oil floats upon water.

[160^a] *Consequens ergo est, ut etiam qui suis filijs, aut aliqua necessitudine ad se pertinentibus, in monasterio constitutis, aliquam contulerit uestem siue quodlibet aliud: Inter necessaria deputandum non occulte accipiat, sed sit in potestate præpositi, ut in rem*

¹ Sic: but the sense seems plainly to need *interiorem*.

communem redactum cui necesse fuerit, præbeatur. Quod si aliquis rem sibi collatam celauerit, furti iudicio condemnetur.

One should not accept better things than another, except by order or permission of his Superior.

If the Superior shows undue favour, let him be punished in the General Chapter or by the Visitors.

[160^b] Si qui sint, qui uelint, pie seruis Christi in necessitate (ob loci paupertatem) constitutis in aliquo subuenire, non debet occulte accip[er]e: sed in potestatem præpositi offerre, ut ipse deputet aut ei cui data est, uel alteri cui necesse fuerit, præbeatur. Quid sit occulte accipere, et quid per præpositum intelligitur, prius diximus. Hic autem dicitur inter necessaria deputandum: per hoc innuens, quod in domo communi non essent superflua. Hic etiam prælatus debet esse oculatus, ne uestes, uel aliud nimis sit notabile, excedens in bonitate uel colore uestes aliorum fratrum; si sit, non accipiatur. Et si prælatus admiserit puniatur et ipse in capitulo generali uel a uisitoribus. Quod si ali[161^a]quis rem sibi collatam celauerit etc. Celatur quando habet animum occultandi, esto nunquam prælatus exigit: et talis dicitur fur et proprietarius, ut superius latius diximus, furtum utique in uarijs scripturæ locis prohibetur. Vt ibi Exo. 2. Non furtum facies. Et Leui. 19. Deut. c. 5. Thob. 2. et ad Ephesi. 4. secundum Aristo. 2. Rhet. Omnis fur malignus est. Cic. li. 3. c. 5. Detrahare aliquid alteri et alterius incommodum suum commodum augere, magis est contra naturam quam mors, quam dolor: et cætera quæ possunt corpori accedere. Si ergo qui fuerint tales (quod auertant superi) egregie punientur cum dilectione hominum et odio uitiorum.

The Brethren's garments must either be washed by themselves, or sent to the fullers.

Indumenta uestra secundum arbitrium præpositi lauentur [161^b] siue a uobis, siue a fullonibus, ne interiores animæ sordes contrahat mundæ uestis nimius appetitus. Lauacrum etiam corpori cum infirmitatis necessitas cogit, minime denegetur, fiat sine murmure de consilio medici, ita ut etiam si nolit iubente præposito faciat quod faciendum est pro salute: Si autem uelit et forte non expedit, suæ cupiditati non obediatur.

Aliquando enim etiam si noceat, prodesse creditur, quod delectat. Denique si latens est dolor in corpore famulo dei, [162^a] dicenti quid sibi doleat sine dubitatione credatur. Sed tamen utrum sanando illi dolori, quod delectat expediat, si non est certum, medicus consulatur.

Præposito perinde atque de maximis, ita de minoribus sedulo (nullum etenim negligenti dandum est officium) curandum est: ut de corporum et uestimentorum lotionem, non enim decet ministrum negligentem fieri: non dominus sed minister est, cum tanto timore domino inseruiens coram deo, ut sit substratus sub pedibus uestris: Non enim est seruus super magistrum, ait enim omnium dominus: Ego in medio uestri sum, sicut qui ministrat, seipsum exinaniuit formam serui [162^b] accipiens. Principes mundi sunt, ut præsent: principes autem ecclesiæ, ut minoribus seruiant. Vnde dixit dominus suis dilectis religiosis: Qui uoluerit inter uos primus esse, sit minister uester. Ipse autem constituit rectores in ecclesia non dominos. Eccl. 32. Rectorem te posuerunt, noli extolli: qui accuratissime uigilarent super gregem domini Isa. 62. Super muros tuos Iherusalem constitui custodes tota die et nocte non tacebunt. Luc. 2. Pastores erant in regione eadem uigilantes, et custodientes uigilias noctis super gregem suum. Summa quippe cura et uigilia habenda est super infirmiores: non (ut plerique faciunt) assumentes quod crassum est, proijcientes id quod debile est. Nunquid medicus ualentes requirit? anne potius ægrotantes? [163^a] Quos quæso dolebis pastor bone, si singulos repuleris indoctos? Rursus quibus habebis diligentiam disciplinæ, si indisciplinatos excluseris, uel fugaris? In quibus precor tuam probabis patientiam, si pœnitus mansuetos admiseris, et inquietos excluseris? Memineris rogo te accepisse curam infirmorum non fortium. Quoscunque ergo inueneris tristes, infirmos, pusillanimes, murmurosos, ipsorum te patrem, ipsorum te noueris esse abbatem. Consolando, exhortando, in-

The Superior's duty is to watch carefully over little things, as well as great.

The weaker Brethren need the utmost care.

crepando. Si quis uero ita sanus est, ut magis iuuet te quam iuuetur a te, huius te non patrem, sed parem, comitem, non abbatem cognoscas. Age ergo opus tuum: porta onus tuum. Scito quod portando sanas, [163^b] quos sanando portas. Opus nempe tuum est, summo studio de fratrum tuorum necessitatibus curare, et ad præsens de uestimentorum et corporum lotione noli dedignari. Officium tuum est, ne mundæ in primis per curiosos lauentur superflue et appetentur [*sic*]. Ne etiam immundæ per humiles diutius quam opus est facto, negligantur. Ne interiores sordes animæ, et cætera. Sunt nonnulli qui uellent cotidie incedere splendide, quemadmodum diues ille, qui epulabatur cotidie splendide, tandem sepultus in inferno. Isti non lubenter unam sumunt maculam in uestibus corporis, sed heu plures admittentes per dies et annos in uestibus animæ et cor[164^a]dis. Quibus dicit Augustinus: Rogo te mi frater præpone animam tuam caligis tuis, Christus Dominus non dixit: Beati mundo corpore, sed corde: sed potius maledicti, ut clare patet in multis exemplis. Qui enim molle et splendide uestiuntur citius essent in aula regia, quam dei ecclesia. Esto non uestiuntur si sic uestiri appetunt. Vnde Augustinus in libro de doctrina Christiana: In rebus exterioribus non usus, sed libido mentis in culpa est. Dicamus ergo secundum arbitrium præpositi lauentur, non autem eorum arbitrium, præsertim ubi est inordinatum, etsi maxime uelint: Prudens enim pater non dat semper flenti filio gladium in manum. Sicut [164^b] non omne quod lubet licet, sic non omne semper expedit. Vbi enim dicit: siue a uobis siue a fullonibus: Intellige de terula, quam uocamus tunicam talarem albam & laneam. Perfectionis enim esset, quod etiam tunicæ interiores per uos uel conuersos uostros lauarentur, quas camisias uocamus. Ne mulieres, multis columbis loquatioribus, uostras immundicias uideant, quæ silere proprias nequeunt. Magna enim abusus est in aliquibus locis & dei puni-

The Superior must not disdain these questions of washing body or clothes.

Some avoid the least speck on their clothing, yet carelessly stain their souls.

It is for the Superior to choose when your garments should be washed.

Terula defined: 'a white woollen tunic reaching to the heels.'

It is not for gossiping women to wash our underclothes.

tione & hominum reprehensione digna: Quot enim sunt fratres, tot habent distinctas mulieres eorum lauantes uestes, cum quibus contrahunt familiaritates. Si quid aliud: nouit Deus, qui reddit unicuique, secundum opera sua. Nec quid operari per ipsas [165^a] præter ecclesiæ uestes, facile consentirem. Christus Iesus dilectissimorum suorum sordes flexis genibus pedum lauabat, dicens: Quemadmodum ego feci, similiter & uos faciatis. Noui religiosissimum patrem nostri ordinis cultorem uigilantissimum, qui ad ipsius exemplar sæpiuscule pedes pauperum scolarium flexis genibus, non solum lauabat, uerum cum crinibus capitis, quos habuit, hylariter detergebat. Quotiens etiam recipiebantur pauperes in suo cœnobio ad religionem, assignata ei lectisternia illis ministrabat: Hic autem super stramina iacebat.

Yet in some houses each Brother has his own washerwoman, and dangerous familiarities ensue.

On the other hand, I have known one most religious Father who not only washed the feet of poor scholars, but wiped them with such hairs as he had on his head.

Mos erat illius loci (unde dolendum est) non reformati, quod iuuenes in primo anno, sustentabant se in ue[165^b]stibus, quod maxime religioni dissonum est. Hoc ipse (& si sui boni operis cautissimus celator extiterit) noui certo, cognomine iuuenis dicebatur, sed in piis operibus admodum senex.¹ Non enim dubii sumus, quin multi sint qui ob dei amorem, uiliora opera exercerent, quam fratrum uestium lotionem, cum in usum redactum esset: Præsertim ubi seculares (ut decet) excluderentur, & fratres reformatione & charitate ætatem agerent. Lauachrum etiam corpori, & cætera. Cum enim sanctus pater Augustinus memoratur de infirmis per totam quodammodo suam regulam, illorum prælatus non esset negligens adeo, quin penes istos longe maiora pietatis opera, quibus [166^a] cumulum correspondet meriti, poterant exercere, quam circa alios. Ad corporis tamen lauachrum non semper cupiditati parere habet, sed cum infirmitatis necessitas cogit consilio habito medici, illico obtemperare licet. Forte dices, quia non est medicus quem possim consulere:

¹ His surname was 'Young.'

Infirmatur etiam anne, me fugit, ut balneatur ergo non admittam, saltem dummodo medicus commode haberi ualeat. Et si nunquam poterit haberi medicus, pro quo fortasse parum laboras : anne fratri nunquam subuenires ? atque ei fidem dares. Audi Augustinum : Si latens est dolor dubitatione credatur : mox ut oriri cœperet radicitus amputetur, ne nimis sero medicina paretur, [166^b] Cum mala per longas conualuere moras. Nam semper nocuit differre paratis. Hinc multi circa infirmitates fratrum peccant prælati, dicentes se ignorare anne tali infirmitati sit subueniendum medicinalibus curis : anne etiam talis frater infirmetur necne, quod facile cognosci queat. Quare credo, nonnullos plus illud dicere parcitate pecuniæ, quam fratris pietate. Si sic, grauius peccant, imo fratrem talem occidunt, teste Ambrosio : Hominem occidere est, suæ uitæ subsidia ei denegare. Ideo dicit : Caue ne inter oculos tuos includas salutem inopum, et tanquam in tumultis sepelias uitam pauperum. Nullum enim sacerdotium, seu officium dandum est auaro, [167^a] aut negligenti, propter eorum incommodum. Vnde Seneca : Qui succurrere potest perituro, cum non succurrit, occidit. Vnde etiam Ouidius : Regia (crede mihi) res est succurrere lapsis, Conuenit et tanto, quantus es ipse, uiro. Nec tamen id concedat ob aliquorum petulantiam, consuetudinem, aut rei nouitatem, sed funditus propter infirmitatem, et cum infirmitas exigit, etiam si frater nolit, faciat prælatus, quod faciendum est pro salute, ne frater uideatur habere curam corporis sui. Non nulli sunt fratres, quorum uanitates non laudamus, minime admittentes curam medici fieri corporibus eorum ad sanctæ Agathæ exemplar, quæ dixit : Medicinam carnalem nunquam [167^b] corpori meo exhibui. Hoc erat secundum Thomam, quia a Domino certificata fuit. Nec hoc arguunt probi, tamen et sancti uiri id fecerunt, ut Thobias de consilio angeli : Ezechias et pater noster Augustinus, et multi alij. Ecclesiastici 38. Altissimus

Many Superiors are too careless of the real ailments of their Brethren.

Some Brethren refuse, mistakenly, the aid of human medicine.

creavit de terra medicinam. Quæris forte: Cum infirmantur aliqui fratres, quare est quod illis non creditur? Respondeo, quanto quisque minus bonus est, tanto minus creditur.

CAPVT IX.

DE ITINERANTIBVS

[168^a] *Nec eant ad balnea, siue quocunque ire necesse fuerit, minus quam duo uel tres: et ille qui habet aliquo eundi necessitatem, cum quibus præpositus iusserit, ire debet.* Let none go alone to the baths,

Cum dicitur nec eant ad balnea, intelligo extra locum, si commode intus liceat habere: sed nec illuc, nec alio uadant minus quam duo uel tres, quos præpositus assignauerit, et non quos habere uolueris. Nec abs re iret solus, quoniam illic potest non usitatus infirmari, et repen[168^b]te cadere, quis autem benignius et dulcius eum subleuaret, quam frater fratrem? Væ soli cum ceciderit, non habet subleuantem. Quis attentius aduerteret circa fratrem fratrisue custodiam: quis melius in confessione consuleret: quis rectius a uia deuia ad rectam tramitem duceret? cum a uino uel cereuisia surreptus fuerit? Scriptum est enim: Si fuerint duo fouebuntur mutuo. Nihil ergo gratius: nihil præstabilius, nihil charius, nihil iucundius, nihil optatius, quam frater fratri socius. Fit etiam in testimonium bonæ famæ. Vnde Augustinus, Cauete omnes suspitiones, et quicquid probabiliter fingi potest, seu dici, ne fingatur ante de uita. Si bo[169^a]nam elegisti religionem, de bona fama curare necesse est. Vnde commentator de somno et uigilia: Famosum secundum totum non est falsum. Curam ergo habe de bono nomine: hoc enim magis permanebit tibi, quam mille thesauri præciosi et magni. Minorem suspitionem etiam habent sæculares (qui communiter religiosorum facta interpretantur sinistre) uidentes te probe associatum, quam si solus especially outside the convent.

He might be taken suddenly ill there with none to help.

He might be overtaken with wine or ale.

Abstinence from public baths will allay the suspicions of layfolk, always prone to misinterpretation.

The Apostles went
two and two.

nimis licentius incederes. Exemplo etiam apostolorum, qui bini et bini incedebant, cum seniore iunior sæpiuscule, quia perfectius et religiosius est. Apostoli enim miserunt Petrum et Ioannem. Pari forma habet prælatus agere, cum lubrico sociare licet constantem, cum iracundo pa[169^b]tientem, cum iuvene senem, ut latius superius diximus.

Ægrotantium cura siue post ægritudinem reficiendorum, siue aliqua imbecillitate, etiam sine febribus laborantium, uni alicui debet iniungi, ut ipse de cellario petat, quod cuique opus esse perspexerit.

The Abbot stands as
parent to the sick
Brother.

Nec adhuc pius pater desinit infirmorum curam memoriæ accurate accommodare, nec mirum: Cum religio munda et immaculata coram Deo sit uisitare infirmos, pupillos, et uiduas in tribulationibus eorum. Is autem qui infirmatur parentes, omnes amicos carnales, et omnem mundi societatem propter Christum deseruit. Abba[170^a]tem sibi parentem fecit: reliquos fratres, dilectos amicos. Magna quippe modo inhumanitas esset, si in morbo in quo et ipsi forte casuri sunt, non pie singulis ministrarent, secum cogitantes, id quod dixit dilectus Christi Apostolus: Quis infirmatur, et ego non infirmor? Christus Iesus leprosos non abhorruit, sed tangere uoluit et curare. Sed heu multi modo in defectu custodiæ moriuntur soli, in maximo prælatorum damno, et fratrum: qui circa infirmorum curam ita oculati esse deberent, dies et noctes, perinde atque propriam personam. Hæc etiam præcipua causa proprietatis est, cum prælatus ansam præbet cuilibet pro se peculiariter prouidere in huiusmodi necessitatibus, de quibus prælatus habet secundum Deum et regulam necessaria singulis hilariter ministrare. Corpus [170^b] enim infirmi, prælati est, non sui. Stolidus autem fuerit, minusque egerit æquo necesse est, qui propriam non curarit salutem. Nemo etenim carnem suam unquam odio habuit, longa enim uita multis est in meritum. Esto interdum peccent cum statim surgunt, et pœnitentiam

Jesus shrank not
from lepers. 'But
alas! nowadays
many die alone, for
want of care, to the
greatest shame of
Superiors and
Brethren.'

pœnalem agunt: Nisi pœnitentiam egeritis (inquit saluator) simul omnes peribitis. Secum etiam cogitet prælatus, quod non minus meritum habebit penes infirmi custodiam, quam circa Christum in humano corpore iuxta se positum, ipso testante, qui fallere nequit, nec falli. Quod enim, ait, uni ex minimis meis feceritis, mihi fecistis. Meminerit insuper se incertum, ubi aut quando morietur, quosue custodes habebit et Deum roget. Accommodet nedum me-[171^a]moriæ Christi uerba, dicentis: Si non pauisti, occidisti. Et locum prouideat communem et peculiarem, pro infirmis, quietum et pacificum, super quem constituat uigilem, mansuetum, et humilem fratrem, et cum eo conuersum, ne unquam infirmus relinquantur solus. Nec isti tenentur tempore infirmitatis et necessitatis ad silentium, nec ad alia loci officia: sed sint solliciti pro libris ad persoluendas horas, eum ei diem non notet si sit ipse non tenetur, nec alij pro eo: cum tamen reddita fuerit pristina sanitas, sit imposterum magis deuotus, et Deo gratus. Habeat infirmorum custos secum codices, et modo legat Christi passionem, modo de Dei misericordia, modo sanctorum pro Christo opera. Et cum uiderit infirmum [171^b] multum debilitari, dicat prælato: ut iniungantur omnes in capitulo [orare] pro illo. Meminerit infirmus etiam cum primum inceperit infirmari, sua deplangere peccata et confiteri ac dignissimum Eucharistiæ sacramentum deuote sumere, ne forte (ut plerisque contingit) infirmitas inopinate crescat, et cum uoluerit, non ualeat. Dum ergo tempus habemus, emendemus in melius, quæ ignorantes peccauimus: ne forte præoccupati etc. Age inquit Augustinus, pœnitentiam dum sanus es, si sic agis, securus es: quia pœnitentiam egisti, quando peccare potuisti. Habeat, etiam ipse [abbas] omnia necessaria in hac domo communi, pro custodia infirmi & sepultura eiusdem, prout habetur in domibus reformatorum. In fine cuius multi habent do[172^a]mum apothecariam, ubi

Let the Superior remember Matt. xxv. 40.

Let the sick man never be left unattended.

[? He is not bound to recite his daily services ?]

Let the attendant read edifying books to him.

Let the sick man make his Last Communion while yet he can.

Reformed Canons prepare carefully for care and burial of their sick.

Let Abbot or Prior make sure that the office for the Dead is recited devoutly and gravely, without vanity in the chant. 'I have never known, nor heard of, a man of superfluous accomplishment in singing who did not repent once or oftener before death.' Scotland and England are exceptional in their permission of such excesses.

The horrors of a man's last moments.

Demons stand at his bed's head. Would that such reflections were present, in health, to these men who push music to excess, to the disturbance of real devotion.

multa pro salute infirmorum seruantur. Custodiat Abbas, uel prior libros de sepeliundis mortuis, & uideat quod sit eruditior in illis, qui faciat officium, si ipse non fecerit, ut poterit deuote, et grauiter, ut decet fratres scpelire, quam in poetarum, aut oratorum codicibus, aut in uanitate cantus, nec aliud habens. Nunquam noui, nec a quoquam hactenus audiui uirum in cantu plus satis eruditum, quin semel aut pluries pœnituerit ante mortem. Audeo dicere, quod non excluderetur a tot egregiis locis, sicut quodammodo a toto orbe, exceptis Scotia et Anglia: si in multo fuisset probus: sed quæso, quomodo cantabunt isti modo, superexaltati in sæcula, cum uenerit mortis hora? quando totus ipse homo pallescit, [172^b] pedes frigescunt, infirmæ manus nigrescunt, uultus discoloratur, oculi tenebrescunt, & profundantur, & euertuntur, pili labuntur, frons obduratur, membra cuncta frigescunt, mentum ruit, labia infrigidantur, os contrahitur, caprizat pulsus, halitus abscedit, undique sunt puncturæ mortis aculeum usque ad cor, quod est ultimum moriens sicut primum uiuens, imprimentis. Quantis creditis inordinatis conscientiæ stimulis laceratur? recolite uitia, uidet inaudita, quæ implere contempsit, manere satagit, ire compellitur, recuperare uult perdita nec admittitur. Totius uitæ tunc cursum itineris reputat, breuissimum passum plorat. Itaque quod in tam breui spatio potuit acquisiisse, læticiam sanctorum omnium, quam per[173^a]peram perdidit. Adest et e regione¹ horrenda dæmonum turba. Et o utinam ista adessent mentibus hominum, uanitate undique resultantium, qui tot uanitates & nouitates somniant in cantu, unde Dei officium perturbatur, & multorum hominum totius uitæ cursum[sic] sine merito peragitur. Nec me præterit quin cantores, qui bonas literas apprehenderunt nunquam, nec modo possunt, pro uiribus insaniunt, nec non Gregorianum in Dei

¹ *I.e.* 'on the other hand.'

ecclesiam tanquam bonum defendunt: A quibus quæso si bonus est, quare toto regno Galliæ in domibus reformatorum, & non reformatorum excluditur? Pari-formiter, in Allemania, in Hyspania, Flandria, & Italia: sane hiis plus fido, nec hic plures rationes dabo, sed singulis consulo, [173^b] dum tempus habemus, id quod bonum est operemur. Sequitur in textu:

If (as ignorant singers plead) this non-Gregorian chant is good, why do France and other countries exclude it even from non-Reformed convents?

Siue autem qui cellario, siue qui uestibus, siue qui codicibus præponuntur, sine murmure seruiant fratribus suis.

Officials should serve their brethren without murmur,

Alterum alterius infirmitates portate, alterumque lubenti animo subuenire alteri oportere. Præclara nos et docuerunt et præcesserunt exempla: Docuit nos et inprimis Christus dicente Esaia. 54: Infirmitates nostras ipse tulit, et dolores nostros portauit. Alma etiam gloriosa, et benedicta uirgine¹ Maria, quæ in tenera ætate uirgo et grauida, ascendebat in montana cum festinatione, ut Elizabet grauidæ seruiret. Ex quo possumus duo colligere, [174^a] unum quod fratres ministri non debent ea, quæ ex officio incumbunt differre dare: sed cum festinatione ijs rebus subuenire: Secundum, quod uirgo benedicta nunquam subiecta fuit pænæ Euæ et suis posteris inflictæ: per hoc quod montana ascendebat cum festinatione sine dolore, esto grauida. Tertium exemplum habemus ab angelis, qui secundum apostolum omnes sunt in ministerio missi. Quartum a dilectis Christi apostolis et martiribus, qui non pepercerunt labores et dolores pati pro Christo: ut Christi fidelium animas lucrifacerent, et perpetim sine murmure et querimonia. De ipsis enim sic scribitur: Non murmur resonat nec querimonia, sed corde tacito etc. Scito murmur est quædam querela cum impatientia, in his quæ homo deberet [174^b] patienter ferre, de quo Apostolus. 1. ad Corinth. decimo: Ne murmuraueritis, sicut quidam

as Christ did,

and the B.V.M.; who was free from the curse upon Eve,

and the Angels, Apostles and Martyrs.

¹ Sic, apparently in apposition to *dicente*.

The ungrateful
Israelites murmured.

Why the Destroying
Angel is named
exterminator
[Apollyon].

Fate of murmurers
in the Old Testament.

Many Brethren, in
self-deception, gloss
their murmurs as
'regretful criticism.'

illorum murmurauerunt, et perierunt ab exterminatore.¹ Isti fuerunt filij Israëli in deserto, qui dixerunt: Vtinam mortui essemus per manum domini in Aegypto, quando sedebamus super ollas carnum. Exodi. 16: quando dicitur ab exterminatore percussi sunt, intellige ab angelo. Imo. 14. milia et septingenti, ut Numerorum. 17. habetur. Dicitur hic angelus exterminator, quia extra terminos terræ eos percussit et occidit: unde Aug. Qui murmurat, inchoatum bonum perdit: et se non ab inobedientia absoluit. Et iterum: Populus ille Israëliticus in nullo Deum grauius offendisse legitur, quam in murmura[175^a]tione. Qui uero murmurat contra prælatos aut infirmos fratres seu alios, contra deum, non in illos murmurat. Vnde ait: Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis: qui enim uos spernit me spernit. Ideo murmurantibus iudæis dixit Moses et Aaron: Non est murmur uestrum contra nos, sed contra dominum. Omnes qui murmurastis contra me, non intrabitis super terram, super quam leuauimus manum meam. Nu. 14. Vos ergo fratres qui cælorum regnum appetitis a murmure cauete uobis. Est enim murmur occasio subitæ uindictæ dei, propter illud Miriam soror Mosy percussa est lepra, Numerorum. 16. Propter hoc ignis egressus a domino combussit uiros, ut Ibidem legitur. Propter hoc etiam misit dominus [175^b] serpentes ignitos qui populum subito occidebant. Non ergo minus æquo, dixit pater Augustinus: Sine murmure seruiant deo, et fratribus suis: Hic tamen noui multos seipsos fallere, et grauius peccare contra suos murmurantes prælatos et dilectos fratres, profitentes se dolenter dicere et non murmurare: cum hoc tamen quicquid nouerunt de illis quod perperam

¹ 1 Cor. x. 10. In view of the modern plea that the Fourth Lateran Council of 1215 decreed not the destruction of heretics, but only *exterminationem* in the original classical sense of *banishment*, it is noteworthy that the word occurs 39 times in the Vulgate, not once clearly restricted to *banishment*, and in at least 35 cases clearly implying *destruction*.

erat, in propatulo dixerunt : Præsertim cum a præ-
lato uel senioribus correcti fuerunt. Contra quos
scribit Ecclesi. decimo. Vir prudens et disciplinatus
non murmurabit correctus. Prudens is dicitur, qui
scit discernere inter bonum et malum : disciplinatus
qui uerbo aut uerbere correptus patienter fert : Sicut
Dauid correptus a Nathan non mur[176^a]murauit,
sed dixit : peccauit. Quare poteris ipse in correctione
cognoscere probum et improbum, humilem, et luciferi
filium : Prouer. 9. Argue sapientem, et diliget te.
Corripe impium, et odio habebit te.

*Codices certa hora, singulis diebus petantur, extra
horam qui petierit non accipiat.*

Hic monet exemplo Christi, qui cœpit facere et
docere : nec dubium est, quin id singulis diebus
fecerit, qui tot præclara opera compilauit. Vnde
Hieronymus. Nostræ diuitiæ sunt in lege domini
meditari die ac nocte : Ignorantia scripturarum,
ignorantia Christi est. Titubat enim fides si diui-
narum scripturarum [176^b] uacillat autoritas : et
ipsa charitas languescit, secundum Augustinum.
Nec etiam ualet quis, cui non inest scientia, deum
aut proximum cognoscere. Sese cognoscere non
parum est. Vnde quidam philosophum interrogauit,
quid factu foret difficillimum : Seipsum, inquit,
cognoscere. Codices petendi sunt, ut scire ualeas
quo ordine, quo studio, quo fine unumquodque
operari licet. In codicibus sanctis, uidebis, ubi
uicturus sis, cum quibus, quomodo, quid agendum,
quid fugiendum, quid tenendum, quid bonum
malumue, qualis sit uita & regula tua. In domibus
reformatis nostri ordinis quilibet frater habet statuta
in cella sua, & obligatur illa legere semel in anno in
aduentu & quadragesima. Abbas uel prior [177^a]
singulis dominicis diebus & festiuis legit omnibus
fratribus duo uel tria capitula eorundem & explanat :
& si quis in aliquo defecerit illic manifestat, & si
quiuis fratrum cognouerit an quid in eisdem capitulis

Ignorance of the
Scriptures is
ignorance of Christ.

In Reformed con-
vents each Brother is
obliged to read the
Statutes once [or
twice ?] a year. The
Abbot or Prior ex-
pounds a chapter or
two on Sundays and
holy-days.

minus probe obseruatum [sit] illic ut de cætero obseruetur proponere potest. Hoc fit hora prima pomeridiana. Nec citra necessitatem ualet dispensare cum aliquo contento in statutis sine consensu capituli generalis : Quando autem dicitur : singulis diebus, certa hora denotatur, quod in religione debent esse horæ assignatæ studio deuotæ ante diuinum officium, scilicet ante meridiem & post, in quibus armarius distribuatur codices secundum facultatem fratrum, præsertim quibus opus est. Et quando hoc ser[177^b]uatur funditus penes iuniores in Scotia, qui sedent in Pano,¹ hoc est, in una parte claustrali, ad cæremonias & consuetudines laudabiles, quæ non contraueniunt regulæ, Abbas ipse & seniores quemadmodum iuniores, astricti sunt. Ridiculum igitur est ubi ad tempus obseruatur solum a iunioribus, qui in aliorum ingressu reputant se ab his absolutos, quod longe fuit a mente Augustini reformatoris regulæ apostolicæ. Per hoc quod dicitur singulis diebus petantur, credo tunc non fuisse, sicut modo tantam librorum copiam : Ideo propter eorum penuriam in maiore precio habebantur. Quare uni [178^a] fratrum eorum custodia committebatur, qui statutis diei horis singulis fratribus secundum eorum facultatem ministrabat, & his horis transactis, ab eisdem recipiebantur : ut nouitiorum duo seniores suis confratribus faciunt. Modo propter librorum copiam, istud non stricte obseruatur. Attamen in Galliis, ut hæc pars regulæ impleatur, abbas & fratres omnes cum exeunt capitulum clamant : Codices. Multæ & uariæ sunt rationes, quare incumbendum est codicibus, præsertim religiosis : In primis sunt religiosorum armatura, contra diaboli tentationem : Ideo eorum [178^b] custos dicitur armarius secundum illud Pauli Ephesios sexto. Accipe gladium spiritus, quod est uerbum dei. Hoc enim modo utendo, cum inimicus uellet te contra dei mandatum, regulam & uotum

Religious ought to have hours assigned for study.

In Scotland the novices attend such expositions, but not the Abbot and senior monks! This is ridiculous.

Books were rarer in St. A.'s day than in ours,

therefore some of his prescriptions have now become a mere formality.

Books are the armour of the Religious.

¹ Probably *panno*, the side or bay of a building.

temptare ad mœchandum : assurges dicens, scriptum est. Non mœchaberis : Pariformiter faciendo de cæteris et tecum cogites, quomodo Christus Iesus sic inimicum superauit, quando illi dixit 'scriptum est.' Non tentabis dominum deum tuum : Non in solo pane uiuit homo etc. Secundo uoluendi sunt diebus singulis codices, ut recte uiuere ualeamus. Vnde Lactant. : Non est religio ulla sine sapientia suscipienda. Hoc scio neminem posse bene uiuere, nec tollerabiliter si[179^a]ne sapientiæ studio. Sapiens plenus est gaudio, hylaris, placidus et inconcussus, cum dijs ex pari uiuit. Non enim Hierosolimis fuisse, sed bene uixisse laudandum est. De Hierosolimis et de Scotia æqualiter patet aula cælestis. Quarto, ut possimus carnis petulantiam paruipendere. Vnde Hieronymus. Ama sacras literas, et carnis uitia non amabis. Sapientia maliciam utique uincit illam. E regione autem si ignarus fueris, non eris immunis a peccato et pœna. Ignorans tamen poterit excusari a pœna, qui quid disceret non inuenit : Ille sane non potest, qui a quo disceret habuit : operam uero dare noluit, id est, nec uoluit intelligere ut bene ageret. Ac si dice[179^b]ret : Scientiam uiarum tuarum nolumus : sicut enim beati sunt qui audiunt uerbum dei, et eidem colla summittunt auresque purgatas ferunt : ita et isti maledicti, sicut scriptum est : Propterea non auditis quia ex deo non estis. Oseæ quarto : Quia tu scientiam repulisti, repellam ego te, ne sacerdotio fungaris mihi. Non est scientia domini in terra, maledictum, mendacium, homicidium, et furtum, et adulterium inundauerunt, sanguis sanguinem tetigit nec mirum. Iob nono.¹ Oculus adulteri obseruat caliginem : quia nescierunt, neque intellexerunt, ideo in tenebris ambulant, nec est dei timor ante oculos eorum. Aristotelis, et si gentilis esset, studio[180^a]sis tamen fruge præbuit exemplum : Inter studendum usus

' The laudable thing is not to have been [on pilgrimage] at Jerusalem, but to have lived well ; for the entrance to Heaven is as easy from Scotland as from Jerusalem.'

Aristotle studied with a brazen ball in his hand, that it

¹ Sic : really Job xxiv. 15.

might fall and wake
him if he fell asleep.

The Brethren fall
easily into contempt
of an unlearned
Superior.

Unlearned Superiors
are presumptuous.

est pila brasia¹ in manu, ut dum dormiret cadente pila per sonum eius excitaretur. Quarto studendum est, quia nonnunquam religiosi eliguntur ad animarum custodiam: utpote in prælatum, priorem aut suppriorem, quæ non ignaris, non carnalibus, non pueris, sed scientificis, discretis, spiritualibus, et humilibus uiris committenda est. Perspice quanto grauius peccant qui tales diligunt, longe quippe grauius qui ingenue colla summittunt, propter multa mala, quæ ex illo sequuntur: dum enim tales a subditis cognoscuntur, contemptum pro reuerentia portant. Vnde Benedi[180^b]ctus in regula: Facile prælatus a subdito contemnitur, qui nulla scientiæ doctrina illustratur. Quicquid fecerit, quicquid dixerit, quicquid iusserit subditi disputant, dum illum imperitum considerant: dum loquitur rident, dicentes: Lupus prædicat, dum imperat spernunt, dum minatur contempnunt. Et (ut paucis dicam) nihil sane ita nocet infirmis animis, sicut inexperientia pastoris. Multis enim modis ægritudines fratrum curantur, qui inueniri nequeunt in imperito prælato. Nunc authoritate et exemplo scripturarum, mansuete et pie narrando, nunc rationibus studiosis confundendo, nunc charitatem tractando, et exhortando. Raro enim rudis mansuetus [181^a] et charitatius seu humilis inuenitur: Præsertim ubi in prælaturam subleuatur, prompto tamen animo ingerunt se ad animarum curam, ubi docti fatentur se insufficientes subire laborem. Medicus expertus uiso morbo tremit: ubi imperitus nihil timet, ad omnia se offert. Ideo se et alios quemadmodum alter occidit. Nec ista ponderat abbas, dummodo illum eligat, qui suæ opinioni consentiet: habet tamen eligere medicum non tyrannum: non enim sunt religiosi angeli, sed homines citius tractabiles

¹ I can only conjecture that the author has here slipped into the vernacular, and that he intends 'a brazen ball.' The story itself I have been unable to verify, even on reference to two of our greatest experts on Roger Bacon.

mansuetudine quam impia autoritate, de qua gloriantur ineruditi. Notandum quod in domibus reformatis unicam habent missam, ut commodius possint uacare studio et operi manuali, secundum gratiam unicuique a deo collatam. In [181^b] domibus etiam plus reformatis, concionatores & communis lector aliquibus horis licite legunt ut melius possint erudire fratres & populum Dei. Ignorantia quæ omnium uitiorum mater est, est præcipua causa criminum religionis. Nec tamen laudabilis est consuetudo, ubi importantur seculares erudire religiosos, ubi secus fieri ualet. Dico ergo propter istas et multas alias rationes, codices singulis diebus cunctis horis petendi sunt: Tamen ut hora illa qua per manus ut in horis nocturnis habenda sunt psalteria, alii non uoluantur, & hora qua uoluuntur graduales, antiphonales et psalteria laudantur, & sic de cæteris. Modo in studio eo regulam uolenti proficere,¹ imprimis ut sis humilis, [182^a] assiduus, quietus, non mente uagus, singula quæ legis a radice ponderabis, non despicias faciliora, quia per illa ad difficiliora oportet deuenias: Non sis curiosus inuestigator, sed mitis, tardiloquus; et conscientiæ puritatem amplectere, quia in maleuolam animam non introibit sapientia, nec in corpore subdito peccatis: orationi uacari non desine, exemplo sancti Thomæ, qui se profitetur plus profecisse in oratione quam in studio. Cellam frequenter diligas, si uis cellam uiuariam introduci sanctorum uestigiari cures,² et patrem præceptorem in honore habeas, omnibus te familiarem exhibe. Nihil pœnitus de factis aliorum intromittas, nemini plus æquo te familiarem ostendas, [182^b] quia nimia familiaritas parit contemptum. De uerbis et factis secularium nullatenus te intromittas, uagos discursus frater omnia fugias. Nec respicias a quo audias, sed quicquid boni dicatur, memoriæ mandato: quæ

In Reformed convents there is only one Mass, in order to leave time for study and manual work.

¹ Ignorance, the mother of all vices, is the main cause of transgressions among Religious.¹

St. Thomas Aquinas confessed to have profited more by prayer than study.

¹ Sic: q. *perficere*?

² Sic. I can only guess that the actual text had something suggesting the cell as a repository (fishpond) of holy thoughts.

leges audiesue, cura ut intelligas. Altiora te ne quæsieris, sic in uinea magni domini sabaoth admitteris, quoniam per scientiam itur ad disciplinam, per disciplinam ad piam et felicem uitam, per felicem uitam ad æternam beatitudinem quam illis concedit, qui hac lege codices singulis diebus euoluunt. Amen.

Clothing to be regularly distributed.

Vestimenta uero, et calceamenta quando indigentibus fuerint necessaria, dare non differant sub quo-
[183^a]*rum custodia sunt quæ poscuntur.*

Ne fratribus præbeant ansam murmuris, aut materiam infirmitatis. Non enim essent isti adulatorum cum prælatis aut auari, sed probi, humiles, et discreti, electi per fratres semper habentes in communi domo, priusquam opus fuerit singula necessaria, in promptu indigentibus, sicut cuique opus fuerit ministrare. Necessaria dico non superflua. Debet cauere minister uestium a duobus, a superfluitate ne dent occasionem murmurandi: Secundo a tenacitate, ne det occasionem murmurandi.

DE CAVENDIS LITIBVS ET ODIO

CAPVT X.

Avoid litigation.

[183^b] *Lites aut nullas habeatis, aut quam celerime finiatis, ne ira crescat in odium, et trabem faciat de festuca, et animam faciat homicidam, sic enim legitis: Qui odit fratrem suum homicida est.*

Lis (quarrel) may be derived from *limes* (border): the story of Scotland and England exemplifies this.

Lis (ut quidam uolunt) a *limes* dicitur, eo quod primo inter homines *lites* de limitibus fuerunt: Id autem ueraciter bellicosi Scoti et Angli exploratum habent, cum terra apparet illis arida et uia sine impedimento. A litigo quod est contendo uenit litigiosum, id est, de quo *lis* est. Litigiosus is dicitur, qui frequenter litibus uersatur. Litigium contradictio in uerbis est, ex eo quod quis non uere[184^a]tur contristari personam proximi. Ista perinde atque

cætera duæ scripsimus, dicimus, propter iuniores. In huius operis exordio, longe intendebamus elegantius scripsisse, sed ut possemus pluribus prodesse, consilio maiorum id omisimus. Dicamus ergo: lites autem nullas habeatis, etc., quia ubi est lis et odium non potest fieri dilectio Dei et proximi, sicut scriptum est: Si quis dixerit quoniam diligo Deum, et proximum suum odit, mendax est. Ex lite enim fit ira, ex ira odium, ex odio homicidium, qui enim odit fratrem suum homicida est: Huius autem peccati grauitatem uerbis hic promere nequeo. Hoc unum tamen quod dixit Ioannes in canonica dicam: Scitis omnis homicida [184^b] non habebit partem in uitam æternam: pariformiter nec litigiosus meritum de religionis ingressu, sed in maximum damnum feret. Iaco. 10. Si quis autem putat religiosum esse non refrenans linguam suam, sed seducens cor suum, huius uana est religio. Quare ait sapiens prouer. cap. 4. Remoue a te os prauum, et detrahentia labia procul sint a te: Corrupunt enim bonos mores, colloquia praua. In multiloquio (ut dixit Augustinus) peccatum non deerit. Ecce fratres quomodo mors et uita in manibus linguæ. Vnde Petrus apostolus. Qui enim uult uitam diligere et dies uidere bonos, coerceat linguam suam a malo, et labia eius ne loquantur dolum. Insuper qui litigiosi sunt incurrunt indignationem Dei et iram. Ira Dei dicitur punitio Dei. Prouer[185^a]biorum. 25. Iaculum et gladius, et sagitta acuta homo qui loquitur contra proximum suum: Imo gladius eorum intret in corda ipsorum et arcus eorum confringatur: quia Dominus iustus concidet ceruices peccatorum, usque ad inferiora terræ, partes uulpium erunt. Vir linguosus non dirigetur in terra, ubi sustinentes illos hæreditabunt terram, et mansueti qui filij Dei merito uocabuntur: is autem diffamat se et locum: loquela sua manifestum se facit. Non enim occultare potest sua uota Venus. Nec unquam tamen pudet istos loqui. Esto commune sit prouerbium: qui nescit tacere

I had intended to write far more elegantly, but deferred to advisers who emphasized public profit.

The quarrelsome monk earns no merit from his vocation.

Beware of loquacity :
leave that to women,
more talkative than
turtle-doves.

Pythagoras imposed
five years' silence on
his disciples ; Agatho
kept a pebble in his
mouth for three
years.

It is perilous to
neglect the Bible
for the vain and
trifling words of
worldlings.

nescit loqui. Muliebre enim est nec uirile. Isti didicerunt a magistris non mutis, a matribus longe loquacio[185^b]ribus turture : Lingua enim dum loquitur, uerbum offendit aures multorum, et multos nonnunquam interficit, dispergit enim de gente in gentem. Ecclesiastici. 28 : Mors illius mors nequissima, et utilis potius infernus quam illa. Propterea philosophi solícite censuram silentij seruebant. Nam Pythagoras quinquennale silentium discipulis indixerat, sciens quod bene loqui non posset, qui prius bene loqui non didicisset. Legimus etiam de Agathone qui triennio lapidem portauit in ore, ut taciturnitatem disceret : et de altero, qui quadraginta et nouem annis studuerat hunc penitus uersiculum : Dixi custodiam uias meas, ut non delinquam in lingua mea. Tardus ergo mi frater et intentus breuiter tua [186^a] uerba loquaris. Vnde pauca loqui, sua uerba coqui uult prouidus. Qui talibus assuescit, nunquam sine laude senescit. Sequentes consydera circumstantias quis, quid, ubi, de quo, cui, quomodo, quando, quare. Non enim mediocre periculum est, cum habeas tanta eloquia Dei et opera quæ fecit et dixit Iesus in Euangelio et Biblia : et his omissis loquaris uana et nugæ quæ seculi sunt.

Nugæ in ore religiosi blasphemias sunt.¹ Ecclesiastici. 20 : Qui multis utitur uerbis ledit animam suam. In ædificatione domus Domini, non fuit auditus malleus nec securis, sic nec in domo spirituali, non debet audiri malleus odij, nec securis litigij, sed gratiarum [186^b] actio, et uox laudis : si autem ex fragilitate id contingat, sol non occidat super iracundiam uestram, ne forte trabem faciatis de festuca, et animam homicidam. Homo sane frequenter domat feram, ubi non domat linguam : domat leonem et

¹ 'Inter saeculares, nugæ nugæ sunt : in ore sacerdotis blasphemias.' St. Bernard, *De Consideratione*, lib. II. cap. xiii. (P.L. 182. 756). For fuller evidence of monastic puritanism with regard to laughter, see my *Five Centuries of Religion*, vol. I., Appendix vii.

non frenat sermonem. Labitur enim lingua ut anguilla, penetrat ut sagitta, tollit amicos, multiplicat inimicos, mouet rixas, seminat discordias: uno ictu multos percutit et interfecit, blanda est et subdola, læta et parata ad exhaurienda bona, et miscenda mala. Quare mi frater sic loquendum iudico hominibus, ut dij audiant: ubi non est auditus noli effundere sermonem. Loquere in causa tua, uix cum necesse fuerit. [187^a] Si bis interrogatus fueris habeat caput responsum tuum: in medio magnatum loqui non præsumas, et ubi sunt senes multum non loquere. Cum autem id contingit cum uiro religioso, tracta de sanctitate: cum iniusto de iustitia: cum impio de pietate: cum inhonesto de honestate: cum seruo pigro de operatione, et cætera id genus. Triplicem existimo causam litigij. Rerum proprietas, ubi iste dicit meum, hic suum. Corporum necessitas alia, alia superbia, quoniam inter superbos semper regnant iurgia. Prælatus enim qui non sedulo uigilat super gregem suum, ut prædicta extirpet mala, audiat Greg. super Ezechielem sic dicens: Tot occidimus, quot ad mortem ire quotidie tepidos et tacentes uidemus. Aliqui tamen sunt [187^b] prælati, qui circa multos silentium faciunt, propter serpentinam eorum linguam (de qua modo loquuti utcunque sumus), ne eorum malam uitam redarguant.

The tongue is as slippery as an eel, as piercing as an arrow.

Three main causes of quarrel: (1) *proprietas*, (2) bodily needs, and (3) pride. Superiors sometimes neglect or fear to correct these.

Quicumque conuicio uel maledicto, uel etiam criminis obiectu aliquem læsit, meminerit satisfactione quam-tocius curare quod fecit et ille qui læsus est, sine disceptatione dimittere.

Let those who have offended their Brother in speech make timely amends.

Ista sane ex lite communiter oriri consueuerunt, de qua modo nonnihil diximus, et quia in se mala sunt ut ipsa sequatur satisfactio necessarium est. Vt ergo iuniores pro quibus operam damus intelligant, Satisfactio, secundum Theologos, Est iniu[188^a]riæ illatæ recompensatio secundum æqualitatem iustitiæ. Secundum æqualitatem delicti erit (ut scriptum est)

et plagarum modus. Conuicium autem est maledictum cum contumelia. Obiectus est uerborum oppositio. Obex enim obiectio ostij dicitur, unde Vergilius: Intra se uasti Protheus tegit obice saxi: obijcio oppono. Maledictum est duplex, iustitiæ uidelicet et uindictæ. Iustitiæ ibi: Maledicta terra in opere tuo, Gene. 3. Et ad Abraham: Maledicam maledicentibus tibi. Dominus Deus maledixit homini, ut homo maledicere non præsumeret. Propter quod scriptum est: Mihi uindictam, et ego retribuam. De liuore autem uindictæ dicitur: Nolite maledicere ad Ro. 12. Et. 1. ad Corinth. 6: Maledicti regnum Dei non posside [188^b]bunt. Cum autem talia inter religiosos (quod auertat Deus) uersantur: ubi taciturnitas regularis? Vbi sanctitas religionis? Vbi silentium, ubi religiositas, & pium sæcularibus exemplum? ubi uinculum charitatis? ubi Dei dilectio? ubi pax, ueritas, concordia? ubi prælati qui sedulo habent talia extinguere? Heu, heu, heu, his lamentandum diebus, talis est rex qualis grex: & contra. Et utinam semper contra, religiositas nostris pessimis operibus ad nihilum deuenit, silentium periit: sanctitas ablata est: nulla est modo uisitatio, nec statutorum obseruatio, nec mirum. Fratribus non leguntur, nec a prælatis imperatur ut singuli scribant & apud se habeant, ut felicius implere ualeant. Prælati certe sunt ut canes muti, non ua[189^a]lentes in claustro latrare: incedunt cum regibus & magnatibus in urbibus & palatiis¹: unde non auditur eorum uox in claustro. Quare in die iræ & uindictæ, sanguis fratrum de manu eorum exigetur. De fratris autem læsura scribitur Deuteronomii. 28: Maledictus qui clam percusserit populum suum, & dicet omnis populus, amen. Notandum quoties fratri tuo male persuades, toties occidis. Vnde Augustinus: Verbum seminauit, et occidit. Mirares: Omne animal diligit sibi simile,

In these wretched days of ours, Religion is decayed: 'there is no visitation nowadays: no keeping of the Statutes.'

Lectures are not given to the Brethren nor are they bidden to write. The Superiors are dumb dogs, hangers-on at Courts.

¹ This word is used for any kind of solemn hall.

solus homo in hominem sæuit. Vnde Hugo de S. Victore : Magna uirtus, si non lædas, a quo læsus es. Magna gloria, si cui nocere potuisti, parcas. Bias Prieneus unus e septem sapientibus, interrogatus, quid prudentis opus est ? Re[189^b]spondit : Cum possit, nolle nocere. Itemque quid stulti proprium ? Non posse, et uelle nocere. Cleobolus tertius inter septem dixisse perhibetur : Ignoscas aliis multa, nihil tibi. Vnde Hieronymus ad Riperium presbyterum : Meam iniuriam patienter sustinui, impietatem contra Deum ferre non potui. O quot hodie impietates contra Deum & proximorum honorem sinunt prælati fieri in claustro, & dissimulant : Cum tamen Chrisostomus dicat : Iniurias autem Dei dissimulare impium est. Meminerint ergo satis factioni &c. Esaïæ. 33 : Si reuertimini & quiescatis-salui eritis.

Maxim of Bias the Philosopher.

How much impiety and quarrelling is winked at in our monasteries !

Si autem inuicem se læserint, inuicem sibi debita relaxare debebunt, propter oratio-[190^a]nes uestras, quas utique quanto crebriores habetis, tanto saniores habere debetis. Melior est enim qui quamuis ira sæpe tentatur, tamen impetrare festinat, ut sibi dimittat, cui se fecisse agnoscit iniuriam : quam qui tardius irascitur, et ad ueniam petendam difficilius inclinatur. Qui non uult dimittere fratri, non speret accipere orationis effectum : qui autem nunquam uult petere ueniam, aut non ex animo petit, sine causa est in monasterio, etiam si inde non proijciatur. Proinde uobis a uerbis durioribus parcite, quæ si emis[190^b]sa fuerint, ex ore uestro non pigeat ex ipso ore proferre medicamenta, unde facta sunt uulnera.

Forgiveness of injuries.

Venia secundum Senecam, est debitæ pœnæ remissio, dicitur autem uenia, eo quod optanti euenit. Qui autem non dimittunt fratribus in se peccantibus, meminerint illam Christi parabolam, Matth. 18 : de seruo nequam, nolente misereri conserui sui. Quem merito tradidit dominus tortoribus, donec redderet uniuersum debitum, nosque eadem sic alloquens :

Sic et pater uester cœlestis faciet uobis, si non dimiseritis unusquisque fratri suo ex cordibus uestris. Memoriae pariter accommodent, quomodo indies Deum precca[191^a]mur: Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Nec aliud petit iudex quem rogamus, nisi ut tales simus fratribus nostris, qualem nobis cum exposcimus. Propter quod dicit sapiens Ecclesia: Omnis iniuriæ proximi ne memineris, scilicet ut uindices, et in operibus iniuriæ nihil agas: Luc. 6: Estote misericordes, sicut etc. Si dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet uobis pater uester cœlestis, delicta uestra. Quæris quoties dimittes fratri: Huic quæstioni respondet Dominus Petro: Non dico tibi usque septies, sed usque septuagesies septies: hoc est toties, quoties. Secundum autem Hieronymum, septuagesies septies literaliter exponendo, hoc est, quadringentis nonaginta uicibus: imo ut [191^b] toties dimittas, quoties peccare in te posset. De fratre nolente dimittere dicit Augus. Si inde non proiciatur, hoc est, a societate uestra in sui uerecundiam et aliorum terrorem: sine causa est in monasterio, id est, sine fructu et merito: Imo in perniciosum alijs exemplum. Ideo dicit in textu: non pigeat ex ipso ore proferre medicamenta. Legimus enim sanctum Augustinum sic scripsisse ad sanctum Hieronymum: Obsecro te per mansuetudinem Iesu Christi, si læsi te, ignosce mihi. Et Semei ad Dauid cui maledixerat, prostratus coram eo, dixit: Ne reputes mihi domine mi iniquitatem, neque memineris iniuriarum serui tui in die qua egressus es Domine mi rex de Hierusalem etc. 2. Re. 19. Ad hoc [192^a] etiam incitat Paulus ad Ro. 6. Sicut exhibuistis membra uestra seruire immundiciæ et iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete seruire iustitiæ in sanctificationem. Si fuerit os, lingua, pesue ad ambulandum in malum etc. Huiusmodi modo sint proniores ad ueniam præcandam et satisfaciendum. Quidam Theologus profundissimus

Seventy times seven.

dixit mihi: Credo plures damnatos esse ob irrestitutionem famæ, quam ob quodcunque aliud genus peccati.

Quando autem necessitas disciplinæ in moribus coercendis dicere uos uerba dura compellit: si etiam ipsi modum uos excessisse sentitis, non a uobis exigitur [192^b] ut a uobis subditis ueniam postuletis, ne apud eos quos oportet esse subiectos, dum nimium seruatur, humilitas regendi frangatur autoritas. Sed tamen petenda est uenia ab omnium domino, qui nouit etiam eos, quos plus iusto forte corripitis, quanta beneuolentia diligatis.

Hic Textus intelligitur de Abbate, Priore et Subpriore, quibus incumbit ex officio mores coercere, quia ubi creditur commune bonum lædi, et autoritas minorari, nec fratrem ædificare nullo pa[193^a]cto, est uenia petenda. Vbi autem conscientia stimulet, et crederet fratrem ex hoc magis ædificari, in casu illo perfectionis esset uenia petenda. Petenda autem semper est uenia ab omnium domino, ut dicit textus, in quo sunt rationes sufficientes pro istius intellectu.

Non autem carnalis, sed spiritualis inter uos debet esse dilectio.

Hic uideant prælati qui ædificant templum Domini in sanguinibus prophetas Micheam et Baruch in secundis tertiis et quartis epistolis [sic], et etiam perspiciant reali exemplo quantum mali ex illo nostro seculo contingit: Dum uidelicet abbates et prælati quidem carnali et non spirituali dilectione nepotulos suos, etiam manibus (quod aiunt) pedibusque renitentes, monasteriis intrudunt, ea potissimum ratione moti, quatinus hæreditate ac successione possideant sanctuarium dei: quo fit ut qui sic carnaliter præficiuntur, carnaliter uiuant imposterum, aliosque sic uiuere patiantur. Nam ut poeta ait: A simili mores accipiuntur hero. Assurgis: est aliis

'A certain most profound Theologian has said to me: 'I believe more men have been damned for non-restitution of [stolen] reputations, than for any other sin whatsoever?' [Compare Lord Birkenhead: 'The receiver of stolen reputations is worse than the thief.']

Let there be not carnal but spiritual love among you.

The nepotism of Abbots and Prelates is a great scandal in our day.

They thrust their family fiedgelings into Church benefices, and 'those who are so carnally promoted live carnally for the rest of their lives.'

magis idoneus uel ita idoneus: Quid autem idoneitatem hic uocas me fugit. Ipse sane illum uelut alium idoneum reputo, qui ad multos, & felices dies in timore dei optimi maximi cum humilitate, obedientia et syncera deuotione ætatem infractus & inconcussus egit. Cognitio poetarum & oratorum minime arguit idoneitatem: Ex hoc infero quod periculosum est ualde eligentibus nec[194^a]non & colla submittentibus, eligere seculares de seculo in prælaturam, nisi prius explorati fuerint in religione tales quales modo diximus.

DE OBEDIENTIA AD PRAELATVM, ET HIS
QVAE AD EVM PERTINENT. CAP. XI.

Præposito tanquam patri obediatur.

Obedientia secundum Ioannem Damascenum, est uoluntatis propriæ subiectio libro 4 capitulo 4. Hæc potest esse ad deum et homini propter deum. Obedientia hominis ad deum, est affectio uoluntatis coniunctæ deo secundum beatum Anselmum: Obedientia hominis ad hominem, est debita reuerentia minoris ad maiorem. [194^b] Obedio idem est quod pareo. Et componitur ab ob et audio ad Hæbreos 13: Obedite præpositis uestris. Præpositum intelligimus ut prius, abbatem uel dignitatis priorem. De hoc etiam scribit Hieronymus ad Nepotianum sic: Esto subiectus pontifici tuo et quasi parentem ama. Conformiter dicit Augustinus in regula: Tanquam patri obediatur etc. Obedientia paternalis seu filialis est multum meritoria, ubi seruilis est in merito sat tenuis: De ipsius obedientiæ merito, et inobedientiæ graui damno, plura nobis occurrunt dicere, quam hactenus super totam regulam diximus. Sed quia ipsa materia diffuse in omnibus pene tractatur codicibus: ideo hic leuiter (ne aures legentium offendam) pertranseo. Vndique auditur obe[195^a]dientis uox clamantis. Paratum cor meum deus, paratum cor meum.

Obedience to the
Superior.

I could say more on
this subject than on
all the rest of the
Rule.

Multo magis presbytero, qui omnium uestrum curam gerit.

Intellige in ecclesia cathedrali ubi episcopus præsidet, præsertim ubi est religiosus. Nec alibi ut in famosissimo sancti Andreæ cœnobio, & in Galliis in ecclesia cathedrali Sagiensis dyocesis in Normania: In quibus etiam locis nouicii non admittuntur ad professionem, nisi ab episcopo admissi. Secus de abbatibus dicendum est, nec exemptiones laudandæ sunt unquam: [195^b] Esto multi pro illis laborant. Alexander Cambus Krenalis [*sic*] Abbas dignissimus exemi noluit etsi poterat, sed sub obedientia episcopi uoluit ætatem agere, & probe.

A Bishop claims special obedience if he is also a Religious, as at St. Andrews, and at Sées in Normandy. Many Abbots labour for exemption: but this is evil. Mylne's noble example in refusing exemption.

Vt ergo cuncta ista seruentur, et si quid seruatum minus fuerit non negligenter prætereatur, sed ut emendandum corrigendumque curetur, ad præpositum præcipue pertinebit, ut ad presbyterum cuius est apud uos maior authoritas referat, quod modum uel uires eius [196^a] excedit. Ipse uero qui uobis præest non se existimet potestate dominante, sed charitate seruiente, felicem. Honore coram uobis prælatus sit uobis, timore coram deo substratus sit pedibus uestris. Circa omnes seipsum bonorum operum præbeat exemplum. Corripiat inquietos, consoletur pusillanimes, suscipiat infirmos, patiens sit ad omnes. Disciplinam libens habeat metuens [196^b] imponat, et quamuis utrumque sit necessarium, tamen plus a uobis amari appetat quam timeri, semper cogitans deo se pro uobis redditurum esse rationem. Vnde uos magis obediendo non solum uestri, sed etiam ipsius miseremini, quia inter uos quanto loco superiore, tanto in periculo maiore uersatur. Donet dominus ut obseruetis hæc omnia cum dilectione tanquam spiritualis pulchritudinis amatores, et bono Chri[197^a]sti odore de bona conuersatione fragantes non sicut serui sub lege, sed sicut liberi sub gratia constituti.

St. A. warns again that his statutes must be kept.

In regulæ exordio hæc sunt inquit, quæ ut obseruetis præcipimus; hic autem dicit, ut cuncta ista

seruentur. Et si id contingat quod per negligentiam aliquid prætereatur, ad præpositum uel presbyterum attinebit, ut accurate emendentur. Id autem quod nequit per præpositum fieri, presbytero, id est, seniori ubi præsidet (ut prius diximus) referatur. Esto pater mandauit mandata custodiri, nimis multi inueniuntur negligentes nonnunquam ex desperatione quam ha[197^b]bent ex fratrum emendatione, quidam ex timore plus satis probo, quidam ex pusillanimitate minus idonea etc. Quidam etiam dedignantur circa fratrum culpas secundum suum officium uigilare, sed longe potius de suo dominio in animæ periculo gloriari. Esto regula dicat: Ipse uero qui uobis præest non se existimet potestate dominante, sed charitate seruiente felicem, secundum illud apostoli: Sic uos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores ministeriorum¹ dei, inquit dominus Iesus in prælatorum exemplum: Ego in medio uestrum sum sicut qui ministrat. Scribit et ille supremus Christi uicarius in terris sese uocitans publicitus seruum seruorum dei: Tales regnauerunt, non ex deo iudices ex[198^a]titerunt, quos non cognouit, nec in futuro approbabit, ut Ozæo octauo licet prospicere. Perinde atque boni prælati pariter atque mali honorandi sunt, plus tamen probi. Secundum enim uirtutem solus bonus honorandus est et proprie et directe: etsi omnes solliciti sunt de suo plusquam de dei honore. Vnde Salustius: Gloriam et honorem et imperium bonus et ignauus æque sibi exoptant: si bonus uero innititur huic sit ignauus, quia bonæ artes desunt dolis et fallacijs intendunt.² Dignum tamen uidetur, ut qui scientijs est præditus tradatur honore reuerendus. Probo enim prælato duplex exhibendus est honor, et propter [198^b] uirtutem, et quia super alios (ut ad uirtutes stimulet) constituitur. Prælatus

¹ Here, and later, the printer gives this for *mysteriorum*.

² *Sic*. What Sallust really wrote was: 'sed ille uera uia nititur, huic quia bonæ artes desunt, dolis atque fallacijs contendit.' *Catiline*, II.

Too many Superiors neglect discipline through fear or pusillanimity, or because they care more for their lordliness than their duty. Yet the Pope, adopting Christ's words, deigns to call himself 'servant of the servants of God.'

malus est tantum ratione prælationis honorandus, quia Christi uices gerit, et sane maior honor ei debetur, quam bono subdito, quia bonum publicum præferendum est particulari. Esto sint minus probi mundi gloriam captantes: Gloriam et honorem non debet sequi uirtus, sed ipsa uirtutem. Vnde Horatius: O ciues ciues quærenda pecunia primum est, uirtus post nummos: Quo uersiculo ironice eos arguit, qui præpostere nummis insudant cumulandis, postremo ipsis uirtutibus. Credo tales illius regulæ portiunculam non purius accommodare memoriæ, ubi scriptum est: Timore coram deo substratus sit pedibus uestris [199^a] qui timet deum nihil negligit. Nec eum negligere habes: sane anima tua pro illorum anima erit. Sanguinem enim illorum de manu tua requiret altissimus. Quanto ergo maior es humilia te in omnibus, ducem te constituerunt, noli extolli: Sed memineris illos qui plus in hoc accepere mundo, a mundi auctore grauius iudicari. Cum hæc et alia tecum cogitas inuenies spiritum timoris Domini. Esaia. 25: A timore tuo Domine concepimus spiritum salutis. Eccle. 25. Beatus cui donatum est habere timorem Dei. Et ibidem cap. 40. Timor Domini sicut paradus domini, id est, abundans omnibus bonis, sicut paradus omnibus pomis. Quoties homo propter malum pœnæ sibi timet, is humanus siue mundanus dicitur, quo Petrus [199^b] Christum negauit, quo etiam multi deo adhærent ratione pœnæ futuræ, hic etiam seruilis est, quando autem timor pœnæ et culpæ initialis est. Is autem qui deo adhæret, quia summe bonus, et summe potens est, filialem dicitur habere timorem. Filiorum est patris offensam timere. Ad Roma. 8. Accepistis spiritum adoptionis filiorum Dei, in quo clamamus abba pater. Isto quippe timore prælatus substratus esse debet sub pedibus uestris, quod nec aliud est quam circa omnes seipsum bonorum exemplum præbere: Is autem timor ad hoc inducit, ut boni prælati humilient se sub potenti manu Dei, ut eos exaltet in die uisitationis, quando pro se et

The bad Superior must be honoured as one who stands for Christ.

Many cling to God because of hell-pains: where this consideration comes first, our fear is seruilis.

eorum subditis reddenda ratio stricta erit. Sic etiam timor homines facit, nec a[200^a]liud de prælatis iudicare quam ueros ministros Christi et dispensatores ministeriorum dei. Quare circa omnes bonorum operum seipsos præbeant exemplum. Exemplum est id quod aut sequamur aut uitemus. Exemplar uero quo aliud simile facimus, uel res quæ imitanda nobis proponitur, id autem nobis iter prebuit Christus Iesus, de quo scriptum est. Exemplum enim dedi nobis, ut quemadmodum ego feci et uos faciatis. Secundum enim Aristotelem magis mouent exempla quam uerba. Id etiam dicit Leo papa in quodam sermone: Validiora sunt exempla quam uerba, et plenius opere docetur quam uoce; quibus astipulatur Vmbertus¹ dicens. Longa uia per uerba, breuis autem per exempla. [200^b] Quare pium imprimis prælati habent exemplum præbere, quoniam ut inquit Gregorius libro primo moralium: Cum maiores uoluptati deseruiunt, nimirum minoribus lasciuia frena laxantur. Communiter enim quæ pater facit, hæc et filius imitatur. Minus enim seipsum homo ex seipso considerat, sed dum alterum intendit et sæpicule quod minus est uirtutis discit, quoniam ut Genesis. 8. scribitur: Sensus et cogitatio humani cordis ad malum prona sunt ab adolescentia sua. Fruge ergo subditis præbeant prælati exemplum, quoniam ut testatur Gregorius: Tot mortibus digni sunt quot mala exempla ad subiectos transmittunt. Idem etiam alibi: Non debet hominum habere ducatum, qui nescit homines bene uiuendo præire. [201^a] Nec prælato sufficit occulte bene uiuere, quoniam ut testatur Gregorius super Ezechielem, qui in occulto bene uiuit, sed in alieno profectu minime proficit. Carbo est qui uolumen rectitudinis ex se multis demonstrat, lampas est quia et sibi ardet, et alijs lucet et recte, secundum Euangelium ut scriptum est: Sic luceat lux uestra coram hominibus, ut uideant bona opera

Example is far the best form of teaching.

Nor is it sufficient for the Superior to live well in private only.

Let your light shine before men.

¹ Humbert de Romans, General of the Dominicans [1260 A.D.].

uestra et cætera. Qui bona occulte faciunt, et mala de se opinari permittunt, alios peruerse per exempla male æstimationis occidunt. Cum salubris uini poculum absorbeant, pestiferi ueneni poculum alijs infundunt. In omnibus ergo (ait Paulus) teipsum præbe exemplum bonorum operum in doctrina, in integritate, et grauitate, testante Grego. [201^b] Dum nos quasi licenter lætos aspiciunt subditi ipsi ad illicita resoluuntur. Modestia ergo uestra nota sit omnibus hominibus prouidentes bona, non solum coram Deo, sed etc. Quoniam ut placet Augustino: Omnis qui male uiuit in conspectu eorum quibus præpositus est, quanto in ipso est occidit, quoniam qui imitatur eos morietur. Ne ergo sis de numero illorum, nec etiam peruersorum, qui lautius comedunt, sapidius bibunt, mollius dormiunt, induuntur pulchrius, locuntur licentius, precantur rarius: sed memineris quomodo Moses et Aaron eodem cibo usi sunt, quo populus in deserto etc. Vnde Paulus ad Corinthios: Omnes enim eandem escam spiritualem manducauerunt, et eundem [202^a] potum biberunt. Postremo quoties teipsum bonorum operum præbes exemplum, toties sine murmure uales corripere inquietos, consolari pusillanimes etc. Id genus nec fiant hæc uerbis sed operibus, secundum illud Bernardi: Lingua magniloqua et manus ociosa, doctrina lucida et uita tenebrosa monstruosa res est. Præsertim ubi, penes regulam disciplinam, libens is prælatus haberet Sapientiam et disciplinam, qui abiicit infelix est, sapientiæ 3: Filij tibi sunt, erudi illos a pueritia: Omnes moneat, doceat, corripiat, beneuolentiam impendat, disciplinam exerceat exemplo Domini, qui omnem filium quem recipit castigat et flagellat, [202^b] inquit etenim, quos diligo castigo. Disciplina est religionis magistra et ueræ pietatis, quæ nec ideo increpat aut lædit nec castigat aut noceat,¹ sed mores hominum inflammata custodit, Vnde Gregorius:

Let not the Superior care for good food and drink and bed and raiment, to the neglect of prayer. Moses and Aaron, in the Desert, ate the same food as the rest.

Discipline is the mistress of Religion and of true piety.

¹ Sic: read 'ut lædat . . . ut . . .'?

Miscenda est lenitas cum seueritate, et faciendum quoddam temperamentum, ut nec multa asperitate exasperentur subditi, nec nimia benignitate soluantur. Terra fructuosa est inuentus, quæ si negligatur multas producet spinas. Disciplina omnem corporis statum compositum reddit et animi habitum; ceruicem submittit, ponit supercilia, componit uultum, ligat oculos, cachinationes cohibet, moderatur linguam, frenat gulam, sedat iram, format incessum: Qua in re summopere ei cauendum est, qui quærit prælaturam, [203^a] ne negligat disciplinam Christi, hoc exemplo qui flagello usus est; ad Petri precationem subitanea morte perierunt nonnulli. Vnde Apostolus ad Thimotheum. Argue cum omni imperio, nemo te contemnat, id est ne uenias in contemptum. Nimia enim familiaritas contemptum parit, nec unquam in contemptum uenias, si plus amari appetas quam timeri, maioris humilitatis et probitatis est. Quoties itaque id fiat nulla regendi difficultas erit. Nihil enim amanti difficile, penetrat ut mors dilectio. Timeri habet prælatus non ob rigorem austeritatis, sed timore sanctitatis, probæ uitæ et exempli, quo modo Herodes Ioannem metuebat Marci sexto. Herodes metuebat Ioannem, sciens eum uirum sanctum et iu[203^b]stum, quanto etiam magis a fratribus diligitur, tanto melius in suis sermonibus, admonitionibus et consilijs auditur. Multo etiam magis ac tramite seruato ipsius miserentur, qui quanto loco superiori constituatur, tanto in periculo maiori uersatur. Nec sane minus æquo misereri habent, cum nempe circa eorum custodiam plusquam sui uigilare habent. Quoties enim corpus suum persequitur, potest fugere. Cum autem uestrorum corpora persequuntur minime sine peccato agere ualet: Multo igitur magis ipsius miseremini, qui inter uos quanto loco superiori, tanto maiori periculo semper uersatur. Non ad diem, annum, sed semper. Ergo ipsius misereri obedire et parere dignum et iustum est. Non enim est uoluntas patris, ut eum tanquam Dominum [204^a] timeamus, sed ut Dominum

Christ used the whip; St. Peter's prayers slew more than one person.

Let the Superior be feared not for his austere severity but for his formidable sanctity, as Herod feared John.

diligamus, pariter et obediamus. Hoc in regula manifestatur cum dicitur: Præposito tanquam patri obediatur etc. Eo enim modo filius sapiens (ut sapiens ait) lætificat patrem cœlestem pariter et terrestrem, ut id autem fiat, pater Augustinus precatur dicens: Donet autem Deus, ut obseruetis hæc omnia, tanquam spiritualis pulchritudinis amatores et bono Christi odore etc. non sicut serui sub lege, sed sicut liberi sub gratia constituti. Vbi enim spiritus domini, ibi libertas. Iustis autem non est lex posita, intellige a spiritu seruitutis in timore, sed a spiritu libertatis in suauitate. Ad Ro. 8. Non accepistis spiritum seruitutis iterum in timore sed spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus abba pater. Vbi Dominus pharisæo dixit: Diliges dominum Deum tuum et non dixit timebis [204^b] quia seruitutis est timere; uel sic intellige: Iustis non est lex posita, hoc est, non tanquam inuitis, sed uoluntarie, seu liberaliter data. Ideo Dominus ait. Tollite iugum meum super uos, ac si diceret: Non impono inuitis, sed tollite si uultis, quod in nobis arguit liberum arbitrium contra Luhteranos [*sic*] alibi etiam per Sapientem: Qui potuit transgredi, et non est transgressus, facere malum et non fecit.

Obey your Superior as a Father.

'Christ said "Take my yoke upon you," meaning "I impose it not upon the unwilling, but take it if ye will"; a saying which proves free-will in us, against the Lutherans.'

DE FREQUENTI REGVLAE INSPECTIONE

CAPITVLVM

XII.

[205^a] *Vt autem uos in hoc libello tanquam in speculo possitis inspicere, ne per obliuionem aliquid negligatis, semel in septimana uobis legatur. Et ubi uos inueneritis ea quæ scripta sunt facientes, agite gratias Domino bonorum omnium largitori. Vbi autem sibi quicunque uestrum uidet aliquid deesse, doleat de præterito, caueat de futuro, orans ut et debitum dimittatur, et in tentationem non inducatur. Amen.*

Look at the Rule at least once a week, to note what washing your soul needs.

[205^b] Quotiens enim quis speculum inspicit, et maculam in corpore, uel uestibus deprehendit, toties quamprimum potest abstergit et mundat. Hic autem semel in septimana ad minus regulam inspiciat, pariter et maculas, hoc est, neglecta emendet, abstergat, intentio est patris nostri Augustini, hoc ostendit alibi. Vbi alibi dicit: Rogo te mi frater, præpone animam tuam caligis tuis. Et ubi uos inueneritis ea quæ scripta sunt: Facientes, gratias agite, de singulis bonis operibus gratiarum actiones reddendæ sunt Deo optimo maximo, a quo omne datum optimum, et omne donum perfectum, præsertim de creatione et redemptione: Nec credo aliquid gratius in hac uita acceptabilius ei posse fieri. Vbi au[206^a]tem quicumque uestrum sibi uidet aliquid deesse etce. Hæc est illa uera pœnitentia, de qua scribit Lucas ca. 6. Nisi pœnitentiam egeritis, simul omnes peribitis. Hic nostram regulam pius pater Augustinus, perinde atque Christus Iesus, dominicam præcationem concludit, uidelicet, Et ne nos inducas in temptationem precamur omnes. Amen.

St. A. ends it as Christ ends His prayer: 'Lead us not into temptation.'

Finis Exegesis in Augustini Regulam.

[206^b]

DIVISIO REGVLAE PATRIS nostri Augustini, in tria præcipue partialia

St. A.'s Rule falls into 3 divisions.

AD hoc, ut obseruatores regulæ Augustini, sint in uirtutibus quadrati, et cœlesti ædificio reddentur aptiores, Legislator noster Augustinus uoluit hanc suam regulam in tria præcipue partialia distinguere, siue diuidere.

(1) He emphasizes Love for God and our Neighbour.

Primo enim et principaliter præmisit duo, scilicet Dei mandata generalia cum dixit: Diligatur Deus, deinde proximus, fo. 1 & 18. et consequenter subiunxit

modum obligandi, cum intulit: Hæc igitur sunt, quæ ut obseruetis præcipimus, fo. 13.

Secundo et principaliter propo[207^a]suit sex præcepta specialia, secundum quod in religione sex habentur status: quorum

(2) To this end he gives Six special Precepts to the Brethren. (a) For brotherly concord.

Primus est status congregationis fraternæ: in quo quidem statu, tria ab ipso iubentur. Primo et singulariter iubetur unitas cordium, cum inquit, unanimes habitetis in domo, fo. 17. attendens et animaduertens, sex esse unitatis et concordie turbatiua: contra quæ sex prohibuit. Contra primum, quod diuersitas animorum præcepit, ut unanimes habitemus in domo, fo. 17. Contra secundum turbatiuum, quod est proprietas rerum, præcepit: Ne dicatis uel habeatis proprium, fo. 23. Contra tertium, quod est acceptio personarum, præcepit, ut distribuatur, unicuique sicut cuique opus fuerit, fo. 29. Con[207^b]tra quartum, quod est incommunicatio suorum, præcepit ut qui habebant in sæculo, libenter uelint illud esse commune, fo. 37. Contra quintum, quod est uoluntas nimis habendi, iussit ut qui prius non habebant, non ea quærant in monasterio, quæ nec foris habere poterant, fo. 39. Contra sextum, quod est superbia animi, præcepit, ut ne erigant ceruicem, fo. 48. ca. de humilitate. Secundo et singulariter, iubetur communitas rerum, cum dicit: Non dicatis aliquid proprium, fo. 23. Tertio et singulariter, iubetur concordia actionum cum sequela mutui amoris, ibi: Omnes ergo unanimiter et concorditer uiuite, fo. 68.

Secundus status est pœnitentiæ et deuotionis, cuius status tres sunt partes. Prima et singularis pars est ora[208^a]tio: ideo dicit, orationibus instate, fo. 70. In qua quidem parte tria docet religiosos, circa orationem competentia. Primum docet instantiam in frequentando, ibi: orationibus instate, fo. 70. Secundum docet habere intentionem in cogitando, ibi: psalmis et hymnis cum oratis Deum, fo. 79. Tertium docet habere maturitatem in

(b) For penitence and devotion,

including temperance in chant.

cantando, ibi : Et nolite cantare, fo. 82. Secunda et singularis pars pœnitentiæ est mortificatio, quæ tangitur, ibi : Carnem uestram, circa quam mortificationem, tria præcipiuntur. Primum præceptum pertinet ad potentes, cum præcipit : Carnem uestram domate ieiunijs, fo. 88. Secundum pertinet ad impotentes, dicens : Quando autem aliquis non potest ieiunare, folio. 85. Tertium ad utroslibet pertinet subiungens. [208^b] Cum acceditis ad mensam, fo. 98.

Tertia et singularis pars est opus misericordiæ, ibi : Et si his qui uenerunt ex moribus delicatioribus, fo. 106. Et in hac parte tres prohibet abusiones, quæ circa infirmos possunt occurrere. Prima est circa ægrotantes, ibi : Qui infirmi sunt, si aliter tractentur, fo. 103. Secunda est circa delicatos, ibi : Et si his, qui uenerunt ex moribus delicatioribus, fo. 106. Tertia est circa recreandos, cum subiungit : Sane quemadmodum ægrotantes habent minus accipere, fo. 106.

(c) Decency in dress and behaviour.

Tertius status est excellentiæ et honestatis, quæ quidem etiam in tribus describitur. Primo in habitu, ibi : Non sit notabilis habitus uester, fo. 116. Duo prohibens circa reli[209^a]giosum habitum, uidelicet exteriorem notabilitatem, ibi : non sit notabilis. Et interiorem affectionem, ibi : Nec affectetis uestibus placere, fo. 116. Secundo describitur honestas in societate, cum dicit : quando proceditis, simul ambulate, fo. 124. Tertio describitur etiam honestas in moribus, ibi in incesso, statu et habitu, fo. 124. Iubens disciplinam obseruare in moribus, in tribus scilicet, in genere cum dicit : in incesso, in specie, ibi. Oculi uestri, subiungens rationem et causam, cum dicit : Neque enim quando proceditis, fœminas uidere prohibemini, fo. 128. Describitur etiam in hoc tertio statu inhonestatis correctio, sicut et honestatis descriptio, et circa hanc dat noster Augustinus quatuor mandata. Primum, est circa custo[209^b]diam oculorum et affectionem, ibi :

Quando ergo simul estis in ecclesia, fo. 129. Secundum est circa admonitionem, ibi: Et si hanc de qua loquor, fo. 135. Tertium est circa denunciationem, et hoc dupliciter in genere uidelicet, ibi: Et hoc quod dixi de oculo non figendo, fo. 137. et in specie, ibi: Quicumque autem in tantum progressus fuerit malum, fo. 146. Quartum est circa mala recognita, ibi: Si hoc ultro confitetur parcatur illi, fo. 146.

Quartus status est subiacentium necessitatibus, (d) Due ministration of all necessities of life. ibi: uestes uestras in unum habeatis, fo. 148. Et hic tria agit. Primo et singulariter de indigentia uestium mandans tria, uidelicet de earum custodia et receptione, ibi: uestes uestras, et iterum si uestra tolleratur infirmitas, fo. 157. Consequen[210^a]ter de earum carentia, ibi: Et sicut pascimini ex uno cellario, fo. 149. Subiungens de earum distributione, ibi: Et si fieri potest, ad uos non pertineat, fo. 149. Secundo et singulariter de infirmitate tangens quatuor infirmis necessaria. Primum de balneo, ibi: Lauacrum corporis, fo. 161. Secundum de medicina, ibi: Fiat sine murmure de consilio medicinæ [sic], fo. 161. Tertium de itineratione ibi: Nec eant ad balnea, fo. 168. Quartum de cura, ibi: Egrotantium cura, folio 169. Tertio et singulariter agit, de officialibus mandans eis, ne offendent suos in modo seruiendi [et] distribuendi. Primo mandans celerario et armario dicens: Siue autem qui celerario, siue qui codicibus præponuntur, sine [210^b] murmure seruiant fratribus suis, fo. 173. Secundo uestiario, et alijs procuratoribus mandat dicens: Vestimenta et calciamenta dare non different, fo. 182.

Quintus status est spiritualis fraternitatis, si [sic] (e) Avoidance of quarrel. quæ agit tria et iubet. Primo lites cauere atque terminari, ibi: lites aut nullas habeatis, fo. 183. Secundo iubet turbata reparari, docens: Primo quid sit agendum, ut reparentur turbata, ibi: Quicumque conuicio, fo. 187. Secundo ostendit malorum diuersitatem, ibi: Melior est autem, fo. 190. Tertio proponit exhortationem, ibi: Proinde uobis a uerbis

durioribus parcite, fo. eod. Quarto allegat casum, ibi: Cum autem inuicem se læserint, fo. 189. Tertio præcipit, ut noscatur forma fraternæ charitatis, [211^a] ibi: Non autem carnalis, sed spiritualis debet esse inter uos dilectio, f. 193.

Sextus status est humilis subiectionis, in quo statu mandatur triplex obedientia, quæ tribus potissime debetur. Primo preposito, id est, commisso ab Abbate, uel uices gerentis, ibi: Præposito tanquam patri obediatur, fo. 194. Secundo Abbati, siue prælato religioso in his, quæ a preposito non possunt diffiniri, sed ad Abbatem debent referri, secundum religionem et statuta religionis. Tertio presbytero, id est, summo pontifici episcopo, in his tantum, quæ pertinent ad disciplinam ecclesiasticam, et sacramenta, uel si presbytero, id est, generali ordinis qui uices gerit summi pontificis.

Tertio et principaliter beatus Au[211^b]gustinus subiunxit in regula, tria adiuuamenta singularia, ut sunt. Primo, prælatorum conditiones, de quibus ponit quinque, primo prælati curam, ibi: ut igitur cuncta, fo. 195. Secundo prælati conditionem quo ad charitatem, ibi: Ipse uero, qui uobis præest, fo. 196. Tertio allegat conditionem, quoad honorem, ibi: Honore coram uobis prælatus sit uobis, fo. eodem. Quarto quoad timorem, cum dicit timore coram Deo, fo. eodem. Quinto describit officij eius executionem esse circa tria, uidelicet circa disciplinam, ibi: disciplinam libens habeat, fo. eodem. Circa actionem, ibi: Et quamuis utrunque sit necessarium, fo. eodem. Finaliter circa cogitationem, ibi: Semper cogitans Deo se pro uobis redditurum esse rationem, fo. eodem. Secundo et [212^a] singulariter adiungit omnium orationes cum dicit: Donet autem Dominus, ut obseruetis hæc omnia, fo. eod. Tertio et singulariter subiungit continuas mandatorum commemorationes, dans mandata circa lectionem regulæ, dicens: Vt autem uos in hoc libello, tanquam in speculo, fo. 205. Insuper circa agenda post lectionem, quia

(f) Humble sub-
jection to all
Superiors.

(g) Special Precepts
for Superiors.

regratiandum de bonis, ibi: Vbi autem inueneritis uos ea quæ scripta sunt facientes, agite gratias, fo. eo. Quia pœnitendum de excessibus, ibi: Quicunque uestrum uidet aliquid deesse doleat, fo. eod. Quia orandum pro explendis, ibi: Caucaat de futuro orans ut ei debitum dimittatur, et in tentationem non inducatur, fo. eodem.

Finis diuisionis Regulæ.

[212^b]

CAVSÆ TOTIVS RELIGIONIS RVINÆ.

Nominare tantum uolumus, non explanare (ut iniuriam facere uideamur) causas ruinæ totius religionis. Prima itaque causa est indiscreta susceptio personarum inutilium. Secunda est indebita & negligens primaria institutio nouiciorum susceptorum. Tertia puerorum. Et de proximo, seu e uicino susceptio personarum. Quarta ingredientium suscipientiumque ad ordinem non recta intentio. Quinta studii, & deuotionis omissio. Sexta religiosorum & prælatorum frequens e monasterio euagatio. Septima inutilium personarum & consanguineorum promotio. Octaua, nimia cupiditas & sollicitudo temporalium. Nona, debitæ correctionis omissio & dissimulatio errorum. De[213^a]cima, negligens, & inconsulta uisitatio. Vndecima, malicia horum posteriorum temporum, & dierum malorum. Duodecima, nimia extensio reformationis & capitulorum. Decima tertia, inexperientia & cupiditas prælatorum, qui nec bonas literas attigerunt unquam. Decimaquarta, ministratio census & porcionis cuiilibet contra Deum & regulam, ut prælati a sollicitudine, quam pro fratrum necessariis haberent soluantur, quo licentius mundo (ut alibi dicimus) soluantur. Decimaquinta, amor carnalis consanguineorum, quam prælati habent, quibus per prophetam dicitur: Væ qui ædificatis templum in sanguinibus &c. id genus.

The Causes of Ruin for all monasticism: (1) careless recruiting, (2) lack of training for novices, (3) and for school-boys, (4) no true vocation of postulants, (5) omission of study and devotion, (6) frequent gadding abroad, (7) promotion by nepotism, (8) excessive care of worldly things, (9) lack of due correction, (10) negligent and ill-considered visitation, (11) 'the wickedness of these latter times and of our evil days,' (12) 'too great extension of Reformation and of Chapters,' (13) 'the inexperience and greed of Superiors, who have not even ever risen to good education,' (14) the illegal assignment of individual incomes and portions, (15) 'the carnal love which Superiors bear to their kinsfolk.'

CLAVSTRVM SPIRITVALIS RELIGIONIS

The Ideal Spiritual Monastery. Each person or thing stands for one of the main virtues.

Abbas uel Prior, Christus : Supprior, discretio : Procurator, [218^b] paupertas : Portarius, timor : Vestiarius, humilitas : Regula, charitas : Lector, ueritas : Scola, cœlum : Liber, exempla sanctorum : Sacristia, graciæ excitatio : Campana, temporis obseruatio : Chorus, deuotio : Cantor, Dei laudatio : Horæ, gratiarum actio : Coquina, compunctio : Cocus, fraterna consolatio : Celarium, bonorum memoria : Refectorium, temperantia : Lectus, læta conscientia : Dormitorium, castitas : Cella, cordis serenitas : Lumen, diuina cognitio : Infirmaria, compassio : Receptor hospitem, discursio cogitationum : Locutorium, pura confessio : Hortus, superna contemplatio : Fructus in horto, diuinæ dulcedinis degustatio : Professio, æternæ beatitudinis acquisitio.

What sort of person the true Religious should be.

Verus religiosus debet esse in cho[214^a]ro deuotus, in capitulo discretus, in refectorio sobrius, in omni loco disciplinatus, in uerbis humilis, in uisu castus, in opere fidelis, in moribus grauis, in sermone uerax, in loquela tardus, in omnibus discretus, in aduersis patiens, in prosperis timoratus, in oratione deuotus, in correctione patiens, in substantia pauper, in conscientia diues, in merito humilis, in uirtutibus mansuetus, in laude prudens, in peccatis pœnitens, in malo lætus, in propria consolatione impatiens, In honore contentus, in bono uelox, in proximo largus, in seipsum parcus, in inimicum dulcis, in tentationibus strenuus, in obedientia, sine simulatione subiectus, in paupertate lætus, in Dei amore feruidus, in simplicitate columbina benignus.

τέλος

[214^b]

LVTETIAE, EX OFFI-
CINA CHRISTIANI
WECHEL, ANNO
M.D.XXX. MENSE
IANVARIO.

[AA¹_a]

*Iunioribus confratribus celeberrimorum cœnobiorum
Canbuskenalis Sconensis, & aliorum ordinis sancti
Augustini Frater Robertus Richardinus S.P.D.*

Robert Richardson,
D.D., to his junior
Brethren of Cambus-
kenneth (who ply him
with questions), and
to other Austin
Canons.

DIV a uobis mea est pulsata simplicitas, ne dicam importunis uexata precibus, Fratres dilectissimi, adeo ut tacere nequeam, etiam si quid continue ad pro[AA¹_b]posita respondeam in me non inueniam: Piiis tamen uestris petitionibus & ad canonicæ religionis reparationem synceris affectibus, quæ pene collabitur, non cooperari ac assistere, si quid possem nephas esse iudicarem: Nam ut ait apostolus primæ ad Corynthios 3: Dei enim coadiutores estis, dei agricultura estis, dei ædificatio estis. Et ut uult uenerabilis pater Richardus de sancto Victore: Tria debemus proximis nostris, scilicet nostrum posse in subsidiis, nostrum nosse in consiliis, nostrum uelle in desideriis. Proinde ut idem apostolus ait ad Galathas sexto: Dum tempus habemus operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei. Domesticos fidei uoco, qui de eadem religione [AA²_a] sunt quibus magister noster, Augustinus, in exordio suæ regulæ ait: Propterea estis in unum congregati, ut unanimes habitetis in domo, & sit uobis anima una & cor unum in deo. Itaque balbutientium more uestris petitionibus satisfacere tentabo, propter domini præceptum dicentis 2. Paralipomeno. 9. Capite: Vbicunque quæstio est de lege, de mandatis, de cæremoniis, de iustificationibus, ostendite eis ne peccent in dominum, et ne ueniat ira

In my stammering
fashion, I will strive
to satisfy your
urgent request.

Your charity will make allowance for my insufficiency.

A. May Superiors demand, and novices give, anything for entrance into the monastery? Holy Doctors say *No*; but Superiors may accept money for the novice's food and raiment if the convent's income is otherwise insufficient. Others admit the legality of the nuns' dowry system, so long as the money be given 'not for the grant of spiritual things [*uinea domini*], but in payment of expenses.'

Reformed Canons depose an Abbot if he exacts money for admission.

B. Can a Superior license his subject to succeed to his paternal inheritance? Holy Doctors say *No*; the heritage must go to the convent as a whole.

domini super uos et super fratres uestros. Meam autem imperitiam supportatam habebit uestra charitas, & diuinam implorabit sapientiam, ut dignetur stipulam de thesauris suis in mentem nostram mittere, qui dat omnibus affluentiam & non improperat, ut [AA²_b] possimus nonnulla dubia in lucem, sua gratia producere, & hoc secundum doctores & sanctos patres nostri ordinis, quod ipse præstare dignetur qui est deus benedictus in secula amen. Inprimis a uobis interrogatus an abbates, prælati, uel superiores possint aliquid accipere pro ingressu nouiciorum aduenientium, et nouicii dare. Huic uestræ interrogationi (cum cæteris subsequentibus) non ego, sed sancti doctores in summa sic tenent: Pro ingressu religionis non licet aliquid accipere, nec exigere, siue nouiciis dare quasi precium. Pro uictu uero & uestitu personæ suscipiendæ, licet aliquid accipere, si non sufficiant ad hoc opes monasterii. Nunquam tamen licitum est ex pacto ali[AA³_a]quid dare uel recipere, ut recipiatur quis ad religionem. Tenent tamen nonnulli quod quando monasterium est tenue et multum indigens, habens numerum ordinatum a fundatoribus (ut allegant moniales) non est symoniacum in talibus pacisci, modo non sit pro spiritualibus conferendis sed pro expensis uel compensandis. Pro ingressu tamen religionis nihil debet abbas uel prior exigere. Ne exigens (quod absit) illius extrauagantis domini Urbani papæ quæ incipit: Ne in uinea domini &c. sententiam incurrat. Et secundum ordinationem canonicorum regularium regni Franciæ reformatorum, dignitatem abbatialem abbas, & procuracionem procurator amittat, si eis scientibus ex[AA³_b]actio uenit ad effectum.

Secundo interrogatus, An prælatus licentia potest subditum post professionem emissam succedere in hæreditatem paternam. Tenent doctores sancti, quod non: Cum se omnibus quæ mundi sunt denudauerit, ac etiam renunciauerit, ut Christi

efficeretur discipulus, quod dixit Lucæ decimoquarto : Nisi quis renunciauerit omnibus quæ possidet &c. Quicquid enim ex hæreditate parentum successionis esse[t], non ipse qui religionem professus est, sed ipsa religio & communitas consequi debet. Male igitur agunt abbates facultatem dando suis religiosis, quia eis gladios innectunt, & sibi ipsis perditionem : Habet enim prælatus potestatem dispensandi in his quæ non [AA⁴_a] sunt contra regulam & professionem in ædificationem, sed non dispensandi, alienandi, siue dilapidandi in destructionem. An superior possit cum religioso de proprietatis uinculo dispensare. Innocentius ad hoc sic respondet : Non existimet abbas quod super habenda proprietate possit cum aliquo dispensare, cum etiam summus pontifex hoc non possit.¹ Et si abbas proprium sibi uindicauerit, regulam uiolat, & se æterno incendio præparat. Nec aliquatenus ueniunt excusandi, qui pecunias, siue certas pecuniæ cottas² habent, & recipiunt ratione officii, uel uestimentorum, missarum, hortorum, granorum & granarum,³ bullarum. Cum modus ille pecuniariæ permissionis et traditionis animarum sit præcipitatio et multorum [AA⁴_b] malorum illatius, proprietariorum effectius, sanctorum patrum regulis & intentioni contrarius, professioni regulari dissonus : A patribus reprobatus, irrationabiliter introductus, & mala conscientia tollerandus. Interro. An ualeant nonnullæ excusationes quorundam nostri ordinis ad eorum defensionem qui allegant octo sequentia. Primo consuetudinem antiquitatis : Responso huic obiectioni facile obuiat regula iuris dicens : Quod possessor malæ fidei nullo tempore præscribit & abusus potius est quam usus, corruptela magis quam

C. Can a Superior grant dispensation for *proprias*? Innocent III has here given an emphatic No.

The excuse that conventual officials need each an income of his own has sent many souls to perdition.

The eight ordinary excuses (e.g. that the thing is now legitimated by custom) are all hollow.

¹ *Decretales Gregorii*, lib. III. tit. xxxv. c. 6. This is a more emphatic re-statement of Alexander III's prohibition at the Third Ecumenical Council of the Lateran (*ibid.* c. 2).

² *I.e.* quota.

³ *Sic*: perhaps we should read *grauarum* (groves), or *granearum* (granaries). The next word may refer to notarial perquisites in connexion with papal bulls.

consuetudo, aggrauans magis quam excusans irrationabilis pro obuians canonicis institutis.¹ Secundo [AA⁵_a]do procuracionem communitatis, responsio liquet: quod abusio sit nominis, dum enim singuli propria curant, communitati non procurant, et dum communem procuratorem non habent contra regulam quæ commune uestiarium iubet &² contra paupertatis uotum, quod nihil proprii sinit agunt. Tertio dispensationem superioris. Responsio: Ita enim annexa est canonicali professioni abdicatio proprietatis, ut nullius in eam cadat dispensatio potestatis nec quidem summi pontificis. Et quisquis contrarium putat errat, quisquis aliter sapit decipit. Potest nihilominus interdum abbas rationabili de causa dispensare rerum usum, sed non proprium: quæ dispensatio ita est modificanda ut nunquam gene[AA⁵_b]laris sit quoad loca, tempora, & personas. Quarto traditionem clauis. Responsio: Illa enim illusoria & fictitia, aut commentitia res est, traditio illa clauis: non enim illuditur sapientia dei, cuius oculi sole sunt clariores; traditur clauis rerum & seruatur affectus possessionum. Vicium enim est in uoluntate & non in clauis retentione, qui tamen clauis tradunt norunt prælatos nunquam uelle eas retinere, & sic inter eos est mutuus consensus proprietatis rerum. Quinto promptitudinem resignationis. Responsio: Hæc promptitudo uerbotenus sola est, non in excusatione operis, si enim prælatus repeteret & acceptaret sicut debe[AA⁶_a]ret, exploratum haberent qua animi sententia subditi id agerent. Sexto prouisionem amicorum & incumbentis necessitatis. Responsio: Nulla prorsus necessitas est quoniam regula necessaria administrari iubet, non pecunias elargiri, nisi itinerantibus, ut expensas

True, the Abbot may occasionally permit the *use* (as apart from *possession*) of property.

But the ceremony of handing one's private keys to the Abbot is a farce by which God is not deceived.

¹ The text seems plainly corrupt, though the general sense is clear. Tentatively I should read *possessio* for *possessor*; transfer the printer's commas to the places where they stand here; and, finally, trust to the intention of the last line rather than to its grammar.

² Change this & of the Printer into &c, and add a comma?

suas discrete faciant secundum facultatem licite acceptam ab abbate. O igitur quantum uenenum in permissione pecuniarii usus effusum & admissum est in sacra religione. Pecunia malignitatis est & limosæ naturæ, quæ cor segregat a deo & finem corrumpit religionis sacræ. Septimo, allegantes commodum ecclesiæ & communitatis, quid ultra [AA⁶_b] respondendum ratio nullatenus est, hoc uerum & prorsus indignum, tam[en] etsi uerum foret nullo modo propter temporale commodum frangendum esset uotum: Nec propter parua etiam lucra rerum præferenda forent cætera multa damna animarum. Octauo allegantes timoremurbationis quid[?] Responsio: Timent prælati ubi non est timendum, sed potius aliquid magnum pro exterminatione tanti criminis esset audendum, insaniant & furiant licet subditi religiosi, cogendi tamen essent uel saltem inducendi: Sed quia magis homines prælati timent quam deum, omnis res uadit in antiquam sylvam. Timent prælati subditos corrigere & ad obseruantiam [BB¹_b] inducere, propter rationes sequentes. Prima est propter eorum proprium commodum, ampliari uolentes diuitias pariter & honores. Secunda ut minus mali reputantur si alii male uiuunt, de mala uita aliorum gloriantes. Tertia ne de suis uitiis culpentur, aut de officiis deponantur, si non ita uixerint, sicut et alios uiuere uelint. Quarta propter inertiam et pigritiam, et quietem uidentes pastorale officium minime exerceri posse, sine magnis curis & laboribus uigiliisque multis & prælatorum exemplo. Ista autem sunt remedia contra uicium proprietatis. Primum remedium est sedulæ consideratio enormitatis & grauitatis uicii huius proprietatis, ut sic possitis in horrorem tanti facinoris pertingere, quia multi ex ignoran[BB¹_b]tia criminis sunt proprietarii, qui si enormitatem agnoscerent proprietarii non essent. Secundum est liberalis & bona prouisio a prælatis omnium necessariorum, ut distribuatur unicuique

The growth of *proprietatis* has poisoned Religion.

Superiors fear the fury of their Brethren if a serious move were made against *proprietatis*; and so things go on in the old rut.

Remedies against *proprietatis*. (1) The constant contemplation of its grievous enormity.

(2) That Superiors should distribute liberally enough to remove temptation.

(3) That Brethren should trust God's Providence,

(4) and despise worldliness and earthly things.

(5) That fear of Canon Law should be instilled into them.

(6) That Superiors should give neither too little nor too much.

There is no more dangerous monastic fault than *proprietas*, 'a fault which admits of no excuse, since it is forbidden by God's law, condemned in Canon Law, denied by the Rules of Saints [Augustine, Benedict, etc.], and contradicted by reason and by the object of our Profession.'

sicut opus fuerit sine personarum acceptione, quia malunt aliqui habere aliqua cum peccato quam stare sub indigentia rerum, non dicendo¹ cum Psalmista: Ego uero egenus et pauper sum. Tertium est magna confidentia de diuina prouisione, quia interdum occasio proprietatis uenit ex diffidentia diuinæ prouisionis. Aliqui enim semper timent egere, contra quos Apostolus: Sine auaritia præsentibus contenti, ipsi enim cura est de nobis. Quartum est contemptus carnalitatis et terrenorum, quia aliquibus et nonnullis occasionem proprietatis cruor carnalitatis et curiositatis dedit, qui scilicet necessarii [BB²_n] non sunt contenti, contra quos clamat apostolus: Curam carnis ne feceritis in desideriis. Quintum est timor pœnarum et censurarum canonis, ut scilicet prælati subiectos semper commoneant, et nisi se emendent censuras memoratas intentent, ut quos timor Dei a malo non reuocat, censura saltem compescat. Sextum est ne prælati aliquem subditis proprietatis occasionem præbeant, uel necessaria subtrahendo, uel etiam superflua admittendo: & summe caueant, ne subditis necessaria in pecuniis concedant. Ecce fratres charissimi quæ pro fraterna charitate & zelo religionis aggregauimus sub breuitate de uicio proprietatis quo nihil periculosius in personis sacræ religionis professis, cui uicio nullus patet excusationis locus, cum & lex diuina [BB²_b] prohibeat, ius canonicum interdicit et sanctorum regulæ contrarium proclamant, contradicatque ratio et finis professionis.

¹ Medieval Latin frequently uses the gerundive for the participle.

ALPHABETVM RELI-

giosorum, a uenerabili Thoma Can-
pis ordinis sancti Augustini.¹

Ama nesciri et pro nihilo reputari, hoc omnium tibi salubrius est et utilius, si uis ad uitam ingredi, quam a multis hominibus laudari.

Beneuolus esto omnibus, non solum bonis, sed etiam malis et nulli onerosus.

Custodi cor tuum ab euagatione. Os tuum ab ociosa locutione. Et cæteros sensus tuos sub rigore disciplinæ.

[BB³_a] Dilige silentium et solitudinem, et inuenies quietem magnam, et conscientiam bonam. Vbi enim multitudo ibi frequenter est strepitus et magna distractio cordis.

Elige paupertatem et simplicitatem, et in paucis esto contentus, et non facile murmurabis.

Fuge quantum potes homines et seculi rumores, quia non potes satis esse deo et hominibus; æternis et transitorijs.

Gratias age semper Deo corde et ore, qualitercunque tibi succedit, in grauamine et dolore. Nam deus omnia dispensat prouide in mundo, uero et recto iudicio ab æterno.

Humilia te in omnibus et sub omnibus, et mereberis gratiam ab omnibus. Eris quoque Deo acceptus et ho[BB³_b]minibus dilectus, et diabolus fugiet a te citius propter humilitatis uirtutem sibi ualde contrariam.

In omni opere bono habeas intentionem puram ad placendum Deo, qui inspector est cordis et diligit iustos et puros.

Charissimos existima amicos et patronos qui te

Alphabet of the Religious, from the writings of Thomas à Kempis.

¹ This 'alphabet' consists of passages from the *Imitatio*, made into a mosaic. Under *A*, for instance, the first words come from bk. i. ch. ii. § 3; the rest, from other parts of the book. Moreover, Richardinus changes them freely: cf. *O*, where the original has 'Omne tempus utiliter *expendebant* [Apostoli],' bk. i. ch. xviii. § 3.

premunt et uituperant, Si enim recte sapis et consideras lucrum quem inde acquires. Nam prosunt tibi in bono quicunque obsunt in malo.

Labore et dolore cum gemitu et fletu acquiritur regnum, et honoribus acquisitis perditur paradisis.

Magnum donum Dei est pauperem esse in mundo propter Christum, et infimum libenter tenere locum. Magna superbia est altum petere gra[BB⁴_a]dum. Ad alta semper diabolus suadet, honores ambire: fugere despectionem, ut cadat ascensor eius retrorsum cum ad breue tempus dominatus fuerit pauperum. Minima dona existima magna, et eris dignus accipere maiora.

Neminem spernas, nulli noceas. Afflicto omni condoleas, ægeno subuenias, et nunquam te extollas.

Omne tempus in Deo expendas. Nihil enim præciosius tempore in quo promereri potes regnum Dei in perpetuum. Omnibus quoque te amabilem, benignum, et affabilem sine dissolutione exhibeas. Omnia bona ad laudem Dei referas, et sine consilio et deliberatione nihil facias.

[BB⁴_b] Primum, semper disquire in opere tuo utrum deo placeat an displiceat, nec timore nec amore age contra conscientiam tuam. In dubijs ad scripturam sanctam et obedientiam prælati tui recurre, nec tibi ipsi nimis confide. Prius disce tacere quam loqui. Potiusque uerbis instrui quam docere. Tutius est enim uelle latere quam apparere.

Quæcunque ad te non pertinent de illis ne iudices, nec te illis intromittas, ut pacem semper habeas. Qui communia sectatur et singularia uitat, magis diligetur et citius ad bonum finem perueniet. Qui tempestiue facit quod debet, is postea lætior erit.

Reuertere cito ad interiora cordis tui et claude ostia oris tui, ne uaga[CC¹_a]ri incipias per uaria desideria mundi, consilio diaboli. Nocent enim multa audita, tentant pulchra uisa, turbant illicita uituperia. Recede ergo ab iracundo, indocto, dissoluto. Et mane in silentio cum deo.

Sobrius esto in uictu, modestus in uestitu, prouidus in uerbis, honestus in moribus, maturus in consilio, fortis in aduersis, humilis in prosperis, gratus pro beneficijs, hylaris in despectibus, patiens in doloribus, discretus in omnibus agendis.

Time Deum offendere etiam in minimis negligentijs et defectibus. Noli præsumere in bonis, nec desperare in aduersis. Timor Dei facit recedere a peccato et sollicitat in bono opere, ut bonum bene fiat. Totum Deo committe et quod tibi est graue fiet cito [CC¹_b] portabile: Pax tua sit in pacientia multa. Leuis est omnis tribulatio pro uita æterna.

Vende omnia commoda tua, et dabit tibi meliora, adueniente gratia, in una hora. Nemo liberior eo qui se et sua omnia Deo dedit, et Christum amando emit, qui mundum in cruce redemit.

Christus¹ sit uita tua, lectio tua, meditatio tua, locutio tua, ipse sit desiderium tuum, tota spes tua et merces tua. Si aliud quæris quam pure Deum, damnum patieris, laborabis et requiem non inuenies.

Hymnos et psalmos deo canere opus est omnium clericorum. Quibus congaudent chori angelorum. Laudantes Deum iugiter in regno cœlorum. Hymnos dulces Deo canit, [CC²_a] qui in tribulatione sua Deum semper laudat. Initium et finis omnis boni religiosi, est Deum corde amare, ore laudare, et fratrem suum exemplo ædificare, ut possit cum Christo securus ad æternam gloriam peruenire.

Volentibus igitur proficere, duo sunt uobis necessaria.

Primum est ut declinet quis a malo & consequenter faciat bonum, sed uobis proficere adhuc uolentibus obstaculo esse solent & impedimento duodecim sequentia, ideo tam parum in religione proficitis.

Twelve obstacles to progress in Religion.

¹ The printer has spoiled the alphabet here. The MS. must have begun this paragraph with *Xtus* and the next with *Ymnos*, a common medieval spelling.

(1) Chronic evil custom.

Primum obstaculum est inolita longa mali consuetudo, qua iam secularis uita quasi uersa est in naturam, consuetudo enim est quasi alia natura.

(2) Laxity in monastic discipline.

Quisquis ergo uolet proficere, [CC²_b] bellum forte indicat male assuetæ consuetudini. Secundum obstaculum est nimia laxitas monasterii, quia ubi quisque secundum uoluntatem suam, & libertatem uiuere permittitur sæculares mores non deponuntur, nec ibi proficitur: Strenuus enim magister bonum causat discipulum, & dat profectum: & ubi disciplinæ rigor, ibi & religionis uigor est. Tertium obstaculum est defectus doctrinæ et institutionis: Lex etenim Domini immaculata est, conuertens animas, cuius ignita eloquia, sunt cordis liquefactiua. Et ex defectu institutionis prouenit defectus et profectus [*sic*] religionis. Quartum est defectus boni exempli, longum siquidem iter est (teste Seneca) per præcepta, sed breue et efficax per exempla: [CC³_a] Exemplum enim bonum se habet, ut forma exemplaris, ualde monens.

(3) Lack of learning and training.

(4) Want of good example.

Quintum est uelle tepens et remissa uoluntas, uult enim unusquisque bonum, sed sine conatu laboris. Qui autem uerum ac feruens desyderium proficiendi haberet, quotidie se emendaret: prouenit autem defectus desyderij huius, ex præsumptione perfectionis et probitatis propriæ: ut cum reputat se homo esse, cum nihil sit in ueritate: contra quos Augustinus: Oportet tibi displicere quod es, si uis proficere ad id quod non es. Sextum retractiuum a profectu est horror difficultatis, quo ardua aggredi ueremur: et ideo cum in infimis iacemus et torpemus, qui potissimum per discretum et assiduam intelligatur usum.¹ Septimum est diffidentia diuini auxiliij, quo contra firmiter tenendum, quod sicut gratia Dei nunquam defuit incipientibus, ita et aderit copiosus proficere uolentibus. Octauum, est nimia effusio animi, circa exteriora et mundana, Genesis. 49.

(5) Lukewarmness and slackness of will, resting upon self-satisfaction.

(6) Horror of the real difficulties.

(7) Distrust in God's help.

(8) Worldly interests.

¹ Some words seem to have dropped out after *torpemus*, but the general sense is plain.

Effusus es, non crescas, oportet proficere uolentem, consistere secum. Nonum, est defectus sapientiæ et discretionis : Discretio enim mater est uirtutum et sola uirtus principalis, quæ omnium uirtutum radix, custos, et consummatio extat, et omnibus ordinem ponit : tolle hanc, et uirtus uicium erit : hinc indiscretio est summe cauenda, per quam plures pridem feruidi post redduntur inutiles et moniaci.¹ Decimum, est mobilitas qua homo iam uult unum, postmodum aliud, et ideo in nullo proficit ; nequiequam [CC⁴_a] multas ingreditur uias, errans itineris non habet finem. Vndecimum, est nimia loquacitas iuxta illud Iob : Nunquam uerbosus iustificabitur, et Gregorius : Quisquis multiloquio deseruit, rectitudinem iustitiæ tenere non potest. Psal. Vir linguosus dirigitur in terra. Duodecimum, est incuria minimorum, qui enim minima negligit, paulatim defluet. Hieronymus : Mens Deo dicata sic debet cauere minora, quomodo maiora, quia uenialia multiplicata grauant.

(9) Lack of wisdom and discretion.

(10) Infirmity of purpose.

(11) Excessive loquacity.

(12) Carelessness of small faults.

Declinantes autem a malo, per considerationem obstaculorum supradictorum sex sunt uobis instrumenta et inductiua ad faciendum bonum. Primum acquirendæ salutis instrumentum, est silentij obseruatio de quo Iacobi primo : Si quis pu-[CC⁴_b]tet se religiosum non refrenans linguam etc. Ad cuius obseruantiam plura nos inducere possunt. Primum inductiuum est exemplaris informatio Domini Iesu et Mariæ quæ septies tantum et non nisi cum quattuor personis locutam fuisse [refertur], ac sanctorum patrum, quibus summum erat studium silere. Secundum est naturalis inclinatio qua homo pronior sit ad audiendum quam ad loquendum, habens unum os et duas aures. Tertium est consideratio utilitatis silentij et plurima bona adducit.

These causes of decay we must meet in six ways. (1) Keep the rule of silence. Of the B.V.M. we have only seven words reported, and with only four persons. Nature herself suggests this : she gives us two ears and only one mouth.

Primo, innumera mala secludit et præcauet. Secundo mentis puritatem seruat. Tertio, hominem fortificat, Esaïæ tertio : In spe et silentio erit forti-

¹ Sic, apparently for *demoniaci*, possessed by a demon ; author or printer seems to have been hypnotized by *maniacus*.

tudo uestra.¹ Quarto, claustrum pacificat quia qui taciturnus fuerit [DD¹_a] requiem possidebit. Quinto intellectum illuminat et hominem decorat. Sexto ad diuinum eloquium audiendum præparat. Septimo ad deuotionem leuat religionem. Octauo spiritale [sic] gaudium infundit. Nono æternum gaudium meretur, iuxta illud Psalmi: Lætati sunt quia siluerunt. Secundum est sensuum exteriorum, et interiorum refrenatio, per hos enim animæ ciuitas expugnatur, et mors per fenestras has ascendit. Trenorum 2: Oculus meus deprædatus est animam meam: sunt enim oculi, principes ad nocendum in sensibus. Ideo Iob fœdus pepigerat cum oculis suis, ut ne quidem cogitaret de uirgine: Quare etiam natura tot opperimenta oculis circumdedit, ut septem ad minus tunicellis, quasi totidem ostijs oculos sollicitis-[DD¹_b]sime clausit. Oculi enim male custoditi efficiunt mala innumerabilia. Possemus pariformiter de cæteris sensibus obseruandis ponere inductiua, sed uitantes prolixitatem commonemus, quod non minori diligentia castigandus est auditus, ne audiat allicentia ad malum. Ecclesias. 29: Sæpe aures tuas spinis etc. A tactu quoque impudico siue inhonesto, sicut ab igne infernali et mortifero resiliamus. Sat sit de præcipuis his sensibus dixisse; in reliquis custoditi simus. Tertium et quidem præcipuum salutaris profectus instrumentum, est disciplinatio morum, quæ quam necessaria decens et utilis sit religioso ad plenum a uenerabili Hugone de sancto Victore De Disciplina Claustralium est deductum. Verum, ne rei tam utili et imprimis [DD²_a] necessariæ ex hoc collectorio desimus, sex ad disciplinæ obseruantiam inductiua nostris iuuenibus relinquimus. Primum itaque est frequens commonitio scripturarum ut est illud: Apprehendite disciplinam, et illud, Bonitatem et disciplinam. Secundum inductiuum est decentia

(2) Guard your senses;

especially your eyes: Nature has enveloped them in at least seven membranes.

(3) Discipline your manners.

¹ For this natural application of the Vulgate version to monastic life, see my *Five Centuries of Religion*, I. 80. The A.V. has, of course, 'In quietness and in confidence shall be your strength.' (xxx. 15.)

disciplinæ per quam brutalem similitudinem exiit, et quodammodo reducit ad innocentiae statum, quia corpus humanum cum sit inhabitatio in qua deus habitat cum spiritu rationali decet illud esse ornatum et per disciplinam decoratum. Psal. Domine dilexi decorem domus tuæ. Tertium est utilitas et expeditia disciplinæ. Tollit mala multa et facit bona plura. Est enim secundum Hugonem de sancto Victore compes cupiditatis, malorum desideriorum carcer, frenum lasciuiae, elatio[DD²_b]nis iugum, uinculum iracundiæ: quæ domat intemperantiam, leuitatem ligat, et omnes inordinatos motus mentis, et illicitos appetitus suffocat. Quartum est quod defectus disciplinæ ualde indecens est religioso, quia ubi non est disciplinæ clausura, ibi non est uirtutum permanentia, et est religiosus sine disciplina sicut animal excoriatum, quod a muscis sanguinem sugentibus molestatur et turpe est aspectu. Confundetur quoque religiosus sine disciplina, quemadmodum confusus fuit in nuptijs homo non habens uestem nuptialem. Quintum inductiuum est, quod defectus disciplinæ ualde plurima generat scandala proximorum: quia undique indisciplinata uita alios corrumpens, bonitatis suæ pal[m]am alijs iudicans. [DD³_a] Ecclesia. 16: Amictus corporis et risus dentium denunciant de illo. Sextum ad disciplinæ amorem inductiuum est, quia doctissimi et sanctissimi ad illius obseruantiam tantopere suadent, eo quod usus disciplinæ ad uirtutem animum dirigit, uirtus autem ad beatitudinem perducit: ideo Augustinus in regula: In incessu, statu, habitu, etc. nihil fiat. Quartum salutis instrumentum est consideratio agendorum, qui enim perficere uoluerit omnia, et singula opera sua, quadruplici consideratione præuenire debet: ut scilicet consideret primo quid debeat agere: secundo quid debef[a]t eum inducere: tertio si liceat, deceat et expediat id perficere: quarto quomodo opus ipsum debeat peragere. Et intentionem suam ex consideratione [DD³_b] formare, ne secundum Bonauenturam incautus

A Religious without discipline is like a flayed beast, foul to look upon and sucked by flies.

(4) Reflect seriously upon your actions.

in plura pericula incidat et mirabili et multa dulcedine careat. Consideratio enim secundum Bernardum mentem consilio pacificat, regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, uitam honestat et ornat: Diuinarum pariterque et humanarum scientiam confert, mater et origo omnium existens uirtutum: sed pro dolor multi quotidie laboribus, uigilijs, ieiunijs orationibus intersunt et fatigantur: atque omnia quæ ordinis sunt ex quadam consuetudine efficiunt, nec aliqua dulcedine afficiuntur, imo ieiuni ac uacui remanent ac recedunt. Et hoc non aliam ob causam nisi quia cor suum dirigere nesciunt, et propter quid omnia fiunt non considerant, nec aduertunt. Sit itaque reli[DD⁴_a]giosus quisque in omnibus consideratiuus, ne impropereetur illud a domino Lucae 9. Quia si cognouisses et tu. Quintum est meminisse fini[s], quare uenit ad religionem ut fini[s] propter quam uenit appropinquare studeat, iuxta illud Bernardi, 'Ad quid uenisti frater?' meditare; quia religiosus uenit ut miles sub uexillo strenue militet et in prælijs eius se iugiter exerceat.¹ Secundo ut amicus dei sit cui nota fecit quæcunque audiuit a patre et ei datum est nosse mysterium regni dei. Tertio ut homo qui uendidit omnia etc. Ut emat agrum in quo thesaurus est absconditus. Quarto ille est cui dictum est: Veni sequere et habebis thesaurum in cælo. Quinto ille est qui [DD⁴_b] lumbis præcinctis lucernam defert, ut de numero sit prudentium cum lampade oleum in uasis habente. Sexto ille est ut uas electionis, uerus et delectabilis thalamus existat sponsi, sacrarium spiritus sancti, templum sanctum totius trinitatis. Septimo ille est qui in uia de torrente bibit, ut confortatus caput exaltet. Octauo ille est qui aquas duplices haurit de faucibus saluatoris, contritionis et laudis, ut sit martir dei: et si

Alas! nowadays many labour, watch, pray, and follow the monastic routine without spiritual profit.

(5) Remember thy last end.

Religious life is a true warfare.

¹ The reference here is to St. Bernard's constant self-examination: 'To what end art thou come [into this monastery]? To be crucified with Christ.' The text is in Migne, *P.L.* vol. 185, col. 479. See my *Five Centuries of Religion*, vol. 1. p. 288.

RELIGIOSORVM.

giosus quisque in omnibus confide-
ratiua, et impropereatur illud à do-
mino Lucæ 9. Quia si cognouisses
et tu. Quintum est meminisse
fini, quare uenit ad religionem ut fi-
ni propter quam uenit appropi quas
re studeat, nuxta illud Bernardi. Ad
quid uenisti frater meditare, quia re-
ligiosus uenit ut miles sub uexillo
strennue militet et in prelijs eius
se iugiter exerceat. Secundo ut a-
micus dei sit cui nota fecit quæcun-
que audiuit à patre et ei datum est
nosce mysterium regni dei. Tera-
tio ut homo qui uenditit omnia
et c. Et emat agrum in quo the-
saurus est absconditus. Quarto ille
est cui dictum est: ueni sequere et habe-
bis thesaurum in celo. Quinto ille est q

non igne læsus, tamen quotidiana corporis afflictione coronandus. Nono ille est qui sedebit super sedes duodecim iudicaturus orbem. Pudeat igitur torpescere et in tantæ dignitatis gloriam segniciei maculam ponere.

(6) Approach God confidently in prayer.

Sextum et ultimum instrumentum salutis est, ut fidenter ad orationis [DD⁵_a] auxilium recurrat quis: Qui enim uolet in omnibus præcedentibus proficere, debet post factam considerationem et intentionem ad orationis se studium diuertere, orans ut possit digne opus peragere, et inde deo placere. Paralipo. 20. Cum ignoramus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros ad te dirigamus et leuemus, scilicet per orationem et deuotionem, circa quam assignari possunt tres gradus et partes orationem deuotam et rectam facientes. Prima pars potest esse captatio beneuolentiæ, siue exhibitio latriæ. Secunda narratio miseræ siue deploratio iniusticiæ. Tertia imploratio diuinæ misericordiæ, de quibus intuentibus licet uidere. Ideo noster Augustinus per oratio[DD⁵_b]nem finem imponit regulæ sic concludens: Donet dominus ut obseruetis hæc omnia. Ideo quod ipse præstare dignetur qui est benedictus in secula. Amen.

[DD⁶_a]

SEQV-

VNTUR ORATIONES

Thanksgivings and Prayers for each day of the week, against the Seven Deadly Sins.

de actibus Christi secundum ferias¹ distinctis, cum gratiarum actione pro beneficijs perceptis atque septuplici per quinas obsecrationes petitione.

Oratio pro feria secunda de Iesu eternitate et antecedentibus eius ortum et mundi ingressum cum gratiarum actione de beneficijs Creationis.

¹ *I.e.* days of the week. Thus *feria secunda* is Monday, *f. sexta* Friday, etc.

O IVDEX equissime et iustissime domine mi Iesu MONDAY. Preamble (Annunciation, etc.).
 Christe a patre æternaliter genite et eius unigenite.
 Creator uniuersorum rectorque cunctorum cum eodem
 [DD⁶_b] simillime : superborum angelorum a cælo et
 Adæ a paradiso eictor potentissime. A patriarchis
 prophetisque longo tempore desiderate et acclamate.
 Virginis Mariæ matris tuæ elector præuisorque glorio-
 sissime. Gabrielis archangeli ad eandem uirginem
 director excellentissime. Eiusdem uirginis ad uisita-
 tionem Elizabeth inspirator quam dulcissime, et
 Ioseph dubitantis per angelum confirmator benignis-
 sime. Te adoro, laudo, glorifico et benedico, tibi que Thanksgiving.
 gratias immensas refero, et humiliter ago pro beneficijs
 Creationis et singulariter pro mea prædestinatione
 atque tempore tibi placito creatione : Decenti cor-
 poris mei qualitate et membrorum omnium integri-
 tate. Sexus uirilis quo tibi aptior minister fierem
 [EE¹_a] decoratione animæ ad tui creatæ similitudinem
 immortalitate. Angelica custodia tuitione et deputa-
 tione. Vniuersorum in meam utilitatem ordinatione.
 Piorum parentum de me solitudine. Et aliorum
 innumerabilium beneficiorum distributione. Pro
 quibus talibus et tantis dignas referre gratias non
 possum nec ualeo.

Ego qui uicijs plenus omni uirtute destitutus, reus
 et uinctus uitio superbæ, iactantiæ, hypocrisis, con-
 temptus, inobedientiæ, præsumptionis, et pertinaciæ,
 alijsque quam plurimis (ut nosti) infirmitatibus,
 tribulationibus, et tentationibus agrauatus, et quasi
 semiuiuus derelictus. Affectu timoroso obsecro per hanc
 orationis a te institutæ particulam, [EE¹_b] ‘ Libera
 nos a malo ’ cum affluentia desiderij. Nec non per
 effusionem sanguinis sacrosancti capitis tui. Sed et
 per efficaciam huius uerbi tui in cruce prolati, ‘ Hodie
 mecum eris in paradiso ’ cum confidentia spei. Atque
 per merita et preces beatissimæ uirginis Mariæ, sancti
 N.¹ Et sanctorum angelorum atque archangelorum

¹ Here, no doubt, comes the name of the particular patron saint.

Petition for self,
against Pride,

and for others.

tuorum cum interuenientia patrociniij. Supplex peto integram contra dictum superbix uitium uictoriam. Efficaciam sacramenti baptismi. Theologalem uirtutem fidei, donum sancti timoris tui, beatitudinem paupertatis spiritus, uirtutem humilitatis. Dotem et præmium promissum in patria cœlesti uisionis summæ diuinitatis et humanitatis tuæ, ut tandem euadere pos[EE²_a]sim et ualeam intentatum supplicium horrendæ uisionis demonum. Et queam peruenire ad beatum et æternum regnum tuum, in quo lætantur feliciter homines pariter cum angelis. Deprecor insuper te domine pro parentibus, amicis, et benefactoribus et inimicis nostris, pro ecclesiæ prælatis, regibus, principibus et reipublicæ gubernatoribus, pro infirmis, captiuis, peregrinis, pauperibus, et tentatis, quorum nomina pia facta et necessitates tu solus perfecte agnoscis. Supplicans humiliter tuæ maiestati, ut eos a cunctis mentis et corporis defendas periculis, dans eis humilitatem in prosperis, patientiam in aduersis et sic transire per bona temporalia, ut non amittant æterna. Propiciare etiam [EE²_b] domine animabus parentum meorum corporalium et spiritualium, amicorum, benefactorum et recommendatorum nostrorum omnium ac aliorum, pro quibus iussus sum orare et obligatus, ut hij et alij omnes, in purgatorio existentes, liberentur a pœna et tecum assumantur in gloria: Peccatores una mecum conuertantur a uia sua mala, et iusti in bono confirmantur et gratia, per te Iesu Christe saluator mundi. Qui cum deo patre et cætera.

[EE³_a]

ORATIO PRO FERIA

tertia, de Iesu natiuitate et uitæ infantilis processu cum gratiarum actione pro beneficijs gratificationis.

O Medicamentum medela pariter et medice domine mi Iesu Christe. Ex dignissima matre maria pro me cæterisque peccatoribus in Bethleem temporaliter

nate. Octauo die secundum ritum legis cultro lapideo circuncise. A magis stella præuia adductis cum muneribus adorate. A parentibus sanctis in templo cum humili oblatione præsentate. Herodem fugiens in Aegyptum deducte et abe odem ad mortem quæsite. Inter doctores post triduum a parentibus in templo inuente.

TUESDAY. Preamble
(Nativity, etc.).

[EE³_b] A sancto tuo præcursore Ioanne in Iordanis flumine baptizate. Te adoro, laudo, glorifico et benedico, tibi que gratias immensas refero, et humiliter ago pro beneficijs gratificationis et singulariter pro tui in socium precium et exemplum donatione, atque spiritussancti in me effusione. Sacramentorum in nostram sanctificationem eruditionem et spiritualem enutritionem, institutione. Ecclesiæ sanctæ quasi archæ Noe, in qua saluari possem prouisione, gratiæ et agnitæ ueritatis concessio tempore. Mei per baptismum a culpa ablutione, innocentæ restitutione, iustitiæ collatione, et in filium ecclesiæ adoptione: Sacramenti confirmationis quo firmius fidem obtineam dotatione. Tui nominis in appellatione [EE⁴_a] Christiani participatione. Et aliorum innumerabilium beneficiorum distributione, pro quibus talibus tantis dignas referre gratias non possum, nec ualeo. Ego qui uicijs plenus omni uirtute destitutus, infirmus et agitated uicio iracundiæ, blasphemæ, rixæ, timoris, indignationis, et contumeliæ alijsque quam plurimis (ut nosti) infirmitatibus, tribulationibus, et tentationibus aggrauatus, et quasi semiuiuus derelictus, affectu queruloso obsecro per hanc orationis a te institutæ particulam, 'Et ne nos inducas in tentationem' cum affluentia desiderij. Nec non per effusionem sanguinis sudorei sacrosancti corporis tui in oratione prostrati. [EE⁴_b] Sed et per efficaciam huius uerbi in cruce prolati, 'Hely hely lamazabatani' cum confidentia spei. Atque per merita et preces beatissimæ uirginis marie, Sanc. N.¹ Et omnium sanctorum

Thanksgiving.

¹ Patron saint again.

patriarcharum, prophetarumque tuorum, cum interuenientia patrocini.

Petition for self,
against Wrath,

Supplex peto integram contra dictum iracundiæ et commotionis furiosæ uitium uictoriam. Efficaciam sacramenti unctionis sacræ et spiritualis gratiæ. Theologalem uirtutem spei. Donum pietatis. Beatitudinem mititatis. Virtutem patientiæ. Dotem siue præmium promissum in patria tentationis summæ pacis. Ut tandem euadere ualeam intentatum supplicium uermis infernalis conscientias corrodentis. Et peruenire queam ad beatum et æternum regnum in quo lætantur [FF¹_a] homines pariter cum angelis. Deprecor insuper te domine pro parentibus amicis et benefactoribus etc.

and for others.

Sicut in prima oratione scriptum est :

ORATIO PRO FERIA

quarta, de Iesu uirilil conuersationis actibus et progressu cum gratiarum actione pro beneficijs Vocationis.

WEDNESDAY. Preamble (Temptation in the Wilderness, etc.).

O Creditor liberalissime et patientissime domine mi Iesu Christe, Quadraginta dierum ieiunio expleto a demone tripliciter tentate. Apostolorum elector et discipulorum uocator prouidissime. Fame et siti atque laborioso itinere gratia prædicationis fatigate. Doctor omnium præclarissime, et legis nouæ institutor sapientissime. Peccatorum relaxator pientissime. Miraculis, exemplis, uirtutibus signis atque doctrinis præfulgide. [FF¹_b] Te adoro, laudo, glorifico et benedico. Tibique gratias immensas refero et humiliter ago pro beneficijs uocationis, et singulariter pro peccatorum meorum dissimulatione et mei ad pœnitentiam uocatione.

Thanksgiving.

Pro effracta mentis meæ durezza et concessa bona uoluntate. Benignissima mei ad pœnitentiam conuersi receptione. Ab hoc seculo nequam educatione. In religiosissimum locum et cœnobium introductione.

Temporis ad plene pœnitendum et gratiam pro-
merendam opportunitate. Plenaria et crebra pecca-
torum meorum remissione. Et aliorum innumera-
bilibus beneficiorum distributione. Pro quibus talibus
et tantis gratias dignas referre non possum nec
ualeo. Ego qui uicijs plenus omni uirtute destitutus.
Debitor uniuersæ legis con[FF²_a]taminatus uicio
inuidiæ, discordiæ, odij, rancoris, siue susurrationis,
alijsque quam plurimis (ut nosti) infirmitatibus
tentationis, et peccatis agrauatus, et pene semiuiuus
derelictus. Affectu pudoroso obsecro per hanc ora-
tionis a te institutæ particulam, 'Dimitte nobis
debita nostra' cum desiderij affluentia. Nec non
per effusionem sanguinis sacrosancti lateris tui, sed
per efficaciam huius uerbi in cruce prolati, 'Pater
ignosce illis quia nesciunt' etc. cum confidentia spei.
Atque per merita et preces beatissimæ uirginis
Marie. Sanc. N. Et omnium sanctorum apostolorum
euangelistarumque tuorum cum interuenientia
patrocinijs. Suplex peto integram contra dictum
inuidiæ siue maliciæ uicium uictoriam. Efficaciam
sacramenti eucharistiæ et deuote communionis [FF²_b]
theologalem uirtutem charitatis, donum scientiæ,
beatitudinem luctus, uirtutem amicitæ et dilectionis,
dotem siue præmium promissum, in patria fruitionis
summæ tuæ bonitatis, ut tandem euadere possim
intentatum suplicium luctus infernalis, inconsolabilis.
Et queam peruenire ad beatum et æternum regnum
tuum, in quo feliciter lætantur homines pariter
cum angelis. Deprecor insuper te domine pro paren-
tibus, amicis et benefactoribus etc. Sicut in prima
oratione et feria secunda scriptum est.

Petition for self,
against Envy,

and for others.

ORATIO PRO FERIA

quinta, de passionis Iesu præambulis, et ad
passionem egressu cum gratiarum actione pro
beneficijs iustificationis.

THURSDAY. Pre-
amble (Raising of
Lazarus, etc.).

Thanksgiving.

[FF³_a] O Pastor mirifice et diues opulentissime Domine mi Iesu Christe, Lazari quadriduani mortui suscitator magnifice: Hierusalem ingrediens, a turbis honorifice susceptus. Vendentium et ementium a templo expulsor strenuissime. Post diurnam prædicationem factam in montem exiens Oliueti, noctibus precate.¹ A Iudæis quæstionibus insidiosis tentate. A proprio discipulo triginta argenteis uendite, et amici signo tradite. Lautor pedum humillime, et institutor atque consecrator eucharistiæ. Te adoro laudo, glorifico, et benedico, tibi que gratias immensas referro, et humiliter ago pro beneficijs Iustificationis, et singulariter pro expedita ad bene agendum uoluntate, atque constantiæ in bono opere lar[FF³_b]gitione. Spei proficiendi pia et sancta inspiratione gratiæ proficiendi et uirtutes acquirendi collatione Eucharistiæ sacratissimæ, ne in progressu siue profectu deficerem dulcissima refectione. Sacræ scripturæ pro speculo exhibitione. Sanctarum uirtutum et maxime charitatis decoratione et adoratione. Sanctorum exemplari conuersatione, et patrocinijs ope, et aliorum innumerabilium beneficiorum distributione, pro quibus talibus et tantis dignas referre gratias non possum nec ualeo. Ego qui uicijs plenus, omni uirtute destitutus, inquinatus et contaminatus uicio accidiæ, torporis, negligentia, euagationis, pusillanimitatis, siue desperationis, alijsque quam [FF⁴_a] plurimis, ut nosti, peccatis, infirmitatibus, tribulationibus, tentationibus agitatus et aggrauatus, et pene semiuiuus derelictus. Affectu precatiui obsecro per hanc orationis a te instituta particulam, 'Panem nostrum quotidianum' cum affluentia desiderij, nec non per effusionem sanguinis tui sacratissimi, in pedum afflictione effusi. Sed et per efficaciam huius uerbi salutiferi in cruce prolati: 'Consummatum est,' cum confidentia spei: atque per merita et preces beatissimæ uirginis Mariæ,

¹ Sic: q. *precante*?

Sancti N. et omnium sanctorum martyrum tuorum,
cum interuenientia patrociniij.

Supplex peto integram contra dictum accidiæ uicium Petition for self,
against Sloth
(accidia),
uictoriam. Efficaciam sacramenti confirmationis.
[FF¹_b] Theologalem uirtutem fortitudinis, donum
fortitudinis, beatitudinem esurientium et sitientium
iusticiam. Virtutem cardinalem strennuitatis et dili-
gentiæ. Dotem siue præmium promissum in patria
cœlesti, agilitatis corporis, ut euadere possim et
ualeam intentatum supplicum infernalis frigoris,
atque stridoris dentium. Et sic queam peruenire ad
beatum et æternum regnum tuum, in quo homines
pariter cum angelis feliciter lætantur. Deprecor
insuper te Domine, pro parentibus, amicis, et bene-
factoribus nostris. Et cætera sicut in prima oratione and for others.
et feria secunda scriptum est.

[GG¹_a]

ORATIO PRO FERIA

sexta, de Iesu passione, et
diro mortis diuortio, cum
gratiarum actione
singularis dota-
tionis.

O Præceptor et magister obseruandissime Domine FRIDAY. Preamble
(Scourging and
Passion).
mi Iesu Christe, a Iudæis pro me crudeliter capte, et
durissime alligate: coram Pontificibus ut reus
tracte, et falso accusate. Toto corpore ad columnam
ligatus: acerbissime flagellate: in longum, latumque
Crucis uiolenter distente: clauis affixe, et in cruce
leuate: post septem uerba salutifera in cruce prolata,
mortue: lancea latus transfixe, et de cruce deposite:
cum magno luctu sepulte, et ostio sigilla[GG¹_b]to
custodite. Te adoro, laudo, glorifico et benedico,
tibi que gratias immensas refero, et humiliter ago pro
beneficijs singularis dotationis, et singulariter pro
omnium bonorum naturæ, fortunæ, et gratiæ, atque

aliorum singularium speciali dotatione. Meditandi et intellectus exercendi, siue bonæ memoriæ concessa facultate. Affectuosa, suavi, et delectabili oratione et deuotione. Gratuitorum bonorum et donorum certissima collatione. Malorum ne dona tua perderem ablatione, occasionis subtractione, et resistendi data uirtute. Lapsus proprij in meam utilitatem et cooperationem permissione, et propriæ fragilitatis agnitione. Ad sacrorum ordinum electione et maxime presbyteratus [GG²_a] promotione, et aliorum innumerabilium beneficiorum distributione, pro quibus talibus et tantis, dignas referre gratias non possum, nec ualeo.

Ego qui uicijs plenus omni uirtute destitutus, infectus uicio auariciæ, periurij, furti, rapinæ, usuræ, symoniæ, et prodicionis, alijsque quam plurimis, ut nosti, uicijs, infirmitatibus, angustijs, et necessitatibus coinquinatus, et quasi semiuiuus derelictus. Affectu doloroso obsecro per hanc orationis a te institutæ particulam, 'Fiat uoluntas tua' cum desyderij affluentia, nec non per effusionem sanguinis in manuum tuarum confixione, sed et per efficaciam huius salutiferi uerbi in cruce a te prolati, 'Pater in manus tuas commendo spiritum meum,' cum confidentia spei, [GG²_b] atque per merita beatissimæ uirginis Mariæ, sancti N. et omnium sanctorum confessorum tuorum, cum interuenientia patrocinijs.

Petition for self,
against Covetousness,

Supplex peto integram, contra prædictum auariciæ et cupiditatis, siue proprietatis uicium, uictoriam, efficaciam sacramenti ordinis. Virtutem iustitiæ, donum consilij, beatitudinem misericordiæ, cardinalem uirtutem liberalitatis, dotem siue promissum præmium impassibilitatis corporis: ut euadere possim et ualeam intentatum supplicium inextinguibilis ignis infernalis. Et sic queam peruenire ad beatum et æternum regnum tuum, in quo homines pariter cum angelis feliciter lætantur. Deprecor insuper te Domine. Cætera ut in feria secunda.

and for others.

[GG³_a]

ORATIO SABBATO DE

passionis et resurrectionis interme-
dio, cum gratiarum actione
pro beneficijs guber-
nationis.

O Sponse suauissime et coniunx dulcissime Domine mi Iesu Christe, infernorum spoliator, et patrum liberator fortissime. A parentibus sanctissimis et iustis lamentabiliter deplorate. Monumentorum reseruator, mortuorumque suscitator gloriosissime. Libri mysteriorum pleni apertor, siue reuelator dignissime. Prophetiarum consummator ueracissime. Triduo in monumento corporaliter sepulturæ tradite. A Marijs inungi peroptate. Te adoro, laudo, glorifico, et benedico: tibi que gratias immensas refero, et humiliter ago pro benefi[GG³_b]cijs gubernationis, et singulariter pro mei in bono conseruatione, et periculis multis præseruatione: Victus sufficientis sine magno labore administratione, uestibus ad tegumentum et frigus repellendum, abundantanti largitione, necessariorum et ad hanc uitam conducentium exhibitione, creaturarum propter me conseruatione, et in meum usum dispositione aduersorum, quibus ad te traheret immissione: continua et singulari meæ gubernationi intenta solitudine, et aliorum innumerabilium beneficiorum distributione, pro quibus talibus et tantis dignas referre gratias, nec possum, nec ualeo.

SATURDAY. Pre-
amble (Harrowing
of Hell).

Ego qui uicijs plenus, omni uirtute destitutus, commotus et tentatus uicio luxuriæ, fornicationis molliciei, [GG⁴_a] et quam plurimis alijs, ut nosti, speciebus huius atque infirmitatibus, angustijs, et aduersitatibus aggrauatus, et pene semiuiuus derelictus, affectu suspiroso obsecro, per hanc orationis a te institutæ particulam, 'Adueniat regnum tuum' cum desyderij affluentia. Nec non per effusionem sanguinis in tua circuncisione fusi: sed et per effi-

caciam huius uerbi salutiferi, 'Mulier ecce filius tuus,' cum confidentia spei. Atque per merita et preces beatissimæ uirginis. Sancti N. Et omnium sanctarum uirginum martyrumque tuarum cum interuenientia patrociniij.

Petition for self,
against Lechery,

Supplex peto integram contra dictum luxuriæ uicium uictoriam efficaciam sacramenti spiritualis coniugij. Theologalem uirtutem prudentiæ, Do-
[GG⁴_b]num intellectus, Beatitudinem mundi cordium, Cardinalem uirtutem castitatis, Dotem siue promissum præmium claritatis corporis, ut euadere possim et ualeam intentatum supplicium tenebrarum palpabilium infernalium, et queam peruenire ad beatum et æternum regnum tuum, in quo feliciter lætantur homines pariter cum angelis. Deprecor insuper te Domine, pro parentibus, amicis, et benefactoribus, et cætera, ut in feria secunda scriptum est.

and for others.

[HH¹_a]

DOMINICA ORATIO

de Iesu resurrectione, et glorificationis suæ triumpho, cum gratiarum actione pro beneficijs promissis glorificatione.

SUNDAY. Preamble
(Resurrection and
Ascension).

O Pater honoratissime et dulcissime Domine mi Iesu Christe, resurgens prorsus beate, et pluribus demonstrate, in cælum ascendens cum gaudio et lætitia magna suscepte. Spiritussancti in specie ignis et linguarum missor fidelissime. Totius universalis ecclesiæ rector et gubernator prudentissime. Iugis noster intercessor, et apud patrem aduocate iudex tandem rediture, et a Pa[HH¹_b]tre constitute. Sanctorum iubilus et uotorum finis desiderate. Te adoro, laudo, glorifico, et benedico, tibi que gratias immensas refero, et humiliter ago pro beneficijs glorificationis, et singulariter pro promissa mihi beatissimæ trinitatis uisione, et amicabili sanctorum

tuorum societate. Animæ ex tribus dotibus uel præmijs promissa glorificatione. Quatuor animæ dotibus, et loci promissa delectabilitate et amœnitate pro gaudio de periculis mundi et inferni euasorum,¹ recordatione in numerorum bonorum et gaudiorum promissa multiplicitate. Pro perpetua malorum omnium et aduersantium remotione et ablatione. Pro omnium sanctorum desyderiorum perfecta adimpletione et consolatio[HH²_a]ne. Et aliorum innumerabilium beneficiorum, pro quibus talibus et tantis, gratias referre non possum, nec ualeo.

Ego qui uicijs plenus, omni uirtute destitutus, agitatus, et contaminatus uicio gulæ, ebrietatis, uoracitatis, auiditatis, præcipitationis, curiositatis, et nimie solitudinis ciborum in comedendo, alijsque quamplurimis, ut nosti infirmitatibus, tribulationibus, et tentationibus grauatus, et quasi semiuiuus derelictus. Affectu precati uo obsecro per hanc orationis tuæ particulam, 'Pater noster qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum,' cum affluentia desyderij. Nec non per effusionem sanguinis [HH²_b] sacratissimi corporis tui ad columnam durissime flagellati. Sed et per efficaciam huius salutiferi uerbi tui, in cruce prolati, 'Sitis,' cum confidentia spei. Atque per merita et preces beatissimæ uirginis Mariæ, Sancti N. et omnium sanctorum electorum tuorum, cum interuenientia patrocinijs.

Supplex peto integram, contra dictum gulæ uicium uictoriam. Efficaciam sacramenti pœnitentiæ. Virtutem cardinalem temperantiæ. Donum sapientiæ. Beatitudinem pacis uel pacificationis. Virtutem sobrietatis et frugalitatis. Dotem siue præmium promissum subtilitatis corporis, ut euadere possim et ualeam intentatum supplicium infernalis fœtoris stagni sulphuris ardentis. Et sic que[HH³_a] iam peruenire ad beatum et æternum regnum tuum, in quo feliciter lætantur homines, pariter cum

Petition for self,
against Gluttony,

¹ Sic: q. *euasione*?

and for others.

angelis. Deprecor insuper te Domine pro parentibus, amicis, et benefactoribus nostris. Et cætera ut in feria secunda scriptum est.

[HH³_b]

Talis ordo alphabeti in hoc
seruatus est libro.

aa. bb. cc. A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. P.
Q. R. S. T. V. X. Y. Z. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l.
m. n. o. p. q. r. s. t. u. x. y. z. Aa. Bb. AA. BB. CC.
DD. EE. FF. GG. HH.

[HH⁴_a]

LVTETIAE, EX OFFI-
CINA CHRISTIANI
WECHEL, ANNO
M.D.XXX. MENSE
IANVARIO.

NOTE.—This scroll runs:

'VNICVM ARBVSTVM NON ALIT DVOS ERYTHACOS.'

The reference is to a Greek proverb quoted in his *Adagia* by Erasmus, who comments: 'The *ἐριθακος* is a solitary bird, so that it would be difficult to find more than one in any wood.'

INDEX

INDEX

- AARON, 144, 163.
 Abbey, church, 55.
 Abbot, 26, 28, 30, 38, 39, 44, 55, 81, 94, 124, 125, 135, 136, 140, 142, 145, 146, 157, 158, 159, 170, 172, 174, 176, 177.
 Abel, 49.
 Aberdeen, canons of, 92.
 Abigaum. *See* Jerome, St.
 Abraham, 43, 63, 67, 154.
 Absolom, 51.
 Abstinence, xi, 81, 82, 88.
 Abundance, 56.
 Abuses, xv, xvii.
Accidia, 195.
 Accounts, 39.
 Adultery, 113, 147.
 Agatha, St., 138.
 Agatho, 152.
 Agathocles, 55.
 Agnetenberg, Mt. St. Agnes, xx.
 Ahab, 102.
 Ailments. *See* Sickness.
 Albany, Regent, 79.
 Ale, 70, 139.
 'Alemanni,' xxiv.
 Alexander III., xxix.
 — Cambuskeneth, 159.
 Alexis, 57.
 Allemania, 143.
 Allen, P. S., xvi, xx, xxv.
 Alms, 20, 59, 71, 81, 82.
 Alphabet, of the Religious, 179.
 Altar-cloths, 73.
 Altopascio, congregation, 5.
 d'Amboise, Cardinal Georges, xvii, xix, xx, xxvii.
 Ambrose, St., 24, 49, 68, 78, 85, 113, 138.
 Andrews, St., 25, 159.
 Angel, 17, 67, 72, 143, 192, 195, 196, 200; destroying, 144; guardian, 189.
 Anger, 23, 53, 119, 155, 174, 180, 184, 191; of God, 120.
 Annas, 32.
 Annates, xv.
 Anshelmus, 158.
 Ansonius, 55.
 Anti-Christ, 106.
 Antonines, 5.
 Apocalypse, 1, 17, 62, 130; Four Beasts of, 71.
Apol. ad Gul., 40.
 Apostle, xvii, 8, 16, 32, 34, 39, 40, 47, 57, 58, 130, 140, 143, 164, 173, 178, 179, 192, 193; Acts of, 41, 108; two by two, 140.
 Appolyon, 144.
 Aquinas, St. Thomas, xxxi, 85.
 Aranea, 121.
 Aristotle, 64, 84, 91, 93, 134, 162.
 Ark, 78.
 Arriani, 78.
 Arrouaise, Rule of, 41.
 Ass, 87.
 Assumption Day, 79.
 Athanasius, 80.
 d'Aubusson, Jacques, xxii, xxiii.
 Augustburg, viii.
 Augustine Rule, xiii, 3, 5, 6, 7, 8, 15, 26, 77, 166.
 Augustine, St., xiii, xxix, 5, 6, 7, 18, 21, 26, 27, 30, 33, 38, 40, 41, 46, 48, 50, 52, 54, 55, 60, 61, 63, 66, 68, 70, 71, 73, 74, 76, 78, 79, 80, 83, 84, 85, 86, 89, 91, 92, 95, 104, 111, 114, 116, 121, 122, 123, 124, 125, 127, 131, 132, 136, 137, 138, 139, 141, 144, 145, 146, 151, 154, 156, 158, 162, 165, 166, 168, 170, 173, 182, 185, 188.
 Augustinians, xiv, xx, 79, 166, 179; French, xxvii; of Paris, vii; dress of, 103; house of, xxii.
 Aulus Gellius, 57.
 Aureanus, 42.
 Aurelius Augustinus, 7.
 Austin Canons. *See* Canons Regular.
 — Friars, xxi, 5.
 Austria, xi.
 BACON, Roger, 143.
 Bâle, Council of, x, xi, xiv, xv, xix.
 Balena, 112.
 Ball, brazen, 147.
 Bamberg, viii.

- Banquet, 92.
 Baptism, 180, 191.
 Barons, 46.
 Bartholomew, 130.
 Baruch, 157.
 Basil, St., Rule of, 34.
 Baths, 139, 169.
 Bears, 23.
 Beaurepaire, xxvii.
 Bed, 87, 163.
 Begging, 34.
 Behaviour, unmannerly, 53, 168.
 Belial, 32.
 Benedict XII., xi.
 Benedict, St., xiii, xxix, 33.
 Benedictine Order, viii, xi, xii.
 — Rule, xi, xxx, 7, 33.
 Benedictines, xiii, xiv, xx, 127, 148.
 Benefactors, 24, 37, 45, 71, 200.
 Benefices, 125, 157, 159, 181, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 199; rich, xv.
 Benjamin, 74, 79.
 Berith, Bereth, 130.
 Berlière, Dom Ursmer, viii, ix, xi, xii, xxx.
 Bernhard, St., xxix, xxxi, 40, 46, 56, 62, 64, 75, 81, 88, 97, 104, 119, 120, 128, 133, 152, 163, 186.
 Berossus, 16.
 Bethlehem, 190.
 Bias Prieneus, 155.
 Bible, 43, 79, 85, 132, 152, 172; reading, 92.
 Birds, 23.
Bivettas, 105, 107.
 Bishop, 65, 79, 159.
 Blasphemy, 87.
 Blessed Cup, x.
 — Martyrs, Order of, xxxii, 5.
 Body, 35; and soul, 25, 29, 101.
 Boetius, 58, 61.
 Bollandist, xxi.
 Bonaventura, 185.
 Boniface VIII., xxxii.
 Boniface IX., xxxi.
 Books, 141, 146.
 Borthwick, College of, 73.
 Bossuet, xiv.
 Bourges, xiv.
 Bread, 44, 48.
 Breakfast, 46.
 Brethren, 28, 31, 34, 35, 36, 38, 40, 49, 51, 52, 57, 58, 59, 64, 67, 92, 101, 120, 124, 131, 132, 133, 136, 137, 138, 139, 143.
 — of Common Life, xiii.
 Brethren, junior, 173; needs of, 48, 70, 79; noble, 47; rebel, 47; sick, 30, 43, 97, 138, 140, 148, 151, 152, 169, 178, 181; talkative, 89; weak, 128, 135, 144, 146.
 Bribes, 29, 54.
 Brigittines, 5.
 Brothel, 27.
 Brunswick, ix.
 Brussels, John of, = Jean Mombaer, xx.
 Budé, xxviii.
 Buildings, church ruined, 55; domestic, 55.
 Bulls, papal, 175.
 Burial, 141, 142.
 Bursfeld, x, xi, xii, xiv.
 Busch, Johann, x, xiii, xiv.
 Business, 92.
 Buying, 73.
 CABRIN, xxii, xxiii, xxiv.
 Cain, 48.
 Calvedia, Ninianus in, 63.
 Cambrai, college at, xvi.
 Cambuskenneth, Cambuskenalis Sconensis, Cambus Kynneth, 127, 173.
 —, Alexander, 159.
 Canon law, 28, 92, 178.
 Canons, 43, 79; reformed, 3, 103, 105, 127, 131, 141, 174; two by two, 108.
 —, Regular, xiii, xx, xxi, xxii, xxvii, xxxi, 3, 4, 5, 27, 56, 103, 129, 130, 173.
 Caps, cost of, 107.
 Carthusians, London, xviii.
 Cassian, 33.
 Cassidorus, 75.
 Castell, xii.
 Castles, 30, 46, 98.
 Cathedral, 78, 159.
 Catilinarius, 52, 162.
 Caxton, xxx.
 Cayphas, 32.
 Cellarer, 169, 172.
 Celle, monks of, 5.
 Cells, 39.
 Ceremonies, 174.
 Châlons, viii.
 Chants, 74, 77, 78, 79, 81, 87, 142, 167, 168, 180; Gregorian, 143.
 Chapel, 98, 172.
 Chapter, 117, 171.
 —, General, ix, xvii, xxi, xxvi, xxviii, 107, 146.
 —, Provincial, viii.

- Charity, 32, 35, 47, 57, 66, 71, 81, 82, 95, 103, 109, 132, 133, 145, 154, 159, 160, 170, 178, 194.
 Charlemagne, xii.
 Charles VII., xiv.
 Charles VIII., xvii.
 Chastity, 28, 36, 42, 117.
 Chateau-Landon, xxii, xxiii, xxv, xxvi.
 Cheese, 56.
 Chezal-Benoit, xix.
 Children, God's, 19.
 Choir, 87, 110, 172; of angels, 181.
 Chrisostomus, 54, 58, 62, 155.
 Christ, 22, 24, 31, 32, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 52, 53, 54, 57, 64, 68, 70, 74, 75, 94, 95, 98, 104, 105, 108, 109, 110, 120, 128, 129, 134, 136, 137, 140, 141, 143, 145, 147, 155, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 174, 180, 181, 187, 189, 190, 191, 192, 194, 195, 197, 198.
 Christ's Poor, 41, 44, 46, 99.
 Christian doctrine, 136, 160, 191.
 Christifera, 91.
 Christmas, 90.
 Chronicles, 173, 188.
 Church, 20, 72, 73, 111, 117, 186.; chants, 78; collegiate, 79; pillars, 73; services neglected, 36; and State, xiv.
 Cicero, 33, 49, 60, 65, 83, 100, 108, 134.
 Circumcision, 197.
 Cistercians, xi, xiv, xx.
Claustro Animæ de. See Hugo de S. Victore.
 Cleaning, 73.
 Cleobolus tertius, 155.
 Clergy, higher, 130, 181.
 Cloister, 36, 39, 44, 45, 96, 110, 154.
 Clothing, 48, 50, 95, 127, 128, 129, 133, 136, 137, 168, 169, 175, 176, 180, 185; cost of, 107; costly, 107.
 Clough, viii.
 Cluniacs, xi, xx.
 Clus, abbey of, ix, x.
 Cock, 76.
 Codices, 146.
 Columba, St., 81.
 Comfort, 30, 45, 46, 50, 65, 150.
 Commandments, 20, 50, 118, 147, 166, 173.
 Communion, last, 141.
 Compostela, 5.
 Concord, 31, 32, 40, 66, 95, 154, 167.
 Confections, 88.
Consideratione, de, 152.
Consol. Phil. See Boethius.
 Conspiracies, 87.
 Constance, viii, ix, x, xi, xv, xix. —, Council of, viii, xiii, xiv.
 Convalescents, 96, 99.
 Conversation, 113.
 Converts, 95.
 Corinthians, to, 18, 22, 25, 32, 47, 67, 87, 95, 109, 131, 132, 143, 144, 154, 163, 173.
 Cornelius Aurelius, xxv.
 Corpse, 65.
 Correction, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 171.
 Couches, 46.
 Council, General, xi, xix. —, Grand, xiv. —, Provincial, xv.
 Counter-Reformation, viii.
 Courts, 154.
 Cowl, 127.
 Croesus, 51.
 Cross, 105; sign of, 76.
 Crucifers, xxxi, 5.
 Crusenius, N., xxxii.
 Crutched Friars, xxxi, 5.
 Curse, 42.
 Customs, 115; evil, 91; good, 151.
 Cyoing, xxvi.
 DANIEL, 112.
 Dante, 61.
 David, 18, 57, 71, 77, 78, 81, 83, 85, 89, 90, 91, 113, 145, 156.
 Dead, office for, 142.
 Death, 40, 63, 64, 94, 134, 140, 151, 164; -bed, 43, 142; sudden, 92; unconfessed, 98.
 Debongnie, xvi, xx, xxii, xxiv, xxv, xxvi, xxvii, 103.
 Debt, 34.
 Decalogue, 118.
Declaration du Clergé Français, xiv.
 Decretales Gregorii, 175.
Decretum. See Gratian.
 Dederoth, ix, x.
 Desert, 163.
 Deuteronomy, 20, 134, 154.
 Devil, 19, 61, 70, 98, 101, 109, 114, 142, 146, 179, 180, 190.
 Devotion, 167, 171.
 Dignity, false, 53.
 Dinner, 92.
 Disciple, 22, 42, 164, 182, 191.
 Discipline, x, xi, 47, 84, 117, 124, 145, 157, 159, 160, 163, 168, 170, 182, 184, 185.

Discord, 153, 193.
 Dispensation, 96, 146, 163, 164,
 174, 175.
 Doctors, 16, 174, 190.
 Dogs, 18, 87, 97, 98.
 Dominic, St., 42.
 Dominicans, xviii, xxxi, 3, 5, 162.
 Domitianus, 75.
Domus pauperum, xvi.
 Dormitory, 98, 172.
 Dowries, 174, 190, 195, 196, 199.
 Dracho, 16.
 Dress, 102, 103, 104, 105, 106, 107,
 129, 131, 168, 169.
 Drinking, 73, 82-7, 109, 163, 199.
 Drunkenness, 84.
 Ducange, 125.
 Dunkeld, 92.
 Duty of Prelates, 97, 160.

EASTER week, 94.
 Eating, 73, 83, 86, 109.
 Ecclesiastes, 22, 52, 54, 70, 110,
 114, 121, 127, 145, 161, 184.
 Ecclesiasticus, 22, 27, 58, 63, 94,
 120, 138, 152.
 Ecumenical Council, xvii, 175.
 Education, 110, 171.
 Egypt, 48, 105, 144.
 Egyptian monks, 39, 191.
 Elect, God's, 53.
 Elizabeth, 143, 189.
 Endowments, 101.
 England, viii, 80, 142, 150.
 English kings, xv.
 Ennius, 16.
 Enoch, 51, 107.
 Envy, 23, 93, 193.
 Ephesians, to, 109, 134, 146.
Erasmii Epistolae, xvi, xx, xxiv, xxv.
 Erasmus, xvi, xx, xxv, xxviii,
 xxxii, 200.
 Esdra, 85.
 Ethna, 70.
 Eucharist, 47, 72, 98, 141, 193, 194.
 Eugenius, Pope, xxxi, 119.
 Europe, xiv.
 Evangelius, 16, 123, 130, 152, 162.
 Evil report, 109; times, 171.
 Example, 16, 148, 162, 191, 192,
 194.
 Exodus, 134, 144.
Exterminator, 144.
 Ezechiel, 86, 153, 162.

FASTS, 39, 40, 81, 82, 85, 94.
 Feasts, royal, 96.

Feather-beds, 104.
 Fire, 98.
 Flandria, 143.
 Fleury, viii, xxx.
 Fontainebleau, xxii.
 Fontevraud, xix.
 Food, 38, 50, 56, 65, 95, 96, 163;
 cost, 174; delicate, 94; fish, 48,
 70; fishermen, 57; flesh, 83, 84,
 86; and Gospel, 56.
 Forgiveness, 155, 156.
 Founders, 27, 71.
 France, French, xi, xv, xvii, xix,
 xx, xxi, xxiii, xxvi, xxvii, xxviii,
 174; church, xiv; historians, viii;
 monasteries, xiv, xix, 79.
 Francis I., xix, xxviii.
 Francis, St., Rule of, xxii.
 Franciscans, xviii, xix, xxii.
 Franciscus Petrarcha, 80.
 Friday, 94, 188, 195.
 Friends, 43, 47, 56, 125, 176, 179,
 190.
 Fuller's earth, 134.
 Furs, 129.

GABRIEL, 189.
 Gadding abroad, 88.
 Galatians, to, 54, 173.
 Garden, 172, 175.
 Garments, 126, 127, 128, 129, 130,
 131, 134, 136; signification of,
 129, 130, 131. *See* Dress.
 Gaul, Gauls, xiv, 69, 79, 106, 107,
 127, 143, 146, 159.
 Gellius Aulus, 57.
 Genesis, 60, 63, 72, 154, 162, 182.
 Geneviève, Ste., xxviii.
 George, St., Order of, 4.
 Germany, German, xi, xii, xxii, 79,
 130, 143; dioceses of, viii;
 Western, xxi.
 Gerundenis, Ioh., Bp. of Gerona, 41.
 Gifts, reception of, 37, 123, 124.
 Gilbertines, 5.
 Ginger, 88.
 Giustina, Sta., x, xii.
 Gluttony, 81, 199.
 Gnadenthal, sub-prior of, xxi.
 Gold, 38, 65.
 Good Friday, 91.
 Gospel, 56.
 Gossip, 101.
 Gottingen, ix.
 Granaries, 175.
 Gratian, 78.
 Greed, 42, 171, 199.

- Gregorius, 32, 39, 40, 50, 51, 53, 60, 61, 63, 66, 78, 83, 114, 130, 153, 162, 163, 183.
 Gregorian chant, 79, 80, 143.
 Groot, Gerhard, xiii.
 Groves, 175.
 Grube, x.
 Guests, 30, 90.
 Guillemites, 5.
- HABIT. *See* Dress.
 Hagen, Johann, x.
 Hampden, viii.
 Harding, St. Stephen, 41.
 Harlots, 97.
 Hatred, 23, 118, 123.
 Health, 120.
 Heaven, 29, 40, 66, 71, 72, 147.
 Hebrews, to, 57, 133, 158.
 Heimbucher, M., xii, xiii.
 Hell, 35, 42, 51, 54, 161, 197.
 Helyot, xxxi.
 Henry VIII., vii, xv, xviii.
 Herod, 112, 164, 191.
 Hezekiah, 138.
 Hoards, 39.
 Holland, xxi.
 Holy-days, 72, 91, 145.
 Holy fathers, 30, 42, 67, 91, 175, 183.
 — Ghost, order of, 5.
 — Sepulchre, order of, 5.
 Hoods, 105.
 Horatius, 161.
 Horse, 29, 87, 97.
 Hosea, 83, 118, 147, 160.
 Hospitals, 45, 82.
 Host, 72.
 Hounds, 98.
 Hours, 39, 172.
 Hugh of St. Cher, 52, 113, 185.
 Hugh of St. Victor, xxxi, 129, 154, 184.
 Hugo [de Fouilloy], xxxi, 101.
 Humbert de Romans, 3, 33, 162.
 Hundred Years' War, xiv, xxii.
 Hunger, 86.
 Hypocrisy, 47, 54, 101, 110, 188.
 Hyspania, 143.
- ICHTHYOPHAGIA, xvi.
 Ideal monastery, 172.
 Idleness, 101.
 Ignorance, 145, 149; of Latin, xxiii.
 Images, 73.
 Imbart de la Tour, xiv, xvii, xviii, xix, xx, xxii, xxviii, xxx.
- Imo, 144.
 Impiety, 155.
 Income, 44, 174, 175; illegal assignment of, 171.
 Index, St. Augustine's Rule, 8 ff.
 Indulgence, 93, 96.
 Inexperience, 171.
 Infirmary, 30, 98, 141, 172.
 Innocent, 175.
 Innocent III., xxix.
 Inquisition, vii.
 Invalid, 99.
 Inventory of necessities, 39.
 Iona, 104.
 Isaiah, 62, 73, 82, 118, 143, 155, 161.
 Isidorus, 32, 41, 56, 110.
 Isocrates, 51.
 Israel, Israelites, 43, 144; king of, 102.
 Italia, xi, 143; wars, xvii, xxii.
- JACKETS, 103.
 Jacob, 18, 48, 54, 61, 130, 151, 183.
 Jacobus, St. *See* Altopasio, Compostela, St. James, Mercedarians.
 James, St., of the Sword, 5.
 Janssen, xiii.
 Jerome, St., xxxi, 40, 51, 52, 53, 59, 60, 64, 75, 85, 86, 91, 104, 114, 119, 145, 147, 155, 156, 158, 183.
 — Order of, 5. *See* Introd.
 Jerusalem, 135, 147, 156.
 Jests, 70.
 Jews, 77.
 Jezebel, 112.
 Joannes Chri, 71.
 — Damascenus, 158.
 — in Pathmon, 73.
 — Samaria, 108.
 Job, 58, 63, 65, 74, 86, 114, 147, 183, 184.
 Johannis Gerundensis, 41.
 John the Baptist, 107, 112, 191.
 John, St., 20, 21, 22, 80, 109, 140, 151, 164.
 Jordan, 191.
 Jouarre, xix.
 Jouenneaux, xix, xxx.
 Journeys, 183; expenses of, 175.
 Jove, 75.
 Judah, 16, 77, 95, 144, 195.
 Judas Iscariot, 32, 48.
 Judith, 85.
 Jupiter, 62.
 Juvenal, 23.
- KEMPIS, Thomas à, xiii, xx, 179.
 Kentiern, St., 73.

- Keys, 176.
 King, 17, 29, 31, 64, 65, 190.
 Kingdom of God, 54.
 Kinsfolk, 24, 43, 44, 107, 157, 171, 190.
 Kitchen, 30, 110, 172.
 Knights, 46.
 — of St. George, 5.
 —, Teutonic, 5.
 Knowledge, 145, 147.
 Koetken, Renier, xx, xxi, xxiii, xxv, xxvi.

 LABOUR, 29, 39, 64, 149, 179, 186, 192.
 Laity, layfolk, 34, 35, 47, 79, 91, 105, 115, 117, 130, 131, 137, 139, 149, 152, 154, 167, 182.
 Lateran Council, 144.
 Latin classics, xx.
 Lavisse, E., xiv, xv, xviii, xix.
 Law, 17, 174, 178; of God, 16, 26; pleas at, 73.
 Lazarists, 5, 194.
 Learning, 80.
 Lechery, 42, 84, 98, 198.
 Lectures, 29, 154.
 Leo, Pope, 83, 162.
 Lepers, 140.
 Letters, 37, 123, 124, 125, 175.
 Leviticus, 109, 134.
 Liars, 101.
 Lille, xxvi.
Limes. See *Lis*.
 Linen, 73; shirts, 105, 129.
 Lions, 18.
Lis, 150.
 Litigation, 150.
 Livry, xxiv, xxvi, xxvii.
 Lodgings, 30.
 Lords, 45.
 Loth, 43.
 Louis, xiv.
 Louis XII., xvii, xix.
 Louvain, college at, xvi.
 Love, 16, 19, 20, 30, 52, 118, 167; carnal, 171; of Christ, 18, 34.
 Loyola, vii, viii, xxviii, xxxii.
 Luxurious living, 65, 67, 98, 117, 197.

 MAILLARD, Olivier, xviii.
 Mainz, viii.
 Malines, xviii; College at, xvi.
 Malory, xxx.
 Maniacs, 73.
 Manners, 87, 184.
 Manresa, xxviii.

 Mantle, 129.
 Mark, St., 53, 61, 130, 164.
 Market place, 35, 43, 110.
 Marks, 38.
 Marriage, 185; feast, 65; royal, xvi.
 Martial, 75.
 Martin v., xiii.
 Martyrs, 16, 20, 143, 186.
 Mary, Blessed Virgin, 183, 189, 193, 194, 196, 199.
 Masses, x, 79, 149.
 Matins, 79, 87.
 Matthew, St., 16, 24, 35, 51, 54, 57, 65, 71, 73, 75, 85, 95, 103, 114, 121, 155.
 Max. episcopus, 82.
 Meals, 39, 49, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 117.
 Medicine, 138, 139, 169.
 Melk, xi, xii.
 Melun, xxvii.
 —, St. Sauveur at, xxii.
 Menander, 124.
 Mercedarians, xxxii, 5.
 Merchant, 59.
 Mercury, 16.
 Michea, 63, 157.
 Migne, xxxi.
 Milan, Cathedral of, 78.
 Milk, 56.
 Miracles, 192.
 Mirth, 53.
 Mombaer, xx, xxi, xxiv, xxv, xxvi, xxvii, xxviii, 103.
 Monastery, 44, 47, 155, 156, 167, 184.
 Money, 29, 37, 39, 42, 43, 44, 59, 73, 138, 174, 175, 176.
 Montaigu, xxiii, xxiv.
 —, Collège de, xv; or Montacuto, xvi.
 Montmartre, church of, vii.
 Moses, 16, 91, 163.
 Mt. St. Agnes. See Agnetenberg.
 Mourning, 130.
 Mullinger, J. B., xviii.
 Munich, xxxii.
 Murder, attempted, 119.
 Murmurs, 48, 67.
 Music, 78, 79, 80, 81, 94, 142.
 Mylne, Alexander, 3, 92, 127, 175.

 NABOTH, 112.
 Nails, 70.
 Nathan, 145.
 Nationalism, nation, xi, 64, 65.
 Nativity, 191.

- Necessities, 34, 35, 36, 38, 39, 45, 46, 48, 49, 50, 54, 71, 120, 133, 140, 146, 150, 153, 169, 176, 177, 181.
- Neighbour, 70.
- Nepotism, 157, 171.
- Nicholas of Cusa, xi, xii.
- Ninian, 63.
- Ninivita, king, 104.
- Noah, 191.
- Nobles, 44, 47.
- Nodus, 26.
- Nordheim, ix.
- Normandy, 159.
- Notre Dame de Paris, 79.
- Novice-masters, 76, 110.
- Novices, 76, 88, 127, 146, 171, 174.
- Numbers, xiii.
- , 144.
- OATHS, 73.
- Obedience, 42, 158, 159, 165, 180.
- Observantines, xviii.
- Octavianus, 51.
- Officials of monastery, 39, 175.
- Ointment, 95.
- Old Testament, 144.
- Olivetus, 194.
- Organ, 73, 80.
- Origines Adamantius, 91.
- Orléans, St-Sauveur at, xix.
- Ornaments, 80.
- Ovid, 138.
- PACHOMIUS, St., 41.
- Pacuius, 16.
- Padua, xi.
- Palace, 27, 98.
- Panth, 41.
- Paradise, 67, 180.
- Paris, Parisian, vii, viii, xxiii, xxvii, xxxii, 3, 29, 79, 90.
- , Bishop of, xxvii, 98.
- , St. Victor at, xix, xxii, xxiv, xxviii.
- , University of, xv, xviii.
- Parlement, 103.
- Pasca, 107.
- Passion, 91, 195.
- Pastor, xi.
- Patersonen, Alexandri, 81.
- Pathmon, Joannes in, 73.
- Patriarch, 130, 189, 192.
- Patrimony, Christ's, 30.
- Patrons, 179.
- Paul III., vii.
- Paul, to Corinthians, 22, 32, 47, 67, 75, 95, 109, 144, 154.
- Paul, to Colossians, 132.
- , to Ephesians, 109, 146.
- , to Hebrews, 57, 133, 158.
- , to Romans, 22, 23, 27, 32, 83, 119, 154, 156.
- , to Timothy, 22, 23, 24, 97, 119, 122.
- , to Thessalonians, 97.
- , the first hermit, 41.
- , St., 18, 20, 25, 47, 53, 61, 63, 65, 70, 71, 83, 86, 93, 97, 107, 108, 120, 121, 131.
- Paulus Stephanus, 41.
- Pauperes Christi—Monks, xxix, 41, 44, 46, 99.
- Peter, 31, 108, 133, 140, 151, 155, 161, 164.
- Peas, 56, 63.
- Penitence, 102, 141, 149, 155, 167, 171, 191.
- Persius, 16.
- Petershausen, abbey of, viii, ix.
- Petrarcha. *See* Florentinus.
- Pharaoh, 100.
- Pharisees, 32, 165.
- Philosopher, 145.
- Philoxenus, 88.
- Physician, 55, 56, 121, 135, 138, 148.
- Pilate, 91.
- Pilgrims, 63, 147.
- Pisa, 63.
- Pius II., xii.
- Plato, 133.
- Plautus, 100, 113.
- Poor, poverty, 20, 33, 36, 41, 42, 45, 49, 53, 55, 56, 57, 61, 62, 82, 96, 98, 100, 101, 126, 137, 176, 179, 180, 181.
- Pope, vii, viii, xiv, 65, 106, 158, 160, 170, 174.
- and King, xvii, xxix.
- Possessions, 44, 52, 71.
- Postulants, 171.
- Pragmatic Sanction, xiv, xv.
- Praise, 77, 78, 180.
- Prayers, 62, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 78, 149, 163, 164, 166, 186, 188, 193, 194.
- Preachers, 39, 92, 107.
- Precincts, 117.
- Prelates, 80, 92, 95, 97, 98, 99, 157.
- Premonstratensians, 5.
- Presents, 59.
- Pride, 42, 52, 53, 55, 56, 58, 60, 61, 64, 65, 66, 67, 68, 105, 106, 153, 167, 189, 190.
- Prieneus. *See* Bias.

- Priest, 75.
 Princes, 17, 31, 45, 46, 65, 135, 184, 190.
 Prior, 38, 44, 142, 145, 158, 172.
 Prison, 123.
 Profit, 59.
 Propertius, 65.
 Property, *proprietas*, x, xxvi, 33, 34, 35, 36, 41, 42, 43, 46, 134, 140, 167, 176, 178, 196.
 Prophets, 162, 189, 192, 197.
 Protheus, 154.
 Proverbs, 49, 51, 67, 119, 122, 145, 151.
 Providence of God, 44, 178.
 Psalm, psalmist, 27, 28, 29, 30, 40, 52, 54, 57, 60, 61, 68, 71, 74, 75, 78, 91, 100, 114, 119, 120, 133, 167, 178, 180, 183, 184, 185.
 Punishment, 59, 64, 99, 118, 122, 125, 134, 163, 178, 190.
 Purple, 65.
 Pythagoras, 152.
- QUARRELS, 66, 67, 73, 80, 86, 89, 150, 151, 153, 155, 169.
- RAIMENT, 38, 163, 174.
 Rashdall, H., xvi.
 Reading, 26, 70, 89, 90, 91, 92, 93, 141, 172.
 Recreatio, 168.
 Refectory, 48, 93, 137, 172.
 Reform, reformers, reformation, viii, ix, x, xii, 39, 44, 79, 80, 90, 94, 99, 107, 124, 128, 145, 149, 171; non-reformed monastery, 143.
 Regent Albany, 79.
 Reims, Archbishopric of, xvi.
 Relics, 72.
 Religious, 28, 33, 35, 42, 47, 67, 68, 71, 73, 80, 102, 106, 111, 126, 154, 167.
 Remigius, 107.
 Reputation, 29, 157.
 Resurrection and Ascension, 198.
 Retho, 83.
 Richardson, Robert, vii, viii, x, xiv, xix, xx, xxix, xxx, xxxi, 173.
 Rich, riches, 20, 28, 33, 44, 45, 49, 50, 51, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 94, 96, 100, 101, 145, 177.
 Robbers, 101.
 Robertus Longensis, 127.
 Rocheta, 130.
 Romans, to, 22, 23, 27, 83, 90, 119, 154, 156.
- Rome, Roman, xv, xxxii, 63, 106, 161.
 Routine, 99.
 Ruin, 55; causes of, 171.
 Rule, 6, 7, 25, 26, 30, 35, 37, 41, 42, 43, 47, 56, 57, 79, 80, 86, 92, 94, 101, 103, 115, 118, 121, 122, 126, 129, 137, 140, 148, 149, 159, 160, 161, 165, 166, 170, 172, 173, 175, 176, 178, 188.
- SABAOTH, 15, 39, 150.
 Sackcloth and ashes, 60, 102, 107.
 Sagiensis dyocesis, 159.
 Saint, patron, 72, 189, 191, 193, 196, 198, 199.
 Sallust, 52, 58, 160.
 Samaria, 108.
 Sampson, 51, 112.
 Saturday, 72, 197.
 Sauce, 70.
 Scandal, 31, 35.
 Scholars, 137, 171.
 Scopetines, xxxii, 5.
 Scotland, Scottish, vii, xxxii, 69, 73, 79, 80, 81, 127, 142, 146, 147, 150.
 Scourging, 195.
 Scriptures, 16, 18, 91, 94, 113, 131, 134, 145, 180, 194.
 Seculars. *See* Laity.
 Selling, 73, 127.
 Semei, 156.
 Seneca, xxi, 33, 51, 58, 61, 83, 85, 94, 110, 138, 155.
 Sens, 79.
 —, Archbishop of, xxiv.
 Serpents, 23.
 Servants, 30, 54; of Christ, 160; God's, 29.
 Services, 141.
 Servites, 5.
 Seven Deadly Sins, 188.
 Severity, 164.
 Sheepskins, 131.
 Shoes, 105, 128, 136, 169.
 Sibyllae, 16.
 Sick, sickness, 39, 88, 94, 98, 99, 100, 120, 127, 138, 139, 140, 141, 148, 159, 168, 169, 189, 191, 193, 194, 196, 197.
 Siculi, 55.
 Silence, 26, 53, 87, 119, 152, 154, 179, 180, 184.
 Singing, song, soloist, 78, 79, 80, 172.
 Sobriety, 83, 84.
 'Society of Jesus,' vii.
 Sodom, 86.

- Solomon, 32, 51, 72, 109, 113.
 Solon, 16, 62.
 Sosa, 25.
 Spain, Spanish, xxxii; student, vii.
 Speech, 53, 153.
 Spiritus, sancti ordo, 4.
 Stall, 70.
 Standin or Standonck, Jean, xv, xvi, xxii, xxiii, xxiv, xxv, xxvii.
 Statutes of Provisors, xv.
 Stephen Harding, St., 41.
 Stewards, 161, 162, 172.
 Stirling, Royal College of, 81.
 Strafford, viii.
 Strictness, 43.
 Study, students, xvi, 39, 146, 147, 149.
 Sunday, 72, 145, 198.
 Superfluities. *See* Comforts.
 Superior, 25, 26, 28, 29, 35, 37, 38, 43, 44, 47, 48, 54, 82, 93, 96, 98, 107, 108, 115, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 141, 144, 148, 153, 154, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 170, 171, 174, 175, 177, 178, 180.
 Suspicion, 109.
 Swearing, 26.
- TABLES, 30, 56, 87, 93, 108.
 Talk, 70, 89, 152, 153.
 Tantalus, 29.
 Tavern, 27.
 Teacher, teaching, 62, 162.
 Templars, xxxi, 5.
 Temple to God, 67, 191.
 Terence, 26.
Terula, 136.
 Teutonic. *See* Knights.
 Thanksgiving, 188, 191 ff.
 Thessalonians, to, 97.
 Thobias, 134.
 Thomas, 49, 68, 78, 85, 94, 96, 118, 138, 149.
 — Aquinas, 96.
 Threno, 114.
 Timothy, 24, 97, 119, 122, 164.
 Tithes, 73.
 Toledo, 92.
 Toulouse, xvii, xix.
 Tours, Assembly of, xvii.
 Tree of evil, 32.
 Treni, 184.
 Trèves, xi.
 Tribulation, 34, 134.
 Trier, x.
- Trinitarians, 5.
 Tritheim, Johann, viii, ix, xi, xii, xiii.
 Troyes, bp. of, xxvii.
 Tuesday, 191.
 Tunics, 105, 136.
 Turtle-doves, 152.
 Tuscula, 65.
- UNCTION, last, 97.
 University reform. *See* Introd.
 Urbanus, 57, 174.
 Utrecht, xx.
- VAL des Écoliers, 5.
 Valenciennes, college at, xvi.
 Venus, 110, 115, 151.
 Vestiarius, 126, 169, 172.
 Vesture. *See* Clothing.
 Vézelay, xi.
 Victor, St., abbey of, xxv, xxvi, 90, 184.
 Victorines, xxv.
Vinea, 174.
 Visitation, 62, 154, 171.
 Visitors, 134.
- WARS of Religion, xxviii.
 War-time, 73.
 Washerwomen, 136.
 Washing, 126, 134, 136, 137.
 Weak. *See* Sick.
 Wealth. *See* Riches.
 Wechel, 173.
 Wednesday, 192.
 Wezer, R., x.
 Wife, 71.
 Windesheim, x, xiii, xiv, xxi, xxii, xxiii, xxv, xxvi, xxvii.
 Wine, 70, 84, 139.
 Winter, 127.
 Witness, 122.
 Women, 30, 36, 56, 73, 92, 111, 113, 114, 115, 117, 125, 152; veiled, 112.
 Work. *See* Labour.
 Worldly, 171, 178.
 Wrath, 192.
 Writing, 154.
- YORK, viii.
 Young, 137.
- ZENOCRATES, 124.
 Zinizer, 88.
 Zona, 130.
 Zwolle, xiii.

Scottish History Society

LIST OF MEMBERS

25th October 1935

LIST OF MEMBERS

HER MAJESTY THE QUEEN.

- ADAM, Lt.-Commander CHARLES KEITH, R.N., Blair-Adam,
Kinross-shire.
- Adamson, Miss Margot Robert, 100 Handside Lane, Welwyn
Garden City, Herts.
- Agnew, Rev. A. T., M.A., B.D., H.C.F., St. George's Vicarage,
Shrewsbury.
- Aitken, Miss A., 14 Murrayfield Drive.
- Alexander, Joseph, 108 Glengate, Kirriemuir.
- Allan, Charles F., M.A., Ph.D., 60 Newbattle Terrace, Edin-
burgh.
- Allan, John, M.R.C.V.S., Castle Douglas.
- Alness, The Lord, 31 Egerton Crescent, London, S.W. 3.
- Alston, James, 57 Nile Grove, Edinburgh.
- 10 Anderson, Miss H. M., 20 Grosvenor Crescent, Edinburgh.
- Angus, Miss Mary, Inneriach, 354 Blackness Road, Dundee.
- Angus, William, Historical Dept., H.M. General Register House,
Edinburgh.
- Anstruther-Gray, Colonel W., Kilmany, Fife.
- Argyll, The Duke of, Inveraray Castle, Argyll.
- Arnot, Mrs. Rex, 12 Grosvenor Crescent, Edinburgh.
- Atholl, The Duke of, K.T., G.C.V.O., Blair Castle, Blair Atholl.
- BAIRD, Mrs. SUSAN G., of Colstoun, Haddington.
- Balfour, Captain Charles J., of Newton Don, Kelso.
- Balfour, F. R. S., of Dawyck, 13 Collingham Gardens, London,
S.W. 5.
- 20 Balfour-Melville, E. W. M., 2 South Learmonth Gardens,
Edinburgh (*Hon. Secretary*).
- Ballingall, William, 9 Dudhope Terrace, Dundee.
- Barnett, Rev. T. Ratcliffe, Ph.D., 7 Corrennie Gardens, Edin-
burgh.

- Barron, Rev. Douglas Gordon, D.D., Ardchoile, Aberfoyle.
- Barron, Evan M., *Inverness Courier*, Inverness.
- Bartholomew, John, LL.B., Advocate, Nunholm, 9 Victoria Circus, Glasgow, W. 2.
- Batey, Rev. J. Hall, B.Litt., St. Andrew's Manse, Blackford, Perthshire.
- Baxter, Professor J. H., D.D., D.Litt., 71 South Street, St. Andrews.
- Begg, F. J. Henderson, M.B., Ch.B., Strathbeg, Barton Court Avenue, New Milton, Hants.
- Bell, Maurice J., 105 St. Vincent Street, Glasgow, C. 2.
- 30 Bell, John, Mus.Doc., 290 Renfrew Street, Glasgow.
- Bentinck, The Rev. Charles D., D.D., The Manse, Dornoch, Sutherland.
- Bertram, James, 522 Fifth Avenue, New York, U.S.A.
- Beveridge, George, Vallay, Lochmaddy, North Uist.
- Biddulph, Sir Theophilus, Bart., The Pavilion, Melrose.
- Blackie, Walter W., The Hill House, Helensburgh, Dumbartonshire.
- Blair, Archibald Warden, M.A., LL.B., 4 Kinnoul Place, Glasgow, W. 2.
- Boase, Edward R., Advocate, 20 Great King Street, Edinburgh.
- Bonar, John James, Eldinbrae, Lasswade.
- Borenus, Professor T., 28 Kensington Gate, London, W. 8.
- 40 Boyd, Edward, C.A., 27 Melville Street, Edinburgh.
- Boyd, Miss Helen T., 15 Moray Place, Edinburgh.
- Boyes, John, 40 Glendevon Place, Edinburgh.
- Bracelin, Mrs. Edith Thomson, Glengowan, Fettercairn, Kincardineshire.
- Brown, James, 10 Scott Crescent, Galashiels.
- Brown, James C., M.A., LL.B., 2 St. Giles Street, Edinburgh.
- Browning, Professor Andrew, M.A., 4 Clayton Terrace, Dennistoun, Glasgow.
- Buchan, J. Walter, Bank House, Peebles.
- Buchanan, G. A., Gask House, Auchterarder.
- Buchanan, Hugh, Private Bag, Taihape, New Zealand.
- 50 Buchanan, H. R., 172 St. Vincent Street, Glasgow.

- Buist, Frank D. J., The Hollies, Broughty Ferry, Angus.
 Burns, Miss, 138 Newhaven Road, Edinburgh.
 Burns, Alan, B.A., Advocate, Cumbernauld House, Cumbernauld, Glasgow.
 Burns, Dr. Charles, Evan Street, Stonehaven.
 Burns, Rev. Thomas, D.D., Croston Lodge, 3A Chalmers Cres., Edinburgh.
 Bute, The Marquis of, K.T., Mountstuart, Isle of Bute.
- CAIRNS, ADAM, 21 Monreith Road, Newlands, Glasgow.
 Cameron, Alexander, 4 Bangholm Terrace, Edinburgh.
 Cameron, Miss Annie I., Ph.D., D.Litt., 25 Thorburn Road, Colinton.
- 60 Cameron, Lieutenant-Colonel Angus, Firhall, Nairn.
 Cameron, Sir D. Y., R.A., R.S.A., LL.D., Dun Eaglis, Kippen, Stirlingshire.
 Cameron-Head, Mrs., of Inverailort Castle, Lochailort, Inverness-shire, also 40 Lowndes Square, London, S.W.
 Campbell, A. B., W.S., 16 Wester Coates Gardens, Edinburgh.
 Campbell, Buchanan, W.S., Moidart, Currie, Midlothian.
 Campbell, Douglas, 17 East 61st Street, New York, U.S.A.
 Campbell, General Sir F., K.C.B., D.S.O., Tigh-an-Rudha, Ardrishaig, Argyll.
 Campbell, Captain George I., Yr., of Succoth, Garscube House, Glasgow.
 Campbell, Robert R., Board of Education, Whitehall, London, S.W. 1.
 Cant, Rev. Alan, Manse of Creich, Cupar, Fife.
- 70 Carmichael, Evelyn G. M., Lillieshall, Old Hall, Newport, Salop.
 Carmichael, J. L., Arthurstone, Meigle, Perthshire.
 Carnegie, The Lady Helena, Rohallion, Murthly, Perthshire.
 Cassillis, The Earl of, Newhailes, Musselburgh.
 Chambers, W. & R., 11 Thistle Street, Edinburgh.
 Chandler, Dr. F. W., 23 Abbey Lane, Woodseats, Sheffield.
 Chree, Sir William, K.C., Dean of the Faculty of Advocates, 4 Abercromby Place, Edinburgh.
 Christie, Rev. George, D.D., 2 Heriot Row, Edinburgh.

- Clark, Mrs. James, Ravelston, Blackhall, Midlothian.
 Cleary, Vincent, Bank of Montreal, Canada.
- 80 Clyde, The Right Hon. Lord, P.C., LL.D., Briglands,
 Rumbling Bridge.
 Cochrane, James, Latham Park, Montgomery Co., Pa., U.S.A.
 Conway, G. R. G., M.Inst.C.E., Apartado (P.O. Box 490),
 Mexico.
 Cooper, T. M., M.P., Lord Advocate, 7 Abercromby Place,
 Edinburgh.
 Corsar, Kenneth Charles, F.S.A.Scot., Rubislaw, Braid Avenue,
 Edinburgh.
 Couper, J. B., Gordon Chambers, 82 Mitchell Street, Glasgow.
 Cowan, Miss Lillias A., St. Kilda, Sidmouth, Devon.
 Cowie, John, 20 Blythswood Square, Glasgow, C. 2.
 Craig, William, County Clerk, County Buildings, Dumbarton.
 Craigmyle, The Lord, P.C., LL.D., Craigmyle, Torphin.
- 90 Crawford, R. M., Holywood House, Monaghan, Ireland.
 Crichton-Stuart, The Lord Colum, 22 Mansfield Street, London,
 W. 1.
 Crockett, Rev. W. S., D.D., The Manse, Tweedsmuir.
 Cross, A. R., B.A., 11 Kirklee Terrace, Glasgow, W. 2.
 Cross, Robert, Gogar Park, Corstorphine, Edinburgh.
 Curle, James, LL.D., W.S., Priorwood, Melrose.
- DALRYMPLE, The Hon. Sir HEW H., K.C.V.O., 24 Regent
 Terrace, Edinburgh.
 Darling, James Stormonth, W.S., Edenbank, Kelso.
 Davidson, Alfred R., Invernahaven, Abernethy, Perthshire.
 Davidson, Captain Duncan G., of Flemington, Gollanfield,
 Inverness-shire.
- 100 Davidson, George M., 41 Snowdon Place, Stirling.
 Davidson, Hugh, Braedale, Lanark.
 Davies, Godfrey, The Huntington Library, San Marino,
 California, U.S.A.
 Davies, Dr. J. Stanley, 43 Tressillian Road, Brockley, London.
 S.E. 4.
 De Beer, E. S., M.A., 2 Mansfield Street, London, W. 1.

- De Pree, Mrs., Beech Hill, Haddington.
 Dewart, William T., 280 Broadway, New York, U.S.A.
 Dickinson, W. C., Ph.D., D.Lit., Acorns, Steele's Lane,
 Oxshott, Surrey.
 Dickson, A. Hope, 15 Woodlands Terrace, Glasgow, C. 3.
 Dickson, Walter, Lynedoch House, Elcho Terrace, Portobello.
- 110 Dickson, Walter S., Advocate, 6 Circus Gardens, Edinburgh.
 Dickson, William Kirk, LL.D., Advocate, 8 Gloucester Place,
 Edinburgh (*Chairman*).
 Dobbie, Sir Joseph, 10 Learmonth Terrace, Edinburgh.
 Dobie, M. R., 23 Cargil Terrace, Edinburgh.
 Don, Captain William G., Maulesden, Brechin, Angus.
 Donald, Alexander Graham, M.A., F.F.A., 18 Carlton Terrace,
 Edinburgh.
 Douglas, Miss A. C., 34 Falkland Mansions, Hyndland,
 Glasgow, W. 2.
 Douglas, Brigadier-Gen. W. C., C.B., D.S.O., Brighton, Forfar
 (Woodlands Private Hotel, Sidmouth, Devon).
 Dowden, John W., LL.D., M.B., C.M., 48 Manor Place,
 Edinburgh.
 Dumfries, The Earl of, 5 Charlotte Square, Edinburgh.
- 120 Dunlop, G. B., Standard Office, 3 Duke Street, Kilmarnock.
 Dunlop, W. B., Seton Castle, Longniddry.
- EASSON, Rev. D. E., B.D., Ph.D., Old Manse, Mauchline.
 Edwards, JOHN, LL.D., 4 Great Western Terrace, Glasgow.
 Elliot, Miss Effie M., Balnakiel, Galashiels.
 Ellis, E. Menzies, 3 Belmont Drive, Rutherglen, Glasgow.
- FAIRGRIEVE, ANDREW, Maplehurst, Galashiels.
 Fairweather, Wallace, D.L., of Faside and Mearns Castle,
 Mearns, Renfrewshire.
 Ferguson, Peter, Solicitor, Dunoon.
 Findlay, Sir J. E. R., Bart., 18 Lauder Road, Edinburgh.
- 130 Firth, Prof. Sir Charles Harding, F.B.A., D.C.L., LL.D.,
 Litt.D., 2 Northmoor Road, Oxford.

- Fleming, The Hon. Lord, East Morningside House, Clinton Road, Edinburgh.
- Fleming, Mrs. Agnes J., 12 Beaufort Gardens, London, S.W. 3.
- Fleming, Miss Helen J., Boraston Knowe, Blackhall, Edinburgh.
- Fletcher, A. S., C.B.E., News Dept., Foreign Office, London.
- Forbes, G. O., yr. of Boyndlie, Fraserburgh.
- Forrest, Colonel, The Square, Comber, N. Ireland.
- Forrester, Rev. D. M., B.D., U.F. Manse, Broughton, Peebles-shire.
- Foulis, George H. Liston, 23 Moray Place, Edinburgh.
- Fraser, Rev. A. Campbell, Rokeby Rectory, Barnard Castle, Co. Durham.
- 140 Fraser, Charles Ian, of Reelig, Kirkhill, Inverness-shire.
- Fraser, Edward D., 4 The Highlands, St. Leonards-on-Sea, Sussex.
- Fraser, Professor John, M.D., 32 Moray Place, Edinburgh.
- Fraser-Mackenzie, Mrs., of Allangrange, Munloch, Ross-shire.
- GALLETLY, Mrs. E. G., 32 Mansionhouse Road, Edinburgh.
- Galloway, T. L., of Auchendrane, by Ayr.
- Gauld, H. Drummond, Allandale, Corstorphine, Edinburgh.
- Gibb, Sir Alexander, C.B.E., Queen Anne's Lodge, Westminster, London, S.W. 1.
- Gibson, John, 110 Queen Street, Glasgow.
- Gilbertson, J. Stewart, 153 Park Avenue, Madison, New Jersey, U.S.A.
- 150 Gillespie, Mrs. M. J. G., 5 Darnaway Street, Edinburgh.
- Gilmour, Brigadier-General Sir R. G. Gordon, Bart., C.B., C.V.O., D.S.O., of Craigmillar, The Inch, Liberton.
- Girvan, Professor John, 11 Eglinton Drive, Glasgow, W. 2.
- Glen, James, 223 West George Street, Glasgow.
- Glenconner, The Lord, 4 Buckingham Street, London, S.W. 1.
- Gordon, Lieut.-Col. R. Pirie, 46 Addison Avenue, Kensington, London, W. 11.
- Gourlay, W. R., C.S.I., C.I.E., Dalry, Kirkcudbrightshire.
- Grahame, Lieut.-Col. G. C., Ingleholm, North Berwick.
- Grant, Sir Alexander, Bart., 15 Hermitage Drive, Edinburgh.

- Grant, Sir Francis J., K.C.V.O., LL.D., W.S., Lord Lyon King-
of-Arms, 18 George Square, Edinburgh.
- 160 Grant, Major Frank L., Langside, 11 Turner Close, Meadway,
London, N.W. 11.
- Grant, John, 31 George IV. Bridge, Edinburgh.
- Gray, Col. W. B., Commissioners of Education, Georgetown,
British Guiana.
- Gray, W. Forbes, 8 Mansionhouse Road, Edinburgh.
- Grierson, Henry J., W.S., Laguna, Murthly, Perthshire.
- Guthrie, Charles, W.S., 3 Charlotte Square, Edinburgh.
- Guthrie, T. Maule, Rosehill, Brechin, Forfarshire.
- HAMILTON, J. B., 11 Hatton Place, Edinburgh.
- Hannay, Professor R. K., LL.D., 5 Royal Terrace, Edinburgh.
- Hay, Lt.-Col., 8 White Road, Quetta, India.
- 170 Hay, W. J., John Knox's House, Edinburgh.
- Hayward, Robert S., The Hawthorns, Galashiels.
- Hedderwick, A. W. Hunter, 19 Oakfield Terrace, Glasgow.
- Henderson, Andrew, 43 Dalhousie Terrace, Edinburgh.
- Henderson, C. Stewart, Sherbrooke, 4 Craigmillar Park, Edin.
- Henderson, J. G. B., Nether Parkley, Linlithgow.
- Henderson, J. Morris, Brooksley, Busby, Lanarkshire.
- Henderson, Prof. Robert Candlish, K.C., 6 Doune Terrace,
Edinburgh.
- Henderson, Robert, Buchgrove, Maxwelltown, Dumfries.
- Henderson, Sir Thomas, Langlands, Hawick.
- 180 Henderson, Thomas, B.Sc., 47 Moray Place, Edinburgh.
- Home, The Earl of, K.T., The Hirsell, Coldstream.
- Hope, Trustees of George E., of Luffness, Aberlady, per Blair
& Cadell, W.S., 19 Ainslie Place, Edinburgh.
- Howden, John M., D.L., C.A., 11 Eton Terrace, Edinburgh
(*Hon. Treasurer*).
- Howden, W. H., 195 Scotland Street, Glasgow.
- Hutchison, David M., 8 Queensborough Gardens, Hyndland,
Glasgow.
- Hutchison, Major-Gen. The Lord, of Montrose, K.C.M.G., C.B.,
D.S.O., 19 Montagu Square, London, W. 1.

- INGLIS, FRANCIS CAIRD, F.S.A.Scot., Rock House, Calton Hill, Edinburgh.
- Inglis, John A., K.C., King's and Lord Treasurer's Remembrancer, 13 Randolph Crescent, Edinburgh.
- Ingram, W., K.C., 61 Great King Street, Edinburgh.
- 190 Innes, Thomas, of Learney, Advocate, Albany Herald, H.M. General Register House, Edinburgh.
- Insh, G. F., D.Litt., Vicar Lea, Strathaven, Lanarkshire.
- JACKSON, S. D., c/o Messrs. Jackson, Wylie & Company, 73 West George Street, Glasgow.
- Jameson, J. H., W.S., 16 Coates Crescent, Edinburgh.
- KAY, ALEX., of M'Clure, Naismith Brodie & Co., Glasgow.
- Keir, D. Lindsay, University College, Oxford.
- Kilpatrick, P. J. W., Bridgend, Colinton.
- Kirkpatrick, John G., W.S., 9 Hill Street, Edinburgh.
- Kirkwood, Charles G., Duncairn, Helensburgh.
- Knox, J. M., 57 St. Vincent Street, Glasgow.
- 200 LAING, JAMES, 17 High Street, Laurencekirk.
- Lamb, Johnston Stewart, 10 Mortonhall Road, Edinburgh.
- Lamont, Sir Norman, Bart., of Knockdow, Toward, Argyll.
- Lamont, Thomas W., 23 Wall Street, New York, U.S.A.
- Lawrance, Robert Murdoch, F.S.A.Scot., 58 Fountainhall Road, Aberdeen.
- Leiper, R. J., Tomphulit, Foss, by Pitlochry.
- Lemon, Miss Ethelwyn, 35 Lauriston Place, Edinburgh.
- Lindsay, Rev. and Hon. E. R., St. Mary's Presbytery, Wednesbury, Staffs.
- Lindsay, John, M.A., M.D., 18 Burnbank Terrace, Glasgow, W.
- Lindsay, Rev. John, 17 Midmar Gardens, Edinburgh.
- 210 Lindsay, Leonard C. C., 15 Morpeth Mansions, Westminster, S.W. 1.
- Lindsay, R. H., Record Office, H.M. General Register House, Edinburgh.
- Loch, Major-General The Lord, C.B., C.M.G., M.V.O., D.S.O., 51 Lennox Gardens, London, S.W. 1.

- Loch, Captain Humfrey, Sheera, Nakuru, Kenya, East Africa.
- Loch, Laurence John Carysfort, 1st Kumaon Rifles, c/o Lloyds Bank Ltd., Hornby Road, Bombay.
- Loch, Major Percy, c/o Lloyds Bank Ltd., 6 Pall Mall, London, S.W. 1.
- Loch, Sydney, Pyrgos, Jerissos, Greece.
- Loney, John W. M., Solicitor, 6 Carlton Street, Edinburgh.
- Low, William, Balmakewan, Marykirk, Montrose.
- MACADAM, J. H., 37 Shoe Lane, London, E.C. 4.
- 220 MacArthur, Miss Margaret M., 8 Kirklee Quadrant, Glasgow.
- Macarthur, Neil, Solicitor, Royal Bank Buildings, Inverness.
- M'Barnet, A. C., Mixed Court of Appeal, Alexandria, Egypt.
- M'Bean, J. P., 6804 Lawnton, Oak Lane, Philadelphia, Pa., U.S.A.
- M'Beath, D. K., Estate Offices, Sandbank, Argyll.
- M'Burnie, John, of Nether Laggan, Sheriff-Clerk, Dumfries.
- M'Candlish, Lieut.-Col. P. D., Muiredge, Bo'ness.
- MacColl, H. G., M.A., B.Sc., Craig Rannoch, Ballachulish, Argyll.
- M'Colm, D. D., 37 George Street, Edinburgh.
- MacCrae, A., 23 Doune Terrace, Kelvinside, Glasgow.
- 230 MacDiarmid, Allan Campbell, C.A., Westbrook Hay, Boxmoor, Herts.
- MacDonald, Sir Murdoch, K.C.M.G., M.P., 72 Victoria Street, London, S.W. 1.
- MacDonald, The Rt. Hon. J. Ramsay, M.P., Upper Frogmal Lodge, London, N.W. 3.
- MacDougall, Captain Donald, Druimneil, Appin, Argyll.
- McEwen, J. H. F., M.P., of Marchmont, Berwickshire.
- Macfarlane, George W., 6 St. John's Road, Pollokshields, Glasgow.
- Macfarlane-Grieve, R. W., M.A.(Oxon), of Penchrise Peel, Hawick.
- MacGregor, John, W.S., 3 Coates Crescent, Edinburgh.
- Mackay, A., Glencruitten, Oban.

- Mackay, Mrs. Dorothea Wilson, 25 Balliol House, Manorfields, Putney Heath, S.W. 15.
- 240 Mackay, Eneas, 44 Craigs, Stirling.
- Mackay, John, S.S.C., 37 York Place, Edinburgh.
- Mackay, Mrs. Milborough C. G., c/o National Provincial Bank, 11 Lombard Street, London, E.C. 3.
- Mackay, William, Netherwood, Inverness.
- Mackay, W. Macdonald, 26 Lonsdale Road, Toronto, Canada.
- McKechnie, Hector, B.A., LL.B., Advocate, 26 Dublin Street, Edinburgh.
- Mackenzie, Compton, Eilean Aigas, Beauly, Inverness-shire.
- Mackenzie, Dr. M. T., Scolpaig, Lochmaddy.
- Mackenzie, Mrs. P. C., 1A Warwick Road, Manor Park, London.
- Mackenzie, William C., Deargail, St. Margarets-on-Thames.
- 250 Mackenzie, W. Lyon, K.C., 42 Palmerston Place, Edinburgh.
- Mackenzie, W. Mackay, M.A., D.Litt., 27 York Place, Edinburgh.
- Mackie, Charles James, Advocate, 218 Union Street, Aberdeen.
- Mackie, Professor J. D., M.A., The University, Glasgow.
- Mackie, Robert L., M.A., B.Litt., Greenloaning, Wormit, Fife.
- Mackinnon, Rev. Donald, F.C. Manse, Portree, Skye.
- Mackinnon, Professor James, D.D., Ph.D., 12 Lygon Road, Edinburgh.
- Mackintosh, P., M.A., Solicitor, 19 Union Street, Inverness.
- Maclachlan, John, of Maclachlan, Castle Lachlan, Strachur, Argyll.
- Maclean, The Very Rev. Norman, D.D., 6 Grosvenor Gardens, Edinburgh.
- 260 Maclean, Roderick, C.A., 1 Lombard Street, Inverness.
- MacLehose, James, LL.D., The Old Parsonage, Lamington.
- Macleod, John, 80 Montpelier Park, Edinburgh.
- Macleod, Sir John Lorne, C.B.E., LL.D., 72 Great King Street, Edinburgh.
- Macmillan, A. R. G., M.A., LL.B., Advocate, 48 India Street, Edinburgh.

- Macmillan, The Lord, LL.D., 44 Millbank, Westminster, London, S.W. 1.
- Macphail, Rev. Dr. E. M., C.I.E., O.B.E., 3 St. Michael Drive, Helensburgh.
- Macpherson, D., F.S.A.Scot., 3 St. John's Road, Pollokshields, Glasgow.
- Macpherson, James, Solicitor, 26 Port Street, Stirling.
- Macpherson, The Right Hon. Sir J. Ian, Bart., M.P., 4 Ormonde Gate, London, S.W.
- 270 Macqueen, Miss E., M.A., 46 Mount Road, Montrose.
- Macrae, Rev. Duncan, 26 Douglas Crescent, Edinburgh.
- MacRae-Gilstrap, Lieut.-Col. Ian, of Eilean Donan, Ballimore, Otter Ferry, Argyll.
- Mactavish, Duncan C., Castleton Cottage, by Lochgilphead, Argyll.
- McWhir, James, M.D., Norham-on-Tweed.
- MacWhirter, Miss, North British Station Hotel, Edinburgh.
- Main, Prof. Archibald, 8 The University, Glasgow, W. 2.
- Malcolm, Sir Ian, K.C.M.G., 46 Bryanston Square, London, W. 1.
- Mar and Kellie, The Earl of, K.T., Alloa House, Alloa.
- Marshall, Charles Hay, S.S.C., 97 Seagate, Dundee.
- 280 Marshall, Robert C., Burntshields, Kilbarchan.
- Marshall, W. M., Solicitor, 3 Merry Street, Motherwell.
- Massie, James, 9 Castle Street, Edinburgh.
- Mathers, George Fleming, M.A., LL.B., W.S., 23 Manor Place, Edinburgh.
- Matheson, J. Carstairs, M.A., Meadowburn, Lanark.
- Mechan, Sir Henry, LL.D., 50 Montgomerie Drive, Glasgow, W. 2.
- Meikle, H. W., D.Litt., 23 Riselaw Road, Edinburgh.
- Meldrum, Rev. Neil, B.D., 26 Carden Place, Aberdeen.
- Melles, J. W., Gruline, Aros, Isle of Mull.
- Mellor, Major J. G. G., No. 10 Hereford House, Park Street, W. 1.
- 290 Melville, Alexander P., W.S., 6 St. Margaret's Road, Edinburgh.
- Menzies, W., Mayfield, Melrose.

- Michie, J. T., British Linen Bank House, Balfroun.
 Mill, William, 54 Polwarth Terrace, Edinburgh.
 Miller, Frank, Cumberland House, Annan, Dumfriesshire.
 Miller, R. Pairman, S.S.C., 50 Queen Street, Edinburgh.
 Milligan, James, W.S., 15 York Place, Edinburgh.
 Milne, George, Craigellie, Lonmay, Aberdeenshire.
 Minto, The Earl of, Minto House, Roxburghshire.
 Mitchell, George A., 5 West Regent Street, Glasgow.
 300 Moncreiffe, William, Cuil-an-duin, Ballinluig, Perthshire.
 Montgomerie, Miss Marjorie, 33 Westbourne Gardens,
 Glasgow, W. 2.
 Mooney, John, Cromwell Cottage, Kirkwall, Orkney.
 Moore, R. T., 13 Clairmont Gardens, Glasgow.
 Morgan, Ian, 8 Playfair Terrace, Downfield, Dundee.
 Morris, David B., Town Clerk, Stirling.
 Muirhead, Ronald E., Meikle Cloak, Lochwinnoch.
 Munro, Rev. Donald, Free Church Manse, Ferintosh, Conon
 Bridge, Ross-shire.
 Munro, Robert, 71 Adele Street, Motherwell.
 Murray, P. Keith, W.S., 19 Charlotte Square, Edinburgh.
 310 Murray, The Rt. Hon. Lord, C.M.G., LL.D., 62 Great King
 Street, Edinburgh.
- NICHOLAS, Don. L., Pine Lodge, 2 Stanley Avenue, Higher
 Bebington, Cheshire.
 Nicoll, A., 5 Belgrave Crescent, Edinburgh.
 Normand, The Rt. Hon. Lord, Lord Justice-General, 27 Moray
 Place, Edinburgh.
- OGILVIE, Professor F. W., Queen's University, Belfast.
 Orr, John, 74 George Street, Edinburgh.
- PATON, HENRY M., 13 Argyle Place, Edinburgh.
 Peddie, A. L. Dick, W.S., 21 Melville Street, Edinburgh.
 Petrie, Sir Charles, Bart., 14 Tregunter Road, The Boltons,
 London, S.W. 10.
 Petrie, James A., 28 Windsor Street, Edinburgh.
 320 Philip, Rev. Adam, D.D., 19 Greenhill Gardens, Edinburgh.

- Pitman, H. A., 65 Cambridge Terrace, Hyde Park, London, W.2.
 Pollok, Mrs. Gladys M., Ranachan, West Side House,
 Wimbledon, London, S.W. 19.
 Pollok, Miss S. E., 20 Augustus Road, Edgbaston, Birmingham.
 Prentice, A. R., Newark Lodge, 28 Newark Street, Greenock.
 Pryde, G. S., Ph.D., History Department, University, Glasgow.
- RAIT, Principal Sir ROBERT S., C.B.E., LL.D., 13 The Uni-
 versity, Glasgow (*President*).
- Ramsay, Captain A. H. M., 4 Princes Gate, London, S.W.
 Ramsay, Miss E. Lucy, Stainrigg, Coldstream.
 Ramsay, Captain Iain, Junior Carlton Club, Pall Mall, London.
- 330 Rankin, W. B., W.S., 2 Rothesay Terrace, Edinburgh.
 Reid, R. C., Cleuchbrae Cottage, Ruthwell, R.S.O., Dumfries-
 shire.
 Reoch, John, Hawthornden, Erskine Road, Whitecraigs,
 Renfrewshire.
 Richardson, Rev. Andrew Turnbull, Whyte's Causeway, Baptist
 Manse, Kirkcaldy.
 Riddell, The Hon. William Renwick, LL.D., D.C.L., Osgoode
 Hall, Toronto, Canada.
 Robb, James, B.D., LL.B., 26 Ormidale Terrace, Edinburgh.
 Robertson, John Stewart, Writer, 176 St. Vincent Street,
 Glasgow.
 Robertson, Stewart A., M.A., Organiser of Education, Educa-
 tion Office, Dundee.
 Rodger, W. K., of Tindal, Oatts & Rodger, 113 St. Vincent
 Street, Glasgow.
 Rose, Vice-Admiral F. F., C.B., D.S.O., East Indies Station,
 c/o G.P.O., London.
- 340 Rose, Sir H. Arthur, D.S.O., LL.D., 172 Leith Walk, Edin-
 burgh.
 Rosebery, The Earl of, D.S.O., Dalmeny House, Edinburgh.
 Ross, James, 10 Midmar Gardens, Edinburgh.
 Roxburgh, Sir John A., 15 Lynedoch Crescent, Glasgow.
 Rusk, J. M., 6 Rutland Square, Edinburgh.
 Russell, John, 2 Brunton Place, Edinburgh.

- SALVESEN, THE RIGHT HON. LORD, P.C., LL.D., Dean Park House, Queensferry Road, Edinburgh.
- Salvesen, I. R. S., 6 Rothesay Terrace, Edinburgh.
- Salvesen, T. E., 37 Inverleith Place, Edinburgh.
- Sanderson, Kenneth, W.S., 5 Northumberland Street, Edinburgh.
- 350 Saunders, William, 15 Morningside Grove, Edinburgh.
- Scott, Rev. Archibald B., D.D., The Manse of Kildonan, Helmsdale.
- Scott, J. C., 15 Napier Road, Edinburgh.
- Scott, Walter, 860 Broadway, New York.
- Scott, John, W.S., 13 Hill Street, Edinburgh.
- Shaw, Mackenzie S., W.S., 1 Thistle Court, Edinburgh.
- Shiells, C. J., 17 Melville Street, Edinburgh.
- Shipman, Henry Robinson, 27 Mercer Street, Princeton, New Jersey, U.S.A.
- Shoemaker, Col. Henry W., Litt.D., American Legation, Sofia, Bulgaria.
- Sinclair, The Rt. Hon. Sir Archibald, Bart., M.P., of Ulbster, 1 Thorney Court, London, W. 8.
- 360 Sinton, James, Braehead, Inveresk, Musselburgh.
- Smith, Andrew Cameron, Springfield, Dalmuir, Glasgow.
- Smith, D. Baird, C.B.E., LL.D., 5 Windsor Terrace, Glasgow, W.
- Smith, Miss Dorothea Nimmo, 35 Heriot Row, Edinburgh.
- Smith, Lt.-Col. Ian M., D.S.O., M.C., 34 St. George's Court, Gloucester Road, London, S.W. 7.
- Smith, John, Birkhill, Lesmahagow.
- Smith, J. K., 4 East Hermitage Place, Leith.
- Smith, John Lamb, S.S.C., 26 Napier Road, Edinburgh.
- Smith, Mrs. Margaret M., 23 Cornwall Gardens, London, S.W. 7.
- Sommerville, John, Solicitor, 9 Hermitage Terrace, Edinburgh.
- 370 Stair, The Earl of, D.S.O., Oxenfoord Castle, Dalkeith.
- Steuart, A. Francis, Advocate, University Club, 127 Princes Street, Edinburgh.
- Stevenson, Professor W. B., 7 College Court, The University, Glasgow.

Stewart, James, of Keil, Duror, Appin, Argyll.

Stewart, James King, C.B.E., Inchmahome, Longniddry, East Lothian.

Stewart, William Ritchie, Merrick, Dalmellington, Ayrshire.

Stirton, Rev. John, M.V.O., D.D., The Manse, Crathie, Ballater.

Struthers, Major J. G., The Cottage, Bonawe Quarries, by Connel, Argyll.

St. Vigens, The Hon. Lord, 33 Moray Place, Edinburgh.

TAIT, WILLIAM, 64 Albert Drive, Pollokshields.

380 Tayler, Miss Henrietta, Duff House, Arundel.

Taylor, W., 20 York Road, Leith.

Thomson, Col., Kilkenny House, Sion Hill, Bath.

Thomson, David C., Inveravon, Broughty Ferry.

Thomson, J. Albert, 118 George Street, Edinburgh.

Tod, Henry, W.S., 45 North Castle Street, Edinburgh.

Tod, William Arthur, F.S.A.Scot., Dunrobin, Belfield Road, West Ewell, Surrey.

Tweedsmuir, The Lord, C.H., G.C.M.G., LL.D., Elsfeld Manor, Oxon.

URQUHART, DONALD, 29 West Burger Street, Bloemfontein, South Africa.

WADDELL, J. JEFFREY, Caldergrove House, Hallside, Lanarkshire.

390 Walker-Love, Dr. Thomas, Greenbank, Clark Street, Airdrie.

Wallace, Sir David, K.B.E., C.M.G., F.R.C.S., 6 Eton Terrace, Edinburgh.

Wallace, H. Frank, Wyrley Hall, Pepsall, Staffordshire.

Walton, Frederick Parker, LL.D., Advocate (K.C., Quebec), 6 Great King Street, Edinburgh.

Warrand, Major Duncan G., C.B.E., M.A., F.S.A., 9 Somerset Place, Bath.

Watson, Arthur, 23 Danes Drive, Scotstoun, Glasgow.

Watson, Charles B. Boog, 24 Garscube Terrace, Edinburgh.

- Watson, J. Allen, 5 Charlotte Street, Perth.
- Watson, Professor James A. S., B.Sc., 147 Banbury Road, Oxford.
- Watt, James, LL.D., W.S., 7 Blackford Road, Edinburgh, 10.
- 400 Watt, The Very Rev. Lauchlan Maclean, D.D., LL.D., Kinloch, Lochcarron, Ross-shire.
- Weir, Thomas M., 227 St. Vincent Street, Glasgow.
- Westwater, L. A., 12 Dundas Street, Edinburgh.
- Whitelaw, Charles E., F.S.A.Scot., 22 Midmar Gardens, Edinburgh.
- Whitson, A., 38 Athole Gardens, Glasgow, W. 2.
- Whitson, Sir Thomas B., LL.D., 27 Eglinton Crescent, Edinburgh.
- Whyte, Robert D., Town Clerk, Rothesay.
- Wightman, John, 23 High Street, North Berwick.
- Williams, Allan, Ormeau Avenue, Belfast.
- Williams, Professor A. F. Basil, O.B.E., The University, Edinburgh.
- 410 Wilson, J. A., O.B.E., M.D., 4 Central Avenue, Cambuslang.
- Wordie, William, 52 Montgomerie Drive, Glasgow, W.
- Wotherspoon, Robert, Solicitor, Inverness.
- Wright, James, M.B., Tigh-an-Rudha, Inveraray, Argyll.
- Wyllie, Matthew, 169 West George Street, Glasgow, C. 2.
- YOUNG, DAVID R., Solicitor, Kinross.
- Young, Thomas E., W.S., Auchterarder.
- Younger, Miss Alice, 6 Osborne Terrace, Edinburgh.
- Yule, Thomas, W.S., 16 East Claremont Street, Edinburgh.

LIST OF LIBRARIES SUBSCRIBING

- Aberdeen Free Public Library.
 Aberdeen University Library.
 Arbroath Public Library.
 Ayr, Carnegie Public Library.
 Baltimore, Peabody Institute, U.S.A.
 Bearsden, by Glasgow, St. Peter's College.
 Belfast Library and Society for Promoting Knowledge, Donegal
 Square North, Belfast (Linenhall Library).
 Belfast, Queen's University.
 Birmingham Public Libraries (Ref. Dept.).
 10 Boston Athenæum, Mass., U.S.A.
 Boston Public Library, Mass., U.S.A.
 California University Library, U.S.A.
 Cambridge University Library.
 Cardiff Free Public Library.
 Chicago, Newberry Library, U.S.A.
 Chicago University Library, U.S.A.
 Cleveland Public Library, 325 Superior Avenue, N.W., Cleve-
 land, Ohio, U.S.A.
 Coatbridge, Carnegie Public Library.
 Columbia University Library, New York, U.S.A.
 20 Copenhagen, Royal Library, Denmark.
 Cornell University, Ithaca, New York, U.S.A.
 Dundee Free Library.
 Dundee University College Library.
 Dunfermline Public Library.
 Dunfermline, Scottish Central Library for Students.
 Edinburgh, Church of Scotland Library.
 Edinburgh, Corporation of the City of, City Chambers.
 Edinburgh, Episcopal Church Theological Library, Coates Hall,
 Rosebery Crescent.
 Edinburgh, Fraser Chair of Scottish History, Edinburgh Uni-
 versity.
 30 Edinburgh, Free Church Library, Bank Street.
 Edinburgh, H.M. General Register House (Historical Depart-
 ment).
 Edinburgh, Hope Trust, 31 Moray Place.
 Edinburgh, New Club, Princes Street.

- Edinburgh, New College Library, Assembly Hall, Mound.
 Edinburgh, Philosophical Institution, 4 Queen Street.
 Edinburgh, Protestant Institute of Scotland, 17 George IV.
 Bridge.
 Edinburgh Public Library, George IV. Bridge.
 Edinburgh, Royal College of Physicians, 9 Queen Street.
 Edinburgh, St. Mary's Cathedral Library.
- 40 Edinburgh, Signet Library, Parliament Square.
 Edinburgh, Society of Antiquaries, National Museum of
 Antiquities, Queen Street.
 Edinburgh, Society of Solicitors before the Supreme Court.
 Edinburgh Speculative Society, University Buildings.
 Edinburgh, University Club.
 Edinburgh University Library.
 Falkirk Public Library.
 Fort Augustus, St. Benedict's Abbey.
 Fort William, West Highland Museum.
 Glasgow, Baillie's Institution Free Library.
- 50 Glasgow, Faculty of Procurators.
 Glasgow, Mitchell Library.
 Glasgow, U.F. Church College Library, Lyndoch Street,
 Glasgow.
 Glasgow University Library.
 Glasgow Western Club.
 Hamburg, Staats-und-Universitäts Bibliothek, Speersort, Ham-
 burg, Germany.
 Harvard College Library, Cambridge, Mass., U.S.A.
 Hove Public Library, Hove, Sussex.
 Illinois University Library, Urbana, Ill., U.S.A.
 Inverness Free Library.
- 60 Iowa State University, Iowa, U.S.A.
 Ireland, National Library of, Dublin.
 Kilmarnock Public Library.
 Largs, Stevenson Institute.
 Leeds Library, Commercial Street, Leeds.
 Leipzig, Universitäts-Bibliothek, Beethovenstr. 6, Germany.
 Liverpool Public Library.
 London, Antiquaries, Society of, Burlington House, Piccadilly,
 London, W. 1.
 London, Athenæum Club.
 London, Corporation Library, Guildhall.
- 70 London, Institute of Historical Research, Malet Street, W.C. 1.

- London Library, St. James's Square.
 London, National Liberal Club.
 London, Public Record Office.
 London, Reform Club, Pall Mall, S.W.
 London, Royal Institution, W.
 London School of Economics and Political Science, Houghton
 Street, Aldwych, W.C. 2.
 London University, South Kensington, S.W.
 London, University College, Gower Street, London.
 Los Angeles Public Library, California, U.S.A.
- 80 Los Angeles, University of California Library, U.S.A.
 Lund, Universitets Bibliotheket, Sweden.
 Manchester, John Rylands Library.
 Manchester, Public Free Library.
 Manchester University Library.
 Melbourne, University of, Carlton, Australia.
 Michigan, University of, General Library, Ann Arbor, Mich.,
 U.S.A.
 Minneapolis, Athenæum Library, U.S.A.
 Minnesota, Library of University of Minneapolis, U.S.A.
 Montreal, McGill University, Canada.
- 90 Munich, Bavarian State Library, Germany.
 Nairn Literary Institute.
 Netherlands Royal Library, The Hague, Holland.
 Newcastle-upon-Tyne Public Library.
 New South Wales Library, Sydney, Australia.
 New York Public Library, Albany, New York, U.S.A.
 New York State Library, U.S.A.
 New York University Library, U.S.A.
 Nottingham Free Public Library.
 Ontario Legislative Library, Toronto, Canada.
- 100 Ottawa, Parliamentary Library, Canada.
 Oxford, All Souls' College.
 Paisley, Philosophical Institution.
 Paris, Bibliothèque Nationale, France.
 Pennsylvania Historical Society, U.S.A.
 Pennsylvania University Library, Philadelphia, U.S.A.
 Perth, Sandeman Public Library.
 Philadelphia, St. Andrew's Society, U.S.A.
 Princeton Theological Seminary, New Jersey, U.S.A.
 Princeton University Library, New Jersey, U.S.A.
- 110 Prussian State Library.

- St. Andrews Hay Fleming Library.
 St. Andrews University Library.
 San Francisco Public Library, Civic Center, California, U.S.A.
 San Marino, Henry E. Huntington Library and Art Gallery,
 California, U.S.A.
 Saskatoon, University of Saskatchewan, Canada.
 Sheffield Free Public Library.
 Stanford University Library, California, U.S.A.
 Stirling Public Library.
 Stockholm, Royal Library, Sweden.
- 120 Stonyhurst College, Blackburn, Lancashire.
 Texas, University of, Austin, Texas, U.S.A.
 Toronto Reference Library, Canada.
 Toronto University Library, Canada.
 Upsala, Royal University Library, Sweden.
 Vaticana Biblioteca Apostolica, Città del Vaticano, Italy.
 Victoria Public Library, Melbourne, Australia.
 Wales, National Library of, Aberystwyth.
 Washington, Library of Congress, U.S.A.
 Washington, University Library, St. Louis, U.S.A.
- 130 Washington, University Library, Seattle, Washington, U.S.A.
 Wick, Carnegie Public Library.
 Wigan, Free Public Library.
 Wisconsin, State Historical Society, U.S.A.
 Yale University Library, U.S.A.

Copies of the Society's Publications are presented to the following Libraries :—

- British Museum, London.
 National Library of Scotland, Edinburgh.

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

Scottish History Society.

THE EXECUTIVE.

1934-1935.

President.

Principal Sir ROBERT RAIT, C.B.E., LL.D.

Chairman of Council.

WILLIAM K. DICKSON, LL.D.

Council.

T. INNES of Learney.

EVAN M. BARRON.

R. C. REID.

W. C. DICKINSON, D.Lit.

Professor J. D. MACKIE.

JAMES CURLE, W.S., LL.D.

R. L. MACKIE.

D. B. MORRIS.

H. W. MEIKLE, D.Litt.

JOHN A. INGLIS, K.C.

Professor R. K. HANNAY, LL.D.

JAMES MACLEHOSE, LL.D.

Corresponding Members of Council.

Professor Sir CHARLES H. FIRTH, LL.D., Oxford; Professor
SANFORD TERRY, Litt.D., Mus.D., D.Litt., LL.D., Aberdeen.

Hon. Treasurer.

JOHN M. HOWDEN, D.L., C.A., 8 York Place, Edinburgh.

Hon. Secretary.

E. W. M. BALFOUR-MELVILLE, History Department, The
University, Edinburgh.

RULES

1. THE object of the Society is the discovery and printing, under selected editorship, of unpublished documents illustrative of the civil, religious, and social history of Scotland. The Society will also undertake, in exceptional cases, to issue translations of printed works of a similar nature, which have not hitherto been accessible in English.

2. The affairs of the Society shall be managed by a Council, consisting of a Chairman, Treasurer, Secretary, and twelve elected Members, five to make a quorum. Three of the twelve elected Members shall retire annually by ballot, but they shall be eligible for re-election.

3. The Annual Subscription to the Society shall be One Guinea. The publications of the Society shall not be delivered to any Member whose Subscription is in arrear, and no Member shall be permitted to receive more than one copy of the Society's publications.

4. The Society will undertake the issue of its own publications, *i.e.* without the intervention of a publisher or any other paid agent.

5. The Society normally issues yearly two octavo volumes of about 320 pages each.

6. An Annual General Meeting of the Society shall be held at the end of October, or at an approximate date to be determined by the Council.

7. Two stated Meetings of the Council shall be held each year, one on the last Tuesday of May, the other on the Tuesday preceding the day upon which the Annual General Meeting shall be held. The Secretary, on the request of three Members of the Council, shall call a special meeting of the Council.

8. Editors shall receive 20 copies of each volume they edit for the Society.

9. The owners of Manuscripts published by the Society will also be presented with a certain number of copies.

10. The Annual Balance-Sheet, Rules, and List of Members shall be printed.

11. No alteration shall be made in these Rules except at a General Meeting of the Society. A fortnight's notice of any alteration to be proposed shall be given to the Members of the Council.

PUBLICATIONS
OF THE
SCOTTISH HISTORY SOCIETY

For the year 1886-1887.

1. BISHOP POCOCKE'S TOURS IN SCOTLAND, 1747-1760. Edited by D. W. KEMP.
2. DIARY AND ACCOUNT BOOK OF WILLIAM CUNNINGHAM OF CRAIG-ENDS, 1673-1680. Edited by the Rev. JAMES DODDS, D.D.

For the year 1887-1888.

3. GRAMEIDOS LIBRI SEX: an heroic poem on the Campaign of 1689, by JAMES PHILIP of Almerieclose. Translated and edited by the Rev. A. D. MURDOCH.
4. THE REGISTER OF THE KIRK-SESSION OF ST. ANDREWS. Part I. 1559-1582. Edited by D. HAY FLEMING.

For the year 1888-1889.

5. DIARY OF THE REV. JOHN MILL, Minister in Shetland, 1740-1803. Edited by GILBERT GOUDIE.
6. NARRATIVE OF MR. JAMES NIMMO, A COVENANTER, 1654-1709. Edited by W. G. SCOTT-MONCRIEFF.
7. THE REGISTER OF THE KIRK-SESSION OF ST. ANDREWS. Part II. 1583-1600. Edited by D. HAY FLEMING.

For the year 1889-1890.

8. A LIST OF PERSONS CONCERNED IN THE REBELLION (1745). With a Preface by the EARL OF ROSEBERY.

Presented to the Society by the Earl of Rosebery.

9. GLAMIS PAPERS: The 'BOOK OF RECORD,' a Diary written by PATRICK, FIRST EARL OF STRATHMORE, and other documents (1684-89). Edited by A. H. MILLAR.
10. JOHN MAJOR'S HISTORY OF GREATER BRITAIN (1521). Translated and edited by ARCHIBALD CONSTABLE.

For the year 1890-1891.

11. THE RECORDS OF THE COMMISSIONS OF THE GENERAL ASSEMBLIES, 1646-47. Edited by the Rev. Professor MITCHELL, D.D., and the Rev. JAMES CHRISTIE, D.D.
12. COURT-BOOK OF THE BARONY OF URIE, 1604-1747. Edited by the Rev. D. G. BARRON.

For the year 1891-1892.

13. MEMOIRS OF SIR JOHN CLERK OF PENICUIK, Baronet. Extracted by himself from his own Journals, 1676-1755. Edited by JOHN M. GRAY.
14. DIARY OF COL. THE HON. JOHN ERSKINE OF CARNOCK, 1683-1687. Edited by the Rev. WALTER MACLEOD.

For the year 1892-1893.

15. MISCELLANY OF THE SCOTTISH HISTORY SOCIETY. Vol. I.
16. ACCOUNT BOOK OF SIR JOHN FOULIS OF RAVELSTON (1671-1707). Edited by the Rev. A. W. CORNELIUS HALLEN.

For the year 1893-1894.

17. LETTERS AND PAPERS ILLUSTRATING THE RELATIONS BETWEEN CHARLES II. AND SCOTLAND IN 1650. Edited by SAMUEL RAWSON GARDINER, D.C.L., etc.
18. SCOTLAND AND THE COMMONWEALTH. LETTERS AND PAPERS RELATING TO THE MILITARY GOVERNMENT OF SCOTLAND, Aug. 1651-Dec. 1653. Edited by C. H. FIRTH, M.A.

For the year 1894-1895.

19. THE JACOBITE ATTEMPT OF 1719. LETTERS OF JAMES, SECOND DUKE OF ORMONDE. Edited by W. K. DICKSON.
- 20, 21. THE LYON IN MOURNING, OR A COLLECTION OF SPEECHES, LETTERS, JOURNALS, ETC., RELATIVE TO THE AFFAIRS OF PRINCE CHARLES EDWARD STUART, by BISHOP FORBES. 1746-1775. Edited by HENRY PATON. Vols. I. and II.

For the year 1895-1896.

22. THE LYON IN MOURNING. Vol. III.
23. ITINERARY OF PRINCE CHARLES EDWARD (Supplement to the Lyon in Mourning). Compiled by W. B. BLAIKIE.
24. EXTRACTS FROM THE PRESBYTERY RECORDS OF INVERNESS AND DINGWALL FROM 1638 TO 1688. Edited by WILLIAM MACKAY.
25. RECORDS OF THE COMMISSIONS OF THE GENERAL ASSEMBLIES (*continued*) for the years 1648 and 1649. Edited by the Rev. Professor MITCHELL, D.D., and Rev. JAMES CHRISTIE, D.D.

For the year 1896-1897.

26. WARISTON'S DIARY AND OTHER PAPERS—
 JOHNSTON OF WARISTON'S DIARY, 1639. Edited by G. M. PAUL.
 —THE HONOURS OF SCOTLAND, 1651-52. C. R. A. HOWDEN.—
 THE EARL OF MAR'S LEGACIES, 1722, 1726. HON. S. ERSKINE.
 —LETTERS BY MRS. GRANT OF LAGGAN. J. R. N. MACPHAIL.

Presented to the Society by Messrs. T. and A. Constable.

27. MEMORIALS OF JOHN MURRAY OF BROUGHTON, 1740-1747. Edited by R. FITZROY BELL.
28. THE COMPT BUIK OF DAVID WEDDERBURN, MERCHANT OF DUNDEE, 1587-1630. Edited by A. H. MILLAR.

For the year 1897-1898.

- 29, 30. THE CORRESPONDENCE OF DE MONTEREUL AND THE BROTHERS DE BELLÈVRE, FRENCH AMBASSADORS IN ENGLAND AND SCOTLAND, 1645-1648. Edited, with Translation, by J. G. FOTHERINGHAM. 2 vols.

For the year 1898-1899.

31. SCOTLAND AND THE PROTECTORATE. LETTERS AND PAPERS RELATING TO THE MILITARY GOVERNMENT OF SCOTLAND, FROM JANUARY 1654 TO JUNE 1659. Edited by C. H. FIRTH, M.A.
32. PAPERS ILLUSTRATING THE HISTORY OF THE SCOTS BRIGADE IN THE SERVICE OF THE UNITED NETHERLANDS. 1572-1782. Edited by JAMES FERGUSON. Vol. I. 1572-1697.
- 33, 34. MACFARLANE'S GENEALOGICAL COLLECTIONS CONCERNING FAMILIES IN SCOTLAND; Manuscripts in the Advocates' Library. 2 vols. Edited by J. T. CLARK, Keeper of the Library.

Presented to the Society by the Trustees of the late Sir William Fraser, K.C.B.

For the year 1899-1900.

35. PAPERS ON THE SCOTS BRIGADE IN HOLLAND, 1572-1782. Edited by JAMES FERGUSON. Vol. II. 1698-1782.
36. JOURNAL OF A FOREIGN TOUR IN 1665 AND 1666, ETC., BY SIR JOHN LAUDER, LORD FOUNTAINHALL. Edited by DONALD CRAWFORD.
37. PAPAL NEGOTIATIONS WITH MARY QUEEN OF SCOTS DURING HER REIGN IN SCOTLAND. Chiefly from the Vatican Archives. Edited by the Rev. J. HUNGERFORD POLLEN, S.J.

For the year 1900-1901.

38. PAPERS ON THE SCOTS BRIGADE IN HOLLAND, 1572-1782. Edited by JAMES FERGUSON. Vol. III.
39. THE DIARY OF ANDREW HAY OF CRAIGNETHAN, 1659-60. Edited by A. G. REID, F.S.A.Scot.

For the year 1901-1902.

40. NEGOTIATIONS FOR THE UNION OF ENGLAND AND SCOTLAND IN 1651-53. Edited by C. SANFORD TERRY.
41. THE LOYALL DISSUASIVE. Written in 1703 by Sir ÆNEAS MACPHERSON. Edited by the Rev. A. D. MURDOCH.

For the year 1902-1903.

42. THE CHARTULARY OF LINDORES, 1195-1479. Edited by the Right Rev. JOHN DOWDEN, D.D., Bishop of Edinburgh.
43. A LETTER FROM MARY QUEEN OF SCOTS TO THE DUKE OF GUISE, Jan. 1562. Reproduced in Facsimile. Edited by the Rev. J. HUNGERFORD POLLEN, S.J.

Presented to the Society by the family of the late Mr. Scott, of Halkhill.

44. MISCELLANY OF THE SCOTTISH HISTORY SOCIETY. Vol. II.
45. LETTERS OF JOHN COCKBURN OF ORMISTOUN TO HIS GARDENER, 1727-1743. Edited by JAMES COLVILLE, D.Sc.

For the year 1903-1904.

46. MINUTE BOOK OF THE MANAGERS OF THE NEW MILLS CLOTH MANUFACTORY, 1681-1690. Edited by W. R. SCOTT.
47. CHRONICLES OF THE FRASERS; being the Wardlaw Manuscript entitled 'Polichronicon seu Policratica Temporum, or, the true Genealogy of the Frasers.' By Master JAMES FRASER. Edited by WILLIAM MACKAY.
48. PROCEEDINGS OF THE JUSTICIARY COURT FROM 1661 TO 1678. Vol. I. 1661-1669. Edited by Sheriff SCOTT-MONCRIEFF.

For the year 1904-1905.

49. PROCEEDINGS OF THE JUSTICIARY COURT FROM 1661 TO 1678. Vol. II. 1669-1678. Edited by Sheriff SCOTT-MONCRIEFF.
50. RECORDS OF THE BARON COURT OF STITCHILL, 1655-1807. Edited by CLEMENT B. GUNN, M.D., Peebles.
51. MACFARLANE'S GEOGRAPHICAL COLLECTIONS. Vol. I. Edited by Sir ARTHUR MITCHELL, K.C.B.

For the year 1905-1906.

- 52, 53. MACFARLANE'S GEOGRAPHICAL COLLECTIONS. Vols. II. and III. Edited by Sir ARTHUR MITCHELL, K.C.B.
54. STATUTA ECCLESIE SCOTICANÆ, 1225-1559. Translated and edited by DAVID PATRICK, LL.D.

For the year 1906-1907.

55. THE HOUSE BOOKE OF ACCOMPS, OCHTERTYRE, 1737-39. Edited by JAMES COLVILLE, D.Sc.
56. THE CHARTERS OF THE ABBEY OF INCHAFFRAY. Edited by W. A. LINDSAY, K.C., the Right Rev. Bishop DOWDEN, D.D., and J. MAITLAND THOMSON, LL.D.
57. A SELECTION OF THE FORFEITED ESTATES PAPERS PRESERVED IN H.M. GENERAL REGISTER HOUSE AND ELSEWHERE. Edited by A. H. MILLAR, LL.D.

For the year 1907-1908.

58. RECORDS OF THE COMMISSIONS OF THE GENERAL ASSEMBLIES (*continued*), for the years 1650-52. Edited by the Rev. JAMES CHRISTIE, D.D.
59. PAPERS RELATING TO THE SCOTS IN POLAND. Edited by A. FRANCIS STEUART.

For the year 1908-1909.

60. SIR THOMAS CRAIG'S DE UNIONE REGNORUM BRITANNIÆ TRACTATUS. Edited, with an English Translation, by C. SANFORD TERRY.
61. JOHNSTON OF WARISTON'S MEMENTO QUAMDIU VIVAS, AND DIARY FROM 1632 to 1639. Edited by G. M. PAUL, LL.D., D.K.S.

SECOND SERIES.

For the year 1909-1910.

1. THE HOUSEHOLD BOOK OF LADY GRISELL BAILLIE, 1692-1733. Edited by R. SCOTT-MONCRIEFF, W.S.
2. ORIGINS OF THE '45 AND OTHER NARRATIVES. Edited by W. B. BLAIKIE, LL.D.
3. CORRESPONDENCE OF JAMES, FOURTH EARL OF FINDLATER AND FIRST EARL OF SEAFIELD, LORD CHANCELLOR OF SCOTLAND. Edited by JAMES GRANT, M.A., LL.B.

For the year 1910-1911.

4. RENTALE SANCTI ANDREE ; BEING CHAMBERLAIN AND GRANITAR ACCOUNTS OF THE ARCHBISHOPRIC IN THE TIME OF CARDINAL BETOUN, 1538-1546. Translated and edited by ROBERT KERR HANNAY.
5. HIGHLAND PAPERS. Vol. I. Edited by J. R. N. MACPHAIL, K.C.

For the year 1911-1912.

6. SELECTIONS FROM THE RECORDS OF THE REGALITY OF MELROSE. Vol. I. Edited by C. S. ROMANES, C.A.
7. RECORDS OF THE EARLDOM OF ORKNEY. Edited by J. S. CLOUSTON.

For the year 1912-1913.

8. SELECTIONS FROM THE RECORDS OF THE REGALITY OF MELROSE. Vol. II. Edited by C. S. ROMANES, C.A.
9. SELECTIONS FROM THE LETTER BOOKS OF JOHN STEUART, BAILIE OF INVERNESS. Edited by WILLIAM MACKAY, LL.D.

For the year 1913-1914.

10. RENTALE DUNKELDENSE ; BEING THE ACCOUNTS OF THE CHAMBERLAIN OF THE BISHOPRIC OF DUNKELD, A.D. 1506-1517. Edited by R. K. HANNAY.
11. LETTERS OF THE EARL OF SEAFIELD AND OTHERS, ILLUSTRATIVE OF THE HISTORY OF SCOTLAND DURING THE REIGN OF QUEEN ANNE. Edited by Professor HUME BROWN.

For the year 1914-1915.

12. HIGHLAND PAPERS. Vol. II. Edited by J. R. N. MACPHAIL, K.C. (March 1916.)
(*Note.*—ORIGINS OF THE '45, issued for 1909-1910, is issued also for 1914-1915.)

For the year 1915-1916.

13. SELECTIONS FROM THE RECORDS OF THE REGALTY OF MELROSE. Vol. III. Edited by C. S. ROMANES, C.A. (February 1917.)
14. A CONTRIBUTION TO THE BIBLIOGRAPHY OF SCOTTISH TOPOGRAPHY. Edited by the late Sir ARTHUR MITCHELL and C. G. CASH. Vol. I. (March 1917.)

For the year 1916-1917.

15. BIBLIOGRAPHY OF SCOTTISH TOPOGRAPHY. Vol. II. (May 1917.)
16. PAPERS RELATING TO THE ARMY OF THE SOLEMN LEAGUE AND COVENANT, 1643-1647. Vol. I. Edited by Professor C. SANFORD TERRY. (October 1917.)

For the year 1917-1918.

17. PAPERS RELATING TO THE ARMY OF THE SOLEMN LEAGUE AND COVENANT, 1643-1647. Vol. II. (December 1917.)
18. WARISTON'S DIARY. Vol. II. Edited by D. HAY FLEMING, LL.D. (February 1919.)

For the year 1918-1919.

19. MISCELLANY OF THE SCOTTISH HISTORY SOCIETY. Vol. III.
20. HIGHLAND PAPERS. Vol. III. Edited by J. R. N. MACPHAIL, K.C.

THIRD SERIES.

For the year 1919-1920.

1. REGISTER OF THE CONSULTATIONS OF THE MINISTERS OF EDINBURGH. Vol. I. 1652-1657. Edited by the Rev. W. STEPHEN, B.D.

For the year 1920-1921.

2. DIARY OF GEORGE RIDPATH, MINISTER OF STITCHEL, 1755-1761. Edited by Sir JAMES BALFOUR PAUL, C.V.O., LL.D.

For the year 1921-1922.

3. THE CONFESSIONS OF BABINGTON AND OTHER PAPERS RELATING TO THE LAST DAYS OF MARY QUEEN OF SCOTS. Edited by the Rev. J. H. POLLEN, S.J.

For the year 1922-1923.

4. FOREIGN CORRESPONDENCE WITH MARIE DE LORRAINE, QUEEN OF SCOTLAND (BALCARRES PAPERS), 1537-1548. Vol. i. Edited by MARGUERITE WOOD, M.A.
 5. SELECTION FROM THE PAPERS OF THE LATE SIR WILLIAM FRASER, K.C.B. Edited by J. R. N. MACPHAIL, K.C.
- Presented to the Society by the Trustees of the late Sir William Fraser, K.C.B.*

For the year 1923-1924.

6. PAPERS RELATING TO THE SHIPS AND VOYAGES OF THE COMPANY OF SCOTLAND TRADING TO AFRICA AND THE INDIES, 1696-1707. Edited by GEORGE P. INSH, D.Litt.

For the year 1924-1925.

7. FOREIGN CORRESPONDENCE WITH MARIE DE LORRAINE, QUEEN OF SCOTLAND (BALCARRES PAPERS), 1548-1557. Vol. ii. Edited by MARGUERITE WOOD, M.A.

For the year 1925-1926.

8. THE EARLY RECORDS OF THE UNIVERSITY OF ST. ANDREWS, 1413-1579. Edited by J. MAITLAND ANDERSON, LL.D.
9. MISCELLANY OF THE SCOTTISH HISTORY SOCIETY. Vol. iv. CORDARA'S COMMENTARY ON THE EXPEDITION TO SCOTLAND MADE BY CHARLES EDWARD STUART, PRINCE OF WALES. Edited by Sir BRUCE SETON, C.B.—THE CRAIGNISH MS. Edited by HERBERT CAMPBELL.—MISCELLANEOUS CHARTERS, 1165-1300, FROM TRANSCRIPTS IN THE COLLECTION OF THE LATE SIR WILLIAM FRASER, K.C.B. Edited by WILLIAM ANGUS.

For the year 1926-1927.

10. THE SCOTTISH CORRESPONDENCE OF MARY OF LORRAINE, 1543-1560. Edited by ANNIE I. CAMERON, M.A., Ph.D.
11. JOURNAL OF THOMAS CUNINGHAM, 1640-1654, CONSERVATOR AT CAMPVERE. Edited by ELINOR JOAN COURTHOPE, M.A.

For the year 1927-1928.

12. THE SHERIFF COURT BOOK OF FIFE, 1515-1522. Edited by WILLIAM CROFT DICKINSON, M.A., Ph.D.
13. THE PRISONERS OF THE '45. Vol. I. Edited by Sir BRUCE SETON, Bart. of Abercorn, C.B., and Mrs. JEAN GORDON ARNOT.

For the year 1928-1929.

- 14, 15. THE PRISONERS OF THE '45. Vols. II. and III.

For the year 1929-1930.

16. REGISTER OF THE CONSULTATIONS OF THE MINISTERS OF EDINBURGH. Vol. II. 1657-1660. Edited by the Rev. W. STEPHEN, B.D.
17. THE MINUTES OF THE JUSTICES OF THE PEACE FOR LANARKSHIRE, 1707-1723. Edited by C. A. MALCOLM, M.A., Ph.D.
(October 1931.)

For the year 1930-1931.

18. THE WARRENDER PAPERS. Vol. I. 1301-1587. Edited by ANNIE I. CAMERON, M.A., Ph.D., with Introduction by Principal ROBERT S. RAIT, C.B.E., LL.D.

For the year 1931-1932.

19. THE WARRENDER PAPERS. Vol. II. 1587-1603. Edited by ANNIE I. CAMERON, M.A., Ph.D., with Introduction by Principal ROBERT S. RAIT, C.B.E., LL.D.
20. FLODDEN PAPERS. Edited by MARGUERITE WOOD, Ph.D.

For the year 1932-1933.

21. MISCELLANY OF THE SCOTTISH HISTORY SOCIETY. Vol. v. FRASER CHARTERS.—BAGIMOND'S ROLL FOR TEVIOTDALE ARCHDEACONRY.—LAUDERDALE CORRESPONDENCE.—LETTERS OF ALEXANDER MONRO.—JACOBITE PAPERS AT AVIGNON.—MARCHMONT CORRESPONDENCE RELATING TO THE '45.—TWO FRAGMENTS OF AUTOBIOGRAPHY OF EARL MARISCHAL KEITH.
22. HIGHLAND PAPERS. Vol. IV. Edited by J. R. N. MACPHAIL, K.C.

For the year 1933-1934.

23. CALENDAR OF SCOTTISH SUPPLICATIONS TO ROME, 1418-1422. Edited by the Rev. and Hon. E. R. LINDSAY, M.A., and ANNIE I. CAMERON, M.A., D.Litt.
24. EARLY CORRESPONDENCE OF ROBERT WODROW. Edited by L. W. SHARP, M.A., Ph.D.
(In preparation.)

For the year 1934-35.

25. WARRENDER LETTERS. CORRESPONDENCE OF SIR GEORGE WARRENDER, LORD PROVOST OF EDINBURGH, 1715. Edited by WILLIAM K. DICKSON, LL.D.
26. COMMENTARY ON THE RULE OF ST. AUGUSTINE BY ROBERTUS RICHARDINUS. Edited by G. G. COULTON, Litt.D., D.Lit., F.B.A.

In preparation.

1. HOLYROOD CHRONICLE. Edited by ALAN O. ANDERSON, LL.D.
2. BURGH ACCOUNTS OF AYR. Edited by G. S. PRYDE, M.A., Ph.D.
3. INCHCOLM CHARTERS. Edited by Rev. D. E. EASSON, B.D., Ph.D., and ANGUS MACDONALD, M.A.
4. LORD PITSLIGO'S ACCOUNT OF THE JACOBITE COURT OF 1719. Edited by HENRIETTA TAYLER.
5. WARISTON'S DIARY. Vol. III. Edited by J. D. OGILVIE.
6. BARONY COURT BOOK OF CARNWATH, 1492-1535. Edited by W. C. DICKINSON, D.Lit.
7. CORRESPONDENCE OF JAMES II. KING OF SCOTLAND WITH CHARLES VII. KING OF FRANCE. From Continental Archives. Edited by ANNIE I. CAMERON, M.A., Ph.D.
8. MISCELLANY OF THE SCOTTISH HISTORY SOCIETY. Vol. VI. BAGIMOND'S ROLL AND OTHER CONTRIBUTIONS.

